

EUROPOS KOMISIJA

Vidaus rinkos, pramonės, verslumo ir MVĮ generalinis direktoratas

Vartotojų, aplinkos ir sveikatos technologijos
Biotechnologijų ir maisto tiekimo grandinė

Žaislų saugos direktyva 2009/48/EB

Aiškinamosios gairės

1.9 red.

Data: 2016 02 10

DIREKTYVOS 2009/48/EB DĖL ŽAISLŲ SAUGOS TAIKYMO GAIRĖS

PASTABOS

1. Šiomis gairėmis turėtų vadovautis visos šalys, kurioms tiesiogiai arba netiesiogiai taikoma Direktyva 2009/48/EB, paprastai vadinama ŽSD (Žaislų saugos direktyva). Skaitytojų prašoma įsidėmėti, kad šiomis gairėmis siekiama tik palengvinti taikyti Direktyvą 2009/48/EB, o teisinę galią turi teisės aktas, kuriuo ši direktyva perkelta į nacionalinę teisę. Tačiau šis dokumentas yra pagalbinių priemonė, padėsianti užtikrinti, kad visos suinteresuotosios šalys nuosekliai taikytų direktyvą. Šių gairių paskirtis – valstybių narių vyriausybių ekspertų ir kitų susijusių šalių susitarimu padėti užtikrinti laisvą žaislų judėjimą Bendrijos teritorijoje.

2. Šias gaires parengė kompetentingos Europos Komisijos Vidaus rinkos, pramonės, verslumo ir MVĮ generalinio direktorato tarnybos, pasikonsultavusios su valstybėmis narėmis, Europos pramonės atstovais, Europos standartizacijos įstaigomis, Europos vartotojų organizacijomis ir notifikuotosiomis įstaigomis.

3. Komisija neprisiima jokių įsipareigojimų nei atsakomybės už informaciją, pateiktą šiame vadove, kurio paskirtis – tik patarti.

Ši informacija yra:

- bendro pobūdžio, joje neatsižvelgiama į jokie fizinio ar juridinio asmens konkrečias aplinkybes;
- kai kuriais atvejais susieta su išorės informacija, kurios Komisijos tarnybos nekontroliuoja ir už kurią Komisija neprisiima atsakomybės;
- negalutinė – dokumentas bus reguliariai atnaujinamas ir gali būti keičiamas;
- ne teisinė konsultacija.

4. Visos nuorodos į „CE“ ženklimą ir EB atitikties deklaraciją šiame vadove yra susijusios tik su Direktyva 2009/48/EB. Į rinką visoje Bendrijos teritorijoje pateikiamiems žaislams turi būti taikomi ir visi kiti galiojantys teisės aktai.

5. Daugiau gairių, ypač dėl konkrečių rūšių gaminių, pateikta Komisijos interneto svetainėje: http://ec.europa.eu/growth/sectors/toys/safety/index_en.htm

IVADAS

Dėl technologinės raidos žaislų rinkoje kilo naujų su žaislų sauga susijusių klausimų, ir vartotojai labiau susirūpino žaislų saugumu. Įgijus patirties taikant vadinamąją senąją Direktyvą 88/378/EEB dėl žaislų saugos, padaryta išvada, kad saugos reikalavimus būtina atnaujinti ir papildyti, – visų pirma tuos, kurie susiję su žaislų keliamu triukšmu ir juose esančiomis cheminėmis medžiagomis, taip pat maiste esančių žaislų keliamu pavojumi uždusti. Be to, rinkos priežiūros institucijos pabrėžė, kad, visų pirma įgyvendinant teisės aktus ir vykdant rinkos priežiūrą, būtina užtikrinti nuoseklų požiūrį į rinką, kuri labai skiriasi nuo tos, kuri veikė 1988 m., kai įsigaliojo Direktyva 88/378/EEB. Taigi, naująją Direktyvą 2009/48/EB reikėjo priderinti prie šių pokyčių. Komisija pagal savo geresnio reglamentavimo iniciatyvą taip pat ėmėsi supaprastinti teisės aktų sistemą, pagerinti jos kokybę ir padidinti veiksmingumą.

Direktyva 2009/48/EB yra pirmoji konkrečiam sektoriui skirta direktyva, apimanti bendrąją ES gaminių pardavimo sistemą (vadinamąjį prekių paketą) ir su ja suderinta. (2008 m. liepos 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 765/2008, nustatantis su gaminių prekyba susijusius akreditavimo ir rinkos priežiūros reikalavimus ir panaikinantį Reglamentą (EEB) Nr. 339/93, ir 2008 m. liepos 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas Nr. 768/2008/EB dėl bendrosios gaminių pardavimo sistemos ir panaikinantį Tarybos sprendimą 93/465/EEB).

Šių gairių tikslas – paaiškinti tam tikri klausimus ir procedūras, nurodytas Direktyvoje 2009/48/EB dėl žaislų saugos. Šiomis gairėmis reikėtų naudotis kartu su direktyva ir 2014 m. Europos Komisijos „mėlynuoju vadovu“ dėl ES produktų taisyklių įgyvendinimo: http://ec.europa.eu/growth/single-market/goods/index_en.htm

Šiose gairėse siekiama patarti, kaip užtikrinti, kad instrukcijose ir įspėjimuose pateikta informacija būtų prieinama ir suprantama vartotojams, perkantiems žaislą arba žaidžiantiems su juo, kad jie galėtų naudoti žaislą saugiai ir tinkamai. Naujosios priemonės turėtų padidinti įspėjimų veiksmingumą ir taip padėti išvengti nelaimių. Todėl, siekiant sumažinti būdingą žaislų naudojimo riziką, prie žaislų reikėtų pridėti aiškiai matomus, lengvai įskaitomus ir suprantamus įspėjimus. Atminkite, kad kai kurie žaislai, saugūs vienai vaikų grupei arba naudojami vienomis sąlygomis, gali kelti pavojų kitiems vaikams arba naudojami kitokiomis aplinkybėmis.

Šios gairės skirtos ne tik kompetentingoms valstybių narių institucijoms, bet ir svarbiausiems šio sektoriaus ekonominės veiklos vykdytojams: gamintojams, jų prekybos asociacijoms, standartų rengimo įstaigoms ir atitikties vertinimo procedūrų vykdytojams. Pirminė ir svarbiausia šio dokumento paskirtis – užtikrinti, kad teisingai taikant direktyvą būtų pašalintos laisvai prekių apyvartai (laisvam judėjimui) Europos bendrijoje trukdančios kliūtys ir sunkumai. Įsidėmėkite, – jei nenurodyta kitaip, šiose gairėse pateikta informacija galima vadovautis tik taikant Direktyvą 2009/48/EB. Visos susijusios šalys turi žinoti ir apie kitus galimus reikalavimus (žr. http://ec.europa.eu/growth/sectors/toys/safety/legislation/index_en.htm).

Paveikslėliai šiame dokumente pateikti kaip pavyzdžiai, kurie turėtų padėti suprasti dokumentą. Juose parodyti gaminiai nebūtinai atitinka reikalavimus.

DIREKTYVOS 2009/48/EB DĖL ŽAISLŲ SAUGOS TAIKYMO GAIRĖS.....	2
1. I SKYRIUS. BENDROSIOS NUOSTATOS	15
1.1. 1 straipsnis. Dalykas	15
1.2. 2 straipsnis. Taikymo sritis	15
1.2.1. 2 straipsnio 1 dalies pirmoji pastraipa	15
1.2.2. 2 straipsnio 1 dalies antroji pastraipa	16
1.2.3. 2 straipsnio 2 dalis	16
1.3. 3 straipsnis. Sąvokos	17
1.3.1. Funkcinis gaminys	19
1.3.2. Funkcinis žaislas.....	19
1.3.3. Vandens žaislas.....	19
1.3.4. Konstrukcinis greitis.....	20
1.3.5. Judrumo žaislai	20
1.3.6. Cheminis žaislas	20
1.3.7. Uoslės lavinimo žaidimai, kosmetikos rinkinys ir ragavimo žaidimas.....	20
1.3.8. Žala	21
1.3.9. Pavojus	21
1.3.10. Rizika.....	22
1.3.11. Skirtas	22
2. II SKYRIUS. EKONOMINĖS VEIKLOS VYKDYTOJŲ PAREIGOS.....	22
2.1. 4–9 straipsniai.....	22
3. III SKYRIUS. ŽAISLŲ ATITIKTIS	34
3.1. 10 straipsnis. Esminiai saugos reikalavimai	34
3.1.1. 10 straipsnio 1 dalis	34
3.1.2. 10 straipsnio 2 dalies pirmoji pastraipa	34
3.1.3. 10 straipsnio 2 dalies antroji pastraipa	35
3.1.4. 10 straipsnio 2 dalies trečioji pastraipa.....	35
3.1.5. 10 straipsnio 3 dalis	37
3.2. 11 straipsnis. Įspėjimai	37
3.2.1. 11 straipsnio 1 dalies pirmoji pastraipa	37
3.2.2. 11 straipsnio 1 dalies antroji pastraipa	37
3.2.3. 11 straipsnio 1 dalies trečioji pastraipa.....	37
3.2.4. 11 straipsnio 2 dalies pirmoji pastraipa	38

3.2.5.	11 straipsnio 2 dalies antroji pastraipa	39
3.2.6.	11 straipsnio 2 dalies trečioji pastraipa.....	40
3.2.7.	11 straipsnio 3 dalis	41
3.3.	12 straipsnis. Laisvas judėjimas	41
3.4.	13 straipsnis. Atitikties prielaida	42
3.5.	14 straipsnis. Oficialus prieštaravimas dėl darniojo standarto	42
3.6.	15 straipsnis. EB atitikties deklaracija.....	42
3.6.1.	15 straipsnio 1 dalis	43
3.6.2.	15 straipsnio 2 dalis	43
3.6.3.	15 straipsnio 3 dalis	44
3.7.	16 straipsnis. Bendrieji ženklinimo „CE“ ženklų principai.....	44
3.7.1.	16 straipsnio 1 dalis	44
3.7.2.	16 straipsnio 2 dalis	44
3.7.3.	16 straipsnio 3 dalis	45
3.7.4.	16 straipsnio 4 dalis	45
3.8.	17 straipsnis. Žymėjimo „CE“ ženklų taisyklės ir sąlygos	46
3.8.1.	17 straipsnio 1 dalis	46
3.8.2.	17 straipsnio 2 dalis	47
4.	IV SKYRIUS. ATITIKTIES ĮVERTINIMAS.....	48
4.1.	18 straipsnis. Saugos vertinimas.....	48
4.2.	19 straipsnis. Taikomos atitikties vertinimo procedūros	48
4.2.1.	19 straipsnio 1 dalis	48
4.2.2.	19 straipsnio 2 dalis	48
4.2.3.	19 straipsnio 3 dalis	49
4.3.	20 straipsnis. EB tipo tyrimas.....	50
4.3.1.	20 straipsnio 1 dalis	50
4.3.2.	20 straipsnio 2 dalis	50
4.3.3.	20 straipsnio 3 dalis	50
4.3.4.	20 straipsnio 4 dalies pirmoji pastraipa	51
4.3.5.	20 straipsnio 4 dalies antroji pastraipa	51
4.3.6.	20 straipsnio 4 dalies trečioji pastraipa.....	51
4.3.7.	20 straipsnio 4 dalies ketvirtoji pastraipa	51
4.3.8.	20 straipsnio 5 dalis	52
4.4.	21 straipsnis. Techniniai dokumentai	52
4.4.1.	21 straipsnio 1 dalis	52

4.4.2.	21 straipsnio 2 dalis	52
4.4.3.	21 straipsnio 2 dalis	52
4.4.4.	21 straipsnio 4 dalis	53
5.	V SKYRIUS. ATITIKTIES VERTINIMO ĮSTAIGŲ NOTIFIKAVIMAS	54
5.1.	22–38 straipsniai.....	54
6.	VI SKYRIUS. VALSTYBIŲ NARIŲ ĮSIPAREIGOJIMAI IR GALIOS	61
6.1.	39 straipsnis. Atsargumo principas.....	61
6.2.	40 straipsnis. Bendroji prievolė organizuoti rinkos priežiūrą.....	62
6.3.	41 straipsnis. Notifikuotosioms įstaigoms skirti nurodymai	62
6.3.1.	41 straipsnio 1 dalis	62
6.3.2.	41 straipsnio 2 dalis	62
6.3.3.	41 straipsnio 3 dalis	63
6.4.	42 straipsnis. Nacionaliniu lygmeniu riziką keliančių žaislų atveju taikoma procedūra	63
65.	43 straipsnis. Bendrijos apsaugos procedūra	64
6.6.	44 straipsnis. Keitimasis informacija – Bendrijos skubaus pasikeitimo informacija sistema.....	65
6.7.	45 straipsnis. Oficiali neatitiktis	65
7.	VII SKYRIUS. KOMITETO DARBO TVARKA	67
7.1.	46 straipsnis. Pakeitimai ir įgyvendinimo priemonės.....	67
7.1.1.	46 straipsnio 1 dalies pirmoji pastraipa	67
7.1.2.	46 straipsnio 1 dalies antroji pastraipa	67
7.1.3.	46 straipsnio 2 dalis	67
7.1.4.	46 straipsnio 3 dalis	68
7.2.	47 straipsnis. Komitetas.....	68
7.2.1.	47 straipsnio 1 dalis	68
7.2.2.	47 straipsnio 2 dalis	68
8.	VIII SKYRIUS. SPECIFINĖS ADMINISTRACINĖS NUOSTATOS	70
8.1.	48 straipsnis. Atskaitomybė.....	70
8.2.	49 straipsnis. Skaidrumas ir konfidencialumas	70
8.3.	50 straipsnis. Priemonių pagrindimas.....	71
8.4.	51 straipsnis. Sankcijos	71
9.	IX SKYRIUS. BAIGIAMOSIOS IR PEREINAMOJO LAIKOTARPIO NUOSTATOS	73
9.1.	52 straipsnis. Direktyvų 85/374/EEB ir 2001/95/EB taikymas	73

9.1.1.	52 straipsnio 1 dalis	73
9.1.2.	52 straipsnio 2 dalis	73
9.2.	53 straipsnis. Pereinamieji laikotarpiai.....	73
9.2.1.	53 straipsnio 1 dalis	73
9.2.2.	53 straipsnio 2 dalis	74
9.3.	54 straipsnis. Perkėlimas į nacionalinę teisę	74
9.4.	55 straipsnis. Panaikinimas	75
9.5.	56 straipsnis. Įsigaliojimas	75
9.6.	57 straipsnis. Adresatai.....	75
10.	I PRIEDAS. GAMINIŲ, KURIE VISŲ PIRMA NĖRA LAIKOMI ŽAISLAIS PAGAL ŠIĄ DIREKTYVĄ, SĄRAŠAS (2 STRAIPSNIO 1 DALIS).....	76
10.1.1.	1 punktas	76
10.1.2.	2 punktas	76
10.1.3.	3 punktas	77
10.1.4.	4 punktas	77
10.1.5.	5 punktas	78
10.1.6.	6 punktas	78
10.1.7.	7 punktas	78
10.1.8.	8 punktas	79
10.1.9.	9 punktas	79
10.1.10.	10 punktas.....	79
10.1.11.	11 punktas.....	79
10.1.12.	12 punktas.....	79
10.1.13.	13 punktas.....	79
10.1.14.	14 punktas.....	80
10.1.15.	15 punktas.....	80
10.1.16.	16 punktas.....	80
10.1.17.	17 punktas.....	81
10.1.18.	18 punktas.....	81
10.1.19.	19 punktas.....	81
11.	II PRIEDAS. SPECIALŪS SAUGOS REIKALAVIMAI.....	82
11.1.	I. FIZIKINĖS IR MECHANINĖS SAVYBĖS.....	82
11.1.1.	1 punktas	82
11.1.2.	2 punktas	82
11.1.3.	3 punktas	82

11.1.4.	4 punkto a papunktis.....	82
11.1.5.	4 punkto b papunktis	83
11.1.6.	4 punkto c papunktis.....	83
11.1.7.	4 punkto d papunktis	83
11.1.8.	4 punkto e papunktis.....	84
11.1.9.	4 punkto f papunktis	84
11.1.10.	4 punkto g papunktis.....	85
11.1.11.	4 punkto h papunktis	86
11.1.12.	5 punktas	87
11.1.13.	6 punktas	87
11.1.14.	7 punktas	87
11.1.15.	8 punktas	88
11.1.16.	9 punkto a papunktis.....	88
11.1.17.	9 punkto b papunktis	88
11.1.18.	10 punktas.....	88
11.1.19.	11 punktas.....	89
11.2.	II. DEGUMAS	90
11.2.1.	1 punktas	90
11.2.2.	2 punktas	90
11.2.3.	3 punktas	91
11.2.4.	4 punktas	91
11.3.	III. CHEMINĒS SAVYBĒS.....	92
11.3.1.	1 punktas	92
11.3.2.	2 punktas	93
11.3.3.	3 punktas	93
11.3.4.	4 punktas	94
11.3.5.	5 punktas	96
11.3.6.	6 punktas	97
11.3.7.	7 punktas	97
11.3.8.	8 punktas	98
11.3.9.	9 punktas	98
11.3.10.	10 punktas.....	99
11.3.11.	11 punktas.....	100
11.3.12.	12 punktas.....	105
11.3.13.	13 punktas.....	105
11.4.	IV. ELEKTRINĒS SAVYBĒS.....	113

11.4.1.	1 punkto pirmoji pastraipa.....	113
11.4.2.	1 punkto antroji pastraipa	113
11.4.3.	2 punktas	113
11.4.4.	3 punktas	113
11.4.5.	4 punktas	114
11.4.6.	5 punktas	114
11.4.7.	6 punktas	114
11.4.8.	7 punktas	114
11.4.9.	8 punktas	114
11.4.10.	9 punktas	115
11.5.	V. HIGIENA.....	116
11.5.1.	1 punktas	116
11.5.2.	2 punktas	116
11.6.	VI. RADIOAKTYVUMAS	117
11.7.	A priedėlis	118
11.8.	B priedėlis.....	119
11.8.1.	1 punktas	119
11.8.2.	2 punktas	119
11.8.3.	3 punktas	120
11.8.4.	4 punktas	120
11.8.5.	5 punktas	121
11.9.	C priedėlis.....	122
12.	III PRIEDAS.....	123
12.1.	EB atitikties deklaracija.....	123
13.	IV PRIEDAS	124
13.1.	Techniniai dokumentai	124
14.	V PRIEDAS. ĮSPĖJIMAI.....	125
14.1.	A DALIS. Bendro pobūdžio įspėjimai	125
14.2.	B DALIS. Specialūs įspėjimai ir nurodymai, kokių atsargumo priemonių reikia laikytis naudojant tam tikrų kategorijų žaislus.....	125
14.2.1.	1 punktas	125
14.2.2.	2–10 punktai	127
15.	STANDARTŲ IR GAIRIŲ APŽVALGA.....	131
15.1.	Darnieji standartai pagal Direktyvą 2009/48/EB:.....	131
15.2.	Nesuderinti standartai pagal Direktyvą 2009/48/EB:	131

15.3. Kiti susiję standartai ir gairės:	132
16. I PAAIŠKINIMAS. EKONOMINĖS VEIKLOS VYKDYTOJŲ PAREIGOS	133
17. II PAAIŠKINIMAS. AIŠKIAI MATOMI IR LENGVAI ĮSKAITOMI ĮSPĖJIMAI	148
18. III PAAIŠKINIMAS. „CE“ ŽENKLAS	151
19. IV PAAIŠKINIMAS. ŽAISLO DALYS, KITAIP TIESIOGIAI PRITVIRTINTOS PRIE MAISTO GAMINIO	157
20. V PAAIŠKINIMAS. ŽAISLŲ IŠ TEKSTILĖS APŽVALGA	159
21. GAIRĖS, KURIOSE APIBŪDINAMAS BGSD DIREKTYVOS IR REGLAMENTO (EB) NR. 765/2008 SANTYKIS.....	165

PADARYTI PAKEITIMAI, LYGINANT SU ANKSTESNE VERSIJA

1.1. red.	Paveikslėlis: modelinas – lanksčios medžiagos pavyzdys
1.1. red.	Paveikslėlis: modeliavimo gelis – lipnios medžiagos pavyzdys
1.2. red.	Paaiškinimas dėl „negalima“ ir „negalima dėl dydžio“
1.2. red.	„Reikalingų dokumentų“ paaiškinimas
1.2. red.	Paaiškinimas dėl „gamintojas“, „importuotojas“, „platintojas“ ir „atstovas“
1.2. red.	Skirtumas tarp ŽSD ir REACH
1.2. red.	Aromatų pėdsakai
1.3 red.	Komercinės veiklos apibrėžtis
1.3. red.	Paaiškinimas dėl identifikacinio numerio
1.3 red.	Teisingos nuorodos į vadovų pavadinimus
1.3 red.	Teisingas sąvokų (pavojus) naudojimas
1.3 red.	Geresnė įspėjimų formuluotė
1.3 red.	Paaiškinimai dėl pardavimo iš katalogo ir prekybos internetu
1.3 red.	Saugos įvertinimo paaiškinimo pataisymas
1.3 red.	Teisingas sąvokų (pavojus) naudojimas
1.3 red.	Notifikuotoji įstaiga palyginti su konsultacine įmone
1.3 red.	Pridėtos gairės, kuriose apibūdinamas BGSD ir REG santykis
1.3 red.	Išbrauktas tekstas apie atskaitomybę (pateiktas du kartus)
1.3 red.	Pridėtos gairės, kuriose apibūdinamas BGSD ir REG santykis
1.3 red.	Paaiškinimas dėl mechaninių reikalavimų, susijusių su žaislais ir maisto produktais (4f)
1.3 red.	Paaiškinimas dėl mechaninių reikalavimų, susijusių su žaislais ir maisto produktais (4h)
1.3 red.	Judrumo žaislai ir taikytini standartai

1.3 red.	Reglamento dėl žaliavų ir gaminių, skirtų liestis su maistu, taikymo sritis
1.3 red.	Pėdsakai ir geros gamybos procesas
1.3 red.	Žaislų medžiagų pavyzdžiai ir klasifikavimas
1.3 red.	Įspėjimo su piktograma matmenys ir paaiškinimas dėl įspėjimų
1.3 red.	Atnaujintas standartų sąrašas
1.3 red.	Pridėtos gairės, kuriose apibūdinamas BGSD ir REG santykis
1.4 red.	Paaiškinimas dėl platintojų įsipareigojimų
1.4 red.	Paaiškinimas dėl ekonominės veiklos vykdytojų
1.4 red.	Paaiškinimas dėl matomumo reikalavimo
1.4 red.	Paaiškinimas dėl AD formuluotės
1.4 red.	Paaiškinimas dėl ženklinimo pagal higienos normas
1.5 red.	Paaiškinimas dėl platintojo įsipareigojimo
1.6 red.	Žymėjimas „CE“ ženklu
1.6 red.	Paaiškinimas dėl platintojo
1.7 red.	Nuorodos į darniuosius standartus pagal Direktyvą 88/378 išbraukimas
1.7 red.	Paaiškinimas dėl 2 straipsnio 1 dalies antrosios pastraipos aiškinimo
1.7 red.	Paaiškinimas dėl pramoginių žaislų
1.7 red.	Paaiškinimas dėl įspėjimų prekybos internetu atveju
1.7 red.	Paaiškinimas dėl bendrų pakuočių, kuriose yra tiek žaislas, tiek nežaislinis gaminys, žymėjimo „CE“ ženklu
1.7 red.	Paaiškinimas dėl I priedo aiškinimo
1.7 red.	Atnaujintos nuorodos į Sąjungos teisės aktus
1.7 red.	Atnaujintos nuorodos į darniuosius standartus

1.7 red.	Atnaujinta nuoroda į Kosmetikos reglamentą Nuorodos į pirštais tepamus dažus išbraukimas
1.7 red.	Atnaujintos cheminių medžiagų tam tikrų migracijos ribų vertės
1.7 red.	Atnaujintos nuorodos į darniuosius standartus
1.7 red.	Atnaujintos nuorodos į darniuosius standartus
1.8 red.	Atnaujinti interneto svetainių hipersaitai (visame dokumente)
1.8 red.	Įrašytos hipersaitų nuorodos į „mėlynąjį vadovą“ (visame dokumente)
1.8 red.	Atnaujinta informacija apie nikelio naudojimo išimtis A priedėlyje
1.8 red.	Atnaujinta informacija apie medžiagas, įtrauktas į C priedėlį
1.9 red.	Atnaujinti interneto svetainių hipersaitai (visame dokumente)
1.9 red.	Papildomas paaiškinimas dėl bendrų pakuočių, kuriose yra tiek žaislas, tiek nežaislinis gaminytis, žymėjimo „CE“ ženklu
1.9 red.	Atnaujinimas dėl viso KŽP Reglamento (EB) Nr. 1272/2008 taikymo nuo 2015 m. birželio 1 d.
1.9 red.	Atnaujinta informacija apie Europos cheminių medžiagų agentūros Rizikos vertinimo komiteto vaidmenį
1.9 red.	Atnaujinimas dėl viso KŽP Reglamento (EB) Nr. 1272/2008 taikymo nuo 2015 m. birželio 1 d.
1.9 red.	Atnaujinimas dėl viso KŽP Reglamento (EB) Nr. 1272/2008 taikymo nuo 2015 m. birželio 1 d.
1.9 red.	Atnaujinimas dėl viso KŽP Reglamento (EB) Nr. 1272/2008 taikymo nuo 2015 m. birželio 1 d.
1.9 red.	Atnaujinimas dėl viso KŽP Reglamento (EB) Nr. 1272/2008 taikymo nuo 2015 m. birželio 1 d.
1.9 red.	Atnaujinimas dėl viso KŽP Reglamento (EB) Nr. 1272/2008 taikymo nuo 2015 m. birželio 1 d.

1.9 red.	Atnaujinimas dėl viso KŽP Reglamento (EB) Nr. 1272/2008 taikymo nuo 2015 m. birželio 1 d.
1.9 red.	Atnaujinimas dėl viso KŽP Reglamento (EB) Nr. 1272/2008 taikymo nuo 2015 m. birželio 1 d.
1.9 red.	Atnaujinimas dėl viso KŽP Reglamento (EB) Nr. 1272/2008 taikymo nuo 2015 m. birželio 1 d.
1.9 red.	Atnaujinimas dėl viso KŽP Reglamento (EB) Nr. 1272/2008 taikymo nuo 2015 m. birželio 1 d.
1.9 red.	Atnaujintos nuorodos į darniuosius standartus

1. I SKYRIUS. BENDROSIOS NUOSTATOS

1.1. 1 straipsnis. Dalykas

Šia direktyva nustatomos žaislų saugos ir jų laisvo judėjimo Bendrijoje taisyklės.

1 straipsnyje apibrėžtas dalykas, kuriam taikoma direktyva. Šis dalykas yra dvejopas: direktyvoje nustatytos tiek žaislų saugos, tiek jų laisvo judėjimo Bendrijoje taisyklės. Dalykas suformuluotas atsižvelgiant į du pagrindinius direktyvos tikslus: pirma, užtikrinti vaikų žaislų saugą, antra – sklandų žaislų vidaus rinkos veikimą.

1.2. 2 straipsnis. Taikymo sritis

1.2.1. 2 straipsnio 1 dalies pirmoji pastraipa

Ši direktyva taikoma gaminiais, suprojektuotiems ir skirtiems vien tik arba ne vien tik žaisti vaikams iki 14 metų (toliau – žaislai).

2 straipsnio 1 dalyje apibrėžta direktyvos taikymo sritis, t. y. kokiems gaminiais ji taikoma.

Į 2 straipsnio 1 dalies pirmojoje pastraipoje pateiktą apibrėžtį įeina šie kriterijai, pagal kuriuos nustatoma, ar direktyva taikoma konkrečiam gaminiui:

- gaminys, suprojektuotas ir skirtas
- vien tik arba ne vien tik
- žaisti
- vaikams iki 14 metų.

Šios nuostatos formuluotė šiek tiek skiriasi nuo Direktyvoje 88/378/EEB pateiktos apibrėžties. Tačiau tuo nesiekama pakeisti ankstesnės direktyvos taikymo dalykinės srities, o tik susisteminti praktiką pagal minėtąją direktyvą. Žodžiai „vien tik arba ne vien tik“ įrašyti siekiant nurodyti, kad gaminys gali būti skirtas ne tik žaisti – net ir kitų funkcijų turintis gaminys gali būti laikomas žaislu. Pavyzdžiui, raktų pakabukas su žaisliniu meškiuku arba minkšto kimšto žaislo formos miegmaišis laikomas žaislu. Nebuvo norima pasakyti, kad, pavyzdžiui, nustatant batutų standartą reikia atsižvelgti į žaisliniu batutu besinaudojančius suaugusiuosius. Kitų dvejopos paskirties gaminių (durų puošybos elementai, minkštos kimštos gyvūnų formos piniginės arba kuprinės ir t. t.) pavyzdžių pateikta gairėse Nr. 11 dėl žaislų, skirtų vaikams iki 36 mėnesių arba vyresniems, klasifikavimo:

http://ec.europa.eu/growth/sectors/toys/safety/guidance/index_en.htm

Sunkiausia nusakyti, ką šioje apibrėžtyje reiškia „žaisti“ arba „žaislas“.

Vaikas gali žaisti iš esmės su bet kuo, bet tai nereiškia, kad kiekvieną daiktą galima laikyti žaislu. Pagal direktyvą daiktas laikomas žaislu, jei jo gamintojas yra aiškiai nurodęs, kad jis yra skirtas žaisti. Gamintojo nurodyta numatytoji paskirtis yra kriterijus, į kurių reikia atsižvelgti, nes tai užrašyta pačiame apibrėžties tekste. Tačiau Direktyvoje 88/378/EEB vartoti žodžiai „aiškiai skirti“ pakeisti – išbrauktas žodis „aiškiai“. Tai reiškia, kad **pagrįstai numatomas naudojimas** laikomas viršesniu už gamintojo nurodytą numatytąją paskirtį. Gamintojas, kuris ant savo gaminių nurodo, kad tai nėra žaislai, turi pagrįsti šį teiginį.

Gairėse Nr. 4 pateikta papildomų orientacinių kriterijų, į kuriuos reikia atsižvelgti nustatant, ar gaminys yra žaislas:
http://ec.europa.eu/growth/sectors/toys/safety/guidance/index_en.htm

Be to, kelios gairės skirtos konkrečių gaminių klasifikavimui:
http://ec.europa.eu/growth/sectors/toys/safety/guidance/index_en.htm

Pastaba. Žaislo apibrėžčiai neturi įtakos tai, ar žaislas naudojamas viešumoje, ar buityje. Todėl ŽSD taikoma žaislams, kurie naudojami ir buityje, ir viešumoje (mokyklose, vaikų lopšeliuose ir darželiuose). Tačiau direktyva netaikoma kai kuriems viešo naudojimo gaminiams, nors jie ir atitinka žaislo apibrėžtį (žr. 2 straipsnio 2 dalį).

1.2.2. 2 straipsnio 1 dalies antroji pastraipa

I priede išvardyti gaminiai šioje direktyvoje nėra laikomi žaislais.

I priede išvardyti gaminiai, kuriuos galima klaidingai palaikyti žaislais, nors jie neatitinka 2 straipsnio 1 dalies pirmojoje pastraipoje pateiktos žaislo apibrėžties. Šiame sąraše pateikti pavyzdžiai ir jis tikrai nėra išsamus. Jei gaminio nėra šiame sąraše, dar nereiškia, kad jis tikrai yra žaislas; tokiu atveju jį reikia įvertinti pagal 2 straipsnio 1 dalies pirmojoje pastraipoje pateiktą bendrąjį apibrėžimą. I priedas išsamiai paaiškintas gairių 10 punkte.

1.2.3. 2 straipsnio 2 dalis

Ši direktyva netaikoma šiems žaislams:

- viešo naudojimo žaidimo aikštelių įranga;
- viešo naudojimo automatiniai žaidimų aparatai, įskaitant įjungiamus moneta;
- žaislinės transporto priemonės su vidaus degimo varikliais;
- žaisliniai garo varikliai; ir

e) laidyklės ir timpos.

Šioje dalyje išvardytos išimtys, kurioms netaikoma direktyva. Joje išvardyti visi gaminiai, atitinkantys 2 straipsnio 1 dalies pirmojoje pastraipoje pateiktą žaislo apibrėžtį, kuriems direktyva dėl įvairių priežasčių netaikoma.

a) Viešo naudojimo žaidimo aikštelių įrangai taikoma Bendrijos teisė – Bendroji gaminių saugos direktyva (BGSD). Šios įrangos atitikties reikalavimams įrodoma visų pirma pagal standartus EN 1176, EN 1177, EN 1069 ir EN 14960 (jei taikoma).

Pastaba. Žaidimo aikštelių įrangai, skirtai naudoti buityje, – vadinamiesiems judrumo žaislams, – taikoma ŽSD (ir standartas EN 71-8). Naudojimas buityje – tai žaislo naudojimas šeimoje arba namie.

b) Automatinių žaidimo aparatų pavyzdžiai: didžiuosiuose prekybos centruose naudojami pramoginiai žaislai. Šiems gaminiams gali būti taikoma Mašinų direktyva arba kiti galiojantys Sąjungos teisės aktai. Jiems taip pat taikomi Bendrijos teisės aktai dėl elektromagnetinio suderinamumo. Be to, kadangi šiuos gaminius naudoja vartotojai, jiems taikomos kai kurios Bendrijos BGSD teisės aktų nuostatos.

c) Žaislinių transporto priemonių su degimo varikliais, neskirtų naudoti kelyje, pavyzdžiams taikoma Mašinų direktyva. Joms taip pat taikomi Bendrijos teisės aktai dėl elektromagnetinio suderinamumo. Be to, kadangi šiuos gaminius naudoja vartotojai, jiems taikomos kai kurios Bendrijos BGSD teisės aktų nuostatos.

d) e) Direktyva taip pat netaikoma žaisliniams garo varikliams, laidyklėms ir timpoms.

1.3. 3 straipsnis. Sąvokos

Šios direktyvos tikslais taikomos šios sąvokos:

- 1) tiekimas rinkai – žaislo, skirto platinti, vartoti ar naudoti Bendrijos rinkoje, tiekimas vykdant komercinę veiklą už atlygį arba be jo;

Komercinė veikla suprantama kaip prekių tiekimas su verslu susijusiame kontekste. Tiekimo rinkai sąvoka reiškia, kad juridiniai ir fiziniai asmenys reguliariai vykdo tokią veiklą. Taigi, ne pelno siekiančios asociacijos gali būti laikomos vykdančiomis komercinę veiklą, jeigu įrodomas tokios veiklos reguliarumas.

- 2) pateikimas į rinką – žaislo tiekimas Bendrijos rinkai pirmą kartą;
- 3) gamintojas – fizinis arba juridinis asmuo, pagaminęs žaislą arba užsakęs suprojektuoti arba pagaminti žaislą ir parduodantis tą žaislą savo vardu arba naudodamas savo prekės ženklą;
- 4) įgaliotas atstovas – Bendrijoje įsisteigęs fizinis ar juridinis asmuo, turintis raštišką gamintojo įgaliojimą veikti pastarojo vardu vykdant nustatytus įsipareigojimus;
- 5) importuotojas – Bendrijoje įsisteigęs fizinis arba juridinis asmuo, kuris pateikia gaminį iš trečiosios šalies į Bendrijos rinką;
- 6) platintojas – tiekimo grandinėje veikiantis fizinis arba juridinis asmuo, išskyrus gamintoją arba importuotoją, kuris tiekia žaislą rinkai;
- 7) ekonominės veiklos vykdytojai – gamintojas, įgaliotasis atstovas, importuotojas ir platintojas;
- 8) darnusis standartas – standartas, kurį pagal Komisijos prašymą, pateiktą remiantis Direktyvos 98/34/EB 6 straipsnio nuostatomis, priėmė viena iš Europos standartizacijos įstaigų, išvardytų tos direktyvos I priede;
- 9) derinamieji Bendrijos teisės aktai – Bendrijos teisės aktai, kuriais suderinamos gaminių pardavimo sąlygos;
- 10) akreditavimas – atitinka Reglamente (EB) Nr. 765/2008 numatytą sąvoką;
- 11) atitikties vertinimas – vertinimo, ar įrodyta, kad įvykdyti nurodyti reikalavimai, susiję su žaislu, procesas;
- 12) atitikties vertinimo įstaiga – įstaiga, vykdanči atitikties vertinimo veiklą, įskaitant kalibravimą, bandymus, sertifikavimą ir patikrinimus;
- 13) susigrąžinimas – bet kokia priemonė, kuria siekiama, kad būtų grąžintas galutiniam naudotojui jau pateiktas žaislas;
- 14) pašalinimas – bet kokia priemonė, kuria siekiama užkirsti kelią žaislo tiekimo grandinėje tiekimui rinkai;
- 15) rinkos priežiūra – valstybės institucijų vykdoma veikla ir priemonės, kurių jos ėmėsi, siekdamos užtikrinti, kad žaislai atitiktų derinamuosiuose Bendrijos teisės aktuose nustatytus taikomus reikalavimus ir nekeltų pavojaus sveikatai, saugai ar kitam visuomenės interesų apsaugos aspektui;
- 16) ženklas „CE“ – ženklas, kuriuo gamintojas nurodo, jog žaislas atitinka taikytinus reikalavimus, nurodytus derinamuosiuose Bendrijos teisės aktuose, kurie numato ženklumą šiuo ženklu;

Šiame straipsnyje pateiktos kelios apibrėžtys, kurias būtina žinoti, norint suprasti direktyvos dėstomojoje dalyje vartojamas sąvokas.

1–16 punktuose pateiktos horizontaliosios apibrėžtys, pagrįstos pavyzdinėmis Sprendimo 768/2008/EB nuostatomis. Jų reikšmė apibrėžta 2014 m. „mėlynajame vadove“ dėl ES produktų taisyklių įgyvendinimo: http://ec.europa.eu/growth/single-market/goods/index_en.htm

17–29 punktuose pateiktos žaislų sektoriuje, taigi ir šioje direktyvoje, vartojamos apibrėžtys.

1.3.1. Funkcinis gaminys

- 17) funkcinis gaminys – gaminys, kuris veikia ir yra naudojamas taip pat, kaip ir suaugusiems skirtas gaminys, prietaisas arba įrenginys, ir gali būti sumažintas jų modelis;

Ši sąvoka vartojama I priedo (Gaminių, kurie visų pirma nėra laikomi žaislais, sąrašas) 12 punkte, kuriame nustatyta, kad žaislais nelaikomi šie gaminiai: „funkciniai mokomieji gaminiai, pvz., elektrinės viryklės, laidynės ar kiti funkciniai gaminiai, veikiantys prie vardinės įtampos, neviršijančios 24 voltų, ir parduodami vien tik mokymo tikslais prižiūrint suaugusiems“. 3 straipsnyje pateiktoje apibrėžtyje paaiškinta, kokie tai gaminiai – gaminiai, kurie veikia ir yra naudojami taip pat, kaip ir suaugusiems skirtas gaminys, prietaisas arba įrenginys, ir gali būti sumažintas jų modelis.

1.3.2. Funkcinis žaislas

- 18) funkcinis žaislas – žaislas, kuris veikia ir yra naudojamas taip pat, kaip ir suaugusiems skirtas gaminys, prietaisas arba įrenginys, ir gali būti sumažintas jų modelis;

Sąvoka „funkcinis žaislas“ vartojama V priede, kuriame pateikti specialūs šios kategorijos žaislams skirti įspėjimai ir instrukcijos (V priedo B dalies 3 punktas).

Šios kategorijos žaislų pavyzdžiai: siuvamosios mašinos ir kavos aparatai.

1.3.3. Vandens žaislas

- 19) vandens žaislas – naudoti sekliame vandenyje skirtas žaislas, kuris gali išlaikyti ar palaikyti vaiką ant vandens;

Sąvoka „vandens žaislas“ vartojama II priede, kuriame nustatytas specialus vandens žaislų saugos reikalavimas (II priedo I dalies 5 punktas), ir V priede, kuriame pateiktas specialus įspėjimas dėl vandens žaislų (V priedo B dalies 6 punktas). Vandens žaislai turi tenkinti ne tik šį specialų reikalavimą, bet ir kitus ŽSD reikalavimus. Ši apibrėžtis yra pagrindinis kriterijus, pagal kurį šie gaminiai priskiriami žaislams, skirtiems naudoti sekliame vandenyje. Vandens gelmėje skirta naudoti vandens sporto įranga nelaikoma žaislais. Kartu su šia apibrėžtimi pateiktos specialios gairės dėl vandens žaislų: http://ec.europa.eu/growth/sectors/toys/safety/guidance/index_en.htm

1.3.4. Konstrukcinis greitis

- 20) konstrukcinis greitis – tipiškas potencialus veikimo greitis, kurį lemia žaislo konstrukcija;

Sąvoka „konstrukcinis greitis“ vartojama nustatant saugos reikalavimą, taikomą elektra varomoms važinėti skirtoms transporto priemonėms, II priedo I dalies 7 punkte. Konstrukcinis greitis yra tipiškas potencialus veikimo greitis, kurį lemia žaislo konstrukcija.

1.3.5. Judrumo žaislai

- 21) judrumo žaislas – žaislas, skirtas naudoti buityje, kurio atraminė struktūra judant lieka stacionari ir kuris yra skirtas vaikui atlikti kurį nors iš šių veiksmų: kopti, šokinėti, sūpuotis, čiuožti, svyruoti, suktis, ropoti ar šliaužti ar atlikti bet kokią jų kombinaciją;

Sąvoka „judrumo žaislas“ vartojama II priedo I dalies 11 punkte, kuriame nustatytas specialus judrumo žaislų saugos reikalavimas. V priede taip pat numatyti specialūs įspėjimai šios kategorijos žaislams (V priedo B dalies 2 punktas). Be šio specialaus reikalavimo, judrumo žaislai turi atitikti ir kitus ŽSD reikalavimus. Žaislų direktyva taikoma tik buityje naudoti skirtiems judrumo žaislams. Tai atitinka išimtį, pagal kurią direktyva netaikoma viešo naudojimo žaidimo aikštelių įrangai (2 straipsnio 2 dalis). Judrumo žaislai yra skirti vaikams atlikti šiuos veiksmus: kopti, šokinėti, sūpuotis, čiuožti, suktis, ropoti ar šliaužti ar atlikti bet kokią jų kombinaciją. Šie veiksmai atliekami žaislo viduje arba ant žaislo viršaus. Atliekant šiuos veiksmus, žaislo atraminė struktūra lieka stacionari.

Judrumo žaislų pavyzdžiai: sūpuoklės, šliaužynės, karuselės, laipiojamieji rėmai, batutai, pliuškenimosi baseinai ir ne vandenyje naudojami pripučiami žaislai. Tačiau važinėti skirtos transporto priemonės nelaikomos judrumo žaislais.

1.3.6. Cheminis žaislas

- 22) cheminis žaislas – žaislas, skiriamas tiesiogiai liesti chemines medžiagas ir mišinius bei skirtas naudoti amžių atitinkančiu būdu prižiūrint suaugusiesiems;

Ši sąvoka vartojama V priedo B dalies 4 punkte, kuriame pateikti specialūs įspėjimai dėl cheminių žaislų. Šie žaislai yra skirti tiesiogiai liesti chemines medžiagas ir mišinius. Tokių gaminių pavyzdžiai: chemijos rinkiniai, kristalų auginimo rinkiniai, plastikiniuose indeliuose sandarinami preparatų rinkiniai, miniatiūrinės dirbtuvėlės keramikos, emaliavimo ar fotografijos darbams ir panašūs žaislai, kuriuos naudojant vyksta cheminė reakcija ar atitinkamas medžiagos pasikeitimo procesas (žr. V priedo B dalies 4 punktą).

1.3.7. Uoslės lavinimo žaidimai, kosmetikos rinkinys ir ragavimo žaidimas

- 23) uoslės lavinimo žaidimas – žaislas, kuriuo žaidžiant siekiama padėti vaikui išmokti atpažinti įvairius, taip pat ir malonius, kvapus;

- 24) kosmetikos rinkinys – žaislas, kuriuo žaidžiant siekiama padėti vaikui išmokti gaminti tokius produktus kaip kvepalus, muilą, kremą, šampūną, vonios putas, blizgį, lūpų dažus, veido kosmetiką, dantų pastą ir plaukų minkštiklį;
- 25) ragavimo žaidimas – žaidimas, kurio tikslas – suteikti vaikams galimybę gaminti saldumynus ar patiekalus ir į kurį įeina maisto ingredientai, pvz., saldumynai, skysčiai, milteliai ir kvapiosios medžiagos;

Šios sąvokos vartojamos II priedo III dalies 12 punkte, kuriame pateikta nuostata, leidžianti šiems žaislams netaikyti reikalavimų dėl žaisluose leidžiamų naudoti kvapiųjų medžiagų, taip pat V priede, kuriame pateiktas specialus įspėjimas dėl šių rūšių gaminių (V priedo B dalies 10 punktas). Uoslės lavinimo žaidimas nėra, pavyzdžiui, kvepiantis minkštas kimštas žaislas.

Uoslės lavinimo žaidimo pavyzdys parodytas šioje nuotraukoje:

Kosmetikos rinkinio pavyzdys parodytas šioje nuotraukoje:

1.3.8. Žala

- 26) žala – fizinis sužeidimas arba kita žala sveikatai, įskaitant ilgalaikę žalą;

Ši sąvoka vartojama apibrėžiant pavojų ir riziką (27 ir 28 punktai), taip pat 10 straipsnio 2 dalyje.

1.3.9. Pavojus

- 27) pavojus – galimas žalos šaltinis;

Ši sąvoka vartojama apibrėžiant riziką (28 punktą), taip pat 10 straipsnio 2 dalyje, 18 straipsnyje ir 20 straipsnio 3 dalyje.

1.3.10. Rizika

28) rizika – tikėtinas pavojus, dėl kurio patiriama žala, dažnumas ir žalos laipsnis;

Ši sąvoka vartojama 4, 5, 6, 7, 10, 17, 21 ir 42 straipsniuose, taip pat II priede. Reikalavimuose dėl cheminių medžiagų „rizika“ reiškia pavojus ir jo atsiradimo derinį.

1.3.11. Skirtas

29) skirtas – reiškia, kad vienas iš tėvų ar prižiūrėtojas turi sugebėti, remdamasis žaislo funkcijomis, matmenimis ir savybėmis, pagrįstai manyti, kad jis skiriamas naudoti nurodytos amžiaus grupės vaikui.

Ši sąvoka pirmą kartą pavartota 10 straipsnio 2 dalyje pateiktame bendrajame saugos reikalavime, kuriame nurodyta, kad „turi būti atsižvelgiama į naudotojų, o prireikus, į jų prižiūrėtojų, gebėjimus, visų pirma tų žaislų, kurie yra skirti vaikams iki 36 mėnesių ar kitoms tiksliai apibrėžtomis amžiaus grupėms, atveju“. Ji taip pat vartojama II priedo I dalies 4 punkto d papunktyje, kuriame nustatytas draudimas naudoti mažas detales žaisluose, kurie skirti vaikams iki 36 mėnesių.

Šios sąvokos apibrėžtyje pateikti vertinimo, ar konkretus žaislas yra skirtas kurios nors amžiaus grupės vaikams, kriterijai. Pagal šią apibrėžtį lemiamas veiksnys yra tai, ką vienas iš tėvų arba prižiūrėtojas, atsižvelgdamas į žaislo funkcijas, matmenis ir savybes, pagrįstai manytų apie to žaislo paskirtį nurodytos amžiaus grupės vaikams. Daugiau informacijos pateikta šio vadovo 1.2.1. punkte.

Pastaba. Ši apibrėžtis nėra susijusi su I priede pateiktomis išimtimis, kaip antai „motoroleriai ir kitos transporto priemonės, skirtos sportui ar keliauti viešaisiais keliais ar viešaisiais takais“, nes ji siejama tik su amžiaus grupe.

2. II SKYRIUS. EKONOMINĖS VEIKLOS VYKDYTOJŲ PAREIGOS

2.1. 4–9 straipsniai

4 straipsnis. Gamintojų pareigos

1. Pateikdami žaislus į rinką, gamintojai turi užtikrinti, kad jie būtų suprojektuoti ir pagaminti laikantis 10 straipsnyje ir II priede nustatytų reikalavimų.

2. Gamintojai parengia privalomus techninius dokumentus laikydamiesi 21 straipsnio reikalavimų ir atlieka arba turi būti atlikę atitikties vertinimo procedūrą, kaip numatyta 19 straipsnyje. Jeigu taikant tą procedūrą įrodoma žaislo atitiktis taikomiesiems reikalavimams, tai gamintojai parengia EB atitikties

deklaraciją, kaip nurodyta 15 straipsnyje, ir paženkliną CE ženklu, kaip numatyta 17 straipsnio 1 dalyje.

3. Gamintojai saugo techninius dokumentus ir EB atitikties deklaraciją 10 metų nuo žaislo pateikimo į rinką.

4. Gamintojai užtikrina, kad būtų taikomos reikiamos procedūros siekiant, kad būtų toliau laikomasi serijinės gamybos atitikties. Tinkamai atsižvelgiama į žaislo projektavimo ar charakteristikų pakeitimus ir darniųjų standartų, kuriais remiantis deklaruojama gaminio atitiktis, pakeitimus. Kai to reikia atsižvelgiant į žaislo keliamą riziką, gamintojai, siekdami apsaugoti sveikatą ir užtikrinti vartotojų saugą, tiria parduodamų žaislų bandinius, nagrinėja ir, jeigu būtina, registruoja skundus, reikalavimų neatitinkančius žaislus ir susigrąžintinus žaislus bei informuoja platintojus apie bet kokią tokią stebėseną.

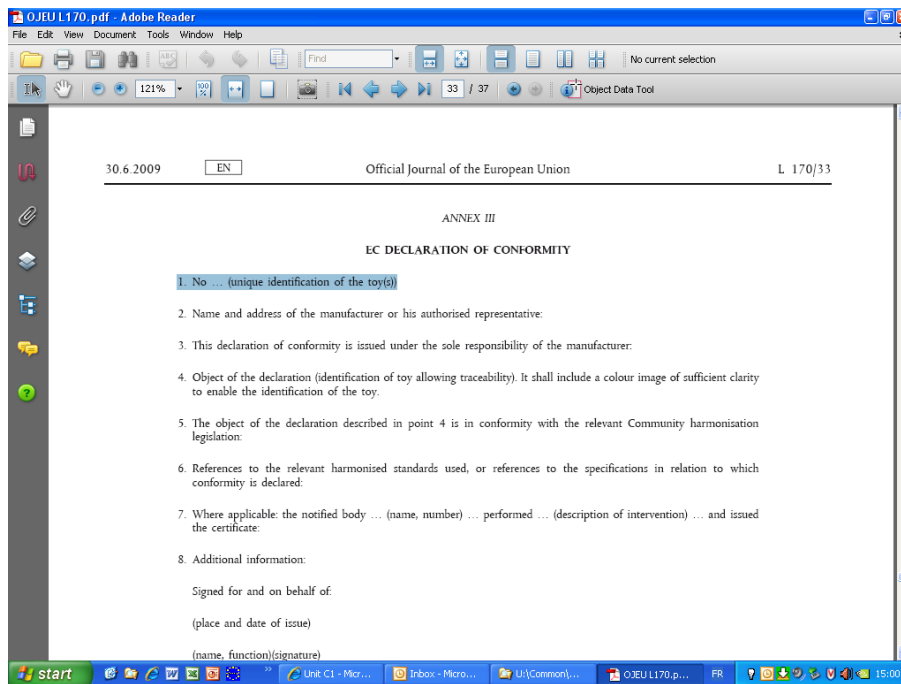
5. Gamintojai užtikrina, kad ant jų žaislų būtų nurodytas tipo, partijos ar serijos ar modelio numeris ar kitas elementas, leidžiantis nustatyti jų tapatumą, arba, jeigu dėl žaislo dydžio ar pobūdžio to neįmanoma padaryti, užtikrina, kad informacija būtų nurodyta ant pakuotės ar žaislą lydiniame dokumente.

Ant žaislo turi būti nurodytas tipo, partijos ar serijos ar modelio numeris ar kitas elementas, leidžiantis nustatyti jo tapatumą.

Identifikaciniu numeriu paprastai ženklinamas pats žaislas. Tačiau jei šios taisyklės laikytis neįmanoma, išimtinėmis aplinkybėmis identifikacinis numeris gali būti nurodytas ne ant žaislo. Tai pateisinama, jei jo nurodymo negalima įskaityti arba jį nurodyti yra techniškai neįmanoma dėl žaislo dydžio ir (ar) pobūdžio. Tokiais atvejais identifikacinis numeris turi būti nurodytas ant pakuotės, jei ji yra, arba žaislą lydiniame dokumente. Vien estetiški ar ekonominiai sumetimai negali būti priežastis, dėl kurios būtų galima nepateikti identifikacinio numerio ant žaislo ar perkelti ant pakuotės arba nurodyti lydiniuose dokumentuose.

Pagal šią nuostatą, jei žaislas yra neįpakotas arba be lydiniame dokumento, identifikacinis numeris turi būti nurodytas ant paties žaislo.

Pagal ŽSD reikalavimą gamintojai gali pasirinkti, koku elementu nurodyti žaislo tapatybę, – svarbu, kad būtų užtikrintas atsekamumas. Šis identifikacinis numeris yra unikalus žaislo kodas, tapatus EB atitikties deklaracijoje nurodytam kodui.

Tam tikrais atvejais, pvz., kai žaislą sudaro keletas detalių, arba jis yra keleto detalių rinkinys, dėl jo pobūdžio negalima nurodyti identifikacinio kodo. Šiais atvejais žaislo tapatumas turi būti nurodytas ant pakuotės (arba prie žaislo pridedamo dokumento). Be to, kad identifikacinis kodas nurodomas ant pakuotės, gali būti papildomai žymimi individualūs žaislai, detalės ar sudedamosios dalys remiantis gamintojo vidaus taisyklėmis ir siekiais iki minimumo sumažinti galimo susigražinimo mastą, įdiegiant pažangią individualių gaminių atsekamumo sistemą (pvz., gaminių partijos kodai, pagaminimo datos).

Pasak ekonominės veiklos vykdytojų, priimtas žaislų tapatumo nurodymo būdas yra gaminio numerio (vadinamasis atsargų saugojimo vienetas, angl. SKU) naudojimas. Šis gaminio numeris paprastai naudojamas ir kaip identifikacinis kodas EB atitikties deklaracijoje (AD) kartu su paveikslėliu, aprašymu ir t.t.

1. Žaislą sudaro keletas detalių ar sudedamųjų dalių, pavyzdžiui,

- Skirtingos formos ir dydžio kaladėlės
- Skirtingų spalvų ir savybių gyvūnai
- Lėlė su batų pora, šukomis, suknele ir t.t.

Kiekvienas iš išvardytųjų žaislų pakuojamas vienoje pakuotėje, tačiau paprastai jie galėtų ar taip pat būtų parduodami kitoje pakuotėje kaip atskiros detalės ar sudedamosios dalys arba kiti detalių ar sudedamųjų dalių deriniai. Kai kurias iš šių rinkinių įeinančias detales ar sudedamąsias dalis galima pažymėti, tuo tarpu kitos gali būti per mažos arba būti tokios formos, dėl kurios gali būti neįmanoma pažymėti detalę. Dėl šių priežasčių būtų daug praktiškiau priskirti rinkiniui ar pakuotei gaminio numerį ir tą patį gaminio numerį naudoti AD.

Pagrindinė identifikacinio kodo paskirtis – suteikti galimybę rinkos priežiūros institucijoms identifikuoti žaislą-vienetą ir susieti jį su AD. Vykdamas rinkos priežiūrą, žaislas lieka savo pakuotėje ir galima lengvai nustatyti kodą bei tokiu būdu užtikrinti, kad

atitinkamoje AD nurodytas tas konkretus žaislas-vienetas. Būtų daug sudėtingiau, jeigu reikėtų atidaryti pakuotę, surasti individualių gaminių kodus ir susieti juos su konkrečia AD.

2. Žaislą sudaro vienas sukonstruotas gaminys

Taip pat kai žaislą sudaro tik vienas „gaminys“, nėra neįprasta, kad šis gaminys yra sukonstruotas gamintojo, panaudojant keletą detalių (tačiau jis nėra skirtas vartotojui iškonstruoti). Sudedamosios dalys, iš kurių sudarytas gaminys (žaislas), dažnai panaudojamos daugiau negu vienoje žaislo konstrukcijoje. Pavyzdžiui, ant žaislinės statulėlės kūno galima pritvirtinti įvairias skirtingas galvas, tokiu būdu naudojant tą patį kūną, bus gaunami keletas skirtingų žaislų. Paprastai kai kurios sudedamosios dalys yra nepakankamai didelės, kad ant jų būtų galima nurodyti identifikacinį kodą, tačiau ant kai kurių sudedamųjų dalių gali būti neįmanoma pažymėti identifikacinio kodo dėl techninių priežasčių (nelygus paviršius, rutulio pavidalo paviršius ir t.t.). Šiuo atveju taip pat yra praktiškiau nurodyti gaminio numerį ant pakuotės ir naudoti tą patį numerį AD.

3. Žaislą sudaro vienas gaminys, kuris nėra sukonstruotas iš keleto sudedamųjų dalių

Tai yra tas atvejis, kai gali atrodyti paprasta nurodyti identifikacinį kodą, kuris yra identiškas nurodytajam AD (t.y. gaminio numeris), ant paties žaislo. Tačiau tas pats žaislas gali būti parduodamas derinant jį su kitais žaislais ar gaminiais rinkinyje. Kadangi gamybos metu nežinoma, kuris iš gaminių bus parduodamas atskirai, o kuris bus patalpintas į pakuotę su kitais žaislais, lengviau nurodyti gaminio numerį, atitinkantį AD, ant pakuotės, kuri taip pat padės rinkos priežiūros institucijoms susieti žaislą su AD.

6. Gamintojai nurodo savo pavadinimą, registruotą prekės pavadinimą arba registruotą prekės ženklą ir adresą, kuriuo su jais galima susisiekti, ant žaislo arba, jeigu to neįmanoma padaryti, ant pakuotės arba žaislą lydinčiame dokumente. Turi būti nurodytas vienas adresas, kuriuo galima susisiekti su gamintoju.

Gamintojas – fizinis arba juridinis asmuo, pagaminęs žaislą arba užsakęs suprojektuoti arba pagaminti žaislą ir parduodantis tą žaislą savo vardu arba naudodamas prekės ženklą. Į šią apibrėžtį įeina dvi sąlygos, kurios turi būti patenkinamos: asmuo turi būti pagaminęs žaislą (arba užsakęs jį pagaminti) ir parduoti tą žaislą savo vardu arba naudodamas prekės ženklą. Taigi, jeigu žaislas parduodamas kito asmens vardu arba naudojant kito asmens prekės ženklą, gamintoju bus laikomas tas kitas asmuo.

Gamintojai nurodo savo pavadinimą, registruotą prekės pavadinimą arba registruotą prekės ženklą, adresą, kuriuo su jais galima susisiekti, ant žaislo arba, jeigu to neįmanoma padaryti, ant pakuotės arba žaislą lydinčiame dokumente. Pavadinimas ir adresas paprastai nurodomi ant žaislo. Tačiau išskirtiniais atvejais, jeigu šios taisyklės negalima laikyti, jie gali būti nenurodomi ant žaislo. Tai yra pateisinama, kai jų neįmanoma nurodyti ant žaislo dėl pagrįstų techninių ar ekonominių sąlygų.

Turi būti nurodytas vienas adresas, kuriuo galima susisiekti su gamintoju. Pagal šį teisės aktą gamintojas privalo ant gaminio nurodyti vieną adresą. Tai nebūtinai turi būti oficialios gamintojo buveinės adresas. Tai gali būti gamintojo įgaliotojo atstovo adresas, kuriuo galima susisiekti su gamintoju, jei pridedamas paaiškinimas dėl atstovavimo gamintojui.

Ši nuostata jokiū būdu nereiškia, kad gamintojas negali pateikti kitų adresų, – jis tik privalo aiškiai nurodyti, kuris iš pateikiamų adresų yra vienas adresas, kuriuo galima su juo susisiekti. Jei gamintojas pateikia adresus, kuriais galima su juo susisiekti dešimtyje šalių, jis negali nenurodyti vieno bendro adreso, kuriuo galima su juo susisiekti. Šį vieną adresą, kuriuo galima su juo susisiekti, gamintojas gali pabraukti ar užrašyti paryškintu šriftu arba nurodyti, kad tai yra „vienas adresas, kuriuo galima susisiekti su gamintoju, pagal Direktyvą 2009/48/EB“.

Interneto svetainė yra papildoma informacija, bet vien tik jos kaip adreso nurodyti nepakanka. Adresą paprastai sudaro gatvės pavadinimas ir namo numeris arba pašto dėžutės numeris, pašto kodas ir miesto pavadinimas. Kai kurios šalys gali būti nukrypusios nuo šio principo (pavyzdžiui, nurodomas tik pašto kodas, bet nenurodoma gatvė ir namo numeris), tačiau tokiu atveju gamintojas kitų valstybių narių institucijoms turi turėti parengęs rašytinį savo nacionalinės institucijos leidimą skelbti tokį vieną adresą, kuriuo galima su juo susisiekti.

Gamintojas turi vykdyti šį įsipareigojimą nepaisant to, kur jis vykdo savo veiklą (ES ar trečiojoje šalyje). Pagal šią nuostatą gamintojo pavadinimas ir adresas turi būti užrašyti ant žaislų, kurie parduodami neįpakuoti arba be lydinčių dokumentų!

Pastaba. Direktyvoje 2009/48/EB neliko Direktyvos 88/378/EEB žodžių „jei minėtieji duomenys nėra pateikiami ant žaislo, reikia atkreipti vartotojo dėmesį ir patarti juos išlaikyti“.

Tai, kad prieš adresus turi būti nurodyti žodžiai „gamintojas“, „importuotojas“, „atstovas“ arba „platintojas“ yra ne aiškiai ŽSD išreikšta pareiga, o numanoma, grindžiama teisės aktų leidėjo tikslu identifikuoti kiekvieną ekonominės veiklos vykdytoją ir jo vaidmenį, kai ant žaislo nurodyta daugiau negu vienas adresas. Jeigu ši informacija nenurodoma, rinkos priežiūros institucijos sprendžia, koks kiekvieno ekonominės veiklos vykdytojo vaidmuo. Tada kiekvienas ekonominės veiklos vykdytojas turi įrodyti, kad jis atlieka skirtingą vaidmenį.

Nei ŽSD, nei horizontaliuosiuose teisės aktuose (naujojoje teisinėje sistemoje) nėra numatyta pareiga išversti į visas reikalingas kalbas žodžius „gamintojas“, „importuotojas“, „atstovas“ arba „platintojas“. Vertimo reikalavimai taikomi tik instrukcijoms, saugos informacijai ir įspėjimams. Manoma, kad šie žodžiai yra lengvai suprantami visomis kalbomis.

Gamintojai gali nurodyti „projektuotojas ir gamintojas“, o ne vien tik „gamintojas“.

Jeigu ES įsteigta bendrovė gamina žaislus ES arba už jos ribų ir parduoda juos, pažymėtus jai priklausančiu prekės ženklu, tačiau produktas taip pat turi ir licencijos išdavėjo logotipą, ES įsteigta bendrovė vis tiek yra gamintoja ir turi nurodyti savo adresą ant žaislo. Neprivalu nurodyti licencijos savininko adreso. Tačiau ES įsteigta bendrovė turi turėti teisę pagal sutartį gaminti ir parduoti produktus, pažymėtus prekės ženklu, kurio licencija jai buvo išduota.

Jeigu ES įsteigta bendrovė turi žaislų, pagamintų ES arba už jos ribų ir parduoda juos, pažymėtus prekės ženklu, kurio licencija jai buvo išduota (pagal licencijos sutartį), ES įsteigta bendrovė vis tiek yra gamintoja ir privalo nurodyti savo adresą ant žaislo. Neprivalu nurodyti licencijos savininko adreso.

7. Gamintojai užtikrina, kad prie žaislo būtų pridėti naudojimo instrukcijos ir saugos informacija vartotojams lengvai suprantama kalba ar kalbomis, kurias nustato atitinkama valstybė narė.

8. Gamintojai, manantys arba turintys pagrindo manyti, kad į rinką jų pateiktas žaislas neatitinka derinamųjų Bendrijos teisės aktų, nedelsiant taiko reikiamas korekcines priemones siekdami užtikrinti žaislo atitiktį, jį pašalinti iš rinkos arba susigrąžinti, jeigu būtina. Be to, jei žaislas kelia riziką, gamintojai nedelsdami praneša valstybių narių, kurių rinkai buvo tiekti tokie žaislai, kompetentingoms nacionalinėms institucijoms, nurodydami išsamią informaciją, visų pirma apie neatitiktį ir apie bet kokias taikomas korekcines priemones.

9. To pagrįstai pageidaujančiai kompetentingai nacionalinei institucijai gamintojai suteikia visą informaciją ir dokumentus, būtinus žaislo atitikčiai įrodyti kalba, kurią ta institucija gali lengvai suprasti. Tai institucijai pageidaujant, jie bendradarbiauja su ja dėl visų veiksmų, kurių imamasi siekiant pašalinti žaislą, kuriuos jie pateikė į rinką, keliamą riziką.

5 straipsnis. Įgaliotieji atstovai

1. Gamintojas rašytiniu įgaliojimu gali paskirti įgaliotąjį atstovą.
2. Įgaliotojo atstovo įgaliojimai neapima veiksmų, susijusių su 4 straipsnio 1 dalyje nustatytais prievolėmis ir techninių dokumentų parengimu.
3. Įgaliotasis atstovas atlieka gamintojo pateiktame įgaliojime nurodytus uždavinius. Įgaliojime nustatoma, kad įgaliotajam atstovui leidžiama atlikti bent jau šiuos veiksmus:
 - a) atiduoti EB atitikties deklaraciją ir techninius dokumentus nacionalinių priežiūros institucijų žinion 10 metų po žaislo pateikimo į rinką;
 - b) to pagrįstai pageidaujančiai kompetentingai nacionalinei institucijai suteikti visą informaciją ir dokumentus, būtinus žaislo atitikčiai įrodyti;
 - c) kompetentingų nacionalinių institucijų prašymu bendradarbiauti su jomis ir pranešti apie veiksmus, kurių imamasi siekiant pašalinti su jo įgaliojimu susijusių žaislų keliamą riziką.

6 straipsnis. Importuotojų prievolės

1. Importuotojai į Bendrijos rinką pateikia tik reikalavimus atitinkančius žaislus.

2. Prieš pateikdami žaislą į rinką, importuotojai užtikrina, kad gamintojas atliks atitinkamą atitikties vertinimo procedūrą. Jie užtikrina, kad gamintojas parengė techninius dokumentus, ar žaislas paženklintas reikiamu atitikties ženklu, ar prie žaislo pridėti reikiami dokumentai ir ar gamintojas įvykdė 4 straipsnio 5 ir 6 dalyse nustatytus reikalavimus. Jeigu importuotojas mano arba turi pagrindo manyti, kad žaislas neatitinka 10 straipsnyje ir II priede išdėstytų reikalavimų, jis neteikia žaislo į rinką, kol nėra užtikrinama žaislo atitiktis. Be to, jei žaislas

kelia riziką, importuotojas praneša apie tai gamintojui ir rinkos priežiūros institucijoms.

Formuluotė „reikalingi dokumentai“ taikoma visiems dokumentams, pridedamiems prie paties žaislo. Remiantis ŽSD, šie dokumentai – tai saugos informacija, instrukcijos ir įspėjimai.

3. Importuotojai nurodo savo pavadinimą, registruotą prekės pavadinimą arba registruotą prekės ženklą ir adresą, kuriuo su jais galima susisiekti, ant žaislo arba, jeigu to neįmanoma padaryti, ant pakuotės arba žaislą lydinčiame dokumente.

Visais atvejais importuotojas yra įsisteigęs Bendrijoje, nes pagal apibrėžtį importuotojas – Bendrijoje įsisteigęs fizinis arba juridinis asmuo, kuris pateikia gaminį iš trečiosios šalies į Bendrijos rinką. Importuotojai taip pat turi nurodyti savo pavadinimą, registruotą prekės pavadinimą arba registruotą prekės ženklą ir adresą, kuriuo su jais galima susisiekti, ant žaislo arba, jeigu to neįmanoma padaryti, ant pakuotės arba žaislą lydinčiame dokumente. Pagal šią nuostatą reikia nurodyti adresą, kuriuo su jais galima susisiekti, todėl tai nebūtinai vietos, kurioje importuotojas iš tiesų yra įsikūręs, adresas. Interneto svetainė yra papildoma informacija, bet vien tik jos kaip adreso nurodyti nepakanka. Adresą paprastai sudaro gatvės pavadinimas ir namo numeris arba pašto dėžutės numeris, pašto kodas ir miesto pavadinimas. Kai kurios šalys gali būti nukrypusios nuo šio principo (pavyzdžiui, nurodomas tik pašto kodas, bet nenurodoma gatvė ir namo numeris), tačiau tokiu atveju importuotojas kitų valstybių narių institucijoms turi turėti parengęs rašytinį savo nacionalinės institucijos leidimą skelbti tokį vieną adresą, kuriuo galima su juo susisiekti.

Importuotojo identifikacinis numeris ir adresas paprastai nurodomi ant žaislo. Importuotojo identifikacinis numeris ir adresas nurodomi ant pakuotės arba žaislą lydinčiame dokumente tik tais atvejais, kai ant žaislo jų nurodyti neįmanoma, pavyzdžiui, jei importuotojas turėtų atidaryti pakuotę, kad galėtų nurodyti savo pavadinimą ir adresą. ŽSD nenustatyta reikalavimų dėl matomumo ar įskaitomumo.

Apibendrinant, prie žaislo paprastai pridedami vienas arba du adresai – gamintojo ir (arba) importuotojų. Tačiau

- jei gamintojas yra įsisteigęs Bendrijoje ir žaislas pagamintas Bendrijoje, ant žaislo nurodomas tik vienas (gamintojo) adresas.
- jei gamintojas nėra įsisteigęs Bendrijoje ir importuotojas pateikia žaislą į rinką savo vardu ar naudodamas savo prekės ženklą arba pakeičia žaislą, kuris jau pateiktas į rinką (taip, kad galėtų pasikeisti gaminio atitiktis taikomiems reikalavimams), importuotojas laikomas gamintoju. Ant žaislo (ar ant pakuotės arba žaislą lydinčiame dokumente) šiuo atveju nurodomas tik importuotojo, laikomo gamintoju, adresas.¹ Prekės ženklas yra skiriamasis ženklas arba žymuo, fizinio asmens, verslo organizacijos

¹ Jeigu importuotojas tik prideda savo pavadinimą ir adresą, bet palieka tikrojo gamintojo prekės ženklą, jis laikomas tik importuotoju. Ant žaislo (ar pakuotės arba žaislą lydinčiuose dokumentuose) nurodomi ir importuotojo, ir gamintojo adresai.

ar juridinio asmens naudojamas siekiant parodyti vartotojams, kad tokiu prekės ženklu paženklintos prekės arba paslaugos yra unikalios, ir išskirti savo prekes arba paslaugas iš kitų subjektų siūlomų prekių ar paslaugų. Prekės ženklas yra intelektinė nuosavybė, jį paprastai sudaro žodis, frazė, logotipas, simbolis, konstrukcija, atvaizdas ar šių elementų derinys.

- jei gamintojas yra įsisteigęs Bendrijoje (Bendrijoje esanti bendrovė parodo, kad yra gamintojas, leisdama paženklinti gaminį savo prekės ženklu, nurodyti savo adresą ir t. t.), nors jo gaminiai yra pagaminti ne Bendrijoje, ši bendrovė laikoma gamintoju, pateikiančiu žaislus į Bendrijos rinką, net jei juos iš tiesų importuoja kita bendrovė. Šiuo atveju nėra importuotojo, kuris atitiktų importuotojo apibrėžtį, todėl pakanka nurodyti gamintojo adresą.

Jei gamintojas (kuris, ant žaislo nurodydamas savo pavadinimą ir adresą, parodė, kad yra gamintojas) yra ne Bendrijoje ir jo gaminius į ES rinką pateikia importuotojas, ant žaislo nurodomi du – gamintojo ir importuotojo – adresai.

4. Importuotojai užtikrina, kad prie žaislo būtų pridėti instrukcijos ir saugumo informacija, pateikiami kalba ar kalbomis, kurią vartotojai lengvai suprastų, kaip nustatė atitinkama valstybė narė.

5. Tuo metu, kai atsakomybė už žaislą tenka importuotojams, jie užtikrina, kad sandėliavimo ir transportavimo sąlygos nepakenktų jo atitiktai reikalavimams, nustatytiems 10 straipsnyje ir II priede.

6. Kai tai laikoma tinkama atsižvelgiant į žaislo keliamą pavojų, siekdami apsaugoti vartotojų sveikatą ir užtikrinti saugą, importuotojai tiria parduodamų žaislų bandinius, nagrinėja ir, jeigu būtina, registruoja skundus, reikalavimų neatitinkančius ir susigrąžintus žaislus bei informuoja platintojus apie tokią stebėseną.

7. Importuotojai, manantys arba turintys pagrindo manyti, kad į rinką jų pateiktas žaislas neatitinka derinamųjų Bendrijos teisės aktų, nedelsiant taiko korekcines priemones, reikalingas siekiant užtikrinti žaislo atitiktį, jį pašalinti iš rinkos arba susigrąžinti, jeigu būtina. Be to, jei žaislas kelia riziką, importuotojai nedelsdami praneša valstybių narių, į kurių rinką jie pateikė tokius žaislus, kompetentingoms nacionalinėms institucijoms, nurodydami išsamią informaciją, visų pirma apie neatitiktį ir apie bet kokias taikomas korekcines priemones.

8. Importuotojai atiduoda EB atitikties deklaracijos kopiją nacionalinių priežiūros institucijų žinion 10 metų po žaislo pateikimo rinkai ir užtikrina, kad šioms valdžios institucijoms pageidaujant, joms galėtų būti pateikti techniniai dokumentai.

9. To pagrįstai pageidaujančiai kompetentingai nacionalinei institucijai importuotojai suteikia visą informaciją ir dokumentus, būtinus to žaislo atitiktai įrodyti kalba, kurią ta institucija gali lengvai suprasti. Šiai institucijai pageidaujant, jie bendradarbiauja su ja dėl visų veiksmų, kurių imamasi siekiant pašalinti žaislą, kuriuos jie pateikė į rinką, keliamą riziką.

1. Tiekdami rinkai žaislą, platintojai rūpestingai laikosi taikomų reikalavimų.

2. Prieš tiekdami žaislą rinkai, platintojai patikrina, ar žaislas paženklintas reikiamu atitikties ženklu, ar prie jo pridėti reikiami dokumentai ir nurodymai bei saugumo informacija kalba, kurią gali lengvai suprasti vartotojai valstybėje narėje, kurios rinkai teikiamas žaislas, ir ar gamintojas ir importuotojas laikėsi 4 straipsnio 5 ir 6 dalyse ir 6 straipsnio 3 dalyje nustatytų reikalavimų. Jei platintojas mano arba turi pagrindo manyti, kad žaislas neatitinka 10 straipsnyje ir II priede išdėstytų reikalavimų, jis neteikia žaislo į rinką iki tol, kol neužtikrinama žaislo atitiktis. Be to, jei žaislas kelia riziką, platintojas praneša apie tai gamintojui ar importuotojui bei rinkos priežiūros institucijoms.

Gamintojai ir importuotojai užtikrina, o platintojai – patikrina, kad prie žaislo būtų pridėtos naudojimo instrukcijos ir saugos informacija vartotojams lengvai suprantama kalba ar kalbomis, kurias nustato atitinkama valstybė narė.²

- Naudojimo instrukcijose pateikiama informacija, kaip saugiai ir tinkamai naudoti gaminį, kad vartotojas galėtų jį surinkti, sumontuoti, naudoti, laikyti, prižiūrėti, remontuoti ir pašalinti.
- Gaminio surinkimo arba montavimo instrukcijose reikėtų nurodyti jo sudedamąsias dalis ir tai, kokių specialių įgūdžių ar įrankių reikia šiam darbui atlikti.
- Valdymo instrukcijose reikėtų pateikti informaciją apie naudojimo apribojimus, asmeninių apsaugos priemonių naudojimą, priežiūrą ir valymą, remontą ir t. t.

Instrukcijos yra neatsiejamos nuo žaislo. Jomis pamokoma ir padedama teisingai naudoti žaislą. Jei žaislui naudoti nereikia jokių instrukcijų ar saugos informacijos (pavyzdžiui, jei tai darniuosius standartus atitinkantis minkštas kimštas meškiukas), šių dokumentų pridėti nereikia. Gamintojai turi žinoti, kad nors prie žaislo nepridedama jokių dokumentų, reikalavimai vis tiek turi būti tenkinami – visų pirma atsekamumo ir „CE“ ženklinimo.

Jei instrukcijos pateikiamos, jos turėtų būti aiškiai susietos su žaislu, todėl jose reikėtų pakartoti tą informaciją, kuria paženklintas žaislas (žr. nuostatas dėl atsekamumo). Jei instrukcijos yra kelių puslapių, juos reikėtų sunumeruoti.

- Saugos informacijoje gali būti pateiktas tekstas ir (ar) paveikslėliai, kurie yra pridedami prie žaislo arba susiejami su juo. Kai kurių rūšių žaislams

² Pastaba. Tiesioginės nuosakos vartojimas („užtikrina“, „patikrina“ ir t. t.) pagrįstas ŽSD nuostatomis ir reiškia, kad ekonominės veiklos vykdytojai turi vykdyti šią prievolę. Žodis „turėtų“ vartojamas, kai ekonominės veiklos vykdytojai turi galimybę rinktis.

saugos informacija nėra aktuali. Saugos informacijos paskirtis – užtikrinti, kad vartotojas arba naudotojas galėtų saugiai naudoti žaislą, ir kartu su ŽSD reikalaujamais įspėjimais padėti išvengti rizikos, kad bus padaryta žala naudotojams arba gaminiui. Pavyzdžiai: „atvėsinti tik buitiniame šaldytuve“; „nedėti į šaldiklį“.

Nėra konkrečių reikalavimų, kaip prie žaislo pridėti instrukcijas ir saugos informaciją. ŽSD minima tik tiek, kad jos turi būti pateiktos kartu su žaislu, tad ši informacija gali būti užrašyta ant pakuotės, informaciniame lapelyje arba pranešime.

ŽSD nurodyta, kad informacija pateikiama vartotojams lengvai suprantama kalba, kurią nustato atitinkama valstybė narė. Šios nuostatos grindžiamos prekių pakavimo teisės aktais; jų paskirtis – tik išspręsti kalbų vartojimo klausimą: instrukcijų ir saugos informacijos nebūtina pateikti valstybine kalba, jas galima pateikti ir kita „vartotojams lengvai suprantama kalba ar kalbomis, kurias nustato atitinkama valstybė narė“. Tai reiškia, kad valstybės narės nacionalinės teisės aktuose nustatys, kokia kalba arba kalbos turi būti laikomos vartotojams lengvai suprantamomis. (Paprastai tai yra valstybinė atitinkamos valstybės narės kalba arba kalbos, bet ji gali reikalauti pateikti informaciją ir kitomis kalbomis.)

Daugiau informacijos gamintojams, kaip parengti instrukcijas ir saugos informaciją, pateikta:

CEN 11 vadove „Vartotojui svarbi informacija apie gaminį“,

ISO IEC 14 vadove „Prekių ir paslaugų pirkimo informacija vartotojams“,

CEN TR 13387 „Vaiko naudojami ir jo priežiūros gaminiai. Sauga. Vadovas“,

IEC 62079:2001 „Instrukcijų rengimas“.

Ką reiškia platintojų pareigos?

Platintojui netaikomos konkrečios pareigos parengti arba saugoti EB atitikties deklaraciją ir techninius dokumentus. Tačiau pateikdamas žaislą rinkai, jis privalo užtikrinti, kad žaislas būtų pažymėtas tinkamu atitikties ženklu (-ais), ir kad jį lydėtų reikalingi dokumentai³, o instrukcijos ir saugos informacija būtų pateiktos tinkama kalba. Pagal ŽSD atitikties ženklinimas – tai žymėjimas atitikties ženklu „CE“; tačiau žaislui gali būti taikomi kiti Bendrijos teisės aktai, kuriuose reikalaujama žymėti kitais atitikties ženklais. Platintojas taip pat privalo užtikrinti, kad gamintojas ir (ar) importuotojas vykdytų jų pareigas; kitaip tariant, patikrinti, ar ant žaislo arba jo pakuotės nurodytas pavadinimas, prekės ženklas ar adresas, kuriuo galima susisiekti su gamintoju ir importuotoju, ar ant žaislo yra nurodytas gamintojo partijos numeris, serijinis numeris arba kitas elementas žaislo tapatumui nustatyti.

Kaip nurodyta pirmiau tekste, platintojas neprivalo laikyti techninių dokumentų. Pareiga veikti su tinkamu atidumu ir tikrinti, ar yra reikalingi dokumentai, turi būti aiškinama atsižvelgiant į šią situaciją.

Platintojas privalo patikrinti žaislo ir su juo gautų dokumentų sąsają, patikrinant, pavyzdžiui, saugos informaciją, įspėjimus, žymėjimą „CE“ ženklu ir gamintojo ar importuotojo adresus. Tikrindami, ar yra reikalingi įspėjimai, platintojai gali remtis ŽSD

³ „Reikalingi dokumentai“ – tai visi dokumentai, kurie turi būti pridedami prie žaislo. Remiantis ŽSD, šie dokumentai – tai saugos informacija, instrukcijos ir įspėjimai.

V priede išvardytais įspėjimais. Minėtų įspėjimų tikrinimui nereikalingi techniniai dokumentai, pvz., įspėjimas, skirtas judrumo žaislams, funkciniam žaislams, vandens žaislams, cheminiams žaislams ir t. t. Tas pats kruopštaus patikrinimo reikalavimas gali būti taikomas, pavyzdžiui, jeigu ant minkšto kimšto žaislo nurodytas įspėjimas „netinkamas jaunesniems kaip 36 mėnesių amžiaus vaikams...“. Pastaruoju atveju ir jeigu nėra techninių dokumentų, platintojo pareiga – patikrinti ir imtis veiksmų, nes minkšti kimšti žaislai, skirti laikyti ir apkabinti, yra laikomi natūraliai tinkamais jaunesniems kaip 36 mėnesių vaikams, tad įspėjimas „netinkamas jaunesniems kaip 3 metų vaikams“ yra netinkamas.

Be to, iškilus abejonei dėl gaminių, kuriuos sunku suklasifikuoti, platintojas visuomet gali paprašyti, kad importuotojas ar gamintojas pateiktų paaiškinimus dėl nepaženklinimo.

3. Tuo metu, kai atsakomybė už žaislą tenka platintojams, jie užtikrina, kad sandėliavimo ir transportavimo sąlygos nepakenktų jo atitikčiai reikalavimams, nustatytiems 10 straipsnyje ir II priede.

4. Platintojai, manantys arba turintys pagrindo manyti, kad rinkai jų tiekiamas žaislas neatitinka taikomų derinamųjų Bendrijos teisės aktų, užtikrina, kad būtų taikomos korekcinės priemonės, reikalingos siekiant užtikrinti žaislo atitiktį, jį pašalinti arba susigrąžinti, jeigu būtina. Be to, jei žaislas kelia riziką, platintojai nedelsdami praneša valstybių narių, kurių rinkai jie tiekė tokius žaislus, kompetentingoms nacionalinėms institucijoms, nurodydami išsamią informaciją, visų pirma apie neatitiktį ir apie bet kokias taikomas korekcinės priemones.

5. To pagrįstai pageidaujant, kompetentingai nacionalinei institucijai platintojai suteikia visą informaciją ir dokumentus, būtinus to žaislo atitikčiai nustatyti. Šiai institucijai pageidaujant, jie bendradarbiauja su ja dėl visų veiksmų, kurių imamasi siekiant pašalinti žaislą, kuriuos jie tiekė rinkai, keliamą riziką.

8 straipsnis. Atvejai, kai gamintojų prievolės taikomos importuotojams ir platintojams
Šioje direktyvoje importuotojas arba platintojas laikomi gamintoju ir todėl jis įgyja 4 straipsnyje nustatytas gamintojo prievolės, jei jis pateikia žaislą į rinką savo vardu ar naudodamas savo prekės ženklą arba pakeičia gaminį, kuris jau pateiktas į rinką, taip, kad galėtų pasikeisti gaminio atitiktis taikomiems reikalavimams.

9 straipsnis. Ekonominės veiklos vykdytojų identifikavimas

Ekonominės veiklos vykdytojai, paprašius rinkos priežiūros institucijoms nurodo šią informaciją:

- a) kiekvieną ekonominės veiklos vykdytoją, kuris jiems pristatė žaislą;
- b) kiekvieną ekonominės veiklos vykdytoją, kuriam jie pristatė žaislą.

Ekonominės veiklos vykdytojai, šiuo atveju gamintojas, turi teikti pirmoje pastraipoje nurodytą informaciją 10 metų laikotarpiu po to, kai žaislas buvo pateiktas į rinką, o kiti ekonominės veiklos vykdytojai – 10 metų laikotarpiu po to, kai jiems buvo tas žaislas pateiktas.

Straipsniai, kuriuose kalbama apie ekonominės veiklos vykdytojų prievoles, yra pagrįsti horizontaliojo Sprendimo 768/2008/EB pavyzdinėmis nuostatomis. ŽSD yra suderinta su šiomis nuostatomis; joje konkrečiai minimi ekonominės veiklos vykdytojai, kurie žaislus pateikia rinkai arba juos tiekia rinkai. 2014 m. Mėlynajame vadove dėl ES produktų taisyklių įgyvendinimo (http://ec.europa.eu/growth/single-market/goods/index_en.htm) pateikiama daugiau paaiškinimų.

Šio vadovo I paaiškinime stengiamasi išsamiau patarti, kaip nustatyti, kada ekonominės veiklos vykdytoją galima laikyti gamintoju, importuotoju arba platintoju. Jame taip pat paaiškintos ekonominės veiklos vykdytojų pagrindinės pareigos. Ekonominės veiklos vykdytojai turi atsargiai rinktis savo veiklos modelį, kad galėtų įvykdyti direktyvos reikalavimus. Teisinėje sistemoje numatytos pareigos, kurias ekonominės veiklos vykdytojai privalo vykdyti, tačiau nesikišama į privačią komercinių ir su verslu susijusių derybų, kurias ekonominės veiklos vykdytojai gali vesti tarpusavyje, sritį.

Nustatymo kriterijai priklauso, pavyzdžiui, nuo to, kaip perkami žaislai, kas suprojektavo (arba pakeitė) žaislą, koku prekės ženklu paženklintas į rinką pateikiamas žaislas ir kuriame gaminio būvio ciklo etape pradeda dalyvauti ekonominės veiklos vykdytojas.

ŽSD apibrėžti ekonominės veiklos vykdytojų vaidmenys gali skirtis nuo įprastos prekybos veiklos, kurią apibūdina pati bendrovė. Pavyzdžiui, kai kada importuotojas, atsižvelgdamas į gaminio tiekimo būdą, turi prisiimti gamintojo vaidmenį; bendrovės gali atlikti skirtingus ekonominės veiklos vykdytojų vaidmenis net parduodamos tą patį žaislą įvairiems mažmenininkams. Todėl svarbu išidėmėti, kad ekonominės veiklos vykdytojas kiekvienu konkrečiu atveju turi įvertinti savo vaidmenį.

Kiekvienos rūšies ekonominės veiklos vykdytojas, tiekdamas arba pirksdamas žaislus, privalo vykdyti tam tikras jam teisiškai privalomas prievoles. Gamintojo vaidmenį atliekančių bendrovių prievolės paprastai yra sudėtingesnės nei importuotojų, o platintojų – mažiausiai sudėtingos. Gamintojas rašytiniu įgaliojimu gali paskirti įgaliotąjį atstovą. Įgaliotasis atstovas atlieka visas šiame įgaliojime nustatytas užduotis.

3. III SKYRIUS. ŽAISLŲ ATITIKTIS

3.1. 10 straipsnis. Esminiai saugos reikalavimai

3.1.1. 10 straipsnio 1 dalis

Valstybės narės imasi visų priemonių, būtinų užtikrinti, kad į rinką nebūtų galima pateikti žaislų, jeigu jie neatitinka esminių saugos reikalavimų: 2 dalyje nustatyto bendrojo saugos reikalavimo ir II priede nustatytų specialių saugos reikalavimų.

10 straipsnio 1 dalyje nustatytas pagrindinis direktyvos principas: į rinką galima pateikti tik tuos žaislus, kurie atitinka esminius direktyvoje nustatytus saugos reikalavimus, ir valstybės narės privalo imtis visų priemonių, būtinų užtikrinti, kad į rinką nebūtų galima pateikti šių reikalavimų neatitinkančių žaislų.

Šia nuostata taip pat paaiškinama, kad direktyvoje nustatytas ir bendrasis saugos reikalavimas, kuris išdėstytas to paties straipsnio 2 dalyje, ir specialūs saugos reikalavimai, išdėstyti II priede ir skirti konkrečioms rizikos veiksniams.

3.1.2. 10 straipsnio 2 dalies pirmoji pastraipa

Žaislai, įskaitant juose esančias chemines medžiagas, neturi kelti pavojaus naudotojų ar trečiųjų asmenų saugai arba sveikatai, kai jie naudojami pagal paskirtį arba kitu numanomu būdu, atsižvelgiant į įprastą vaikų elgseną.

10 straipsnio 2 dalyje nustatytas bendrasis saugos reikalavimas, taikomas rizikai, kurią gali kelti žaislai ir kuri nenumatyta specialiuose saugos reikalavimuose. Bendrasis saugos reikalavimas gali būti teisinis pagrindas imtis priemonių prieš žaislus, kurie kelia specialiuose saugos reikalavimuose nenumatytą riziką. Tokios rizikos pavyzdys – neseniai nustatytas pavojus, kurį kelia tam tikri stiprūs magnetai, galintys sužaloti žarnyną, jei būtų praryti. Kai 2007 m. ši magnetinių žaislų keliamą riziką buvo nustatyta, Direktyvoje 88/378/EEB nebuvo jokio konkretaus saugos reikalavimo, kuriame būtų numatyta šio pobūdžio žarnyno sužalojimų rizika, o žaislų standarte EN 71 tuo metu taip pat nebuvo nustatyta techninių reikalavimų. Todėl kai kurie pavojingi žaislai, turintys magnetų, buvo išimti iš rinkos, teisiniu pagrindu pasirinkus Direktyvoje 88/378/EEB nustatytą bendrąjį saugos reikalavimą. Vėliau parengtas standartas magnetinių žaislų saugai užtikrinti (žr. EN 71-1:2005+A8:2009, dabar EN 71-1:2011).

Bendrasis saugos reikalavimas pirmiausia reiškia, kad žaislai, įskaitant juose esančias chemines medžiagas, neturi kelti pavojaus naudotojų ar trečiųjų asmenų saugai arba sveikatai. Taigi, bendrasis saugos reikalavimas apima tiek žalą sveikatai, įskaitant ilgalaikę žalą, tiek neigiamą poveikį saugai, įskaitant bet kokius nesunkius ir sunkius sužeidimus. Pagal bendrąjį saugos reikalavimą žaislai turi būti saugūs ir jų naudotojams, ir tretiesiems asmenims (tėvams arba kitiems prižiūrėtojams), taip pat kitiems vaikams ar net visiškai nesusijusiems asmenims.

Antra, pagal bendrąjį saugos reikalavimą žaislai turi būti saugūs, kai jie naudojami pagal paskirtį arba kitu numanomu būdu, atsižvelgiant į įprastą vaikų elgseną. Todėl nepakanka, kad žaislas būtų saugus, kai jis naudojamas pagal gamintojo nurodytą paskirtį – jis turi būti saugus ir kai yra naudojamas kitais numanomais būdais. Vertinant, kokį naudojimą galima laikyti numanomu, reikia atsižvelgti į vaikus, kurie paprastai nėra tokie atsargūs kaip suaugusieji, elgseną. Kai pavojaus neįmanoma pakankamai sumažinti

pasitelkiant konstrukciją ar apsaugos priemones, likusį pavojų būtų galima pašalinti teikiant prižiūrėtojams su gaminiu susijusią informaciją, atsižvelgiant į jų gebėjimus išvengti tokio pavojaus. Taikant pripažintus rizikos vertinimo metodus, netinka informuoti prižiūrėtojų užuot pagerinus konstrukciją, taip pat netinka negerinti konstrukcijos dėl to, kad nėra duomenų apie įvykusius nelaimingus atsitikimus. Turint omenyje vaikų elgseną, iš dalies netinkamą žaislo naudojimą taip pat reikia laikyti numanomu naudojimu ir į tai reikia atsižvelgti konstruojant bei gaminant žaislą. Pavyzdžiui, šliaužyne besinaudojantys vaikai ne tik šliaužia žemyn nugara, bet ir kopia aukštyne šliaužyne arba šliaužia žemyn galva. Direktyvos 88/378/EEB formuluotė „įprasta (vaikų) elgsena“ (angl. *normal behaviour*), pakeista, nes buvo sunku išaiškinti, kokią elgseną galima laikyti įprasta, t. y. „normalia“. Tačiau reikia pabrėžti, kad išbraukus šį žodį bendrojo saugos reikalavimo taikymo sritis iš esmės neturėjo pasikeisti.

Bendrajame saugos reikalavime nurodomos žaisluose esančios cheminės medžiagos. Šia nuoroda sustiprinama direktyvos II priedo III dalies 1 punkto nuostata, kad žaislai neturi kelti rizikos, jog bus pakenkta žmonių sveikatai dėl cheminių medžiagų ar mišinių, kurių yra žaislų sudėtyje, poveikio.

3.1.3. 10 straipsnio 2 dalies antroji pastraipa

Turi būti atsižvelgiama į naudotojų, o prireikus, į jų prižiūrėtojų, gebėjimus, visų pirma tų žaislų, kurie yra skirti vaikams iki 36 mėnesių ar kitoms tiksliai apibrėžtomis amžiaus grupėms, atveju.

10 straipsnio 2 dalies antrojoje pastraipoje dar labiau patikslintas bendrojo saugos reikalavimo turinys. Joje paaiškinta, kad konstruojant ir gaminant žaislą, kai užtikrinama žaislo sauga, turi būti atsižvelgiama į žaislo naudotojų, o prireikus, į jų prižiūrėtojų gebėjimus. Šia nuostata išaiškinta Direktyvos 88/378/EEB II priedo I dalies 1 punkto nuostata: „Su žaislo vartojimu siejamos rizikos laipsnis turi būti proporcingas vartotojų ir atitinkamais atvejais jų prižiūrėtojų gebėjimui šios rizikos išvengti.“ Tai reiškia, kad nors žaislai turi būti saugūs, taip pat pripažįstama, kad rizikos visiškai išvengti neįmanoma ir priimtinas rizikos lygis turi būti leidžiamas tais atvejais, kai rizikos neįmanoma pagrįstai pašalinti pasitelkiant konstrukciją ar apsaugos priemones. Kitaip tariant, kai kuriems žaislams būdingų pavojų (galimų žalos šaltinių) visiškai pašalinti neįmanoma. Pavyzdžiui, negalima reikalauti, kad iš sūpynių nebūtų įmanoma iškristi, bet ši rizika turi būti sumažinta iki priimtino lygio. Gamintojas taip pat negali kontroliuoti, kokia danga bus po sūpynėmis privačiose teritorijose, kad būtų išvengta galvos sužeidimų; todėl reikėtų pateikti informacijos, koks paviršius po sūpynėmis būtų tinkamas. Vertinant tinkamą rizikos lygį, būtina atsižvelgti į naudotojų, o prireikus, į jų prižiūrėtojų gebėjimus.

Be to, pagal šią nuostatą turi būti atsižvelgiama į naudotojų, o prireikus, į jų prižiūrėtojų, gebėjimus, visų pirma tų žaislų, kurie yra skirti vaikams iki 36 mėnesių ar kitoms tiksliai apibrėžtomis amžiaus grupėms, atveju.

3.1.4. 10 straipsnio 2 dalies trečioji pastraipa

Etiketės, pritvirtintos laikantis 11 straipsnio 2 dalies, ir prie žaislų pridedamos naudojimo instrukcijos turi atkreipti naudotojų arba jų prižiūrėtojų dėmesį į būdingus pavojus ir į riziką patirti žalą naudojant žaislus, taip pat į būdus jų išvengti.

10 straipsnio 2 dalies trečiojoje pastraipoje nustatyta, kad pagal bendrąjį saugos reikalavimą prie žaislų turi būti pridėti atitinkami įspėjimai ir instrukcijos dėl būdingų pavojų ir rizikos patirti žalą naudojant žaislus, taip pat nurodyti būdai jų išvengti. Kaip paaiškinta antrojoje pastraipoje, priimtino lygio rizika naudojant žaislą gali būti, bet apie būdingus pavojus būtina pranešti įspėjimuose ir instrukcijose. Kaip pritvirtinti šiuos įspėjimus ir instrukcijas, nustatyta 11 straipsnio 2 dalyje.

Instrukcijos yra neatsiejama žaislo saugos sampratos dalis. Jose pateikiama informacija, kaip išvengti nepriimtinos rizikos, kad bus padaryta žala naudotojui ar žaislui, žaislas suges arba bus netinkamai naudojamas, bet instrukcijos nėra priemonė konstrukcijos trūkumams pateisinti.

Prie žaislų pridedamose naudojimo instrukcijose turi būti atkreipiamas naudotojų arba jų prižiūrėtojų dėmesys į būdingus pavojus ir į riziką patirti žalą naudojant žaislus, taip pat į būdus jų išvengti. Veiksmingiausias būdas išvengti nelaimingų atsitikimų – įmontuotosios saugos priemonės, kai žmonėms nereikia atlikti jokių papildomų veiksmų.

Gamintojai turi įsidėmėti, kad kai pavojaus neįmanoma pakankamai sumažinti pasitelkiant konstrukciją ar apsaugos priemones, likusią riziką būtų galima pašalinti prižiūrėtojams teikiant su gaminiu susijusią informaciją, atsižvelgiant į jų gebėjimus išvengti likusio pavojaus. Taikant pripažintus rizikos vertinimo metodus, pvz., ISO EN 14121-1, jei nustatoma, kad rizika yra nepriimtina, netinka informuoti prižiūrėtojų užuot pagerinus konstrukciją, taip pat netinkama negerinti konstrukcijos dėl to, kad nėra duomenų apie įvykusius nelaimingus atsitikimus. Gamintojai suteikia vartotojams reikiamą informaciją, kad jie galėtų įvertinti būdingą žaislo naudojimo riziką per įprastą arba pagrįstai numanomą naudojimo laikotarpį, jei tokia rizika nėra akivaizdi naudotojui arba prižiūrėtojui, įskaitant informaciją apie atsargumo priemones, kurių reikia imtis norint išvengti rizikos. Kai pavojus yra ne vienas, nurodomas bent vienas iš didžiausių pavojų.

Pagal ŽSD 18 straipsnį, siekiant nustatyti žaislo keliamą riziką ir (arba) pavojus, atliekamas rizikos ir (arba) pavojų vertinimas. Žaislo konstrukcija turėtų padėti pašalinti kuo daugiau pavojų arba sumažinti likusią riziką iki priimtino lygio. Likusią riziką reikėtų apibūdinti atitinkamuose įspėjimuose ir (arba) naudojimo instrukcijose. Pavyzdžiui, vandens žaislų keliamos rizikos nuskešti neįmanoma 100 % pašalinti vien žaislo konstrukcija. Todėl reikėtų pranešti prižiūrėtojams, kad žaislas yra skirtas naudoti sekliame vandenyje ir prižiūrėti suaugusiesiems. Prie latekso balionų būtina pridėti įspėjimą, kad jaunesni kaip 8 metų vaikai turi būti prižiūrimi, o sprogę balionai – pašalinami. Prie judrumo žaislų pridedamas įspėjimas, kad jie skirti naudoti tik buityje.

Instrukcijų ir saugos informacijos pavyzdžių galima rasti darniuosiuose standartuose, pvz., „atvėsinti tik buitiniame šaldytuve“; „nedėti į šaldiklį“, „dėl ilgų plaukų netinka vaikams iki 10 mėnesių“. Saugos informaciją taip pat reikėtų pateikti kartu su svaidiniais ir žaislais, turinčiais pavojingų aštrių funkcinių briaunų ir smaigalių.

Daugiau informacijos apie rizikos vertinimą galima rasti gairėse dėl techninių dokumentų ir kituose svarbiuose dokumentuose, kaip antai ISO vadove Nr. 51, ISO EN 14121-1, CEN TR 13387.

Pastaba. Pripažįstama, kad draudimas naudoti mažas detales žaisluose, skirtuose vyresniems kaip 3 metų vaikams, nėra pagrįstas, net jei dėl tų detalių gali įvykti nelaimė

ir vaikas gali užspringti. Todėl kartu su žaislais, kuriuos sunku suklasifikuoti, leidžiama pateikti išpėjimą dėl amžiaus „netinka...“, net jei teoriškai būtų įmanoma pašalinti gresiantį pavojų, uždraudžiant naudoti mažas detales visuose žaisluose. Tačiau ŽSD draudžiama naudoti visų rūšių atskiriamas arba nuimamas mažas detales žaisluose, kurie skirti dėti į burną, neatsižvelgiant į vaiko amžių (žr. 11.1.6 skirsnio 4 punkto d papunktį).

3.1.5. 10 straipsnio 3 dalis

Į rinką pateikti žaislai turi atitikti esminius saugos reikalavimus per jų numatomą ir normalų naudojimo laikotarpį.

10 straipsnio 3 dalyje nustatytas laikotarpis, per kurį žaislai turi atitikti esminius saugos reikalavimus. Joje nustatyta, kad žaislai turi būti saugūs per jų numatomą ir normalų naudojimo laikotarpį. Kitaip tariant, nepakanka, kad žaislas būtų saugus tuo metu, kai jis pateikiamas į rinką arba parduodamas vartotojui, – jis turi atitikti saugos reikalavimus per visą numatomą ir normalų naudojimo laikotarpį.

3.2. 11 straipsnis. Išpėjimai

3.2.1. 11 straipsnio 1 dalies pirmoji pastraipa

Jei reikalinga dėl saugaus naudojimo, išpėjimuose pagal 10 straipsnio 2 dalį nurodomi atitinkami apribojimai naudotojams, nustatyti V priedo A dalyje.

11 straipsnio 1 dalies pirmojoje pastraipoje nustatyta bendroji taisyklė dėl išpėjimų, taikoma visiems žaislams. Joje nustatyta, kad jei reikalinga dėl saugaus naudojimo, išpėjimuose turi būti nurodomi atitinkami apribojimai naudotojams. Tai taip pat reiškia, kad šiuos išpėjimus reikia pateikti tik jei tai reikalinga dėl saugaus naudojimo. Jei išpėjimas papildomai nesustiprina žaislo saugos, jo pateikti nereikėtų. Kaip tai daryti, išsamiau paaiškinta V priedo A dalyje.

3.2.2. 11 straipsnio 1 dalies antroji pastraipa

V priedo B dalyje išvardytų žaislų kategorijoms naudojami joje nurodyti išpėjimai. Naudojami V priedo B dalies 2 – 10 punktuose nurodyti išpėjimai ir jų formuluotės.

11 straipsnio 1 dalies antrojoje pastraipoje nustatyta, kad tam tikroms žaislų kategorijoms turi būti naudojami specialūs išpėjimai. Šie išpėjimai išvardyti V priedo B dalyje. Šis sąrašas neišsamus, ir kai kurie privalomi specialūs išpėjimai taip pat nurodyti EN 71 serijos ar EN 62115 žaislų standartuose. Taip pat nustatyta, kad šių išpėjimų formuluotė turi tiksliai atitikti nurodytąją V priedo B dalies 2–10 punktuose.

3.2.3. 11 straipsnio 1 dalies trečioji pastraipa

Ant žaislų neturi būti nurodomas vienas ar daugiau specialių išpėjimų, nurodytų V priedo B dalyje, jei jie prieštarauja pagal funkcijas, matmenis ir savybes nustatytai žaislo paskirčiai.

11 straipsnio 1 dalies trečiaja pastraipa siekiama išvengti piktnaudžiavimo įspėjimais, kuriais siekiama apeiti saugos reikalavimus. Tokių piktnaudžiavimų yra buvę praeityje, ypač tais atvejais, kai įspėta, kad žaislas netinkamas jaunesniems kaip 36 mėnesių vaikams, siekiant išvengti reikalavimų dėl mažų detalių taikymo žaislams, skirtiems vaikams iki 36 mėnesių. Tačiau šios nuostatos formuluotė yra bendro pobūdžio, ja draudžiama naudoti visus specialius įspėjimus, nurodytus V priedo B dalyje, jei jie prieštarauja nustatytai žaislo paskirčiai. Nustatyta žaislo paskirtis grindžiama jo funkcijomis, matmenimis ir savybėmis.

3.2.4. 11 straipsnio 2 dalies pirmoji pastraipa

Gamintojas įspėjimus pateikia ant žaislo, prie žaislo tvirtinamoje etiketėje arba ant pakuotės, o prireikus, prie žaislo pridedamose naudojimo instrukcijose, taip, kad jie būtų aiškiai matomi ir lengvai įskaitomi, lengvai suprantami ir tikslūs. Tinkami įspėjimai turi būti tvirtinami prie mažų žaislų, kurie parduodami be pakuočių.

11 straipsnio 2 dalyje nustatytos įspėjimų pateikimo taisyklės. Pirmia, įspėjimai turi būti aiškiai matomi ir lengvai įskaitomi, lengvai suprantami ir tikslūs. Antra, pagal šią nuostatą įspėjimai turi būti pateikiami ant žaislo, prie žaislo tvirtinamoje etiketėje arba ant pakuotės. Pritvirtinta etiketė yra tokio pobūdžio, kaip prie žaislinių meškiukų prisiūta etiketė, prikabinta kortelė su etikete arba priklijuota etiketė. Prireikus įspėjimai taip pat pateikiami prie žaislo pridedamose naudojimo instrukcijose. Jei maži žaislai parduodami be pakuočių, įspėjimai turi būti tvirtinami prie paties žaislo. Taip pritvirtintas įspėjimas gali būti užrašytas ant paties žaislo arba prie žaislo tvirtinamoje etiketėje. Nepakanka pritvirtinti įspėjimo, pavyzdžiui, prie prekių stende laikomos dėžės.

Pastaba. Šio reikalavimo nereikia painioti su reikalavimu paženklinti žaislą „nepanaikinamu įspėjimu“, kaip nustatyta V priedo B dalies 9 punkte. Taip pat žr. 14.2.2 skirsnį.

Įspėjimai negali būti tvirtinami tik prie prekių stendo, kai jie nėra tvirtinami prie pačių individualių žaislų. „CE“ ženklas pritvirtintas teisingai (žr. 17 straipsnį).

Pritvirtintų etikečių pavyzdžiai:

3.2.5. 11 straipsnio 2 dalies antroji pastraipa

Prieš įspėjimo tekstą turi būti parašytas atitinkamas žodis „Įspėjimas“ arba „Įspėjimai“.

Pagal šią nuostatą prieš įspėjimus – tiek žodinius, tiek piktogramas – būtina parašyti žodį „įspėjimas“ arba „įspėjimai“, kad vartotojas galėtų suprasti įspėjimo (-ų) pobūdį. Anksčiau vartotojai galėjo pamanyti, kad kai kurie įspėjimai yra tik rekomendacijos (pvz., dėl tinkamo amžiaus). Jei įspėjimai yra keli, žodžio „įspėjimas“ prieš juos visus rašyti nereikia – pakanka parašyti žodį „įspėjimai“ visų įspėjimų sąrašo pradžioje. Po žodžio „įspėjimas“ gali būti dedamas, pvz., šauktukas. Jeigu ant pakuotės jau pateiktas reikalavimus atitinkančio amžiaus įspėjimas (prieš kurį parašytas žodis „Įspėjimas“), įspėjimo dėl amžiaus piktograma, pateikta kitoje pakuotės vietoje, laikoma papildoma informacija, kurios vienintelė paskirtis – atkreipti dėmesį (o ne suteikti pridėtinės vertės saugos požiūriu). Dėl šios priežasties prieš tokią papildomą piktogramą nereikia rašyti žodžio „Įspėjimas“.

Simbolis neatstoja žodžio „įspėjimas“ – jis yra papildomas. Čia parodytas geltonas trikampio formos įspėjamasis simbolis nustatytas JAV standarte ASTM F 963-11 „Standartinės vartotojų saugos specifikacijos dėl žaislų“, ir šis standartas (bei simbolis) kartu su Vartojimo prekių saugos gerinimo akto (angl. CPSIA) reikalavimais yra privalomi JAV rinkoje.

3.2.6. 11 straipsnio 2 dalies trečioji pastraipa

Įspėjimai, kurie nulemia sprendimą įsigyti žaislą, pvz., nurodomas minimalus ir maksimalus naudotojų amžius, ir kiti taikomi įspėjimai, numatyti V priede, turi būti nurodomi ant vartotojui skirtos pakuotės arba kitaip aiškiai matomi vartotojui prieš įsigijimą, įskaitant tuos atvejus, kai perkama internetu.

Šia nuostata nustatytos konkrečios taisyklės, kaip pateikti tam tikrus įspėjimus, kurie nulemia sprendimą įsigyti žaislą, siekiant užtikrinti, kad tokie įspėjimai būtų aiškiai matomi vartotojui prieš įsigyjant žaislą. Šie įspėjimai turi būti nurodomi ant vartotojui skirtos pakuotės ar kitaip aiškiai matomi prieš įsigyjant žaislą. Tai taip pat taikoma tiems atvejams, kai perkama internetu, todėl šie įspėjimai turi būti matomi interneto svetainėje prieš perkant žaislą. Gali būti perkama bet koku būdu, kuriuo pirkėjas gali užsisakyti gaminį, nebūdamas arti jo.

Jeigu žaislas parduodamas iš katalogo, sprendimą įsigyti žaislą nulemiantys įspėjimai turi būti aiškiai matomi kataloge. Nėra numatyta pareigos nurodyti šių įspėjimų (kurie nulemia sprendimą įsigyti žaislą) prie žaislo paveikslėlio ar aprašymo, jeigu klientas gali matyti ir perskaityti įspėjimą (-us) prieš užsakymą. Vietoj to, žaislo paveikslėlyje ar aprašyme gali būti pateikta nuoroda į įspėjimo (-ų) vietą. Kliento dėmesys atkreipiamas į tai, kad įspėjimas (-ai) pateiktas (-i), pavyzdžiui, x puslapyje prie nuorodos Nr. y.

Įspėjimas (-ai) laikomas (-i) aiškiai matomu (-ais), jeigu jis (jie) pateiktas (-i) parduodamų žaislų katalogo pradžioje arba šalia užsakymo informacijos arba užsakymo formos.

Turėtų būti skiriami katalogai, į kuriuos įtraukti pirkimo būdai, ir katalogai, kuriuose reklamuojami žaislai, tačiau nėra nurodyti žaislų pirkimo būdai. Pastaruosiuose nereikia pateikti įspėjimo (-ų).

Matomumo reikalavimas taikomas tik įspėjimams (lemiantiems sprendimą įsigyti žaislą). Konkrečiu įspėjimo „netinka jaunesniems kaip 3 metų amžiaus vaikams“ atveju V priedo B dalies 1 punkte numatyta, kad prie įspėjimo turi būti pateiktas trumpas konkretaus pavojaus apibūdinimas. Šis apibūdinimas laikomas papildoma informacija vartotojui, tad jai netaikomas matomumo reikalavimas. Tai reiškia, kad nebūtinai šis apibūdinimas turi būti matomas prieš įsigijimą parduotuvėje, kataloge arba perkant internetu. Jis gali būti įtrauktas į prie žaislo pridedamas naudojimo instrukcijas.

Jeigu žaislas parduodamas interneto svetainėje, įspėjimai, kurie nulemia sprendimą įsigyti žaislą, turi būti aiškiai matomi toje interneto svetainėje. Visi šie įspėjimai turi būti matomi pirkėjui prieš vartotojui atliekant pirkimą.

Jeigu vartotojas užsako žaislą internetu interneto svetainėje tam tikra kalba, įspėjimai turi būti pateikti ta pačia kalba, kuri naudojama toje interneto svetainėje. Jeigu interneto svetainėje naudojamos kelios kalbos, įspėjimai turi būti matomi vartotojui jo naudojamos svetainės kalba.

Įspėjimai, kuriems taikoma 11 straipsnio 2 dalis, yra visi įspėjimai, kurie, kaip manoma, nulemia sprendimą įsigyti žaislą. Priimant sprendimą įsigyti žaislą, lemiamais visų pirma laikomi įspėjimai dėl minimalaus ir maksimalaus naudotojų amžiaus ir V priede išvardyti įspėjimai, išskyrus 9 punkte nurodytą įspėjimą. V priede išvardytus įspėjimus reikia skaityti kartu su šiuo straipsniu – tai reiškia, kad nors V priede nurodyta, jog įspėjimas

turėtų būti pateiktas ant paties žaislo, jis taip pat turi būti aiškiai matomas prieš įsigyjant žaislą. Tai gali reikšti, kad ši įspėjimą taip pat reikia pateikti ant pakuotės ar kitomis priemonėmis (internete).

3.2.7. 11 straipsnio 3 dalis

Pagal 4 straipsnio 7 dalį valstybė narė gali savo teritorijoje reikalauti, kad tie įspėjimai ir saugos instrukcijos būtų rašomi viena ar daugiau vartotojams lengvai suprantamų kalbų, kurias ta valstybė narė nustato.

11 straipsnio 3 dalyje nustatyti reikalavimai dėl kalbų, kuriomis turi būti užrašomi įspėjimai. Įspėjimai turi būti rašomi viena ar daugiau vartotojams lengvai suprantamų kalbų, kurias kiekviena valstybė narė nustato savo teritorijoje. Tai reiškia, kad valstybės narės, perkeldamos direktyvą į nacionalinę teisę, nurodo, kokia kalba arba kalbos yra lengvai suprantamos vartotojams.

Šio vadovo II paaiškinime pateikta rekomendacijų, kaip detaliau išdėstyti įspėjimus.

3.3. 12 straipsnis. Laisvas judėjimas

Valstybės narės netrukdo, kad šią direktyvą atitinkantys žaislai būtų tiekiami rinkai jų teritorijoje.

12 straipsnyje nustatytas pagrindinis šios direktyvos principas – laisvas direktyvą atitinkančių žaislų judėjimas. Valstybėms narėms savo teritorijoje draudžiama kliudyti tiekti rinkai žaislus, kurie atitinka visas direktyvos nuostatas. Pagal 3 straipsnyje pateiktą apibrėžtį „tiekimasis rinkai“ apima visas tiekimo grandinės operacijas. Nuostatos, kurios turi būti tenkinamos, kad laisvo judėjimo taisyklė būtų taikoma žaislui, apima ir kitus direktyvoje nurodytus teisės aktus, kurių būtina laikytis, visų pirma teisės aktus dėl cheminių medžiagų (žr. II priedo III dalies 1 punktą), Kosmetikos direktyvą, kuri taikoma kosmetikos žaislams (žr. II priedo III dalies 10 punktą), ir teisės aktus dėl su maistu besiliečiančių žaliavų, kurie taikomi, pavyzdžiui, žaisliniams arbatos servizams. Teisės aktuose dėl su maistu besiliečiančių žaliavų nurodyta, kad žaislai ar jų dalys, dėl kurių pagrįstai galima tikėtis, kad jie gali liestis su maistu, turėtų atitikti 2004 m. spalio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1935/2004 dėl žaliavų ir gaminių, skirtų liestis su maistu.

Be to, kiti teisės aktai, pagal kuriuos žaislams keliami saugos ir kiti reikalavimai, bet kurie neminimi Žaislų direktyvoje, visų pirma yra:

- Direktyva 1999/5/EB dėl radijo ir telekomunikacijų galinių įrenginių,
- Direktyva 2004/108/EB dėl elektromagnetinio suderinamumo ...

Daugiau informacijos galima rasti šioje interneto svetainėje:

http://ec.europa.eu/growth/sectors/toys/safety/legislation/index_en.htm

Jei nesilaikoma šių nuostatų, valstybės narės gali neleisti prekiauti jų neatitinkančiais žaislais, remdamosi šiais reikalavimais, net jei jie atitinka pačią Žaislų direktyvą.

Kai kurios valstybės narės gali nustatyti papildomus nacionalinės teisės aktus, apie kuriuos jos privalo pranešti Komisijai. Daugiau informacijos galima rasti šioje interneto svetainėje

http://ec.europa.eu/growth/single-market/barriers-to-trade/tris/index_en.htm

3.4. 13 straipsnis. Atitikties prielaida

Laikomasi prielaidos, kad žaislai, atitinkantys darniuosius standartus, kurių nuorodos yra paskelbtos *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*, arba jų dalys, atitinka reikalavimus, kuriuos apima šie standartai arba jų dalys ir kurie yra nustatyti 10 straipsnyje ir II priede.

13 straipsnyje, pagrįstame Sprendimo 768/2008/EB pavyzdiniu R8 straipsniu, nustatytas atitikties prielaidos principas. Atitikties prielaida daroma remiantis atitiktimi darniesiems standartams, kurių nuorodos paskelbtos *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*. Jeigu žaislai atitinka šiuos standartus, valstybės narės daro prielaidą, kad jie atitinka esminius reikalavimus, kuriuos apima šie standartai arba jų dalys. Jei valstybė narė mano, kad tokius standartus atitinkantis žaislas neatitinka esminių saugos reikalavimų, jos pareiga įrodyti, kad žaislas neatitinka tų reikalavimų.

Nuorodos „atitinkamų nacionalinių standartų, pakeičiančių suderintus standartus...“, nebėra šioje direktyvoje, taigi gamintojams nebereikia laukti, kol darnieji standartai bus perkelti į nacionalinę teisę, kad galėtų juos atitikti.

3.5. 14 straipsnis. Oficialus prieštaravimas dėl darniojo standarto

1. Jeigu valstybė narė arba Komisija mano, kad darnusis standartas nevisiškai atitinka reikalavimus, kuriuos jis apima ir kurie yra nustatyti 10 straipsnyje ir II priede, Komisija arba atitinkama valstybė narė perduoda nagrinėti šį klausimą remiantis Direktyvos 98/34/EB 5 straipsniu įsteigtam komitetui ir išdėsto savo argumentus. Komitetas, pasikonsultavęs su atitinkamomis Europos standartizacijos įstaigomis, nedelsdamas pateikia savo nuomonę.
2. Atsižvelgusi į komiteto nuomonę Komisija nusprendžia *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* skelbti, neskelbti, skelbti su apribojimais, palikti, palikti su apribojimais arba panaikinti nuorodas į atitinkamą darnųjį standartą.
3. Komisija praneša apie tai atitinkamai Europos standartizacijos įstaigai ir prireikus paprašo peržiūrėti atitinkamus darniuosius standartus.

Šis straipsnis grindžiamas horizontaliojo Sprendimo 768/2008/EB pavyzdinėmis nuostatomis. Jo reikšmė išaiškinta „Mėlynajame vadove“ (http://ec.europa.eu/growth/single-market/goods/index_en.htm).

3.6. 15 straipsnis. EB atitikties deklaracija

Pagal 4 straipsnio 2 ir 3 dalis gamintojai privalo parengti EB atitikties deklaraciją ir saugoti ją (kartu su techniniais dokumentais) 10 metų nuo žaislo pateikimo į rinką. Tai nauja, Direktyvoje 88/378/EEB nenustatyta gamintojų prievolė. Jei gamintojas paskiria įgaliotąjį atstovą, šiam pagal suteiktą įgaliojimą leidžiama saugoti EB atitikties deklaraciją šiuo laikotarpiu (5 straipsnio 3 dalis).

3.6.1. 15 straipsnio 1 dalis

EB atitikties deklaracijoje nurodoma, kad įrodyta, jog įvykdyti 10 straipsnyje ir II priede nustatyti reikalavimai.

15 straipsnyje nustatytas EB atitikties deklaracijos turinys. 15 straipsnio 1 dalyje apibrėžta jos turinio esmė – nurodyti, kad įvykdyti 10 straipsnyje ir II priede nustatyti esminiai saugos reikalavimai.

3.6.2. 15 straipsnio 2 dalis

EB atitikties deklaracijoje būtinai nurodoma informacija, pateikta šios direktyvos III priede ir atitinkamuose moduluose, numatytuose Sprendimo Nr. 768/2008/EB II priede, ir ji nuolat atnaujinama. EB atitikties deklaracijos forma atitinka šios direktyvos III priede nustatytą pavyzdį. Ji verčiama į kalbą ar kalbas, kaip reikalauja valstybė narė, į kurios rinką pateikiamas žaislas arba kurios rinkai jis tiekiamas.

15 straipsnio 2 dalyje EB atitikties deklaracijos (AD) turinys aprašytas išsamiau. Joje nurodoma informacija, pateikta: 1) šios direktyvos III priede ir 2) atitinkamuose moduluose, skirtuose atitikčiai vertinti, nustatytuose horizontaliajame Sprendime 768/2008/EB. III priedo reikalavimai išsamiau aptariami 13 skirsnyje. 15 straipsnio 2 dalyje nurodyta, kad AD turi atitikti pavyzdinę *struktūrą* ir apimti *elementus, aprašytus* ŽSD III priede. Nenumatyta, jog ji turi būti tiksli pavyzdyje naudojamos formuluotės kopija.

Sprendime 768/2008/EB pateiktai informacijai taikomos šios nuostatos: jei taikomas B modulis (EB tipo tyrimas) kartu su C moduliu (atitiktis tipui) arba jei taikytas A modulis (gamybos vidaus kontrolė), pagal minėto sprendimo II priedą EB atitikties deklaracijoje nurodomas gaminio modelis, kuriam ji parengta.

Antra, šią EB atitikties deklaracijoje pateiktą informaciją privaloma nuolat atnaujinti.

Trečia, 15 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad EB atitikties deklaracijos forma atitinka III priede nustatytą pavyzdį.

Galiausiai nustatyta, kad EB atitikties deklaracija turi būti išversta į kalbą ar kalbas, kaip reikalauja valstybė narė, į kurios rinką pateikiamas žaislas arba kurios rinkai jis tiekiamas.

AD skelbiama, kad žaislas atitinka esminius direktyvos reikalavimus. Kyla klausimas, kokių veiksmų reikia imtis pasikeitus „visuotinai pripažįstamam technikos lygiui“.

Paskelbti pakeistą darnųjų standartą – vienas iš būdų pripažinti, kad pasikeitė visuotinai pripažįstamas technikos lygis: šiuo atveju gamintojas nustato, ar su reikalavimais siejamas technikos lygis pasikeitė, ir, jei taip, tai kokiais atžvilgiais.

Jei pakeistas standartas netaikomas atitinkamam žaislui, to žaislo AD lieka galioti. Gamintojas gali pranešti apie savo atliktą vertinimą atskirame dokumente. Pavyzdžiui, kai buvo priimtas standarto EN71-1 dalinis pakeitimas A8, kuriuo nustatyti nauji reikalavimai magnetams, gamintojams nereikėjo pakeisti žaislų, kuriuose aiškiai nėra

magnetų, AD, ir savo vertinimą jie galėjo aprašyti ir kompetentingoms institucijoms pateikti atskirame dokumente.

Tais atvejais, kai pradinės žaislui taikytos specifikacijos ir vertinimo kriterijai nebeužtikrina, kad jis atitiktų esamą technikos lygį, AD nustoja galioti ir reikia imtis tolesnių veiksmų. Nustačius pagrįstus pereinamuosius laikotarpius ir informuojant apie naujausius pokyčius, tikimasi, kad gamintojui pakaks laiko atlikti būtiną pakartotinį vertinimą, kad vienas taikomas specifikacijas būtų galima sklandžiai pakeisti kitomis.

Tačiau reikia pažymėti, kad parengta nauja AD neturės grįžtamojo poveikio, taigi neturės poveikio gaminiams, kurie buvo pateikti į rinką, kai gamintojas turėjo reikiamą galiojančią AD.

Taip pat reikia pakartoti, kad bendrąją atsakomybę už žaislų atitiktį prisiima gamintojas, kuris prireikus privalo patikinti, kad turi galiojančią AD ir kad visi reikiami atitiktį patvirtinantys dokumentai atitinka esamą technikos lygį.

Daugiau informacijos apie atitikties deklaraciją galima rasti techninių dokumentų vadove.

3.6.3. 15 straipsnio 3 dalis

Parengęs EB atitikties deklaraciją gamintojas prisiima atsakomybę dėl žaislo atitikties.

15 straipsnio 3 dalyje nustatyti EB atitikties deklaracijos parengimo teisiniai padariniai. Tai reiškia, kad gamintojas prisiima atsakomybę dėl kiekvieno žaislo atitikties 10 straipsnyje ir II priede nustatytiems esminiams saugos reikalavimams; daugiau informacijos galima rasti horizontaliajame vadove (Mėlynajame vadove, http://ec.europa.eu/growth/single-market/goods/index_en.htm).

3.7. 16 straipsnis. Bendrieji ženklavimo „CE“ ženklų principai

3.7.1. 16 straipsnio 1 dalis

Rinkai tiekiami žaislai ženklinami „CE“ ženklų.

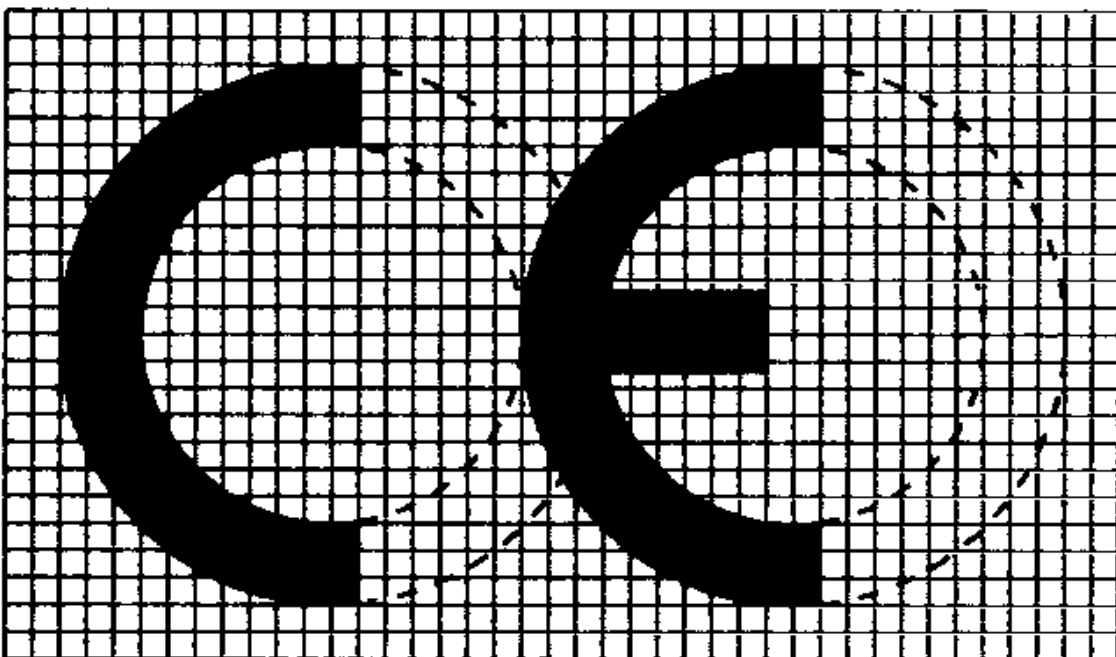
16 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad visi žaislai turi būti ženklinami „CE“ ženklų. „CE“ ženklas turi būti pritvirtintas prieš pateikiant žaislą į rinką, t. y. prieš tai, kai žaislas pirmą kartą pradamas tiekti Bendrijos rinkai. Šios prievolės nevykdymo padariniai nustatyti 45 straipsnyje. Ženklavimas „CE“ ženklų išsamiai aprašytas 17 straipsnyje.

3.7.2. 16 straipsnio 2 dalis

Žymėjimui „CE“ ženklų taikomi bendrieji principai, numatyti Reglamento (EB) Nr. 765/2008 30 straipsnyje.

16 straipsnio 2 dalyje nurodyti taikomi bendrieji principai, kurie nustatyti horizontaliojo Reglamento (EB) Nr. 765/2008 30 straipsnyje. Dėl jų taikymo žr. „Mėlynąjį vadovą“ (http://ec.europa.eu/growth/single-market/goods/index_en.htm).

„CE“ ženklą sudaro tokios formos raidės „CE“:

Mažinant arba didinant „CE“ ženklą būtina laikytis pateikiamame brėžinyje su padalomis nurodytų proporcijų.

„CE“ ženklo vertikalusis matmuo turi būti bent 5 mm.

3.7.3. 16 straipsnio 3 dalis

Valstybės narės daro prielaidą, kad „CE“ ženklu paženklinėti žaislai atitinka šią Direktyvą.

16 straipsnio 3 dalyje nustatyta „CE“ ženklu paženklinėtų žaislų atitikties prielaida. Tai reiškia, kad valstybės narės negali trukdyti pateikti rinkai „CE“ ženklu paženklinėtų žaislų. Tik tuo atveju, jei rinkos priežiūros institucijos įrodo, kad neatitiktis yra esminė, atitikties prielaida atmetama ir valstybės narės gali imtis tinkamų priemonių. Šios priemonės turi atitikti rizikos pobūdį, taip pat reikia nurodyti, kuo jos grindžiamos. Daugiau informacijos apie esminę neatitiktį galima rasti Mėlynajame vadove (http://ec.europa.eu/growth/single-market/goods/index_en.htm).

3.7.4. 16 straipsnio 4 dalis

Žaislai, nepaženklinti „CE“ ženklu ar kitaip neatitinkantys šios direktyvos, gali būti rodomi ir naudojami prekybos mugėse ir parodose, jei prie jų pridėdama žyma, kurioje aiškiai nurodyta, kad žaislai neatitinka šios direktyvos ir nepateks į Bendriją, kol nebus užtikrinta jų atitiktis.

16 straipsnio 4 dalies nuostata leidžiama nukrypti nuo 1 dalyje nustatytos pagrindinės taisyklės, kad visi rinkai tiekiami žaislai turi būti pažymėti „CE“ ženklu. Ši leidžianti nukrypti nuostata konkrečiai skirta žaislams, kurie rodomi prekybos mugėse ir parodose. Taip pat nustatyta, kad tokie žaislai neprivalo atitikti ir kitų direktyvos nuostatų. Tačiau šiai leidžiančiai nukrypti nuostatai keliami tokia sąlyga: prie žaislų turi būti pridėta žyma, kurioje būtų aiškiai nurodyta, kad žaislai neatitinka šios direktyvos reikalavimų ir į Europos bendriją pateks tik tada, kai bus užtikrinta jų atitiktis. Ši žyma gali būti užrašyta etiketėje arba prie žaislo pridėdame lapelyje. Jei žymos nėra ir žaislas neatitinka esminių saugos reikalavimų, valstybės narės turi imtis reikiamų priemonių.

3.8. 17 straipsnis. Žymėjimo „CE“ ženklu taisyklės ir sąlygos

3.8.1. 17 straipsnio 1 dalis

Žaislas, pridama etiketė arba pakuotė ženklinama „CE“ ženklu taip, kad šis ženklas būtų matomas, įskaitomas ir negalėtų būti panaikintas. Jei žaislai yra maži arba turi mažų detalių, „CE“ ženklą galima nurodyti etiketėje arba pridamame informaciniame lapelyje. Jei to padaryti techniškai neįmanoma prekiaujant žaislais prekių stende ir esant sąlygai, kad prekių stendas iš pradžių buvo naudojamas kaip žaislų pakuotė, „CE“ ženklas gali būti tvirtinamas prie prekių stendo. Jei „CE“ ženklo nesimato per pakuotę, jei yra pakuotė, jis turi būti bent ant pakuotės.

„CE“ ženklas gali būti pritvirtintas tik prie prekių stendo, o įspėjimas – NE (žr. 11 straipsnį). 17 straipsnio 1 dalies pirmojoje pastraipoje nustatyta, kaip reikia pritvirtinti „CE“ ženklą. Pirma, „CE“ ženklas visada turi būti tvirtinamas taip, kad būtų matomas, įskaitomas ir negalėtų būti panaikintas. Jis paprastai tvirtinamas prie paties žaislo, prie jo pridamoje etiketėje arba ant pakuotės. Gamintojas gali rinktis, ką ženklini – žaislą, pakuotę ar prie žaislo pritvirtintą etiketę.

Tačiau 17 straipsnio 1 dalyje nustatytos mažiems žaislams taikomos leidžiančios nukrypti nuostatos. Jei žaislai yra maži, „CE“ ženklą galima nurodyti etiketėje arba pridamame informaciniame lapelyje. Jei to padaryti neįmanoma prekiaujant mažais žaislais prekių stende, „CE“ ženklas tvirtinamas prie prekių stendo. Tačiau prie prekių stendo jį leidžiama pritvirtinti tik jei prekių stendas iš pradžių buvo naudojamas kaip žaislų pakuotė.

17 straipsnio 1 dalies antrojoje pastraipoje nustatyta nauja taisyklė, kurios nebuvo Direktyvoje 88/378/EEB ir kuria siekiama, kad „CE“ ženklas būtų aiškiau matomas: jei žaislas yra pakuotėje ir „CE“ ženklo nesimato per (permatomą) pakuotę, „CE“ ženklas visada turi būti pritvirtintas bent ant pakuotės. „CE“ ženklo pritvirtinimas ant pakuotės

padeda institucijoms atlikti rinkos priežiūros veiksmus, nes jos nėra priverstos atidaryti pakuotę, kad galėtų patikrinti žymėjimą „CE“ ženklu. Parduodant žaislus internetu, rekomenduojama taip parodyti žaislus, kad būtų matomas „CE“ ženklas.

„CE“ ženklinimas ant bendrų pakuočių, kuriose yra žaislai ir nežaisliniai gaminiai

Žaislai, kurie yra pakuojami kartu su nežaisliniu gaminiu (-iais), žymimi „CE“ ženklu pagal 17 straipsnį (žr. pirmiau tekste), o įspėjimai pateikiami pagal 11 straipsnį.

Nežaisliniam gaminiui (-iams) bendroje pakuotėje taikomi visi galiojantys teisiniai reikalavimai ir jis (jie) turi būti atitinkamai pažymėti. Tačiau nežaislinis gaminys, pateikiamas bendroje pakuotėje su žaislu, neprivalo atitikti ŽSD.

Jei žaislas yra supakuotas kartu su nežaisliniu gaminiu (kuriam nėra taikomi kiti teisės aktai, pagal kuriuos reikalaujama ženklinėti CE ženklu), rekomenduojama užrašyti ant antrinės pakuotės, kad „CE“ ženklu žymimi tik žaislai, tais atvejais, jei „CE“ ženklo nesimato per pakuotę. Jei tokia informacija nepateikiama, kyla rizika, kad bus prieštaravimas teisės aktams, kurie taikomi nežaisliniam gaminiui (pvz., direktyvai dėl bendros gaminių saugos, pagal kurią neleidžiama žymėti CE ženklu).

Daugiau informacijos, kaip pritvirtinti „CE“ ženklą, galima rasti III paaiškinime.

3.8.2. 17 straipsnio 2 dalis

Žaislas ženklinamas „CE“ ženklu prieš pateikiant jį į rinką. Prie jo gali būti pateikiama piktograma arba bet koks kitas ženklas, nurodantis konkrečią riziką ar naudojimo atvejį.

17 straipsnio 2 dalyje aiškiai nurodyta tai, ką galima numanyti ir pagal 16 straipsnio 1 dalį: „CE“ ženklas turi būti pritvirtintas prieš pateikiant žaislą į rinką. Šioje dalyje papildomai nustatyta, kad prie „CE“ ženklo gali būti pateikiama piktograma arba bet koks kitas ženklas, nurodantis konkrečią riziką ar naudojimo atvejį.

4. IV SKYRIUS. ATITIKTIES ĮVERTINIMAS

4.1. 18 straipsnis. Saugos vertinimas

Prieš pateikdami žaislą į rinką gamintojai atlieka analizę dėl cheminio, fizinio, mechaninio pobūdžio pavojaus bei pavojaus dėl elektros, degumo, higienos ir radioaktyvumo, kurį gali kelti žaislas, ir vertina galimo minėtų rūšių pavojaus atsiradimo galimybes.

18 straipsnyje nustatyta aiški nauja gamintojų prievolė – atlikti saugos vertinimą, siekiant įvertinti atitiktį. Saugos vertinimas – tai analizė dėl cheminio, fizinio, mechaninio pobūdžio pavojaus bei pavojaus dėl elektros, degumo, radioaktyvumo ir higienos, kurį gali kelti žaislas, taip pat minėtų rūšių pavojaus atsiradimo galimybių įvertinimas. Saugos vertinimas dažnai atliekamas prieš pateikiant žaislą atitiktčiai vertinti, tačiau jį galima atlikti ir vėlesniame etape, tik visais atvejais prieš pateikiant žaislą į rinką. Tuo pačiu metu gamintojai gali įvertinti, kokia yra tikimybė, kad žaisle esama ypač draudžiamų ar ribojamų medžiagų. Galimų bandymų mastas gali būti nustatomas atsižvelgiant į vertinimą. Šių bandymų atlikimo galimybę reikia svarstyti tik dėl tų medžiagų, kurių buvimą tiriamame žaisle galima pagrįstai numatyti. Jei vertinimo rezultatai rodo, kad nėra rizikos, jog žaisle gali būti tam tikrų kvapiųjų medžiagų, gamintojai neprivalo atlikti bandymų dėl šių kvapiųjų medžiagų. Jei nėra elektros pavojaus, gamintojai neprivalo atlikti susijusių bandymų.

Kaip nustatyta IV priede, saugos vertinimas turi būti saugomas kartu su techniniais dokumentais, ir rinkos priežiūros institucijos jį gali tikrinti 10 metų nuo žaislo pateikimo į rinką (4 straipsnio 3 dalis).

Išsamios saugos vertinimo rengimo gairės bus pateiktos atskirose gairėse dėl techninių dokumentų.

4.2. 19 straipsnis. Taikomos atitikties vertinimo procedūros

4.2.1. 19 straipsnio 1 dalis

Prieš pateikdami žaislą į rinką gamintojai taiko 2 ir 3 dalyse nurodytas atitikties vertinimo procedūras, kad įrodytų, jog tas žaislas atitinka 10 straipsnyje ir II priede išdėstytus reikalavimus.

Direktyvos 4 straipsnio 2 dalyje nustatyta gamintojų prievolė atlikti arba būti atlikus atitikties vertinimo procedūrą pagal 19 straipsnį. 19 straipsnio 1 dalyje dar kartą nustatyta ši prievolė, vykdoma siekiant įrodyti, kad žaislai atitinka esminius direktyvoje nustatytus saugos reikalavimus. Ji turi būti įvykdyta prieš pateikiant žaislą į rinką.

4.2.2. 19 straipsnio 2 dalis

Jei gamintojas taikė darniuosius standartus, kurių nuorodos numeris paskelbtas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* ir kurie apima visus susijusius žaislo saugos reikalavimus, jis taiko Sprendimo Nr. 768/2008/EB II priedo A modulyje nustatytą gamybos vidaus kontrolės procedūrą.

19 straipsnio 2 dalyje nustatytos gamybos vidaus kontrolės (A modulis) taikymo sąlygos. Ši procedūra taikoma, jei gamintojas taikė darniuosius standartus, kurių nuorodos numeriai paskelbti *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*. Šie darnieji standartai turi apimti visus susijusius žaislo saugos reikalavimus, kitaip tariant, visus pavojus, kuriuos gali kelti žaislas. Jei tokių darnųjų standartų nėra arba jie neapima visų ŽSD reikalavimų, gamybos vidaus kontrolės (A modulio) taikyti negalima.

Gamybos vidaus kontrolė vykdoma pagal Sprendimo 768/2008/EB II priedo A modulyje nustatytą procedūrą. Taip pat žr. „Mėlynąjį vadovą“ (http://ec.europa.eu/growth/single-market/goods/index_en.htm).

Šiuo klausimu svarbu pažymėti, kad A modulio 2 punkte pateikta nuostata dėl techninių dokumentų taikant šį modulį. Viename iš punktų nurodyta „darnųjų standartų ir (arba) atitinkamų techninių specifikacijų, kurių nuorodos buvo paskelbtos Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje ir kurie yra taikomi visiškai arba iš dalies, sąrašas ir, jei tie darnieji standartai nebuvo taikomi, sprendimų, skirtų esminių teisinio dokumento reikalavimų atitikčiai užtikrinti, aprašymai“. Tačiau, kadangi A modulis gali būti taikomas žaislams tik jei jiems taikyti darnieji standartai, paskutinioji šio sakinio dalis „jei tie darnieji standartai nebuvo taikomi, sprendimų, skirtų esminių teisinio dokumento reikalavimų atitikčiai užtikrinti, aprašymai“ žaislams netaikoma, o darnieji standartai turi būti įtraukti ir taikomi visapusiškai.

4.2.3. 19 straipsnio 3 dalis

Žaislas teikiamas EB tipo tyrimui, kaip nurodyta 20 straipsnyje, kartu taikant Sprendimo Nr. 768/2008/EB II priedo C modulyje nustatytą atitikties tipui procedūrą toliau išvardytais atvejais:

- a) kai nėra darnųjų standartų, kurių nuorodos numeris paskelbtas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* ir kurie apima visus susijusius žaislo saugos reikalavimus;
- b) kai a punkte nurodyti darnieji standartai yra, tačiau gamintojas jų netaikė arba taikė juos tik iš dalies;
- c) kai a punkte nurodyti darnieji standartai arba bet kuris iš standartų buvo paskelbti su apribojimu;
- d) kai gamintojas mano, jog dėl žaislo pobūdžio, dizaino, konstrukcijos ar paskirties yra būtina pateikti žaislą trečiajai šaliai patvirtinti.

19 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kokiais atvejais žaislą būtina pateikti trečiajai šaliai patvirtinti, įskaitant EB tipo tyrimą ir atitikties tipui procedūrą.

Pirmasis atvejis – kai nėra darnųjų standartų, kurių nuorodos numeriai paskelbti *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* ir kurie apima visus žaislo saugos reikalavimus.

Antrasis atvejis – kai tokie standartai yra, tačiau gamintojas jų netaikė arba taikė juos tik iš dalies.

Trečiasis atvejis – kai tokie standartai arba bet kuris iš standartų paskelbti su apribojimu, kuris taikomas tam žaislui.

Paskutinis atvejis, kai žaislas turi būti teikiamas EB tipo tyrimui atlikti, – kai gamintojas mano, jog dėl žaislo pobūdžio, dizaino, konstrukcijos ar paskirties yra būtina pateikti žaislą trečiajai šaliai patvirtinti. Pastarasis atvejis yra naujas, nes Direktyvoje 88/378/EEB

šios galimybės nebuvo numatyta. Pagal naująją direktyvą gamintojai turi vykdyti šią prievolę, jei, jų nuomone, žaislą turi patvirtinti trečioji šalis.

EB tipo tyrimas atliekamas pagal 20 straipsnyje nustatytas procedūras. Kartu su EB tipo tyrimu visada būtina atlikti atitikties tipui procedūrą, kuri atliekama kaip Sprendimo 768/2008/EB II priedo C modulyje nustatyta procedūra.

4.3. 20 straipsnis. EB tipo tyrimas

4.3.1. 20 straipsnio 1 dalis

Paraiška atlikti EB tipo tyrimą teikiama, o tyrimas atliekamas ir EB tipo tyrimo sertifikatas išduodamas laikantis Sprendimo Nr. 768/2008/EB II priedo B modulyje nustatytos procedūros.

EB tipo tyrimas atliekamas B modulio 2 dalies antroje įtraukoje nurodytu būdu.

Be minėtų nuostatų taikomi šio straipsnio 2–5 dalies reikalavimai.

20 straipsnio 1 dalies nuostatos turi būti taikomos konkrečiai atliekant EB tipo tyrimą. EB tipo tyrimo atlikimui, jo eigai ir EB tipo tyrimo sertifikato išdavimui taikomos Sprendimo 768/2008/EB II priedo B modulio procedūros. Kadangi pagal tą modulį numatytos trys galimybės atlikti EB tipo tyrimą, papildomai nurodyta, kad pagal to modulio 2 punkto antrąją įtrauką atliekamas produkcijos rūšies ir projekto tipo derinimas.

Taip pat nustatyta, kad kartu su šiomis B modulio nuostatomis turi būti taikomos šio straipsnio 2–5 dalių nuostatos. Šiose dalyse nustatytos konkrečios žaislų sektoriui skirtos taisyklės.

4.3.2. 20 straipsnio 2 dalis

Paraiškoje atlikti EB tipo tyrimą, be kitų dalykų, pateikiamas žaislo aprašymas ir nurodoma gamybos vieta ir adresas.

2 dalyje nustatyta, kokius papildomus dokumentus reikia pateikti, teikiant paraišką atlikti EB tipo tyrimą. Visose paraiškose reikia pateikti žaislo aprašymą ir nurodyti gamybos vietą bei adresą.

4.3.3. 20 straipsnio 3 dalis

Kai EB tipo tyrimą atlieka pagal 22 straipsnį notifikuota įstaiga (toliau – notifikuotoji įstaiga), ji, prireikus kartu su gamintoju, vertina pagal 18 straipsnį gamintojo atliktą analizę dėl pavojaus, kurį gali kelti žaislas.

20 straipsnio 3 dalyje nustatytas reikalavimas atlikti EB tipo tyrimą. Notifikuotoji įstaiga įvertina pagal 18 straipsnį gamintojo atliktą saugos vertinimą. Prireikus tai atliekama kartu su gamintoju.

4.3.4. 20 straipsnio 4 dalies pirmoji pastraipa

EB tipo tyrimo sertifikate, be kitų dalykų, pateikiama nuoroda į šią direktyvą, spalvotas atvaizdas ir aiškus žaislo apibūdinimas, įskaitant matmenis, taip pat atliktų bandymų (pateikiant nuorodą į atitinkamą bandymo ataskaitą) sąrašas.

20 straipsnio 4 dalyje nustatyti reikalavimai dėl EB tipo tyrimo sertifikato. Pirmojoje pastraipoje nustatyta, kad sertifikate būtina pateikti nuorodą į Žaislų direktyvą, spalvotą atvaizdą ir aiškų žaislo apibūdinimą, įskaitant matmenis. Be to, EB tipo tyrimo sertifikate turi būti aptarti atlikti bandymai, pateikiant nuorodą į atitinkamą bandymo ataskaitą.

Šioje dalyje nurodyti matmenys yra žaislo, o ne jo sudedamųjų dalių matmenys. Tikslas yra išskirti žaislą, pateikiamą kartu su tokiais pačiais, bet skirtingų dydžių žaislais. Nurodant žaislo matmenis, pakanka parašyti, pavyzdžiui, „rudas, išsiuvinėtas, 45 cm aukščio meškiukas“, norint atskirti jį nuo kartu pateikiamų 25 cm ir 35 cm aukščio žaislų („šeimos“). Neprašoma išskirti konstravimo rinkinių sudedamųjų dalių, taip pat nereikia nurodyti žaislo, sukonstruoto naudojant konstravimo rinkinį, bendrųjų matmenų.

4.3.5. 20 straipsnio 4 dalies antroji pastraipa

EB tipo tyrimo sertifikatas peržiūrimas, jei reikia, bet kuriuo metu, visų pirma kai keičiamas žaislo gamybos procesas, naudojamos žaliavos arba sudedamosios dalys, ir visais atvejais – kas penkerius metus.

Šia nuostata numatyta peržiūrėti EB tipo tyrimo sertifikatą. EB tipo tyrimo sertifikatas turi būti peržiūrimas tada, kai to reikia. Už šios peržiūros atlikimą atsako tik gamintojas. Šioje nuostatoje pateikti atvejų, kada būtina peržiūrėti EB tipo tyrimo sertifikatą, pavyzdžiai: gamybos proceso pakeitimas, naudojamų žaliavų arba sudedamųjų dalių pakeitimas. EB tipo tyrimo sertifikatą visais atvejais būtina peržiūrėti kas 5 metus. 41 straipsnio 3 dalyje nustatytas rinkos priežiūros institucijų įgaliojimas ir prievolė nurodyti notifikuotajai įstaigai prireikus ir ypač 20 straipsnio 4 dalies antrojoje pastraipoje nurodytais atvejais persvarstyti EB tipo tyrimo sertifikatą.

4.3.6. 20 straipsnio 4 dalies trečioji pastraipa

EB tipo tyrimo sertifikatas panaikinamas, jei žaislas neatitinka 10 straipsnyje ir II priede nustatytų reikalavimų.

Šia nuostata nustatyta notifikuotosios įstaigos prievolė panaikinti savo išduotą EB tipo tyrimo sertifikatą. EB tipo tyrimo sertifikatas panaikinamas, jei žaislas neatitinka direktyvoje nustatytų esminių saugos reikalavimų. 41 straipsnio 2 dalyje nustatytas rinkos priežiūros institucijos įgaliojimas ir prievolė nustatyti, kad žaislas neatitinka direktyvoje nustatytų esminių saugos reikalavimų, nurodyti notifikuotajai įstaigai panaikinti sertifikatą.

4.3.7. 20 straipsnio 4 dalies ketvirtoji pastraipa

Valstybės narės užtikrina, kad jų notifikuotosios įstaigos nesuteiktų EB tipo tyrimo sertifikatų žaislams, kuriems buvo atsisakyta suteikti sertifikatą arba kuriems toks sertifikatas buvo panaikintas.

Šia nuostata nustatyta valstybių narių prievolė. Jos privalo užtikrinti, kad jų notifikuotosios įstaigos nesuteiktų EB tipo tyrimo sertifikato žaislui, kuriam buvo atsisakyta suteikti sertifikatą arba kuriam toks sertifikatas buvo panaikintas.

4.3.8. 20 straipsnio 5 dalis

Su EB tipo tyrimo procedūromis susiję techniniai dokumentai ir korespondencija rengiami oficialia tos valstybės narės, kurioje yra įsikūrusi notifikuojoji įstaiga, kalba arba kita tai įstaigai priimtina kalba.

20 straipsnio 5 dalyje nustatyta, kokiomis kalbomis turi būti rengiami su EB tipo tyrimu susiję techniniai dokumentai ir korespondencija. Šie dokumentai ir korespondencija turi būti rengiami oficialia tos valstybės narės, kurioje yra įsikūrusi notifikuojoji įstaiga, kalba. Jei tai įstaigai priimtina kita kalba, techninius dokumentus galima rengti ir ta kita kalba.

4.4. 21 straipsnis. Techniniai dokumentai

4.4.1. 21 straipsnio 1 dalis

4 straipsnio 2 dalyje nurodytuose techniniuose dokumentuose pateikiami visi duomenys ir išsami informacija, susiję su gamintojo taikomomis priemonėmis, skirtomis užtikrinti, kad žaislai atitiktų atitinkamus 10 straipsnyje ir II priede nustatytus reikalavimus; visų pirma turi būti IV priede išvardyti dokumentai.

21 straipsnyje nustatyti reikalavimai dėl techninių dokumentų, kuriuos gamintojas privalo parengti pagal 4 straipsnio 2 dalį ir kuriuos gamintojas arba jo įgaliotasis atstovas turėtų pateikti rinkos priežiūros institucijoms patikrinti pagal 4 straipsnio 3 dalį ir 5 straipsnio 3 dalį. 21 straipsnio 1 dalyje nustatytas techninių dokumentų turinys. Juose turi būti pateikti visi duomenys ir išsami informacija, susiję su gamintojo taikomomis priemonėmis, skirtomis užtikrinti, kad žaislai atitiktų direktyvoje nustatytus taikytinus esminius saugos reikalavimus. Tai turi būti bent IV priede išvardyti dokumentai.

Daugiau informacijos apie techninius dokumentus galima rasti atskirose techninių dokumentų gairėse.

4.4.2. 21 straipsnio 2 dalis

Techniniai dokumentai rengiami viena iš Bendrijos oficialių kalbų, atsižvelgiant į 20 straipsnio 5 dalies reikalavimą.

21 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kokia kalba turi būti rengiami techniniai dokumentai. Techniniai dokumentai turi būti rengiami viena iš Europos bendrijos oficialių kalbų. 20 straipsnio 5 dalyje nustatyta, kokia kalba turi būti rengiami EB tipo tyrimo techniniai dokumentai.

4.4.3. 21 straipsnio 2 dalis

Gamintojas, gavęs bet kurios valstybės narės rinkos priežiūros institucijos motyvuotą prašymą, pateikia atitinkamų techninių dokumentų dalių vertimą į tos valstybės narės kalbą.

Kai rinkos priežiūros institucija gamintojo paprašo pateikti techninių dokumentų arba jų dalių vertimą, ji vertimui pateikti gali nustatyti terminą – 30 dienų, jei nėra pagrįstų priežasčių nustatyti trumpesnę terminą dėl rimtos ar tiesioginės rizikos.

21 straipsnio 3 dalyje nustatyti įpareigojimai išversti techninius dokumentus. Valstybės narės rinkos priežiūros institucijai pateikus motyvuotą prašymą, gamintojas pateikia atitinkamų techninių dokumentų dalių vertimą į tos valstybės narės kalbą. Pagal šią nuostatą toks prašymas turi būti motyvuotas. Tačiau nedraudžiama atlikti žaislo ir jo techninių dokumentų atsitiktinių patikrinimų.

Antrojoje dalyje nustatytos taisyklės dėl termino, per kurį reikia pateikti techninių dokumentų arba jų dalių vertimą. Rinkos priežiūros institucija gali nustatyti terminą, per kurį reikia pateikti dokumentus. Šis terminas paprastai turi būti 30 dienų. Remiantis rimta ar tiesiogine rizika, galima nustatyti trumpesnę terminą.

4.4.4. 21 straipsnio 4 dalis

Jei gamintojas nesilaiko 1, 2 ir 3 dalyse numatytų prievolių, rinkos priežiūros institucija gali jo reikalauti, kad jo sąskaita per nustatytą laikotarpį notifikuotoji įstaiga atliktų tyrimą, siekiant patikrinti atitiktį darniesiems standartams ir esminiams saugos reikalavimams.

21 straipsnio 4 dalyje numatyti padariniai gamintojui, kuris nesilaiko pirmesnėse dalyse nustatytų prievolių, t. y. neparengia reikiamo turinio techninių dokumentų (pavyzdžiui, žaislas nėra susietas su atitinkamais techniniais dokumentais), neparengia jų viena iš Bendrijos oficialių kalbų arba nepateikia jų vertimo per nustatytą terminą. Jei gamintojas nesilaiko šių prievolių, rinkos priežiūros institucija gali jo reikalauti, kad per nustatytą laikotarpį notifikuotoji įstaiga atliktų tyrimą, siekiant patikrinti atitiktį darniesiems standartams ir esminiams saugos reikalavimams. Tai atliekama gamintojo sąskaita. Jei neatitiktis išlieka, institucija gali pagal 45 straipsnį imtis visų būtinų priemonių, siekdama apriboti arba uždrausti tiekti rinkai žaislus arba siekdama užtikrinti, kad žaislas būtų susigrąžintas arba pašalintas iš rinkos.

Šioje dalyje minimi notifikuotosios įstaigos atliekami tyrimai. Notifikuotosios įstaigos išduoda EB tipo tyrimo sertifikatus pagal Sprendimo 768/2008/EB II priedo B modulyje nustatytą procedūrą. Pagal šią procedūrą techniniai dokumentai pridedami prie gamintojo paraiškos ir notifikuotoji įstaiga gali juos patikrinti. Todėl gamintojas turėtų pasilikti techninius dokumentus po to, kai notifikuotoji įstaiga iširia gaminį, ir saugoti juos 10 metų.

Notifikuotosios įstaigos dalyvavimo tikslas – patvirtinti, kad žaislas atitinka ŽSD reikalavimus.

5. V SKYRIUS. ATITIKTIES VERTINIMO ĮSTAIGŲ NOTIFIKAVIMAS

5.1. 22–38 straipsniai

Visas šis skyrius paimtas iš horizontaliojo Sprendimo 768/2008/EB. Todėl žr. „Mėlynąjį vadovą“ (http://ec.europa.eu/growth/single-market/goods/index_en.htm).

EA gairėse dėl atitikties vertinimo įstaigų akreditacijos horizontaliųjų reikalavimų pateikti horizontalieji kriterijai, taikomi atitikties vertinimo įstaigoms, siekiančioms akreditacijos notifikavimo tikslais, kad jos, kaip notifikuotosios įstaigos, galėtų atlikti trečiųjų šalių atitikties vertinimo užduotis pagal Bendrijos derinimo teisės aktus.

22 straipsnis. Pranešimas

Valstybės narės praneša Komisijai ir kitoms valstybėms narėms apie įstaigas, įgaliotas atlikti trečiųjų šalių atitikties vertinimo užduotis remiantis 20 straipsniu.

23 straipsnis. Notifikuojančiosios įstaigos

1. Valstybės narės paskiria notifikuojančiąją instituciją, kuri atsako už procedūrų, skirtų atitikties vertinimo įstaigoms vertinti bei notifikuoti taikant šią direktyvą bei notifikuotųjų įstaigų stebėsenai atlikti, nustatymą ir taikymą, įskaitant 29 straipsnio laikymąsi.
2. Valstybės narės gali nuspręsti, kad nacionalinė akreditacijos įstaiga turi atlikti 1 dalyje nurodytą vertinimą ir stebėseną, kaip apibrėžta ir nustatyta Reglamente (EB) Nr. 765/2008.
3. Jeigu notifikuojančioji institucija paveda arba kitaip patiki atlikti 1 dalyje nurodytą vertinimą, notifikavimą ar stebėseną įstaigai, kuri nėra Vyriausybinė institucija, ši įstaiga turi būti juridinis asmuo ir *mutatis mutandis* atitikti reikalavimus, nustatytus 24 straipsnio 1–5 dalyse. Be to, ta įstaiga turi būti sudariusi su jos veikla susijusius įsipareigojimus nustatančias sutartis.
4. Notifikuojančioji institucija prisiima visišką atsakomybę už užduotis, kurias atlieka 3 dalyje nurodyta įstaiga.

24 straipsnis. Su notifikuojančiosiomis institucijomis susiję reikalavimai

1. Notifikuojančiosios institucijos įsteigiamos taip, kad nekiltų interesų konflikto su atitikties vertinimo įstaigomis.
2. Notifikuojančiųjų institucijų organizacinė struktūra yra tokia ir ji veikia taip, kad jų veikla būtų objektyvi ir nešališka.
3. Notifikuojančiųjų institucijų organizacinė struktūra yra tokia, kad kiekvieną su atitikties vertinimo įstaigos notifikavimu susijusį sprendimą priimtų kompetentingi asmenys, bet ne tie patys, kurie atliko vertinimą.
4. Notifikuojančiosios institucijos nesiūlo arba nevykdo jokios veiklos, kurią vykdo atitikties vertinimo įstaigos, taip pat neteikia konsultavimo paslaugų komerciniu arba konkurenciniu pagrindu.
5. Notifikuojančiosios institucijos užtikrina jų gautos informacijos konfidencialumą.
6. Notifikuojančiosiose institucijose turi būti pakankamai kompetentingų darbuotojų, galinčių tinkamai atlikti jų užduotis.

25 straipsnis. Su informavimu susijusios notifikuojančiųjų institucijų prievolės
Valstybės narės praneša Komisijai apie savo procedūras, taikomas vertinant bei notifikuojant atitikties vertinimo įstaigas ir atliekant notifikuojamųjų įstaigų stebėseną, taip pat apie susijusius pasikeitimus.
Komisija šią informaciją paskelbia viešai.

26 straipsnis. Notifikuotosioms įstaigoms keliami reikalavimai

1. Pagal šią direktyvą notifikuojamos atitikties vertinimo įstaigos turi atitikti 2–11 dalyse nustatytus reikalavimus.
2. Atitikties vertinimo įstaiga steigama pagal nacionalinę teisę ir turi teisinį subjektiškumą.
3. Atitikties vertinimo įstaiga yra trečiosios šalies įstaiga, nepriklausoma nuo vertinamos organizacijos ar žaislo.

Įstaiga, priklausanti verslo asociacijai arba profesinei federacijai, atstovaujančiai įmones, susijusias su jos vertinamų žaislų projektavimu, gamyba, tiekimu, surinkimu, naudojimu ar priežiūra, gali būti laikoma tokia įstaiga, jeigu įrodoma, kad ji yra nešališka ir nėra jokio interesų konflikto.

4. Atitikties vertinimo įstaiga, jos aukščiausio lygio vadovai ir už atitikties vertinimo užduotis atsakingi darbuotojai negali būti vertinamų žaislų projektuotojai, gamintojai, tiekėjai, montuotojai, pirkėjai, savininkai, naudotojai ar prižiūrėtojai, arba tų šalių įgaliojtieji atstovai. Tai netrukdo vertinamų žaislų, kurie būtini atitikties vertinimo įstaigos veiksmams, naudojimui arba tokių žaislų naudojimui asmeniniais tikslais.

Atitikties vertinimo įstaiga, jos aukščiausio lygio vadovai ir už atitikties vertinimo užduotis atsakingi darbuotojai tiesiogiai nedalyvauja projektuojant ar gaminant, parduodant, montuojant, naudojant šiuos žaislus ar atliekant techninę jų priežiūrą taip pat negali atstovauti šioje veikloje dalyvaujančioms šalims. Jie nesiima jokios veiklos, kuri prieštarautų jų sprendimo, susijusio su atitikties vertinimo veikla, kuriai jie notifikuoti, nepriklausomumui ar sąžiningumui. Tai ypač taikoma konsultavimo paslaugoms.

Atitikties vertinimo įstaigos užtikrina, kad joms pavaldžių įstaigų ar subrangovų veikla nepakenktų jų atitikties vertinimo veiklos konfidencialumui, objektyvumui ar nešališkumui.

5. Atitikties vertinimo įstaigos ir jų darbuotojai atitikties vertinimo veiklą turi vykdyti su didžiausiu profesiniu sąžiningumu, turi turėti tinkamą techninę kompetenciją konkrečioje srityje ir jiems neturi būti daromas joks spaudimas ar siūlomas skatinimas, visų pirma finansinis, kuris galėtų paveikti jų sprendimą arba atitikties vertinimo veiklos rezultatus, ypač jei spaudimą daro ir paskatinimus siūlo šios veiklos rezultatais suinteresuoti asmenys arba asmenų grupės.
6. Atitikties vertinimo įstaiga yra pajėgi atlikti visas atitikties vertinimo užduotis, kurios jai yra numatytos 20 straipsnio nuostatomis ir kurioms atlikti ji yra notifikuota; neatsižvelgiant į tai, ar šias užduotis atlieka pati atitikties vertinimo įstaiga arba jos yra atliekamos įstaigos vardu ir jai prisiimant atsakomybę.

Visais atvejais kiekvienai atitikties vertinimo procedūrai ir kiekvienai žaislų rūšiai ar kategorijai, kuriai atitikties vertinimo įstaiga yra notifikuota, atitikties vertinimo įstaiga turi turėti reikiamų:

- a) darbuotojų, turinčių techninių žinių ir pakankamai patyrusių atitikties vertinimo užduotims atlikti;

b) procedūrų, pagal kurias atliekama atitikties vertinimo veikla, aprašymus, taip užtikrinant skaidrumą ir galimybę šias procedūras atkurti. Ji turi parengusi tinkamą politiką ir procedūras, pagal kurias užtikrinamas užduočių, jos atliekamų kaip notifikuotosios įstaigos, ir kitų užduočių atskyrimas;

c) procedūrų, pagal kurias ji galėtų vykdyti savo veiklą atsižvelgdama į įmonės dydį, jos veiklos sektorių ir jos struktūrą, atitinkamo žaislo technologijos sudėtingumo mastą ir į tai, ar gamybos procesas masinis, ar serijinis.

Atitikties vertinimo įstaiga turi turėti priemones, būtinas su atitikties vertinimo veikla susijusioms techninėms ir administracinėms užduotims tinkamai atlikti, ir galimybę naudotis visa reikiama įranga ar įrenginiais.

7. Už atitikties vertinimo veiklos vykdymą atsakingi darbuotojai:

a) turi tinkamą techninį ir profesinį parengimą, apimančią visą atitinkamų rūšių atitikties vertinimo veiklą, kuriai atitikties vertinimo įstaiga yra notifikuota;

b) pakankamai gerai išmano atliekamo vertinimo reikalavimus ir turi reikiamus įgaliojimus tiems vertinimams atlikti;

c) turi reikiamų žinių ir išmano pagrindinius reikalavimus, taikomus darniuosius standartus, derinamuosius Bendrijos teisės aktus ir jų įgyvendinimo reglamentus;

d) turi gebėjimų rengti pažymėjimus, įrašus ir ataskaitas, patvirtinančias vertinimo atlikimo faktą.

8. Užtikrinamas atitikties vertinimo įstaigų, jų aukščiausio lygio vadovų ir vertinimą atliekančių darbuotojų nešališkumas.

Atitikties vertinimo įstaigos aukščiausio lygio vadovų ir vertinimo darbuotojų atlyginimas nepriklauso nuo atliktų įvertinimų skaičiaus arba nuo tų vertinimų rezultatų.

9. Atitikties vertinimo įstaigos įformina atsakomybės draudimą, išskyrus atvejus, kai atsakomybę pagal nacionalinius teisės aktus prisiima valstybė narė arba pati valstybė narė tiesiogiai atsako už atitikties vertinimą.

10. Atitikties vertinimo įstaigos darbuotojai laikosi profesinio slaptumo reikalavimo, taikomo visai informacijai, kurią jie gavo, vykdydami savo užduotis pagal 20 straipsnį arba bet kurią kitą nacionalinės teisės nuostatą, kuria įgyvendinamas tas straipsnis, išskyrus valstybės narės, kurioje atliekamos jų pareigos, kompetentingų institucijų atžvilgiu. Nuosavybės teisės turi būti saugomos.

11. Atitikties vertinimo įstaigos dalyvauja atitinkamoje standartizacijos veikloje ir notifikuotosios įstaigos koordinavimo grupės, sudarytos pagal 38 straipsnį, veikloje arba užtikrina, kad vertinimą atliekantys jų darbuotojai būtų apie šią veiklą informuoti, taip pat ji šios grupės priimtus administracinius sprendimus ir parengtus dokumentus taiko kaip bendrąsias gaires.

Atitikties vertinimo įstaigos dažnai kartu vykdo notifikuotosios įstaigos veiklą (išduoda EB tipo tyrimo sertifikatus) ir atlieka įprastus atitikties standartams tyrimus. Abiejų rūšių veikla vykdoma atskirai, ir pirmiau bei toliau išdėstyti reikalavimai keliami tik notifikuotosios įstaigos veiklai.

Nuostata „notifikuotoji įstaiga negali užsiimti konsultavimo veikla, skirta gaminiams, kurių EB tipo tyrimą ji atlieka“ (naujosios ŽSD 26 straipsnio 4 dalis) reiškia, kad notifikiuotoji įstaiga gali teikti konsultavimo paslaugas, kurios suprantamos kaip teisės aktų reikalavimų išaiškinimas gamintojui tik savo atliekamo sertifikavimo atžvilgiu. Tai būtų natūrali sertifikavimo proceso tąsa, kuri duotų papildomos naudos gamintojui. Pavyzdžiui, notifikiuotoji įstaiga turėtų tiksliai paaiškinti, kodėl ji atsisako išduoti

sertifikatą. Konsultavimo veiklą gali vykdyti tyrimų įstaiga (net jei tyrimų įstaiga taip pat yra notifikuotoji įstaiga) tik jei abi veiklos rūšys aiškiai įvardytos ir atskirtos.

Notifikuotajai įstaigai draudžiama padėti gamintojams rengti techninius dokumentus, EB atitikties deklaraciją ar atlikti saugos vertinimą (kaip apibrėžta 18 straipsnyje), kadangi tokiu atveju notifikuotoji įstaiga patvirtintų savo pačios atliktą darbą.

27 straipsnis. Atitikties prezumpcija

Jeigu atitikties vertinimo įstaiga įrodo, kad atitinka kriterijus, nustatytus atitinkamuose darniuosiuose standartuose arba jų dalyse, kurių nuorodos paskelbtos *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*, preziumuojama, kad ji atitinka 26 straipsnyje nustatytus reikalavimus tiek, kiek taikytini darnieji standartai apima tuos reikalavimus.

28 straipsnis. Oficialus prieštaravimas dėl darniojo standarto

Kai valstybė narė arba Komisija oficialiai paprieštarauja 27 straipsnyje nurodytiems darniesiems standartams, taikomas 14 straipsnis.

29 straipsnis. Notifikuotosioms įstaigoms pavaldžios įstaigos ir subrangos sutarčių su notifikuotosiomis įstaigomis sudarymas

1. Jeigu notifikuotoji įstaiga užsako subrangos būdu atlikti konkrečias užduotis, susijusias su atitikties vertinimu arba naudojasi jai pavaldžios įstaigos paslaugomis, ji užtikrina, kad subrangovas arba pavaldi įstaiga atitiktų 26 straipsnyje nustatytus reikalavimus ir atitinkamai praneša notifikuojančiajai institucijai.
2. Notifikuotosios įstaigos prisiima visą atsakomybę už subrangovų ar pavaldžių įstaigų atliekamas užduotis, neatsižvelgiant į tai, kur jie yra įsisteigę.
3. Pavesti darbą subrangovui arba pavaldžiai įstaigai galima tik gavus kliento sutikimą.
4. Notifikuotosios įstaigos sudaro sąlygas notifikuojančiajai institucijai susipažinti su atitinkamais dokumentais, susijusiais su subrangovo arba pavaldžios įstaigos kvalifikacijos ir jų pagal 20 straipsnį atlikto darbo įvertinimu.

30 straipsnis. Notifikavimo paraiška

1. Pagal šią direktyvą atitikties vertinimo įstaiga notifikavimo paraišką pateikia valstybės narės, kurioje yra įsisteigusi, notifikuojančiajai institucijai.
2. Prie 1 dalyje nurodytos paraiškos yra pridedamas atitikties vertinimo veiklos, atitikties vertinimo modulio ar modulių ir žaislo ar žaislų, kuriuos vertinti ta įstaiga turi kompetenciją, aprašymas, taip pat nacionalinės akreditacijos įstaigos, kuri atitiko tarpusavio vertinimo reikalavimus, išduotas akreditacijos pažymėjimas, jeigu jis egzistuoja, patvirtinantis, kad atitikties vertinimo įstaiga atitinka 26 straipsnyje nustatytus reikalavimus.
3. Jeigu tam tikra atitikties vertinimo įstaiga negali pateikti akreditacijos pažymėjimo, ji notifikuojančiajai institucijai pateikia dokumentus, būtinus jos atitikčiai 26 straipsnyje nustatytiems reikalavimams patikrinti, patvirtinti ir reguliariai stebėti.

31 straipsnis. Notifikavimo procedūra

1. Notifikuojančiosios institucijos gali notifikuoti tik tas atitikties vertinimo įstaigas, kurios atitinka 26 straipsnyje nustatytus reikalavimus.

2. Notifikuojančiosios institucijos praneša apie atitikties vertinimo įstaigas Komisijai ir kitoms valstybėms narėms naudodamosi Komisijos parengta ir prižiūrima elektroninio notifikavimo priemone.
3. Notifikavimo pranešime pateikiama išsami informacija apie atitikties vertinimo veiklą, atitikties vertinimo modulį ar modulius, atitinkamą žaislą ar žaislus ir atitinkamą kompetencijos atestaciją.
4. Jeigu notifikavimas nėra pagrįstas akreditacijos pažymėjimu, kaip nurodyta 30 straipsnio 2 dalyje, notifikuojančioji institucija Komisijai ir kitoms valstybėms narėms pateikia dokumentus, kurie patvirtina atitikties vertinimo įstaigos kompetenciją ir susitarimus, užtikrinančius, kad institucija bus reguliariai stebima, bei kad įstaiga ir toliau atitiks 26 straipsnyje išdėstytus reikalavimus.
5. Atitinkama įstaiga notifikuotosios įstaigos veiklą gali atlikti tik jei Komisija ir kitos valstybės narės per dvi savaites po notifikavimo, jeigu naudojamosi akreditacijos pažymėjimu, ar per du mėnesius po notifikavimo, jeigu nesinaudojama akreditacijos pažymėjimu, nepateikia prieštaravimų.

Tik tokia įstaiga laikoma notifikuotąja įstaiga šios direktyvos tikslais.

6. Komisijai ir kitoms valstybėms narėms yra pranešama apie visus vėlesnius notifikavimo pakeitimus.

32 straipsnis. Notifikuotųjų įstaigų identifikavimo numeriai ir sąrašai

1. Komisija suteikia notifikuotajai įstaigai identifikavimo numerį. Ji suteikia tik vieną identifikavimo numerį net jei įstaiga yra notifikuota pagal kelis Bendrijos teisės aktus.
2. Komisija viešai paskelbia įstaigų, notifikuotų pagal šią direktyvą, sąrašą, taip pat nurodo joms suteiktus identifikavimo numerius ir veiklą, kuriai atlikti jos yra notifikuotos.

Komisija privalo užtikrinti, kad tas sąrašas būtų nuolat atnaujinamas.

33 straipsnis. Notifikavimų pakeitimai

1. Jeigu notifikuojančioji institucija išsiaiškina arba jai yra pranešama, kad notifikuotoji įstaiga nebeatitinka 26 straipsnyje nurodytų reikalavimų arba kad ji nevykdo savo prievolių, notifikuojančioji institucija apriboja, laikinai sustabdo arba atšaukia notifikavimo galiojimą, atsižvelgdama į konkretų atvejį pagal tų reikalavimų neatitikimo arba tų prievolių nevykdymo rimtumą. Apie tai ji nedelsiant atitinkamai praneša Komisijai ir kitoms valstybėms narėms.
2. Jeigu notifikavimo galiojimas atšaukiamas, apribojamas ar laikinai sustabdomas arba jei notifikuotoji įstaiga nutraukia savo veiklą, notifikuojančioji valstybė narė imasi atitinkamų priemonių, būtinų užtikrinti, kad tos įstaigos bylas tvarkytų kita notifikuotoji įstaiga arba kad su jomis galėtų susipažinti to pageidaujančios atsakingos notifikuojančiosios ir rinkos priežiūros institucijos.

34 straipsnis. Notifikuotųjų įstaigų kompetencijos užginčijimas

1. Komisija nagrinėja visus atvejus, kai jai kyla abejonių arba ji sužino apie abejones dėl notifikuotosios įstaigos kompetencijos arba dėl to, ar notifikuotoji įstaiga ir toliau vykdo jai nustatytus reikalavimus ir pareigas.
2. Komisijos pageidavimu notifikuojančioji valstybė narė pateikia Komisijai visą informaciją, susijusią su notifikavimo pagrindu arba atitinkamos įstaigos kompetencijos užtikrinimu.
3. Komisija užtikrina, kad visa atliekant tyrimus gauta jautri medžiaga būtų nagrinėjama konfidencialiai.

4. Jeigu Komisija sužino, kad notifikuojoji įstaiga neatitinka arba nebeatitinka jos notifikavimo reikalavimų, Komisija atitinkamai praneša apie tai notifikuojančiajai valstybei narei ir paprašo imtis būtinų korekcinų priemonių, įskaitant notifikavimo panaikinimą, jei būtina.

35 straipsnis. Su veikla susijusios notifikuojamųjų įstaigų prievolės

1. Notifikuotosios įstaigos atitikties vertinimą atlieka pagal 20 straipsnyje nustatytą atitikties vertinimo procedūrą.
2. Atitikties vertinimas atliekamas laikantis proporcingumo principo, stengiantis išvengti nereikalingos naštos ekonominės veiklos vykdytojams. Atitikties vertinimo įstaigos atlieka savo veiklą tinkamai atsižvelgdamos į įmonės dydį, jos veiklos sektorių ir jos struktūrą, žaislo technologijos sudėtingumo laipsnį ir į tai, ar gamybos procesas masinis, ar serijinis.

Vis dėlto atitikties vertinimo įstaigos, vykdydamos šią veiklą, laikosi tokio lygio griežtumo ir apsaugos, kokio reikia, kad žaislas atitiktų šią direktyvą.

3. Jeigu notifikuojoji įstaiga nustato, kad gamintojas neįvykdė 10 straipsnyje ir II priede nustatytų reikalavimų ar nesivadovavo atitinkamais suderintais standartais, ji reikalauja, kad šis gamintojas imtųsi atitinkamų korekcinų priemonių ir neišduotų EB tipo tyrimo sertifikato, kaip nurodyta 20 straipsnio 4 dalyje.
4. Jeigu atliekant atitikties stebėseną po EB tipo tyrimo sertifikato išdavimo notifikuojoji įstaiga nustato, kad žaislas nebeatitinka reikalavimų, ji reikalauja, kad gamintojas imtųsi atitinkamų korekcinų priemonių ir prireikus laikinai sustabdo arba panaikina EB tipo tyrimo sertifikato galiojimą.
5. Jeigu korekcinų priemonių nesiimama arba jos neturi reikiamo poveikio, notifikuojoji įstaiga prireikus apriboja, laikinai sustabdo ar panaikina EB tipo tyrimo sertifikatų galiojimą.

36 straipsnis. Su informavimu susijusios notifikuojamųjų įstaigų prievolės

1. Notifikuotosios įstaigos praneša notifikuojančiajai institucijai apie:
 - a) bet kokį atsisakymą išduoti EB tipo tyrimo sertifikatus, jų galiojimo apribojimą, laikiną sustabdymą ar panaikinimą;
 - b) bet kokias aplinkybes, turinčias įtakos notifikavimo aprėpčiai ir sąlygoms;
 - c) bet kokius prašymus dėl informacijos apie atitikties vertinimo veiklą, kuriuos jos gavo iš rinkos priežiūros institucijų;
 - d) esant pageidavimui, atitikties vertinimo veiklą, vykdomą jų notifikavimo srityje, ir visą kitą vykdomą veiklą, pvz., tarpvalstybinę veiklą ir subrangos sutarčių sudarymą.
2. Notifikuotosios įstaigos kitoms pagal šią direktyvą notifikuotoms įstaigoms, kurios vykdo panašią atitikties vertinimo veiklą ir vertina tuos pačius žaislus, teikia atitinkamą informaciją apie klausimus, susijusius su neigiamais ir, esant pageidavimui, teigiamais atitikties vertinimo rezultatais.

37 straipsnis. Dalijimasis patirtimi

Komisija užtikrina, kad būtų organizuojamas valstybių narių nacionalinių institucijų, atsakingų už notifikavimo politiką, dalijimasis patirtimi.

38 straipsnis. Notifikuotųjų įstaigų koordinavimas

Komisija užtikrina atitinkamą įstaigų, notifikuotų remiantis šia direktyva, veiklos koordinavimą bei bendradarbiavimą ir kad ši veikla būtų tinkamai vykdoma notifikuotųjų įstaigų grupėje ar grupėse, priklausančiose vienam sektoriui.

Valstybės narės užtikrina, kad įstaigos, kurias jos notifikavo, tiesiogiai ar per paskirtus atstovus dalyvautų tokios grupės ar grupių veikloje.

6. VI SKYRIUS. VALSTYBIŲ NARIŲ ĮSIPAREIGOJIMAI IR GALIOS

6.1. 39 straipsnis. Atsargumo principas

Kai valstybių narių kompetentingos institucijos imasi priemonių, nustatytų šioje direktyvoje, ypač jos 40 straipsnyje, jos tinkamai laikosi atsargumo principo.

39 straipsnyje nustatytas valstybių narių įsipareigojimas ir galios tinkamai laikytis atsargumo principo. Kompetentingos valstybių narių institucijos laikosi atsargumo principo imdamosi šioje direktyvoje nustatytų priemonių. Šios priemonės visų pirma yra 40 straipsnyje nurodytos rinkos priežiūros priemonės.

Atsargumo principo laikomasi tokiais atvejais, kai turimų mokslinių įrodymų nepakanka, kad būtų galima tiksliai įvertinti riziką. Atsargumo principas yra bendrasis Bendrijos teisės principas, suformuluotas Teisingumo Teismo praktikoje⁴ remiantis aplinkosaugos srityje taikoma Sutarties nuostata (SESV 191 straipsnis). Jo turinys apibrėžtas 2000 m. vasario 2 d. Komisijos komunikate dėl atsargumo principo (žr. COM (2000) 1 arba <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1453135971943&uri=CELEX:52000DC0001>).

Atsižvelgiant į šį komunikatą, atsargumo principą reikia taikyti, kai yra nustatytas galimas pavojingas žaislo poveikis, o esamos rizikos neįmanoma pakankamai tiksliai įvertinti moksliniais metodais. Kitaip tariant, valstybių narių institucijos sužino apie galimą nepriimtina riziką, kurios, nepaisant atlikto mokslinio vertinimo, neįmanoma pakankamai tiksliai nustatyti.

Žaislų saugos srityje, kurioje žaislo keliamai rizikai visapusiškai taikomi darnieji standartai, kurių nuorodos paskelbtos Oficialiajame leidinyje, atsargumo principas negali būti taikomas, nebent dėl tokio standarto arba jo dalių būtų oficialiai paprieštarauta. Bet jei yra su žaislu susijusių sunkių nelaimingų atsitikimų, šį principą galima taikyti dar prieš pateikiant oficialų prieštaravimą.

Reikia pažymėti, kad, kaip nurodyta Komisijos komunikate, kai manoma, kad būtina imtis veiksmų, atsargumo principu grindžiamos priemonės, be kita ko, turėtų būti:

- *proporcingos* pasirinktam apsaugos lygiui,
- taikomos *nediskriminuojant*,
- *derančios* su panašiomis pirmiau pradėtomis taikyti priemonėmis,
- *pagrįstos* veiklos arba neveikimo *galimos naudos ir išlaidų tyrimu* (prireikus ir jei įmanoma – įskaitant ekonominės naudos analizę),
- *persvarstomos* gavus naujų mokslinių duomenų ir
- *leidžiančios paskirstyti atsakomybę už būtinų mokslinių įrodymų rinkimą*, siekiant atlikti visapusiškesnį rizikos vertinimą.

⁴ Žr., be kita ko, 2005 m. gegužės 26 d. Teisingumo Teismo sprendimą *Codacons and Federconsommatori*, C-132/03, Rink. p. I-4167.

Taip pat akivaizdu, kad taikant atsargumo principą reikėtų atsižvelgti ir į kitas direktyvos taisykles ir principus. Savaiame suprantama, kad aiškios taisyklės yra viršesnės už principą. Į kitus direktyvoje nustatytus principus, kaip antai laisvą žaislų judėjimą (12 straipsnis) ir atitikties prielaidą (13 straipsnis), reikia atsižvelgti taikant atsargumo principą ir juos apsvarstyti kartu su atsargumo principu.

6.2. 40 straipsnis. Bendroji prievolė organizuoti rinkos priežiūrą

Valstybės narės organizuoja ir atlieka į rinką pateiktų žaislų priežiūrą pagal Reglamento (EB) Nr. 765/2008 15–29 straipsnius. Greta tų straipsnių taikomas šios direktyvos 41 straipsnis.

Šiame straipsnyje nustatyta bendroji valstybių narių prievolė organizuoti ir atlikti rinkos priežiūrą. Rinkos priežiūra atliekama pagal Reglamento (EB) Nr. 765/2008 15–29 straipsnius. Dėl jų taikymo žr. „Mėlynąjį vadovą“ (http://ec.europa.eu/growth/single-market/goods/index_en.htm).

Be to, Žaislų direktyvos 41 straipsnyje nustatytos tam tikros konkrečios rinkos priežiūros institucijų galios ir įsipareigojimai.

Pastaba. Bendros gaminių saugos direktyvoje nustatytos konkretnės rinkos priežiūros priemonės taip pat bus taikomos žaislų sektoriui (žr. horizontaliojo reglamento 15 straipsnio 3 dalį). Taikytinos priemonės aprašytos gairėse, kuriose apibūdinamas BGSD ir Reglamento (EB) Nr. 765/2008 santykis, pridedamose prie šių gairių.

6.3. 41 straipsnis. Notifikuotosioms įstaigoms skirti nurodymai

41 straipsnyje nustatyti konkretūs rinkos priežiūros institucijų įsipareigojimai ir galios, susiję su notifikuotosiomis įstaigomis.

6.3.1. 41 straipsnio 1 dalis

Rinkos priežiūros institucijos gali prašyti, kad notifikuotoji įstaiga pateiktų informacijos apie bet kokį EB tipo tyrimo sertifikatą, kurį ši įstaiga išdavė ar kurio galiojimą panaikino, arba kuris susijęs su bet kuriuo atsisakymu išduoti tokį sertifikatą, įskaitant bandymų ataskaitas ir techninius dokumentus.

41 straipsnio 1 dalyje rinkos priežiūros institucijoms suteikiama teisė prašyti, kad notifikuotoji įstaiga pateiktų joms informacijos. Jos gali prašyti informacijos apie bet kokį EB tipo tyrimo sertifikatą, kurį ši įstaiga išdavė ar kurio galiojimą panaikino. Jos taip pat gali prašyti informacijos, susijusios su notifikuotosios įstaigos atsisakymu išduoti tokį sertifikatą. Prašoma informacija gali apimti su atitinkamu sertifikatu susijusias bandymų ataskaitas ir techninius dokumentus.

6.3.2. 41 straipsnio 2 dalis

Jeigu rinkos priežiūros institucija nustato, kad žaislas neatitinka 10 straipsnyje ir II priede nustatytų reikalavimų, tam tikrais atvejais ji nurodo notifikuotajai įstaigai panaikinti tokių žaislų EB tipo tyrimo sertifikatą.

41 straipsnio 2 dalyje nustatytas rinkos priežiūros institucijų įsipareigojimas imtis veiksmų nustačius, kad tam tikras žaislas neatitinka direktyvoje nustatytų esminių saugos reikalavimų. Jei tokiam žaislui yra išduotas EB tipo tyrimo sertifikatas, institucijos nurodo notifikuotajai įstaigai panaikinti šį žaislą EB tipo tyrimo sertifikatą.

6.3.3. 41 straipsnio 3 dalis

Prireikus ir ypač 20 straipsnio 4 dalies antroje pastraipoje nurodytais atvejais rinkos priežiūros institucija nurodo notifikuotajai įstaigai persvarstyti EB tipo tyrimo sertifikatą.

41 straipsnio 3 dalyje nustatytos rinkos priežiūros institucijų galios ir įsipareigojimas nurodyti notifikuotajai įstaigai persvarstyti EB tipo tyrimo sertifikatą. Tai reiktų atlikti visų pirma 20 straipsnio 4 dalies antroje pastraipoje nurodytais atvejais, t. y. kai keičiamas gamybos procesas ar keičiamos naudojamos žaliavos arba sudedamosios dalys. EB tipo tyrimo sertifikatą visais atvejais reikia persvarstyti kas 5 metus.

6.4. 42 straipsnis. Nacionaliniu lygmeniu riziką keliančių žaislų atveju taikoma procedūra

1. Jeigu vienos valstybės narės rinkos priežiūros institucijos ėmėsi veiksmų pagal Reglamento (EB) Nr. 765/2008 20 straipsnį arba jeigu jos turi pakankamo pagrindo manyti, kad žaislas, kuriam taikoma ši direktyva, kelia riziką asmenų sveikatai ar saugai arba kitiems su visuomenės interesų apsauga susijusiems aspektams, kuriems taikoma ši direktyva, jos atlieka vertinimą, susijusį su atitinkamu žaislu ir apimančią visus šioje direktyvoje nustatytus reikalavimus. Atitinkami ūkinės veiklos vykdytojai bendradarbiauja, kiek būtina, su rinkos priežiūros institucijomis.

Jeigu atliekant šį vertinimą rinkos priežiūros institucijos nustato, kad žaislas neatitinka šioje direktyvoje nustatytų reikalavimų, jos reikalauja, kad atitinkamas ūkinės veiklos vykdytojas nedelsdamas imtųsi reikiamų korekcinų priemonių, kad žaislas atitiktų tuos reikalavimus arba pašalintų žaislą iš rinkos arba jį susigrąžintų per pagrįstą laikotarpį, kurį jos nustato atsižvelgdamos į rizikos pobūdį.

Rinkos priežiūros institucijos atitinkamai informuoja atitinkamą notifikuotąją įstaigą.

Reglamento (EB) Nr. 765/2008 21 straipsnis taikomas šios dalies antroje pastraipoje nurodytoms priemonėms.

2. Jeigu rinkos priežiūros institucijos mano, kad neatitiktis neapsiriboja jų nacionaline teritorija, jos informuoja Komisiją ir kitas valstybes nares apie vertinimo rezultatus ir apie veiksmus, kurių jų reikalavimu ėmėsi ekonominės veiklos vykdytojai.

3. Atitinkamas ūkinės veiklos vykdytojas užtikrina, kad įmanomos korekcinės priemonės būtų taikomos gaminių, kuriuos tas ūkinės veiklos vykdytojas pateikė į rinką Bendrijoje, atžvilgiu.

4. Jeigu per 1 dalies antroje pastraipoje nurodytą laikotarpį atitinkamas ekonominės veiklos vykdytojas nesiima atitinkamo korekcinio veiksmo, rinkos priežiūros institucijos imasi atitinkamų pereinamojo laikotarpio priemonių siekiant uždrausti arba apriboti tiekimą jų nacionalinei rinkai, pašalinti žaislą iš tos rinkos, arba jį susigrąžinti.

Apie visas tokias priemones jos nedelsdamos informuoja Komisiją ir kitas valstybes nares.

5. 4 dalyje nurodyta informacija apima visus duomenis, visų pirma duomenis, reikalingus reikalavimų neatitinkančiam žaislui, žaislo kilmei, tariamos neatitikties ir keliamos rizikos pobūdžiui ir nacionaliniu lygmeniu taikomų priemonių pobūdžiui ir trukmei bei atitinkamo ūkinės veiklos vykdytojo argumentams nustatyti. Visų pirma rinkos priežiūros institucijos nurodo, ar neatitikties priežastis yra:

- a) ta, kad gaminys neatitinka asmenų sveikatos ar saugos reikalavimų; arba
- b) darnųjų standartų, kurie yra nurodyti 13 straipsnyje, kaip suteikiantys atitikties prielaidą, trūkumai.

6. Kitos valstybės narės, nei ta, kuri inicijavo šią procedūrą, nedelsdamos praneša Komisijai ir kitoms valstybėms narėms apie bet kokias priimtas priemones ar bet kokią turimą papildomą informaciją, susijusią su gaminio neatitiktimi, ir apie savo prieštaravimą, jeigu jos nepritaria nacionalinei priemonei, apie kurią buvo pranešta.

7. Jeigu per tris mėnesius po 4 dalyje nurodytos informacijos gavimo nei valstybė narė, nei Komisija nepareiškė nepritarimo pereinamojo laikotarpio priemonei, kurią taiko valstybė narė, ta priemonė laikoma pagrįsta.

8. Valstybės narės užtikrina, kad atitinkamo žaislo atžvilgiu būtų imamasi tinkamų ribojamųjų priemonių, pvz., reikalaujama nedelsiant pašalinti žaislą iš rinkos.

Nacionaliniu lygmeniu riziką keliančių žaislų atveju taikoma procedūra.

65. 43 straipsnis. Bendrijos apsaugos procedūra

1. Jeigu užbaigus 42 straipsnio 3 ir 4 dalyse nustatytą procedūrą dėl priemonės, kurios ėmėsi kuri nors valstybė narė, yra pareiškiami prieštaravimai arba jeigu Komisija mano, kad nacionalinė priemonė prieštarauja Bendrijos teisės aktams, Komisija nedelsdama pradeda konsultacijas su valstybėmis narėmis bei atitinkamu ekonominės veiklos vykdytoju ar vykdytojais ir įvertina nacionalinę priemonę.

Remdamasi to vertinimo rezultatais, Komisija nusprendžia, ar nacionalinė priemonė yra pagrįsta, ar ne.

Komisija skiria šį sprendimą visoms valstybėms narėms ir nedelsdama šį sprendimą perduoda joms ir atitinkamam ekonominės veiklos vykdytojui ar vykdytojams.

2. Jeigu nacionalinė priemonė laikoma pagrįsta, visos valstybės narės imasi priemonių, būtinų užtikrinti, kad reikalavimų neatitinkantis gaminys būtų pašalintas iš jų rinkų ir atitinkamai informuoja Komisiją.

Jeigu nacionalinė priemonė laikoma nepagrįsta, atitinkama valstybė narė panaikina tą priemonę.

3. Jeigu nacionalinė priemonė laikoma pagrįsta, o žaislo neatitiktis susiejama su darnųjų standartų trūkumais, kaip nurodyta 42 straipsnio 5 dalies b punkte, Komisija

informuoja atitinkamą (-as) Europos standartizacijos įstaigą (-as) ir perduoda klausimą svarstyti pagal Direktyvos 98/34/EB 5 straipsnį įsteigtam komitetui. Tas komitetas konsultuojasi su atitinkama (-omis) Europos standartizacijos įstaiga (-omis) ir nedelsdamas pateikia savo nuomonę.

42 ir 43 straipsniai pagrįsti horizontaliuoju Sprendimu 768/2008/EB. Žr. „Mėlynąjį vadovą“ (http://ec.europa.eu/growth/single-market/goods/index_en.htm).

6.6. 44 straipsnis. Keitimasis informacija – Bendrijos skubaus pasikeitimo informacija sistema

Jeigu 42 straipsnio 4 dalyje nurodyta tokia priemonė, apie kurią reikia pranešti per Bendrijos skubaus pasikeitimo informacija sistemą (RAPEX) pagal Reglamento (EB) Nr. 765/2008 22 straipsnį, nebūtina apie ją pranešti atskirai remiantis šios direktyvos 42 straipsnio 4 dalimi, jeigu įvykdomi šie reikalavimai:

- a) Bendrijos skubaus pasikeitimo informacija sistemos pranešime nurodoma, kad pranešti apie šią priemonę taip pat reikalaujama šia direktyva;
- b) 42 straipsnio 5 dalyje nurodyti patvirtinamieji įrodymai pateikiami kartu su Bendrijos skubaus pasikeitimo informacija sistemos pranešimu.

Šiame straipsnyje numatyta supaprastinti procedūras tais atvejais, kai reikia pateikti tiek pranešimą pagal Reglamento (EB) Nr. 765/2008 22 straipsnį, tiek pranešimą pagal apsaugos straipsnį. Tokiu atveju nebūtina pateikti atskiro pranešimo pagal apsaugos straipsnį, jeigu tenkinamos šios sąlygos:

- a) pranešime pagal Reglamento (EB) Nr. 765/2008 22 straipsnį nurodoma, kad pateikti tą pranešimą taip pat reikalaujama Žaislų direktyvoje;
- b) 42 straipsnio 5 dalyje nurodyti įrodymai pateikiami kartu su pranešimu, teikiamu pagal Reglamento (EB) Nr. 765/2008 22 straipsnį.

6.7. 45 straipsnis. Oficiali neatitiktis

1. Nepažeidžiant 42 straipsnio nuostatų, valstybė narė, nustačiusi vieną iš toliau minėtų faktų, pareikalauja, kad konkrečiu atveju atitinkamas ekonominių operacijų vykdytojas panaikintų susijusį neatitiktį:

- a) CE ženklui buvo ženklinama pažeidžiant 16 arba 17 straipsnius;
- b) nebuvo ženklinama CE ženklu;
- c) nebuvo parengta EB atitikties deklaracija;
- d) EB atitikties deklaracija nebuvo teisingai parengta;
- e) techniniai dokumentai nepateikti arba nepateikta visa informacija.

2. Jeigu 1 dalyje nurodyta neatitiktis išlieka, atitinkama valstybė narė imasi būtinų priemonių, siekdama apriboti ar uždrausti tiekti rinkai gaminį arba siekdama užtikrinti, kad gaminys būtų susigrąžintas arba pašalintas iš rinkos.

45 straipsnis pagrįstas horizontaliuoju Sprendimu 768/2008/EB. Žr. „Mėlynąjį vadovą“ (http://ec.europa.eu/growth/single-market/goods/index_en.htm).

7. VII SKYRIUS. KOMITETO DARBO TVARKA

7.1. 46 straipsnis. Pakeitimai ir įgyvendinimo priemonės

7.1.1. 46 straipsnio 1 dalies pirmoji pastraipa

Komisija gali iš dalies keisti toliau išvardytus priedus siekdama juos suderinti su technikos ir mokslo raida:

- a) I priedu;
- b) II priedo III dalies 11 ir 13 punktais;
- c) V priedu.

46 straipsnio 1 dalies pirmojoje pastraipoje nustatyta, kurias direktyvos nuostatas Komisija gali iš dalies keisti taikydama komitologijos procedūrą.

Visų pirma, taikant komitologijos procedūrą, galima iš dalies keisti I priedą, kuriame pateiktas žaislais nelaikomų gaminių sąrašas. Tai gali būti naudinga ypač tada, kai siekiama į šį sąrašą įtraukti naujus rinkoje pasirodžiusius gaminius, kuriuos galima supainioti su žaislais.

Antra, taikant komitologijos procedūrą, galima iš dalies keisti cheminės saugos reikalavimų 11 punktą, t. y. draudžiamų kvapiųjų medžiagų arba kvapiųjų medžiagų, apie kurių naudojimą būtina aiškiai nurodyti ženklinant žaislus, sąrašą. Tai galima padaryti visų pirma tada, kai naujos cheminės medžiagos įtraukiamos į draudžiamų kvapiųjų medžiagų sąrašą arba į kvapiųjų medžiagų, kurioms taikomi Kosmetikos direktyvos ženklinimo reikalavimai, sąrašą.

Trečia, pagal komitologijos procedūrą galima iš dalies keisti cheminės saugos reikalavimų 13 punktą, t. y. kai kurių elementų išsiskyrimo ribinių verčių sąrašą. Galima nustatyti naujas ribines vertes, jei gauta naujų mokslinių įrodymų, taip pat prireikus į šį sąrašą įtraukti naujas chemines medžiagas.

Galiausiai, taikant komitologijos procedūrą, galima iš dalies keisti ir papildyti V priedą, kuriame pateikti specialūs įspėjimai dėl tam tikrų kategorijų gaminių.

7.1.2. 46 straipsnio 1 dalies antroji pastraipa

Šios priemonės, skirtos iš dalies pakeisti neesmines šios direktyvos nuostatas, tvirtinamos pagal 47 straipsnio 2 dalyje nurodytą reguliavimo procedūrą su tikrinimu.

46 straipsnio 1 dalies antrojoje pastraipoje nustatyta, pagal kurią Sprendimo 1999/468/EB, nustatančio Komisijos naudojimosi jai suteiktais įgyvendinimo įgaliojimais tvarką, procedūrą iš dalies keičiamos minėtosios nuostatos. Komisija turi taikyti reguliavimo procedūrą su tikrinimu, kurį atlieka Europos Parlamentas.

7.1.3. 46 straipsnio 2 dalis

Komisija, atsižvelgdama į Reglamente (EB) Nr. 1935/2004 išdėstytus maisto pakuotės reikalavimus, gali tvirtinti specialias cheminių medžiagų, kurios naudojamos žaislams, gaminamiems naudoti jaunesniems negu 36 mėnesių amžiaus vaikams, arba žaislams,

skirtiems dėti į burną, ribines vertes, taip pat atitinkamas, su konkrečiomis medžiagomis susijusias specialias priemones, bei nustatyti skirtumą tarp žaislų ir su maistu kontaktuojančių medžiagų. Komisija atitinkamai keičia šios direktyvos II priedo C priedėlį. Šios priemonės, kuriomis siekiama iš dalies pakeisti šios direktyvos neesmines nuostatas, ją papildant, tvirtinamos taikant 47 straipsnio 2 dalyje nurodytą reguliavimo procedūrą su tikrinimu.

46 straipsnio 2 dalyje numatyta galimybė užtikrinti ypač pažeidžiamų vaikų pogrupio apsaugą, nustatant cheminių medžiagų specialias ribines vertes. Tai yra vaikams iki 36 mėnesių skirti žaislai ir kiti žaislai, skirti dėti į burną (pavyzdžiui, žaisliniai muzikos instrumentai). Specialios ribinės vertės nustatomos atsižvelgiant, viena vertus, į teisės aktus dėl medžiagų, kurios liečiasi su maistu, ir, kita vertus, į skirtumus tarp žaislų ir su maistu besiliečiančių medžiagų. Visų pirma analitinėje procedūroje reikia atsižvelgti į numatomo poveikio skirtumus (kintamas poveikis – žaislų, kurie dedami į burną, pastovus poveikis – medžiagų, kurios liečiasi su maistu), kad būtų galima imituoti kontakto su žaislais sąlygas.

Šias ribines vertes taip pat patvirtina Komisija, taikydama reguliavimo procedūrą su tikrinimu, kurį atlieka Europos Parlamentas.

7.1.4. 46 straipsnio 3 dalis

Komisija gali priimti sprendimą dėl medžiagų ar mišinių, kurie priskiriami II priedo B priedėlio 5 skirsnyje išvardytų kategorijų kancerogeninėms, mutageninėms arba toksiškoms reprodukcijai medžiagoms ir kurios buvo įvertintos atitinkamo mokslinio komiteto, naudojimo žaisluose ir atitinkamai iš dalies pakeisti II priedo A priedėlį. Šios priemonės, kuriomis siekiama iš dalies pakeisti šios direktyvos neesmines nuostatas, ją papildant, tvirtinamos taikant 47 straipsnio 2 dalyje nurodytą reguliavimo procedūrą su tikrinimu.

46 straipsnio 3 dalyje numatyta taikyti komitologijos procedūrą nustatant kancerogeninių, mutageninių ar toksiškų reprodukcijai (CMR) medžiagų, kurias įvertino mokslinis komitetas, draudimo išimtis. Nustačius šias išimtis, atitinkamos medžiagos ir jų galimo panaudojimo būdai įtraukiami į direktyvos II priedo A priedėlį. Šių išimčių taikymo sąlygos nustatytos II priedo 3 dalies 4 ir 5 punktuose.

Šias priemones Komisija taip pat patvirtina taikydama reguliavimo procedūrą su tikrinimu.

7.2. 47 straipsnis. Komitetas

7.2.1. 47 straipsnio 1 dalis

Komisijai padeda komitetas.

47 straipsniu įsteigiamas komitetas, turintis padėti Komisijai įgyvendinti Žaislų direktyvą.

7.2.2. 47 straipsnio 2 dalis

Jei yra nuoroda į šią dalį, taikomos Sprendimo 1999/468/EB 5a straipsnio 1–4 dalys ir 7 straipsnis, atsižvelgiant į jo 8 straipsnio nuostatas.

47 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kokios sprendimo, nustatančio Komisijos naudojimosi jai suteiktais įgyvendinimo įgaliojimais tvarką (1999/468/EEB), nuostatos taikytinos darant nuorodą į šią dalį. Nuoroda į šią dalį daroma 46 straipsnio 1, 2 ir 3 dalyse.

8. VIII SKYRIUS. SPECIFINĖS ADMINISTRACINĖS NUOSTATOS

8.1. 48 straipsnis. Atskaitomybė

Iki 2014 m. liepos 20 d., o vėliau kas penkerius metus valstybės narės atsiunčia Komisijai šios direktyvos taikymo ataskaitą.

Toje ataskaitoje pateikiamas padėties vertinimas atsižvelgiant į žaislų saugą ir šios direktyvos veiksmingumą bei tos valstybės narės vykdytos rinkos priežiūros apžvalga.

Komisija parengia šių nacionalinių ataskaitų santrauką ir ją paskelbia.

Šiame straipsnyje nustatyta valstybių narių pareiga parengti direktyvos taikymo ataskaitą. Šią ataskaitą reikia atsiųsti Komisijai po penkerių metų nuo direktyvos įsigaliojimo, t. y. iki 2014 m. liepos 20 d., ir vėliau kas penkerius metus.

Šioje ataskaitoje turi būti pateiktas 1) padėties vertinimas atsižvelgiant į žaislų saugą, 2) šios direktyvos veiksmingumo vertinimas ir 3) valstybės narės vykdytos rinkos priežiūros apžvalga.

Komisija rengia ir skelbia šių nacionalinių ataskaitų santrauką.

Komisija Tarybos protokole dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl žaislų saugos priėmimo pareiškė, kad:

„Įsigaliojus persvarstyta Žaislų saugos direktyvai Komisija atidžiai stebės visus pokyčius, susijusius su jos įgyvendinimu, kad įvertintų, ar direktyva užtikrina adekvatų žaislų saugos lygį, ypač IV skyriuje išdėstytos atitikties vertinimo procedūros atžvilgiu.

Persvarstytoje Žaislų saugos direktyvoje nustatytas valstybių narių įpareigojimas pateikti duomenis apie žaislų saugos padėtį, direktyvos veiksmingumą ir valstybės narės vykdomą rinkos stebėjimą.

Komisijos vertinimas, *inter alia*, bus paremtas valstybių narių pranešimais, kuriuos jos turės pateikti po trejų metų nuo direktyvos taikymo pradžios ir kuriuose ypatingas dėmesys turės būti kreipiamas į Europos Sąjungos ir jos išorės sienų rinkos stebėjimą.

Gavusi valstybių narių pranešimus Komisija ne vėliau kaip per vienerius metus savo ruožtu pateiks pranešimą Europos Parlamentui.“

8.2. 49 straipsnis. Skaidrumas ir konfidencialumas

Kai valstybių narių kompetentingos institucijos ir Komisija patvirtina priemones pagal šią direktyvą, taikomi Direktyvos 2001/95/EB 16 straipsnyje nustatyti skaidrumo ir konfidencialumo reikalavimai.

Nustatant skaidrumo ir konfidencialumo reikalavimus, kurių turi laikytis valstybės narės, taikydamos priemones pagal direktyvą, daroma nuoroda į Bendros gaminių saugos direktyvos 16 straipsnio nuostatas. Šiame straipsnyje nustatyta:

„16 straipsnis

1. Valstybių narių arba Komisijos turima informacija dėl gaminių keliamos vartotojų sveikatai ir saugai rizikos apskritai turi būti prieinama visuomenei pagal viešumo reikalavimus ir nepažeidžiant stebėsenos bei tyrimų veiksams taikomų apribojimų. Visų pirma visuomenė gali susipažinti su informacija apie gaminių identifikaciją, rizikos pobūdį ir taikomas priemones.

Tačiau valstybės narės ir Komisija imasi būtinų priemonių, kad jų pareigūnai ir atstovai būtų įpareigoti neatskleisti šios direktyvos tikslams gautos informacijos, kuriai pagal jos pobūdį tinkamai pagrįstais atvejais yra taikomos profesinės paslapties nuostatos, išskyrus informaciją apie gaminių saugos ypatybes, kuri, jei aplinkybės to reikalauja, turi būti paskelbta, kad būtų galima apsaugoti vartotojų sveikatą ir saugą.

2. Profesinės paslapties saugojimas netrukdo kompetentingoms institucijoms skleisti informaciją, svarbią rinkos stebėsenos ir priežiūros veiksmingumui užtikrinti. Institucijos, gaunančios informaciją, kuriai taikomos profesinės paslapties nuostatos, užtikrina jos slaptumą.“

Taikytinos priemonės aprašytos gairėse, kuriose apibūdinamas BGSD ir Reglamento (EB) Nr. 765/2008 santykis, pridedamose prie šių gairių.

8.3. 50 straipsnis. Priemonių pagrindimas

Pagal šią direktyvą taikant bet kokias priemones, kuriomis siekiama uždrausti arba apriboti žaislo pateikimą į rinką, pašalinti ar susigrąžinti žaislą iš rinkos, nurodomi tikslūs motyvai, kuriais grindžiamos šios priemonės.

Apie šias priemones nedelsiant pranešama atitinkamai šaliai, tuo pačiu metu ją informuojant apie susidariusiai padėčiai ištaisyti būtinus veiksmus, kurių galima būtų imtis pagal atitinkamos valstybės narės galiojančius teisės aktus, taip pat apie nustatytą terminą, per kurį gali būti imtasi šių veiksmų.

Šiame straipsnyje nustatyta valstybių narių institucijų pareiga nurodyti motyvus, kuriais grindžiamas bet koks jų pagal direktyvą priimamas sprendimas uždrausti arba apriboti žaislo pateikimą į rinką, pašalinti ar susigrąžinti žaislą iš rinkos.

Apie šias priemones ir jų priėmimo motyvus būtina pranešti atitinkamam ekonominės veiklos vykdytojui. Šiame pranešime taip pat informuojama apie susidariusiai padėčiai ištaisyti būtinus veiksmus, t. y. apie galimybes atlyginti žalą toje valstybėje narėje ir apie nustatytą terminą, per kurį reikia imtis tokių veiksmų.

8.4. 51 straipsnis. Sankcijos

Valstybės narės nustato ekonominės veiklos vykdytojams taisykles dėl sankcijų, kurios gali apimti baudžiamąsias sankcijas dėl rimtų pažeidimų, taikytinų pažeidus nacionalines nuostatas, priimtas pagal šią direktyvą, ir imasi visų reikiamų priemonių užtikrinti, kad jos būtų įgyvendintos.

Numatytos sankcijos yra veiksmingos, proporcingos ir atgrasančios ir gali būti griežtinamos, jei atitinkamas ekonominės veiklos vykdytojas anksčiau jau buvo pažeidęs šios direktyvos nuostatas panašiu būdu.

Valstybės narės informuoja Komisiją apie tas taisykles iki 2011 m. liepos 20 d. ir nedelsiant praneša apie bet kokius kitus šių taisyklių pakeitimus.

51 straipsnyje nustatyta valstybių narių pareiga ekonominės veiklos vykdytojams nustatyti taisykles dėl sankcijų, taikytinų pažeidus nacionalines nuostatas, priimtas

perkeliant šią direktyvą į nacionalinę teisę. Šios sankcijos gali apimti baudžiamąsias sankcijas dėl rimtų pažeidimų. Valstybės narės taip pat turi užtikrinti, kad šios sankcijos būtų įgyvendintos praktikoje.

Šiame straipsnyje taip pat nustatyta, kad šios sankcijos turi būti veiksmingos, proporcingos padarytam pažeidimui ir atgrasančios. Jas galima griežtinti, jei ekonominės veiklos vykdytojai anksčiau jau buvo pažeidę direktyvos nuostatas panašiu būdu.

Valstybės narės privalo informuoti Komisiją apie nuostatas dėl tokių sankcijų ne vėliau kaip iki 2011 m. liepos 20 d. Apie bet kokius šių nuostatų pakeitimus būtina nedelsiant pranešti.

9. IX SKYRIUS. BAIGIAMOSIOS IR PEREINAMOJO LAIKOTARPIO NUOSTATOS

9.1. 52 straipsnis. Direktyvų 85/374/EEB ir 2001/95/EB taikymas

9.1.1. 52 straipsnio 1 dalis

Ši direktyva nedaro poveikio Direktyvos 85/374/EEB taikymui.

52 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad ši direktyva nedaro poveikio Atsakomybės už gaminius direktyvos, kurioje nustatyta ekonominės veiklos vykdytojų atsakomybė ir privalomos kompensacijos už gaminių, įskaitant žaislus, padarytą žalą, remiantis griežta atsakomybe už žaislus, turinčius trūkumų, taikymui. Ypač svarbu įsidėmėti, kad pagal Atsakomybės už gaminius direktyvą atsakingas asmuo gali būti:

- galutinio gaminio gamintojas,
- bet kokios žaliavos gamintojas arba
- sudedamosios dalies gamintojas,
- kiekvienas asmuo, kuris prisistato gamintoju, ant gaminio nurodydamas savo vardą, prekės ženklą ar kitą skiriamąjį ženklą, ir
- kiekvienas verslu užsiimantis asmuo, importuojantis gaminį į Bendriją bet kokio platinimo tikslais.

Šis straipsnis reiškia, kad nepaisant atitikties visoms ŽSD nustatytoms prievolėms ir saugos reikalavimams, gamintojas neatleidžiamas nuo atsakomybės už gaminius, turinčius trūkumų, pagal Direktyvą 85/374. Siekiant įvertinti, ar gaminys turi būti „laikomas turinčiu trūkumų“ pagal Direktyvos 85/374 6 straipsnį, reikėtų remtis ŽSD nustatytais saugos reikalavimais.

9.1.2. 52 straipsnio 2 dalis

Direktyva 2001/95/EB taikoma žaislams remiantis šios direktyvos 1 straipsnio 2 dalimi.

52 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kaip žaislams taikoma Bendros gaminių saugos direktyva. Bendros gaminių saugos direktyva žaislams taikoma pagal šios direktyvos 1 straipsnio 2 dalį, kurioje nustatyta, kad jos nuostatos taikomos tais atvejais, kai Bendrijos taisyklėse nėra nustatyta jokių atitinkamų gaminių saugą reglamentuojančių konkrečių tam pačiam tikslui skirtų nuostatų.

Taip pat žr. 40 straipsnį, kuriame apžvelgtos konkretesnės nuostatos.

9.2. 53 straipsnis. Pereinamieji laikotarpiai

9.2.1. 53 straipsnio 1 dalis

Valstybės narės netrukdo pateikti į rinką žaislus, kurie atitinka Direktyvos 88/378/EEB reikalavimus ir kurie buvo pateikti į rinką anksčiau nei 2011 m. liepos 20 d.

53 straipsnio 1 dalyje nustatytas bendrasis žaislams taikomas pereinamasis laikotarpis, išskyrus reikalavimus dėl cheminių medžiagų, kurioms 2 dalyje nustatytas ilgesnis pereinamasis laikotarpis. Pereinamasis laikotarpis reiškia, kad Direktyvą 88/378/EEB atitinkantys žaislai gali būti tiekiami rinkai, jei jie buvo pateikti į rinką prieš 2 metus, skaičiuojant nuo direktyvos įsigaliojimo, ir per tuos 2 metus, t. y. ne vėliau kaip iki 2011 m. liepos 20 d. Tiekimas rinkai – tai bet koks žaislo, skirtas platinti, naudoti ar vartoti Bendrijoje, tiekimas vykdant komercinę veiklą. Todėl senąją direktyvą atitinkantys žaislai gali likti rinkoje ir būti tiekiami bet kurioje tiekimo grandinės dalyje, jei jie pateikti į rinką (t. y. pirmą kartą pradėti tiekti Europos bendrijos rinkai) iki 2011 m. liepos 20 d.

9.2.2. 53 straipsnio 2 dalis

Be to, kas išdėstyta 1 dalyje, valstybės narės netrukdo pateikti į rinką žaislus, kurie atitinka visus šios direktyvos reikalavimus, išskyrus reikalavimus, išdėstytus II priedo III dalyje, jeigu šie žaislai atitinka Direktyvos 88/378/EEB II priedo 3 dalyje išdėstytus reikalavimus ir jeigu jie pateikti į rinką anksčiau nei 2013 m. liepos 20 d.

53 straipsnio 2 dalyje nustatytas specialus ilgesnis pereinamasis laikotarpis, per kurį turi būti užtikrinta atitiktis reikalavimams dėl cheminių medžiagų. Šis pereinamasis laikotarpis yra dvejais metais ilgesnis už bendrąjį pereinamąjį laikotarpį ir baigsis 2013 m. liepos 20 d. Todėl žaislus, kurie neatitiks naujųjų reikalavimų dėl cheminių medžiagų, bus galima tiekti rinkai, jei jie atitiks Direktyvos 88/378/EEB reikalavimus dėl cheminių medžiagų ir bus pateikti į rinką anksčiau nei 2013 m. liepos 20 d. Jei tokie žaislai bus pateikti į rinką bendrajam pereinamajam laikotarpiui pasibaigus, t. y. nuo 2013 m. liepos 20 d., jie turės atitikti kitus direktyvos reikalavimus.

Pastaba: pateikimas į rinką apibrėžtas 3 straipsnyje.

9.3. 54 straipsnis. Perkėlimas į nacionalinę teisę

Valstybės narės priima įstatymus ir kitus teisės aktus, kurie, įsigalioję ne vėliau kaip iki 2011 m. sausio 20 d., įgyvendina šią direktyvą. Apie tai jos nedelsdamos praneša Komisijai.

Jos taiko šias priemones nuo 2011 m. liepos 20 d.

Tvirtindamos šias priemones, valstybės narės daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. Valstybės narės nustato tokios nuorodos darymo tvarką.

Valstybės narės pateikia Komisijai šios direktyvos taikymo srityje priimtų nacionalinės teisės aktų pagrindinių nuostatų tekstus.

Valstybės narės turi per 18 mėnesių, t. y. iki 2011 m. sausio 20 d., perkelti direktyvą į nacionalinę teisę. Apie tai jos privalo pranešti Komisijai ir pateikti jai šios direktyvos taikymo srityje priimtų nacionalinės teisės aktų nuostatas.

Valstybės narės vienu metu pradeda taikyti nuostatas, kuriomis direktyva perkeliama į nacionalinę teisę. Jų taikymo pradžios data – 2011 m. liepos 20 d.

Valstybės narės, priimdamos nuostatas, kuriomis direktyva perkeliama į nacionalinę teisę, turi daryti jose nuorodą į direktyvą arba daryti tokią nuorodą oficialiai skelbdamos šias nuostatas. Valstybės narės turi nustatyti tokių nuorodų darymo tvarką.

Jei valstybė narė per šį laikotarpį neperkelia direktyvos į nacionalinę teisę, tai pagal Europos Teisingumo Teismo praktiką direktyvos nuostatomis galima remtis ginčijant bet kurią direktyvos neatitinkančią nacionalinę nuostatą arba apibrėžiant asmenų teises, kurias jie turi valstybės atžvilgiu, jei jos yra besąlyginės ir pakankamai tikslios (tai vadinama tiesioginiu direktyvos poveikiu). Tačiau direktyvos negali turėti horizontaliojo poveikio (poveikio kitam privačiam asmeniui ar bendrovei), nes pripažinta, kad tai prieštarauja lygybės principams. Todėl šiuo metu direktyvos taikomos tik vertikalčiai (t. y. valstybei).

9.4. 55 straipsnis. Panaikinimas

Direktyva 88/378/EEB, išskyrus 2 straipsnio 1 dalį ir II priedo 3 dalį, panaikinama nuo 2011 m. liepos 20 d. 2 straipsnio 1 dalis ir II priedo 3 dalis panaikinamos nuo 2013 m. liepos 20 d.

Nuorodos į panaikintą direktyvą laikomos nuorodomis į šią direktyvą.

55 straipsniu Direktyva 88/378/EEB panaikinama nuo 2011 m. liepos 20 d., t. y. nuo pereinamojo laikotarpio pabaigos. Tačiau jos nuostatos dėl cheminių medžiagų panaikinamos nuo 2013 m. liepos 20 d., nes reikalavimams dėl cheminių medžiagų taikomas ilgesnis pereinamasis laikotarpis.

Kituose teisės aktuose padarytos nuorodos į Direktyvą 88/378/EEB laikomos nuorodomis į naująją direktyvą arba atitinkamą jos nuostatą.

9.5. 56 straipsnis. Įsigaliojimas

Ši direktyva įsigalioja dvidešimtą dieną nuo jos paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Direktyva įsigaliojo 2009 m. liepos 20 d.

9.6. 57 straipsnis. Adresatai

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.

Šios direktyvos adresatai yra valstybės narės, kurios perkeldamos direktyvą į nacionalinę teisę įsipareigoja užtikrinti jos įgyvendinimą.

10. I PRIEDAS. GAMINIŲ, KURIE VISŲ PIRMA NĖRA LAIKOMI ŽAISLAIS PAGAL ŠIĄ DIREKTYVĄ, SĄRAŠAS (2 STRAIPSNIO 1 DALIS).

Šiame priede išvardyti gaminių, kurie nelaikomi žaislais, bet kuriuos įmanoma klaidingai palaikyti žaislais, pavyzdžiai. Visų gaminių, kurie nelaikomi žaislais, išvardyti neįmanoma, todėl, žinoma, šis sąrašas nėra išsamus. Remiantis šiuo sąrašu, nedera pateikti priešingo (*a contrario*) aiškinimo, t. y. jei gaminio nėra sąrašė, dar nereiškia, kad jis tikrai yra žaislas. Kiekviena išimtis turi būti svarstoma atskirai. Kai kurių išimčių, įtrauktų į I priedo sąrašą, formuluotė yra nesudėtinga, paliekanti nedidelę aiškinimo laisvę vertinant, ar gaminyje įeina į išimties taikymo sritį. Taip yra, pavyzdžiui, 3, 4, 8 ar 9 punkte. Kai kurių kitų išimčių atveju formuluotė dar reikės įvertinti, siekiant nustatyti, ar įvykdytos išimties sąlygos, dėl kurių gaminyje neturėtų būti laikomas žaislu. Taip būtų, pavyzdžiui, 1, 14 ar 19 punkte, pagal kuriuos gali tekti įvertinti, ar gaminyje pats savaime yra žaislas. Pastaraisiais atvejais nustatant, ar gaminyje yra žaislas, ar ne, visuomet būtina vadovautis 2 straipsnio 1 dalies pirmojoje pastraipoje pateikta žaislo apibrėžtimi. Pagrįstai numanomas naudojimas turi būti viršesnis už gamintojo nurodytą gaminio paskirtį. Jei gaminiui taikomas 2 straipsnis, jis laikomas žaislu ir turi atitikti direktyvos reikalavimus (išimtis – 2 straipsnio 2 dalyje išvardyti žaislai). Be to, prie to straipsnio nurodytose gairėse (1.2.1 punktas) pateikta naudingų kriterijų, kuriais visada reikėtų remtis apibūrinant gaminius, kuriuos sunku suklasifikuoti.

Įsidėmėkite, kad net jei vartojimo prekei netaikoma Žaislų direktyva, ji vis tiek neturi kelti grėsmės vartotojų sveikatai ir saugai, kaip nustatyta Direktyvoje 2001/95/EB dėl bendros gaminių saugos ar bet kokiuose kituose taikytinuose Bendrijos teisės aktuose, kuriuose nustatyti specialūs sveikatos ir saugos reikalavimai.

10.1.1. 1 punktas

Dekoratyviniai objektai, skirti šventėms ir šventiniams renginiams.

Šiai gaminių kategorijai priskiriami įvairūs dekoratyviniai objektai, skirti, pavyzdžiui, Kalėdoms ar gimtadieniams švęsti. Tai gali būti vaikams patrauklūs gaminiai, pavyzdžiui, dekoratyvinis Kalėdų Senelis. Tačiau svarbu įsidėmėti, kad vaikams patrauklus gaminyje, kuris nelaikomas žaislu, vis tiek turi būti saugus vaikams pagal Bendros gaminių saugos direktyvos nuostatas. Daugiau informacijos ir gairių galima rasti Gairėse Nr. 11 „Iki 36 mėnesių ir vyresniems vaikams skirti žaislai“.

10.1.2. 2 punktas

Gaminiai kolekcionieriams, su sąlyga, kad ant gaminio ar jo pakuotės aiškiai ir įskaitomai nurodyta, kad jis skirtas 14 metų ar vyresniems kolekcionieriams. Šios kategorijos pavyzdžiai:

- a) detalūs ir natūralaus dydžio modeliai;
- b) rinkiniai, iš kurių galima surinkti detalius sumažintus modelius;
- c) tautinės bei dekoratyvinės lėlės ir panašūs dirbiniai;
- d) istorinės žaislų kopijos; ir
- e) tikrų šaunamųjų ginklų kopijos.

Šiai suaugusiems kolekcionieriams skirtų gaminių kategorijai priskiriami įvairūs gaminiai; kai kurie iš jų išvardyti kaip pavyzdžiai šiame punkte.

10.1.2.1. Detalūs ir natūralaus dydžio modeliai

Tai gali būti, pavyzdžiui, automobiliai, laivai, lėktuvai, traukiniai, istoriniai pastatai.

10.1.2.2. Rinkiniai, iš kurių galima surinkti detalius sumažintus modelius

Šie gaminiai yra tokie patys, kaip ir nurodytieji 10.1.2.1. punkte, tik juos turi surinkti pats vartotojas.

10.1.2.3. Tautinės bei dekoratyvinės lėlės ir panašūs dirbiniai

Buvo parengtos specialios gairės, kuriose pateikti kriterijai, kaip lėles, kurias reikėtų laikyti žaislais, atskirti nuo dirbinių, kuriuos reikėtų laikyti suaugusiems kolekcionieriams skirtais gaminiais (gairės Nr. 6 „Suaugusiems kolekcionieriams skirtų lėlių ir žaislų skyrimo kriterijai“):

http://ec.europa.eu/growth/sectors/toys/safety/guidance/index_en.htm

10.1.2.4. Istorinės žaislų kopijos

Šių gaminių pavyzdys – alaviniai kareivėliai.

10.1.2.5. Tikrų šaunamųjų ginklų kopijos

Šaunamųjų ginklų kopijos nelaikomos žaislais. Jas nuo žaislinių šautuvų, skirtų žaisti, reikėtų skirti pagal bendruosius klasifikavimo kriterijus (kaina, pardavimo vieta, tiksliniai vartotojai ir t. t.) ir gaminio detalumą.

10.1.3. 3 punktas

Sporto įranga, įskaitant riedučius, vienaėlius riedučius ir riedlentes, skirtas vaikams, kurių kūno masė ne mažesnė kaip 20 kg.

Sportui skirta įranga, netinkama žaisti vaikams iki 14 metų, nelaikoma žaislu. Kadangi yra gaminių, kuriuos sunku suklasifikuoti, siekiant palengvinti jų klasifikavimą, šiame punkte nustatytas kriterijus, kad toks gaminys turi būti skirtas vaikams, kurių kūno masė ne mažesnė kaip 20 kg.

10.1.4. 4 punktas

Dviračiai, kurių maksimalus sėdynės aukštis yra daugiau kaip 435 mm, kai matuojamas vertikalus atstumas nuo žemės iki sėdynės paviršiaus, sėdynei esant horizontalioje padėtyje ir nuleistai iki žemiausio galimo lygio.

Šiame punkte paaiškinta, kurie dviračiai laikomi žaislais, skirtais žaisti, o kuriems Žaislų direktyva netaikoma. Lemiamas kriterijus yra maksimalus sėdynės aukštis. Dviratis nėra žaislas, jei jo maksimalus sėdynės aukštis yra daugiau kaip 435 mm, kai matuojamas vertikalus atstumas nuo žemės iki sėdynės paviršiaus, sėdynei esant horizontalioje padėtyje ir nuleistai iki žemiausio galimo lygio.

Šiuo punktu pakeista ankstesnė Direktyvos 88/378 nuostata. Toje direktyvoje nustatytas lemiamas kriterijus buvo tai, ar dviratis skirtas sportui arba kelionėms valstybinės reikšmės keliais. Tokiu atveju jis nebuvo laikomas žaislu. Tačiau kadangi šis apibrėžimas buvo bendro pobūdžio, įvairiose valstybėse narėse dviračiai buvo suklasifikuoti skirtingai.

Dviračiams, kurių sėdynės aukštis yra daugiau kaip 435 mm ir mažiau kaip 635 mm, taikoma Bendros gaminių saugos direktyva; geriausia, kad jie atitiktų standartą EN 14765.

10.1.5. 5 punktas

Motoroleriai ir kitos transporto priemonės, skirtos sportui ar keliauti viešaisiais keliais ar viešaisiais takais.

Šis punktas skirtas transporto priemonėms, visų pirma motoroleriams. Nustatyta, kad jie nėra žaislai, jei yra skirti sportui ar keliauti viešaisiais keliais ar viešaisiais takais. Kiti pavyzdžiai: riedslidės, stumiamos rogutės bei dviračiai paspirtukai ir riedučiai (pastariesiems taip pat taikomas 3 punktas). Nors dviračiai yra transporto priemonės, šiame punkte jie neminimi, nes jiems konkrečiai skirtas 4 punktas. Elektra varomoms transporto priemonėms taip pat skirtas atskiras 6 punktas.

Priešingai, kai kurios transporto priemonės gali būti laikomos žaislais, jei jos tinka žaisti ir yra skirtos vaikams iki 14 metų, pavyzdžiui, kai kurie motoroleriai, kurie tinka žaisti ir nėra skirti keliauti viešaisiais keliais ar viešaisiais takais.

10.1.6. 6 punktas

Elektra varomos transporto priemonės, skirtos keliauti viešaisiais keliais, viešaisiais takais ar jų šaligatviais.

Šis punktas skirtas elektra varomoms transporto priemonėms. Jame paaiškinta, kad jos nėra žaislai, jei yra skirtos keliauti viešaisiais keliais, viešaisiais takais ar jų šaligatviais. Ir priešingai, elektra varomi važinėti skirti žaislai, kurie yra elektra varomos transporto priemonės, skirtos vaikams iki 14 metų ir tinkamos žaisti, bet neskirtos keliauti viešaisiais keliais, viešaisiais takais ar jų šaligatviais, yra laikomi žaislais.

10.1.7. 7 punktas

Vandens sporto įranga, skirta naudoti vandens gelmėje, ir vaikams skirti įtaisai mokytis plaukti, pvz., plaukiojamosios kėdutės ir plaukiojimo reikmenys.

Šis punktas visų pirma apima vandens sporto įrangą, skirtą naudoti vandens gelmėje, taip pat vaikams skirtus įtaisus mokytis plaukti, pvz., plaukiojamąsias kėdutes ir plaukiojimo reikmenis. Vandens sporto įrangos klasifikavimui skirtos specialios gairės Nr. 7 „Ar tam tikriems vandenyje naudoti skirtiems įtaisams ir (arba) įrangai taikoma Žaislų saugos direktyva (88/378/EEB)?“:

http://ec.europa.eu/growth/sectors/toys/safety/guidance/index_en.htm

10.1.8. 8 punktas

Dėlionės iš daugiau kaip 500 dalių.

Šiame punkte pateiktas aiškus kriterijus, skirtas nustatyti, kokios dėlionės nėra žaislai. Žaislais nelaikomos dėlionės iš daugiau kaip 500 dalių.

10.1.9. 9 punktas

Šautuvai ir pistoletai, naudojantys suslėgtas dujas, išskyrus vandens šautuvus ir vandens pistoletus, ir ilgesni nei 120 cm lankai šaudymui.

Šis punktas visų pirma skirtas tam tikrų rūšių šautuvams, kuriuos įmanoma supainioti su žaislais. Jame paaiškinta, kad šautuvai ir pistoletai, naudojantys suslėgtas dujas, pavyzdžiui, oriniai šautuvai, nėra žaislai. Tačiau vandens šautuvai laikomi žaislais. Antra, ilgesni nei 120 cm lankai šaudymui niekada nelaikomi žaislais.

10.1.10. 10 punktas

Fejerverkai, įskaitant sprogdinimo kapsules, kurios nėra specialiai pritaikytos žaislams.

Šiame punkte paaiškinta, kad fejerverkai nelaikomi žaislais. Sprogdinimo kapsulės nelaikomos žaislais, nebent būtų specialiai pritaikytos žaislams.

10.1.11. 11 punktas

Gaminiai ir žaidimai su smailiais svaidomaisiais daiktais, pvz., strėlyčių su metaliniais antgaliais rinkiniai.

Šiame punkte nustatyta, kad gaminys arba žaidimas, kuriame naudojami smailūs svaidomieji daiktai, nelaikomas žaislu. Šių gaminių pavyzdys – strėlyčių su aštriais metaliniais antgaliais rinkiniai. Todėl žaislinės strėlytės niekada negali būti su metaliniais antgaliais.

10.1.12. 12 punktas

Funkciniai mokomieji gaminiai, pvz., elektrinės viryklės, laidynės ir kiti funkciniai gaminiai, veikiantys prie vardinės įtampos, viršijančios 24 voltų, ir parduodami vien tik mokymo tikslais prižiūrint suaugusiesiems.

Pagal šį punktą funkciniai mokomieji gaminiai nėra žaislai. Kaip apibrėžta 3 straipsnyje, funkcinis gaminys – gaminys, kuris veikia ir yra naudojamas taip pat, kaip ir suaugusiesiems skirtas gaminys, prietaisas arba įrenginys, ir gali būti sumažintas tokio gaminių, prietaiso arba įrenginio modelis. 12 punkte pateikti pavyzdžiai: elektrinės viryklės ir laidynės. Šių gaminių negalima laikyti žaislais, jei jie veikia esant vardinei įtampai, viršijančiai 24 voltus, ir parduodami vien tik mokymo tikslais prižiūrint suaugusiesiems.

10.1.13. 13 punktas

Gaminiai, skirti naudoti mokomaisiais tikslais mokyklose ir kitame pedagoginiame kontekste prižiūrint suaugusiam mokytojui, pvz., mokslinė įranga.

Pagal šį punktą gaminiai, skirti naudoti mokomaisiais tikslais, nėra žaislai, jei jie naudojami mokyklose ar kitose mokymo įstaigose prižiūrint suaugusiam mokytojui. Pavyzdys – mokslinė įranga.

10.1.14. 14 punktas

Elektroninė įranga, pvz., asmeniniai kompiuteriai ir žaidimų pultai, reikalingi pasinaudoti interaktyvia programine įranga ir susijusius išorinius įrenginius, jeigu elektroninė įranga ar susiję išoriniai įrenginiai nėra specialiai suprojektuoti arba skirti vaikams ir patys savaime nėra žaislai, pvz., specialiai suprojektuoti asmeniniai kompiuteriai, klaviatūros, vairalazdės ar vairaračiai.

Šiame punkte paaiškinta, kokios elektroninės įrangos negalima laikyti žaislais. Pirma, žaislais nelaikoma elektroninė įranga, pvz., asmeniniai kompiuteriai ir naudojimosi interaktyvia programine įranga žaidimų pultai. Tačiau jie laikomi žaislais, jei yra specialiai suprojektuoti ir skirti vaikams ir patys savaime yra žaislai, pvz., specialiai suprojektuoti asmeniniai žaisliniai kompiuteriai. Antra, su elektronine įranga susiję išoriniai naudojimosi interaktyvia programine įranga įrenginiai taip pat nelaikomi žaislais. Tačiau jie laikomi žaislais, jei yra specialiai suprojektuoti ir skirti vaikams ir patys savaime yra žaislai, pvz., klaviatūros, vairalazdės ar vairaračiai.

Žaislinio asmeninio kompiuterio pavyzdžiai:

10.1.15. 15 punktas

Interaktyvi programinė įranga, skirta laisvalaikiui ir pramogoms, pvz., kompiuteriniai žaidimai ir jų laikmenos, pvz., kompaktiniai diskai.

Šiame punkte paaiškinta, kad interaktyvi programinė įranga, skirta laisvalaikiui ir pramogoms, ir jos laikmenos neturėtų būti laikomos žaislais. Nurodyti pavyzdžiai: kompiuteriniai žaidimai ir (muzikos) kompaktiniai diskai.

10.1.16. 16 punktas

Čiulptukai kūdikiams.

Šiame punkte nustatyta, kad čiulptukai kūdikiams nėra žaislai. Jie yra vaikų priežiūros prekės, kurioms taikoma Bendros gaminių saugos direktyva.

10.1.17. 17 punktas

Vaikiški kilnojantieji šviestuvai.

Šiame punkte nustatyta, kad vaikiški kilnojantieji šviestuvai, t. y. lempos ir apšvietimo įtaisai, nelaikomi žaislais. Jie patys savaime nėra žaislai, todėl jų negalima priskirti žaislams. Tačiau lėlių namuose naudojamos lempos laikomos žaislais.

Šiems gaminiams taikoma Žemos įtampos direktyva. Daugiau informacijos apie vaikiškus kilnojamuosius šviestuvus galima rasti interneto puslapyje <http://ec.europa.eu/DocsRoom/documents/8765/attachments/1/translations/en/renditions/native>

10.1.18. 18 punktas

Elektros transformatoriai, skirti žaislams.

Šiame punkte nustatyta, kad žaislams skirti elektros transformatoriai nelaikomi žaislais. Šiuo atžvilgiu svarbu atkreipti dėmesį į II priedo IV dalies 9 punkto reikalavimą – žaislams skirti elektros transformatoriai neturi būti integruota žaislo dalis.

10.1.19. 19 punktas

Vaikiški mados aksesuarai, kurie nėra skirti žaisti.

Šiame punkte paaiškinta, kad mados aksesuarai, visų pirma vaikiški papuošalai, kurie nėra skirti žaisti, nelaikomi žaislais. Priešingai, tinkamas žaisti papuošalas yra žaislas, pavyzdžiui, žaislai yra kartu su žaisliniais karnavaliniais kostiumais parduodami papuošalai ir (imitaciniai) papuošalai, kuriuos turi surinkti pats vaikas.

11. II PRIEDAS. SPECIALŪS SAUGOS REIKALAVIMAI

11.1. I. FIZIKINĖS IR MECHANINĖS SAVYBĖS

11.1.1. 1 punktas

Žaislai bei jų dalys, o jeigu tai yra įtaisomi žaislai – jų sutvirtinimai turi būti reikiamo mechaninio stiprumo ir prireikus stabilumo, kad atlaikytų žaidžiant naudojamą deformuojančią jėgą, nesulūžtų ar nebūtų sugadinti taip, kad dėl to kiltų rizika susižeisti.

Šis reikalavimas keliamas dėl žaislų mechaninio stiprumo, kuris turi būti toks, kad nekiltų rizikos susižeisti žaislui sulūžus ar sugedus. Šiam reikalavimui skirti EN 71-1:2011 (žr. ZA priedą) ir EN 71-8:2011 (žr. ZA priedą).

11.1.2. 2 punktas

Atviros briaunos, kyšuliai, vielos, laidai ir žaislų sutvirtinimo detalės turi būti suprojektuoti ir pagaminti taip, kad būtų kiek įmanoma sumažinta dėl sąlyčio su jais kylanti rizika fiziškai susižeisti.

Šis reikalavimas pirmiausia keliamas dėl bet kokių atvirų briaunų ir kyšulių, kurie neturi kelti rizikos susižeisti dėl sąlyčio su jais, pavyzdžiui, neturi būti aštrių briaunų ar kyšulių. Antra, reikalaujama, kad vielos, laidai ir sutvirtinimo detalės nekeltų rizikos susižeisti. Šiam reikalavimui skirti EN 71-1:2011 (žr. ZA priedą) ir EN 71-8:2011 (žr. ZA priedą).

11.1.3. 3 punktas

Žaislai turi būti suprojektuoti ir pagaminti taip, kad būtų panaikinta ar iki minimumo sumažinta rizika, kurią galėtų sukelti žaislų dalių judėjimas.

Šis reikalavimas keliamas dėl rizikos, susijusios su judančiomis žaislo dalimis. Naudojant žaislus šios dalys neturėtų kelti rizikos susižeisti arba ši rizika turėtų būti sumažinta iki minimumo. Pavyzdžiui, sulankstomi motoreriai gali prispausti ir sužeisti pirštus, bet šią riziką būtina numatyti, tad ji turi būti sumažinta iki minimumo. Šiam reikalavimui skirti EN 71-1:2011 (žr. ZA priedą). Taip pat kai kuriuose stiprumo bandymuose numatytas suspaudimas, pvz., 4.15.1.3. EN 71-8:2011 (žr. ZA priedą).

11.1.4. 4 punkto a papunktis

a) Žaislai ir jų dalys neturi kelti rizikos pasismaugti.

Pagal šį saugos reikalavimą žaislai neturi kelti rizikos pasismaugti. Tai ypač svarbu tais atvejais, jei žaisle yra vielų ar virvelių, kurios gali kelti riziką pasismaugti.

Svarbu įsidėmėti, kad nenurodyta amžiaus grupė, todėl šis reikalavimas taikomas visiems žaislams, nepaisant to, kuriai amžiaus grupei jie skirti, kita vertus, 4 punkto d papunktis taikomas tik tame punkte nurodytiems žaislams. Šiam reikalavimui skirtas EN 71-1:2011 (žr. ZA priedą) ir EN 71-8:2011 (žr. ZA priedą).

11.1.5. 4 punkto b papunktis

b) Žaislai ir jų dalys neturi kelti rizikos uždusti dėl viršutinių (burnos ir nosies ertmėse) kvėpavimo takų užblokavimo iš vidaus ir išorės.

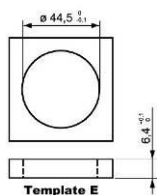
Šis reikalavimas keliamas dėl rizikos uždusti, jei kvėpavimo takai būtų užblokuoti iš išorės. Tai gali įvykti, jei žaislas arba jo dalys užblokuotų oro srautą burnos ir nosies ertmėse. Direktyvoje 88/378/EEB ta pati rizika buvo apibūdinta kaip rizika uždusti. Pavyzdžiui, plona plastikine plėvele uždengus burną ir nosį, gali kilti toks pavojus, kad kvėpavimo takai bus užblokuoti iš išorės. Kadangi nenurodyta amžiaus grupė, šis reikalavimas taikomas visiems žaislams, nepaisant to, kuriai amžiaus grupei jie skirti. Šiam pavojui pašalinti nepakanka įspėjimų. Kitas pavyzdys – pusrutulio formos žaislas, kuris, uždengęs burną ir nosį, visiškai nepraleidžia oro. Šiuo metu manoma, kad tais atvejais, kai tokie žaislai yra skirti vyresniems kaip 3 metų vaikams, pavojui sumažinti iki minimumo pakanka įspėjimo. Šiam reikalavimui skirti EN 71-1:2011 (žr. ZA priedą).

11.1.6. 4 punkto c papunktis

c) Žaislai ir jų sudedamosios dalys turi būti tokių matmenų, kad jos negalėtų sukelti pavojaus uždusti, kai oro srautas užblokuojamas dėl burnoje arba ryklėje įstrigusiu objektu arba prieš patenkant į apatinius kvėpavimo takus įstrigusiu objektu.

Šis reikalavimas keliamas dėl rizikos uždusti, kuri taip pat gali kilti užblokavus kvėpavimo takus iš vidaus. Taip gali atsitikti, jei oro srautas užblokuojamas burnoje arba ryklėje įstrigusiu objektu arba prieš patenkant į apatinius kvėpavimo takus įstrigusiu objektu. Šis reikalavimas, kurio nebuvo Direktyvoje 88/378/EEB, keliamas tokiems gaminiams, kaip siurbtukai, balionai ir maži kamuoliukai. Šiam reikalavimui skirti EN 71-1:2011 (žr. ZA priedą).

Kadangi nenurodyta amžiaus grupė, šis reikalavimas taikomas visiems žaislams, nepaisant to, kuriai amžiaus grupei jie skirti. Su jais reikėtų atlikti mažo kamuoliuko bandymą, naudojant E šabloną. Svarbu įsidėmėti, kad ši rizika skiriasi nuo rizikos užspringti, kuriai skirtas d papunktis.

Šiuo metu manoma, kad dėl mažų kamuoliukų, stiklo rutuliukų ir panašių objektų, jei žaislas yra skirtas vyresniems kaip 3 metų vaikams, pavojui iki minimumo sumažinti pakanka įspėjimų. Įspėjimą dėl balionų reikėtų pateikti vaikams iki 8 metų.

11.1.7. 4 punkto d papunktis

d) Aiškiai vaikams iki 36 mėnesių naudoti skirti žaislai, jų sudedamosios dalys ir nuo žaislų nuimamos dalys turi būti tokių matmenų, kad jų nebūtų įmanoma praryti arba jos negalėtų patekti į kvėpavimo takus. Tai taip pat taikoma kitiems žaislams, kurie skirti dėti į burną, jų sudedamosioms dalims ir nuo žaislų nuimamoms dalims.

Šis reikalavimas keliamas dėl rizikos užspringti, kurią kelia maži žaislai ir mažos žaislų dalys. Jis taikomas tik dviejų rūšių žaislams: 1) aiškiai vaikams iki 36 mėnesių naudoti skirtiems žaislams, jų sudedamosioms dalims ir nuo žaislų nuimamoms dalims ir 2) kitiems žaislams, kurie skirti dėti į burną, pavyzdžiui, žaisliniams muzikos instrumentams ir jų sudedamosioms dalims bei nuo žaislų nuimamoms dalims. Sudedamosios dalys ir nuimamos dalys yra bet kokios mažos dalys, kurios gali būti bet kurioje žaislo vietoje, – ne tik toje, kuri yra skirta dėti į burną. Jei žaislas, kuris yra skirtas dėti į burną, perduodamas kartu su kitais žaislais (švilpukas su kamuoliu, trimitas su būgnu), atsižvelgiama tik į tą žaislą, kuris yra skirtas dėti į burną. Šio pobūdžio žaislai turėtų būti tokių matmenų, kad jų nebūtų įmanoma praryti ir jie negalėtų patekti į kvėpavimo takus. Ši rizika paprastai vadinama rizika užspringti. Šiam reikalavimui skirti EN 71-1:2011 (žr. ZA priedą).

Kai žaisle yra mažų dalių, manoma, kad pavojui išvengti pakanka bendro pobūdžio įspėjimų, jeigu žaislas yra skirtas vyresniems kaip 3 metų vaikams. Kitiems žaislams, kurie yra skirti dėti į burną, įspėjimo nepakanka.

11.1.8. 4 punkto e papunktis

e) Pakuotė, kurioje žaislai pateikiami mažmeninei prekybai, neturi kelti rizikos pasismaugti ar uždusti dėl viršutinių (burnos ir nosies ertmėse) kvėpavimo takų užblokavimo.

Šis reikalavimas apima taisyklės dėl visų rūšių žaislų pakuočių. Pakuotė, kurioje žaislai pateikiami mažmeninei prekybai, t. y. vartotojui skirta pakuotė, neturi kelti tokios rizikos:

- 1) pasismaugti arba
- 2) uždusti dėl viršutinių (burnos ir nosies ertmėse) kvėpavimo takų užblokavimo (šio pavojaus paaiškinimą žr. 4 punkto b papunktyje).

Reikalavimams dėl pakuočių skirtas EN 71-1:2011 (žr. ZA priedą).

11.1.9. 4 punkto f papunktis

f) Maiste esantys arba su maistu sumaišyti žaislai turi būti atskiroje pakuotėje. Ši pateikiama pakuotė turi būti tokių matmenų, kad jos nebūtų galima praryti ir (arba) ji negalėtų patekti į kvėpavimo takus.

Šia nuostata nustatytas specialus reikalavimas dėl žaislų maiste pakuočių, t. y. maiste esančių arba su maistu sumaišytų žaislų pakuočių. Maiste esantys arba su maistu sumaišyti žaislai visada turi būti atskiroje pakuotėje, kurioje žaislas būtų atskirtas nuo maisto. Pavyzdžiai: žaislai šokoladiniuose kiaušiniuose, dribsniuose, traškučiuose ir t. t.

Su maistu sumaišytiems žaislams taikomo reikalavimo tikslas – iki minimumo sumažinti riziką užspringti dėl maisto ir žaislo sumaišymo. Ši rizika kyla tada, kai žaislas sumaišomas su maistu, o žaislo ir maisto paruošimas yra panašūs. Vaikas gali paimti tiek žaislą, tiek maistą tuo pačiu būdu, nematydamas turinio (maisto) ir žaislo, jeigu žaislas neturi savo atskiros pakuotės. Atskira pakuotė padidina vaiko galimybę atrasti žaislą ir atskirti jį nuo maisto. Pavyzdys – žetonas (apvalus žaislinis diskas, kuris yra tokių pačių matmenų kaip ir traškučiai), kuris yra įmaišytas į traškučių pakelį, ir kurio vartotojas neatskiria nuo traškučių, valgydamas juos iš pakelio.

Maiste esantiems žaislams taikomo reikalavimo tikslas – taip pat iki minimumo sumažinti riziką užspringti. Tačiau šiuo atveju ši rizika yra susijusi su tuo, kad valgant

maisto produktą, žaislo nesimato. Pavyzdys – šokoladinis kiaušinis, kurio viduje yra žaisliukas.

Kai kurie žaislai gali būti parduodami kartu su maistu ir nepatekti į šio straipsnio taikymo sritį. Pavyzdžiui, sausainių dėžutės pakuotės išorėje arba viduje pritvirtintas žaislas. Žaislas nėra sumaišytas su maistu arba nėra maiste, nes jis pritvirtintas prie maisto pakuotės ir nemaišomas su maistu. Kitas pavyzdys – dėžutė, kurioje yra maisto produktai ir žaislas, kurie yra atskirti vienas nuo kito. Šiais atvejais, atidarydamas dėžutę ar pakuotę, vaikas mato turinį ir su skirtingais daiktais elgiasi skirtingai. Dėl šios priežasties rizika užspringti sumažinama iki minimumo.

Pakuotė neturi kelti rizikos užspringti, t. y. ji turi būti tokių matmenų, kad jos nebūtų galima praryti ir (arba) ji negalėtų patekti į kvėpavimo takus. Tai reiškia, kad su pakuote, kaip ir su 4 punkto d papunktyje minimais žaislais, reikia atlikti mažų dalių cilindro bandymą (8.2), nurodytą standarte EN 71-1:2011.

11.1.10. 4 punkto g papunktis

g) e ir f punktuose minima žaislų pakuotė, t. y. rutulio, kiaušinio ar elipsoido formos pakuotė, ir jos nuimamos dalys arba cilindro pavidalo pakuotė suapvalintais galais turi būti tokių matmenų, kad ji negalėtų sukelti pavojaus uždusti, kai oro srautas užblokuojamas dėl burnoje arba ryklėje įstrigusiu objektu arba prieš patenkant į apatinius kvėpavimo takus įstrigusiu objektu.

Šia nuostata nustatyti specialūs reikalavimai dėl tam tikrų formų žaislų pakuočių. Visų pirma, rutulio, kiaušinio ar elipsoido formos pakuotė ir jos nuimamos dalys turi būti tokių matmenų, kad negalėtų užblokuoti oro srauto ir sukelti pavojaus uždusti. Būtina atlikti mažo kamuoliuko testą, naudojant E šabloną, pagal standartą EN 71-1. Antra, tas pats reikalavimas taikomas nuimamoms cilindro pavidalo pakuotės suapvalintais galais dalims, t. y. cilindro pavidalo pakuotei suapvalintais galais, kurią galima išardyti į dvi atskiras dalis.

Šiose nuotraukose parodyti reikalavimų neatitinkančios pakuotės pavyzdžiai – nuimamos cilindro pavidalo pakuotės suapvalintais galais dalys neišlaiko mažo kamuoliuko bandymo, atliekamo naudojant E šabloną:

Antroje nuotraukoje parodyti reikalavimus atitinkančios pakuotės pavyzdžiai – cilindro pavidalo pakuotė suapvalintais galais neturi nuimamų dalių ir tai patvirtinama atlikus bandymus, nustatytus standarto EN 71-1:2011 5.1 punkte:

Šie reikalavimai taikomi visų rūšių žaislų pakuotėms, neatsižvelgiant į amžiaus grupę, kuriai skirti žaislai. Reikalavimai netaikomi mažiems plastikiniams maišeliams, nes jie nėra rutulio, kiaušinio ar elipsoido formos. Žaislų pakuotėse gali būti mažų dalių – jų negali būti tik atskiroje maiste esančių žaislų arba su maistu sumaišytų žaislų pakuotėje.

11.1.11. 4 punkto h papunktis

h) Draudžiami žaislai, kurie įterpti į maisto gaminius taip, kad vartojimo metu norint tiesiogiai pasiekti žaislą pirmiausia reikia suvartoti maisto produktą. Žaislo dalys, kitaip tiesiogiai pritvirtintos prie maisto produkto, atitinka šio punkto c ir d punktuose nurodytus reikalavimus.

Pirmuoju sakiniu draudžiami tam tikrų rūšių produktai, kurių sudėtyje yra žaislas ir maistas, t. y. žaislai, kurie yra *įterpti* į maisto produktą vartojimo metu. „Įterpti“ reiškia, kad norint tiesiogiai pasiekti visą žaislą (kol nesuvalgotas maistas, neįmanoma pasiekti jokios žaislo dalies), pirmiausia reikia iš tiesų suvartoti maisto gaminius, nes neįmanoma kitaip atskirti jų nuo žaislo. Tam, kad būtų galima taikyti šį reikalavimą, turi būti įvykdyti šie trys kriterijai: žaislas yra maiste, jis yra įterptas į maisto gaminius **ir** jo negalima pasiekti prieš tai nesuvalgotus maisto. Pavyzdys – žaislas, kuris yra visiškai padengtas saldiniu. Vaikas turi suvalgyti saldainį, kad galėtų rasti saldainio viduje esantį žaislą.

Antrajame sakinyje nustatyti reikalavimai ne dėl žaislų, o dėl žaislų dalių, kitaip tiesiogiai pritvirtintų prie maisto produkto; tai žaislų dalys, kurios yra pritvirtintos prie maisto produkto arba gaminio, bet jas galima pasiekti nesuvalgotus maisto gaminio. Tai reiškia, kad žaislo dalis galima pasiekti ir nesuvalgius maisto, paėmus maistą rankomis, žaislas nėra įterptas į maistą. Taigi žaislas negali būti mažas arba turėti mažų dalių, kuriomis būtų įmanoma užspringti arba kurios galėtų užblokuoti oro srautą dėl burnoje arba ryklėje įstrigusiu objektu arba prieš patenkant į apatinius kvėpavimo takus įstrigusiu objektu. Šių produktų pavyzdys: žaisliniai saldaininiai lūpų dažai, kai kurie šventiniai ledinukai ant pagaliuko. Šios žaislų dalys, kai tinka, turi atitikti 4 punkto c papunkčio (rizika užblokuoti oro srautą – mažo kamuoliuko bandymas, E šablonas) ir 4 punkto d papunkčio (draudimas naudoti mažas dalis, neatsižvelgiant į tikslinę amžiaus grupę) reikalavimus. Kaip pirmiau paaiškinta, 4 punkto c papunktis taikomas visiems žaislams, todėl jis čia minimas tik dėl aiškumo. Šiais atvejais draudžiama naudoti įspėjimą dėl amžiaus „netinka...“.

Žaislų dalių, kitaip tiesiogiai pritvirtintų prie maisto produkto, pavyzdžių galima rasti IV paaiškinime.

11.1.12. 5 punktas

Vandenyje naudoti skirti žaislai turi būti suprojektuoti ir pagaminti taip, kad, atsižvelgiant į rekomenduojamą to žaislo naudojimo būdą, kiek įmanoma būtų sumažinta rizika tam žaislui prarasti plūdrumą ir vaikui teikiamą atramą.

Šiame punkte nustatytas saugos reikalavimas dėl vandenyje naudoti skirtų žaislų. Vandens žaislai 3 straipsnyje apibrėžti kaip naudoti sekliame vandenyje skirti žaislai, kurie gali išlaikyti ar palaikyti vaiką ant vandens (taip pat žr. gaires Nr. 7 dėl vandens žaislų http://ec.europa.eu/growth/sectors/toys/safety/guidance/index_en.htm). Šie žaislai turi būti suprojektuoti ir pagaminti taip, kad kiek įmanoma būtų sumažinta rizika tam žaislui prarasti plūdrumą ir vaikui teikiamą atramą. Vertinant, ar tokia rizika kiek įmanoma sumažinta, būtina atsižvelgti į rekomenduojamą žaislo naudojimo būdą. Šiam reikalavimui skirtas standartas EN 71-1:2011 (žr. ZA priedą). Vandens žaislai turi atitikti ir kitus taikytinus ŽSD reikalavimus (dėl mažų dalių ir t. t.).

11.1.13. 6 punktas

Žaisluose, į kurių vidų galima patekti ir kurie patekusiame į vidų vaikui sudaro uždara erdvę, turi būti išėjimo anga, kurią numanomas naudotojas galėtų lengvai atidaryti iš vidaus.

Šiame punkte nustatyti reikalavimai dėl žaislų, į kurių vidų galima patekti, kaip antai palapinių ir kai kurių judrumo žaislų. Juose turi būti išėjimo anga, suprojektuota ir pagaminta taip, kad numanomas naudotojas galėtų lengvai atidaryti ją iš vidaus. Šiam reikalavimui skirtas standarto EN 71-1:2011 (žr. ZA priedą).

11.1.14. 7 punktas

Žaislai, suteikiantys vartotojams mobilumo, turi, jei tik įmanoma, turėti įtaisytą stabdžių sistemą, kuri būtų pritaikyta to žaislo tipui ir proporcinga jo išvystomai kinetinei energijai. Tokia sistema privalo būti naudotojo lengvai valdoma, nerizikuojant iškristi, susižeisti ar sužeisti trečiuosius asmenis.

Maksimalus elektra varomų važinėti skirtų žaislų projektinis greitis turi būti apribotas tiek, kad būtų iki minimumo sumažinta rizika susižeisti.

Šiame punkte visų pirma nustatyti reikalavimai dėl visų žaislų, kurie suteikia mobilumo, kaip antai dviračių, motorolerių, elektra varomų žaislų ir riedučių. Jei tik įmanoma, jie turėtų turėti įtaisytą stabdžių sistemą. Ši stabdžių sistema turi būti pritaikyta to žaislo tipui ir proporcinga jo išvystomai kinetinei energijai. Be to, tokia sistema privalo būti vaiko lengvai valdoma, neturi būti rizikos iškristi, susižeisti ar sužeisti trečiuosius asmenis. Šiam reikalavimui skirti EN 71-1:2011 (žr. ZA priedą).

Antra, šiame punkte pateiktas reikalavimas dėl elektra varomų važinėti skirtų žaislų. Jų didžiausias projektinis greitis turi būti apribotas tiek, kad būtų iki minimumo sumažinta rizika susižeisti. Projektinis greitis apibrėžtas 3 straipsnio 20 punkte.

11.1.15. 8 punktas

Svaidinių forma bei sudėtis ir kinetinė energija, kurią jie gali išvystyti iššaukami iš tam tikslui skirto žaislo, turi būti tokios, kad, atsižvelgiant į to žaislo pobūdį, nekeltų rizikos naudotojui susižaloti ar sužaloti trečiuosius asmenis.

Šiame punkte nustatytas reikalavimas dėl žaislinių svaidinių išvystomos kinetinės energijos. Svaidinių forma ir sudėtis turi būti tokia, kad jie nekeltų rizikos naudotojui susižaloti ar sužaloti trečiuosius asmenis, kai svaidiniai iššaukami iš tam skirto žaislo, taip pat atsižvelgiant į to žaislo pobūdį. Šiam reikalavimui skirtas EN 71-1:2011 (žr. ZA priedą).

11.1.16. 9 punkto a papunktis

Žaislai turi būti pagaminti taip, kad būtų užtikrinta, jog:

a) asmuo, palietęs bet kokius atvirus maksimalios ir minimalios temperatūros paviršius, nesusižalotų; ir

Šio punkto a papunktyje visų pirma nustatytas reikalavimas dėl bet kokio atviro žaislo paviršiaus maksimalios ir minimalios temperatūros. Maksimali ir minimali paviršių temperatūra turi būti tokia, kad asmuo juos palietęs nesusižalotų. Kitaip tariant, žaisluose neturi būti kaitinimo arba degimo elementų, kuriuos palietus būtų galima susižaloti. Kalbant apie minimalią temperatūrą, žaislai turi būti pagaminti iš tokių medžiagų, kad palietus šaltą paviršių nebūtų įmanoma susižaloti. Pavyzdžiui, suslėgtoms dujoms plečiantis atšalęs paviršius paliestas neturi sužaloti. Šiam reikalavimui iš dalies skirtas EN 71-1:2011 (žr. ZA priedą).

Žaislo, kurio minimalią temperatūrą reikėtų įvertinti, pavyzdys yra mokslinių bandymų rinkinys, kurį naudodami vaikai galėtų sužinoti apie suslėgtų dujų poveikį temperatūrai, kai jų slėgis sumažinamas iki atmosferos slėgio (indo temperatūra sumažėtų).

11.1.17. 9 punkto b papunktis

b) žaisle esantys skysčiai ir dujos nepakiltų iki tokios temperatūros ar spaudimo, kad, išsiverždami iš to žaislo dėl priežasčių, nesusijusių su tinkamu to žaislo funkcionavimu, neapdegintų ar kaip nors kitaip nesusižalotų.

b punkte nustatyti reikalavimai dėl žaisluose esančių skysčių ir dujų. Jie neturėtų pakilti iki tokios temperatūros ar spaudimo, kad, išsiverždami iš to žaislo, neapdegintų, nenuplikytų ar kaip nors kitaip nesusižalotų. Tačiau šis reikalavimas netaikomas žaislams, kuriuose esantys skysčiai arba dujos iki aukštos temperatūros įkaitinami dėl priežasčių, susijusių su tinkamu to žaislo funkcionavimu.

11.1.18. 10 punktas

Žaislai, kurie suprojektuoti skleisti garsus, skleidžiamo impulsinio triukšmo ir trunkamojo triukšmo maksimalios vertės atžvilgiu turi būti suprojektuoti ir pagaminti taip, kad iš jų sklindantis garsas nepakenktų vaiko klausai.

Šiame punkte nustatytas reikalavimas dėl žaislų, kurie yra suprojektuoti skleisti triukšmą. Taigi jis netaikomas triukšmui, kurį galėtų skleisti žaislas, aiškiai nesuprojektuotas skleisti garsą, kaip antai sprogstantis balionas arba balionas, su kuriuo žaisdamas vaikas

be jokių pagalbinių priemonių gali išgauti švilpimo garsą, tačiau taikomas žaislams, kurie yra sukonstruoti taip, kad skleistų triukšmą. Šie žaislai turėtų būti suprojektuoti ir pagaminti taip, kad iš jų sklindantis garsas nepakenktų vaikų klausai. Šis reikalavimas taikomas ir impulsiniam, ir trunkamajam triukšmui. Didžiausiosios (maksimalios) vertės, kurių privaloma laikytis, nustatytos EN 71-1:2011 (žr. ZA priedą).

11.1.19. 11 punktas

Judrumo žaislai turi būti pagaminti taip, kad būtų kuo labiau sumažinta rizika, kad kūno dalys bus sutraiškytos ar įstrigs ar kad drabužiai įstrigs, ir rizika nukristi, susitrenkti ir nuskęsti. Visų pirma, bet kuris šių žaislų paviršius, kurį žaisdami gali pasiekti vienas ar daugiau vaikų, projektuojamas taip, kad galėtų išlaikyti jų svorį.

Šis punktas skirtas judrumo žaislams, kurie apibrėžti 3 straipsnio 21 punkte. Pirma, jie turi būti suprojektuoti ir pagaminti taip, kad iki minimumo sumažėtų šių rūšių rizika: rizika, kad kūno dalys bus sutraiškytos ar įstrigs ar kad drabužiai įstrigs, taip pat rizika nukristi, susitrenkti ir nuskęsti. Antra, bet kuris paviršius, kurį žaisdami gali pasiekti vienas ar daugiau vaikų, visų pirma turi būti projektuojamas taip, kad galėtų išlaikyti jų svorį, tiek vaikams nejudant, tiek judant. Šiam reikalavimui skirtas standartas EN 71-8. Judrumo žaislai turi atitikti ir kitus taikytinus ŽSD reikalavimus, o tai reiškia, kad judrumo žaislai turi atitikti ir kitus taikytinus reikalavimus, numatytus EN 71 serijos standartuose.

11.2. II. DEGUMAS

11.2.1. 1 punktas

Žaislai vaiko aplinkoje neturi tapti pavojingais degiais daiktais. Todėl jie turi būti sudaryti iš medžiagų, kurios atitinka vieną arba daugiau šių reikalavimų:

- a) tiesiogiai nuo liepsnos, kibirkšties ar kitokio ugnies židinio neužsidega;
- b) nėra labai degios (ugnis užgęsta, išnykus liepsnos priežasčiai);
- c) jei jos ir užsidega, tai dega lėtai ir liepsna sklinda nedideliu greičiu;
- d) nepaisant žaislo cheminės sudėties, yra sukurtos taip, kad mechaniškai vėlintų degimo procesą.

Tokios galinčios degti medžiagos neturi kelti rizikos, kad užsidegs kitos tam žaislui panaudotos medžiagos.

1 dalyje nustatyta pagrindinė taisyklė dėl degumo: žaislai vaiko aplinkoje neturi tapti pavojingais degiais daiktais. Tai reiškia, kad žaislai turi būti sudaryti iš medžiagų, kurios atitinka vieną ar daugiau iš a–d punktuose išvardytų reikalavimų.

Pirmoji sąlyga, siekiant patenkinti reikalavimą dėl degumo, yra tokia, kad žaislas neturi užsidegti tiesiogiai nuo galimo ugnies židinio, kaip antai liepsnos ar kibirkšties (a punktas).

Antroji sąlyga – žaislas neturi būti labai degus. Tai reiškia, kad ugnis turi užgesti, išnykus liepsnos priežasčiai (b punktas).

Trečioji sąlyga, siekiant patenkinti reikalavimą dėl degumo, yra tokia, kad jei žaislas ir užsidegtų, jis degtų lėtai ir liepsna sklistų lėtai (c punktas).

Ketvirtoji sąlyga, siekiant patenkinti reikalavimą dėl degumo, yra tokia, kad žaislo konstrukcija turi mechaniškai vėlinti degimo procesą. Todėl chemiškai vėlinti degimo proceso antipirenais šiuo atveju negalima.

Pagal pirmąją, antrąją ir trečiąją sąlygas nedraudžiama naudoti antipirenų, žinoma, jei jie nėra uždrausti, yra chemiškai saugūs ir atitinka šios direktyvos nuostatas (dėl cheminių medžiagų).

Be to, reikalaujama, kad galinčios degti medžiagos, jei jų yra, nekeltų rizikos, kad užsidegs kitos žaislams panaudotos medžiagos. Šis reikalavimas nustatytas standarte EN 71-2.

11.2.2. 2 punktas

Žaisluose, kuriuose dėl jų funkcionavimui esminių priežasčių yra medžiagų ar mišinių, kurie atitinka priedėlio B 1 skirsnyje nustatytus klasifikavimo kriterijus, ypač chemijos bandymams, modelių surinkimui, plastikinei ir keraminei lipdybai, emaliavimui, fotografijai ir panašių rūšių veiklai skirtuose reikmenyse ir įrengimuose neturi būti medžiagų ar mišinių, kurie gali tapti degiais netekę nedegių lakių komponentų.

Šioje dalyje nustatyta speciali taisyklė, skirta žaislams, kuriuose išimties tvarka ir dėl jų funkcionavimui esminių priežasčių yra klasifikuojamų cheminių medžiagų arba mišinių. Taikytini klasifikavimo kriterijai nurodyti II priedo B priedėlio 1 skirsnyje. Ši nuostata visų pirma taikoma chemijos bandymams, modelių surinkimui, plastikinei ar keraminei

lipdybai, fotografijai ir panašių rūšių veiklai skirtiems reikmenims ir įrengimams. Šių rūšių žaisluose negali būti medžiagų ar mišinių, kurie gali tapti degiais netekę nedegių lakių komponentų.

11.2.3. 3 punktas

Žaislai, išskyrus žaislines sprogdinimo kapsules, neturi būti sprogstami arba juose neturi būti galinčių sprogti elementų ar medžiagų, juos naudojant kaip nurodyta 10 straipsnio 2 dalies pirmoje pastraipoje.

Šioje dalyje nustatyta, kad žaislai neturi būti sprogstami arba juose neturi būti galinčių sprogti elementų ar medžiagų, naudojant žaislą taip, kaip nurodyta 10 straipsnio 2 dalies pirmoje pastraipoje. Tačiau žaislinėms sprogdinimo kapsulėms taikoma išimtis.

11.2.4. 4 punktas

Žaisluose ir ypač chemijos žaidimuose bei žaisluose neturi būti medžiagų ar mišinių:

- a) kurie, jei sumaišyti kartu, gali sprogti dėl cheminės reakcijos arba pakaitinus;
- b) kurie gali sprogti, jei yra sumaišyti su oksiduojančiomis medžiagomis; arba
- c) kurie turi lakių komponentų, galinčių užsidegti ore ir sudaryti degų arba sprogstamą garo ar oro mišinį.

Ši dalis taip pat skirta sprogumui ir degumui, visų pirma tokių žaislų, kaip chemijos žaidimai ir žaislai. a ir b punktuose nustatyta, kad jie neturi sprogti sumaišyti su oksiduojančiomis medžiagomis, dėl cheminės reakcijos arba pakaitinti. b punkte nustatyta, kad žaisluose esančiose medžiagose ar mišiniuose neturi būti lakių komponentų, galinčių užsidegti ore ir sudaryti degų arba sprogstamą garo ar oro mišinį.

11.3. III. CHEMINĖS SAVYBĖS

11.3.1. 1 punktas

Žaislai turi būti suprojektuoti ir pagaminti taip, kad nekiltų rizika, jog bus pakenkta žmonių sveikatai dėl cheminių medžiagų ir mišinių, iš kurių žaislai sudaryti ar kurių yra žaislų sudėtyje, poveikio, jei žaislai naudojami kaip nurodyta 10 straipsnio 2 dalies pirmoje pastraipoje.

Žaislai turi atitikti atitinkamus Bendrijos teisės aktus, susijusius su tam tikrų kategorijų produktais arba tam tikrų medžiagų ar mišinių ribojimu.

Šioje dalyje nustatytas bendrasis saugos reikalavimas dėl žaisluose esančių cheminių medžiagų ir mišinių. Gamintojai visada privalo laikytis šio reikalavimo, ir nacionalinės teisės aktų vykdymo institucijos gali imtis priemonių prieš šio reikalavimo neatitinkančius žaislus, net jei jie atitinka konkretesnes šio skirsnio nuostatas dėl cheminių savybių.

Pagal šią nuostatą žaislai turi būti suprojektuoti ir pagaminti taip, kad nekiltų rizika, jog bus pakenkta žmonių sveikatai dėl cheminių medžiagų ir mišinių, iš kurių žaislai sudaryti ar kurių yra žaislų sudėtyje, poveikio. Taigi ši nuostata yra grindžiama rizika, turint omenyje, kad jei žaisluose yra pavojingų cheminių medžiagų, kurios jokiais aplinkybėmis negali patekti į išorę, kitaip tariant, jei jos nedaro poveikio, jų naudoti nedraudžiama (nebent būtų taikomas koks nors kitas Žaislų saugos direktyvoje ar kituose teisės aktuose nustatytas apribojimas ir (arba) draudimas (žr. šios dalies antrąją pastraipą). Be to, ši nuostata taikoma tokiais atvejais, kai žaislai naudojami kaip nurodyta 10 straipsnio 2 dalies pirmojoje pastraipoje, t. y. kai žaislai naudojami pagal paskirtį arba kitu numanomu būdu, atsižvelgiant į įprastą vaikų elgseną.

Antroje šios dalies pastraipoje paaiškinta, kad visi žaislai turi atitikti bendruosius Bendrijos teisės aktus dėl cheminių medžiagų, t. y. teisės aktus, kurie skirti tam tikriems produktams arba kuriais ribojamas tam tikrų cheminių medžiagų ar mišinių naudojimas.

Informacijos apie susijusius Bendrijos teisės aktus galima rasti interneto svetainėje http://ec.europa.eu/growth/sectors/toys/safety/legislation/index_en.htm

Šių teisės aktų yra daug ir įvairių, ir jie nėra išsamiai išvardyti šioje nuostatoje. Svarbus teisės aktas yra Reglamentas (EB) Nr. 1907/2006 (REACH). Tai reiškia, kad, be kita ko, būtina vykdyti reikalavimus dėl ftalatų, benzeno, azodažiklių, nikelio ir t. t. Europos cheminių medžiagų agentūros (ECHA) Rizikos vertinimo komitetas rengia mokslines nuomones dėl cheminių medžiagų keliamų rizikos ir pavojų pagal REACH reglamentą ir KŽP reglamentą, o Sveikatos ir maisto saugos generalinio direktorato moksliniai komitetai konsultuos konkrečiam sektoriui svarbiais klausimais.

Taip pat svarbūs ir aplinkosaugos srities teisės aktai. Šioje direktyvoje nustatytais bendraisiais ir specifiniais cheminėms medžiagoms taikomais reikalavimais turėtų būti siekiama apsaugoti vaikų sveikatą nuo tam tikrų žaisluose esančių medžiagų poveikio, o su aplinkosauga susijusioms žaislų savybėms taikomi horizontalieji aplinkosaugos teisės aktai, skirti elektriniams ir elektroniniams žaislams: 2011 m. birželio 8 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2011/65/EB dėl tam tikrų pavojingų medžiagų naudojimo elektros ir elektroninėje įrangoje apribojimo (nauja redakcija), taip pat 2003 m. sausio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2002/96/EB dėl elektros ir

elektroninės įrangos atliekų. Be to, su aplinkosauga susijusius klausimus dėl atliekų reglamentuoja 2008 m. lapkričio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/98/EB, pakuočių ir pakuočių atliekų – 1994 m. gruodžio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 94/62/EB, baterijų ir akumuliatorių bei baterijų ir akumuliatorių atliekų – 2006 m. rugsėjo 6 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2006/66/EB.

11.3.2. 2 punktas

Žaislai, kurie patys yra medžiagos ar mišiniai, taip pat turi atitikti 1967 m. birželio 27 d. Tarybos direktyvą 67/548/EEB dėl įstatymų ir kitų teisės aktų, reglamentuojančių pavojingų medžiagų klasifikavimą, pakavimą ir ženklimą etiketėmis, suderinimo⁵, 1999 m. gegužės 31 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 1999/45/EB dėl pavojingų preparatų klasifikavimą, pakavimą ir ženklimą reglamentuojančių valstybių narių įstatymų ir kitų teisės aktų nuostatų derinimo⁶ ir 2008 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1272/2008 dėl cheminių medžiagų ir mišinių klasifikavimo, ženklavimo ir pakavimo⁷, kai taikytina, susijusį su tam tikrų medžiagų ir mišinių klasifikavimu, įpakavimu ir ženklimu etiketėmis.

Šioje dalyje nustatyta, kad žaislai, kurie patys yra medžiagos ar mišiniai, turi atitikti Direktyvą 67/548/EEB (Pavojingų medžiagų direktyva, PMD) ir Direktyvą 1999/45/EEB (Pavojingų preparatų direktyva, PPD) bei Reglamentą (EB) Nr. 1272/2008 (KŽP). Pastaruoju reglamentu nuo 2015 m. birželio 1 d. buvo pakeistos PMD ir PPD.

Pagal pereinamojo laikotarpio nuostatą, išdėstytą KŽP reglamento 61 straipsnio 4 dalies antroje pastraipoje, žaislo, kuris pats yra mišinys ir jau suklasifikuotas, paženklintas ir supakuotas pagal PPD taisykles ir pateiktas rinkai iki 2015 m. birželio 1 d., t. y. jau buvo tiekimo grandinėje iki tos datos, paženklinimas iš naujo ir perpakavimas pagal KŽP taisykles gali būti atidėtas iki 2017 m. birželio 1 d. Tai reiškia, kad žaislą su PPD ženklu galima toliau parduoti tiekimo grandinėje iki 2017 m. birželio 1 d. Tačiau tais atvejais, kai žaislas-mišinys yra perpakuojamas į kitą pakuotę tiekimo grandinėje, o atitinkamas tiekėjas (perpakuotojas) pakeičia pakuotę taip, kad kiti ženklavimo elementai tampa būtini, jis turi pritaikyti etiketę prie KŽP reikalavimų ir nenaudoti PPD ženklavimo tiek, kiek jis gali naudotis atitinkama KŽP klasifikacija, pavyzdžiui, saugos duomenų lapė⁸. Nuo 2017 m. birželio 1 d. visos žaislų, kurie patys savaime yra mišiniai, etiketės ir pakuotės turės atitikti KŽP reglamentą.

11.3.3. 3 punktas

Nepažeidžiant 1 punkto antroje dalyje nustatytų taikomų apribojimų, žaisluose, žaislų sudedamosiose dalyse arba mikrostruktūriškai atskirose žaislų dalyse nenaudojamos

⁵ OL 196, 2967 8 16, p. 1.

⁶ OL L 200, 1999 7 30, p. 1.

⁷ OL L 353, 2008 12 31, p. 1.

⁸ Plg. Europos cheminių medžiagų agentūros gaires dėl ženklavimo ir pakavimo pagal KŽP reglamentą, 2011 m., http://echa.europa.eu/documents/10162/13562/clp_labelling_en.pdf, p. 4.

medžiagos, kurios remiantis Reglamentu (EB) Nr. 1272/2008 klasifikuojamos kaip kancerogeninės, mutageninės arba toksiškos reprodukcijai (CMR) pagal 1A, 1B arba 2 kategorijas.

3 punktas skirtas CMR medžiagų naudojimui žaisluose. Tai yra medžiagos, kurios pagal Reglamentą (EB) Nr. 1272/2008 klasifikuojamos kaip kancerogeninės, mutageninės arba toksiškos reprodukcijai pagal 1A, 1B arba 2 kategorijas. Visų šių kategorijų CMR medžiagas iš esmės draudžiama naudoti žaisluose arba mikrostruktūriškai atskirose žaislų dalyse. Tačiau šis draudimas nedaro poveikio apribojimų taikymui pagal bendruosius teisės aktus dėl cheminių medžiagų, kaip nustatyta 1 punkto antrojoje pastraipoje.

Sąvoką „mikrostruktūriškai atskiros žaislų dalys“ galima laikyti tapačia sąvokai „homogeninė medžiaga“, kuri vartojama Komisijos sprendime 2005/618/EB, iš dalies keičiančiame Direktyvą 2002/95/EB dėl tam tikrų pavojingų medžiagų naudojimo elektros ir elektroninėje įrangoje apribojimo. Šiomis sąvokomis apibūdinama tokia padėtis, kai, pavyzdžiui, pagrindo medžiaga yra padengta dažų danga, net jei ši dažų danga yra mikroskopiškai plona.

„Struktūriškai atskira“ reiškia turinti aiškiai apibrėžtą ribą. Struktūriškai atskira yra tokia dalis, kuri vaizdžiai išsiskiria iš aplinkos; šios sąvokos reikšmė yra platesnė nei „dalies“. Sąvoka „dalis“ paprastai vartojama apibūdinti kažkam, iš ko galima surinkti užbaigtą gaminį, pavyzdžiui, žaislą, arba ką galima atskirti nuo užbaigto gaminių. Pavyzdžiui, dviratį sudaro šios dalys: rėmas, sėdynė, ratai, rankenos, grandinė, stabdžiai ir t. t. Tačiau daugelis šių dalių nėra homogeninės medžiagos. Pavyzdžiui, dviračio sėdynė gali būti sudaryta iš metalų ir plastikų, kurių neįmanoma lengvai atskirti. Nepaisant to, tos dalies metalo ir plastiko sluoksniai yra aiškiai matomi (net tuo atveju, jei norint juos pamatyti tą dviračio dalį reikėtų perpjauti perpus), ir tos dalies metalo bei plastiko sluoksniai laikomi tos žaislo dalies struktūriškai atskiromis dalimis.

Sąvoka „mikrostruktūriškai atskiros dalys“ vartojama siekiant užtikrinti, kad ŽSD ribojamų cheminių medžiagų koncentracijos ribos būtų taikomos visoms žaislo dalims, nuo kurių gali priklausyti vaikų sauga.

11.3.4. 4 punktas

Nukrypstant nuo 3 punkto nuostatų, medžiagas arba mišinius, kurie klasifikuojami kaip B priedėlio 3 skirsnyje išvardytų kategorijų CMR medžiagos, galima naudoti žaisluose, žaislų sudedamosiose dalyse arba mikrostruktūriškai atskirose žaislų dalyse, jeigu tenkinama viena ar daugiau šių sąlygų:

- a) naudojamos medžiagos ir mišiniai, kurių individuali koncentracija prilygsta arba mažesnė negu atitinkama koncentracija, nustatyta B priedėlio 2 skirsnyje nurodytuose Bendrijos teisės aktuose dėl šių medžiagų turinčių mišinių klasifikavimo;
- b) naudojant žaislą, kaip nurodyta 10 straipsnio 2 dalies pirmojoje pastraipoje, šios medžiagos ar mišiniai negali būti prieinami vaikams, įskaitant tai, kad negali būti įmanoma jų įkvėpti; arba;
- c) a kaip minima 46 straipsnio 3 dalyje, priimtas sprendimas pripažinti medžiagą ar mišinį ir leisti juos naudoti, o jų naudojimo būdai išvardyti A priedėlyje.

Tas sprendimas gali būti priimtas, jeigu tenkinamos šios sąlygos:

- i) atitinkamas mokslinis komitetas įvertina medžiagos ar mišinio naudojimą ir nustato, kad visų pirma atsižvelgiant į jų poveikį, jos yra saugios;

- ii) alternatyvų analize patvirtinama, kad neturima tinkamų pakaitinių medžiagų ar mišinių; ir
- iii) medžiagos ar mišinio nedraudžiama naudoti vartojimo prekėse pagal Reglamentą (EB) Nr. 1907/2006.

Komisija įgalioja atitinkamą mokslinį komitetą iš naujo įvertinti šias medžiagas ar mišinius kai tik iškyla saugos problemų ir ne vėliau kaip kas penkerius metus nuo sprendimo remiantis 46 straipsnio 3 dalimi priėmimo dienos.

4 punkte nustatytos sąlygos, kuriomis 3 punkte nustatytas draudimas netaikomas dviejų kategorijų CMR medžiagoms – 1 A ir 1B kategorijų pagal KŽP reglamentą. Šios CMR kategorijos yra nurodytos II priedo B priedėlio 3 skirsnyje (žr. kategorijų paaiškinimą toliau).

Minėtoms kategorijoms draudimas netaikomas, jei tenkinama bent viena iš šių sąlygų:

a punkte nustatytas pirmas atvejis, kada leidžiama naudoti CMR medžiagas arba mišinius žaisluose – jei jų individuali koncentracija žaisluose arba mikrostruktūriškai atskirose žaislų dalyse prilygsta atitinkamai ribinei koncentracijai, nustatytai klasifikuojant šių medžiagų turinčius mišinius, arba yra už ją mažesnė. Šios ribinės koncentracijos nustatytos II priedo B priedėlio 2 skirsnyje nurodytame teisės akte (žr. paaiškinimą toliau).

b punkte nustatytas antras atvejis, kada leidžiama naudoti atitinkamų kategorijų CMR medžiagas arba mišinius – jei medžiaga arba mišinys yra neprieinamas vaikams ir nėra įmanoma jo įkvėpti. Vertinant neprieinamumą, turimas omenyje žaislo naudojimas pagal paskirtį arba kitu numanomu būdu, atsižvelgiant į įprastą vaikų elgseną. Siekiant užtikrinti neprieinamumą, būtina taikyti standarto EN 71-1:2011 8.3; 8.4; 8.5; 8.7; 8.8; 8.9 ir 8.10 punktus. Šie kriterijai yra neišsamūs, nes neapima pavojaus įkvėpti medžiagų arba mišinių.

c punkte nustatytas trečias atvejis, kada žaisluose leidžiama naudoti atitinkamų kategorijų CMR medžiagas. Jas naudoti leidžiama, jei joms taikoma išimtis Komisijos sprendimu, priimamu taikant komitologijos procedūrą, kaip nustatyta 43 straipsnio 3 dalyje. Be to, medžiaga arba mišinys ir leidžiami naudojimo būdai turi būti nurodyti II priedo A priedėlyje. Šį sprendimą leisti naudoti atitinkamų kategorijų CMR medžiagas galima priimti, jei tenkinamos visos šios sąlygos:

- i) atitinkamas mokslinis komitetas įvertino medžiagos ar mišinio naudojimą ir nustatė, kad jie yra saugūs vaikams. Jų saugumas vertinamas visų pirma atsižvelgiant į žaisle esančios medžiagos arba mišinio poveikį;
- ii) neturima tinkamų pakaitinių medžiagų ar mišinių. Tai turi būti patvirtinta pareiškėjo pakaitinių medžiagų analizės dokumentuose; ir
- iii) atitinkamos medžiagos arba mišinio nedraudžiama naudoti vartojimo prekėse pagal Reglamentą (EB) Nr. 1907/2006 (REACH).

Galiausiai Komisija privalo įgalioti mokslinį komitetą iš naujo įvertinti leidžiamas naudoti CMR medžiagas, kai tik iškyla saugos problemų, ir visais atvejais kas penkerius metus nuo sprendimo, kuriuo medžiaga ar mišinys pripažinti ir leista juos naudoti, priėmimo dienos.

11.3.5. 5 punktas

Nukrypstant nuo 3 punkto nuostatų, medžiagas arba mišinius, kurie klasifikuojami kaip B priedėlio 4 skirsnyje išvardytų kategorijų CMR medžiagos, galima naudoti žaisluose, žaislų sudedamosiose dalyse arba mikrostruktūriškai atskirose žaislų dalyse, jeigu tenkinamos šios sąlygos:

a) naudojamos medžiagos ar mišiniai, kurių individuali koncentracija prilygsta arba mažesnė negu atitinkama koncentracija, nustatyta B priedėlio 2 skirsnyje nurodytuose Bendrijos teisės aktuose dėl šių medžiagų turinčių mišinių klasifikavimo; arba;

b) naudojant žaislą, kaip nurodyta 10 straipsnio 2 dalies pirmojoje pastraipoje, medžiagos ar mišiniai negali būti prieinami vaikams, įskaitant tai, kad negali būti įmanoma jų įkvėpti; arba

c) kaip nustatyta 46 straipsnio 3 dalyje, priimtas sprendimas pripažinti medžiagą ar mišinį ir leisti juos naudoti, o jų naudojimo būdai A priedėlyje.

Tas sprendimas gali būti priimtas, jeigu tenkinamos šios sąlygos:

i) atitinkamas mokslinis komitetas įvertina medžiagos ar mišinio naudojimą ir nustato, kad visų pirma atsižvelgiant į jų poveikį, jos yra saugios; ir

ii) medžiagos ar mišinio nedraudžiama naudoti vartojimo prekėse pagal Reglamentą (EB) Nr. 1907/2006 (REACH).

Komisija įgalioja atitinkamą mokslinį komitetą iš naujo įvertinti šias medžiagas ar mišinius kai tik iškyla saugos problemų ir ne vėliau kaip kas penkerius metus nuo sprendimo priėmimo dienos remiantis 46 straipsnio 3 dalimi.

5 punkte nustatytos sąlygos, kuriomis 3 punkte nustatytas draudimas netaikomas dviejų kategorijų CMR medžiagoms – 1 A ir 1B kategorijų pagal KŽP reglamentą. Šios CMR kategorijos yra nurodytos II priedo B priedėlio 4 skirsnyje (žr. kategorijų paaiškinimą toliau).

Minėtoms kategorijoms draudimas netaikomas, jei tenkinama bent viena iš šių sąlygų:

a punkte nustatytas pirmas atvejis, kada leidžiama naudoti CMR medžiagas arba mišinius žaisluose – jei jų individuali koncentracija žaisluose arba mikrostruktūriškai atskirose žaislų dalyse prilygsta atitinkamai ribinei koncentracijai, nustatyta klasifikuojant šių medžiagų turinčius mišinius, arba yra už ją mažesnė. Šios ribinės koncentracijos nustatytos II priedo B priedėlio 2 skirsnyje nurodytame teisės akte (žr. paaiškinimą toliau). Ši galimybė naudoti CMR medžiagas arba mišinius nustatyta todėl, kad jie laikomi saugiais, jei jų koncentracija neviršija nustatytos ribos.

b punkte nustatytas antras atvejis, kada leidžiama naudoti atitinkamų kategorijų CMR medžiagas arba mišinius – jei medžiaga arba mišinys yra neprieinamas vaikams ir nėra įmanoma jo įkvėpti. Vertinant neprieinamumą, turimas omenyje žaislo naudojimas pagal paskirtį arba kitu numanomu būdu, atsižvelgiant į įprastą vaikų elgseną. Siekiant užtikrinti neprieinamumą, būtina taikyti standarto EN 71-1:2011 8.3; 8.4; 8.5; 8.7; 8.8; 8.9 ir 8.10 punktus. Šie kriterijai yra neišsamūs, nes neapima pavojaus įkvėpti medžiagų arba mišinių.

c punkte nustatytas trečias atvejis, kada žaisluose leidžiama naudoti atitinkamos kategorijos CMR medžiagas. Jas naudoti leidžiama, jei joms taikoma išimtis Komisijos sprendimu, priimamu taikant komitologijos procedūrą, kaip nustatyta 46 straipsnio 3 dalyje. Be to, medžiaga arba mišinys ir leidžiami naudojimo būdai turi būti nurodyti II

priedo A priedėlyje. Šį sprendimą leisti naudoti atitinkamų kategorijų CMR medžiagas galima priimti, jei tenkinamos visos šios sąlygos:

- i) atitinkamas mokslinis komitetas įvertino medžiagos ar mišinio naudojimą ir nustatė, kad jie yra saugūs vaikams. Jų saugumas vertinamas visų pirma atsižvelgiant į žaisle esančios medžiagos arba mišinio poveikį.
- ii) medžiagos ar mišinio nedraudžiama naudoti vartojimo prekėse pagal Reglamentą (EB) Nr. 1907/2006 (REACH).

Kitaip negu pagal 4 punkte nustatytos išimties sąlygas, šioje dalyje numatytoms CMR medžiagoms netaikoma sąlyga dėl tinkamų pakaitinių medžiagų ar mišinių nebuvimo.

Galiausiai Komisija privalo įgalioti mokslinį komitetą iš naujo įvertinti leidžiamas naudoti CMR medžiagas, kai tik iškyla saugos problemų, ir visais atvejais kas penkerius metus nuo sprendimo, kuriuo medžiaga ar mišinys pripažinti ir leista juos naudoti, priėmimo dienos.

11.3.6. 6 punktas

3, 4 ir 5 punktai netaikomi nikeliui ir nerūdijančiam plienui.

Šiame punkte nustatyta speciali 3, 4 ir 5 nuostatų dėl CMR medžiagų taikymo išimtis, skirta nerūdijančiame pliene esančiam nikeliui, nes jo saugumas yra įrodytas.

Pastaba. Ši nerūdijančiame pliene esančiam nikeliui skirta išimtis netaikoma dangose esančiam nikeliui.

11.3.7. 7 punktas

3, 4 ir 5 punktai netaikomi medžiagoms, atitinkančioms specialias C priedėlyje nustatytas ribines vertes arba, iki tol, kai šios nuostatos bus nustatytos, bet ne vėliau nei ...*, medžiagoms kurioms taikomos ir kurios atitinka Reglamento (EB) Nr. 1935/2004 ir juo susijusių specialių priemonių, taikomų konkrečioms medžiagoms, nuostatas dėl medžiagų, kurios liečiasi su maistu.

Šiame punkte nustatyta, kad nuostatos dėl CMR medžiagų netaikomos medžiagoms, atitinkančioms specialias C priedėlyje nustatytas ribines vertes. Šios vertės nustatomos Komisijos sprendimu pagal 46 straipsnio 2 dalyje numatytą komitologijos procedūrą.

C priedėlyje išvardytos cheminės medžiagos turi atitikti griežtesnes ribines vertes ir gali būti naudojamos žaisluose, skirtuose vaikams iki 36 mėnesių arba skirtuose dėti į burną. Griežtesnių ribų nustatymas grindžiamas tuo, kad šių dviejų konkrečių kategorijų žaislai kelia didelį pavojų. Todėl šias konkrečias ribines vertes privaloma taikyti minėtiems žaislams, bet galima taikyti ir visų kitų kategorijų žaislams.

* Aštuoneri metai nuo šios direktyvos įsigaliojimo.

Reglamento dėl žaliavų ir gaminių, skirtų liestis su maistu, 1.2 straipsnyje nustatyta, kokias medžiagas jis apima:

„Šis reglamentas taikomas žaliavoms ir gaminiams (...), kurie būdami gatavi:

a) yra skirti liestis su maistu arba

b) jau liečiasi su maistu ir yra skirti tam tikslui, arba

c) gali būti pagrįstai tikimasi, kad įprastomis ar numanomomis naudojimo sąlygomis gali liestis su maistu arba perduoti savo sudedamąsias medžiagas į maistą.“

Kol tokios konkrečios nuostatos bus nustatytos, bet ne ilgiau kaip iki 2017 m. liepos 20 d., ta pati išimtis taikoma medžiagoms, kurioms taikomi teisės aktai dėl medžiagų sąlyčio su maistu, t. y. Reglamentas (EB) Nr. 1935/2004 ir su juo susijusios specialios priemonės, taikomos konkrečioms medžiagoms, ir kurios šiuos teisės aktus atitinka. Todėl šiuo ribotu laikotarpiu šias medžiagas leidžiama naudoti žaisluose neatliekant papildomų bandymų.

Daugiau informacijos galima rasti interneto svetainėje http://ec.europa.eu/food/food/chemicalsafety/foodcontact/legisl_list_en.htm

11.3.8. 8 punktas

Nepažeidžiant 3 ir 4 punkto taikymo, draudžiama žaisluose, skirtuose jaunesniems negu 36 mėnesių amžiaus vaikams, arba žaisluose, skirtuose dėti į burną, naudoti nitrozoامينus ir nitrojunginius, jei medžiagų išsiskyrimas nitrozoaminų atveju yra lygus arba didesnis, nei 0,05 mg/kg, ir nitrojunginių atveju – lygus arba didesnis, nei 1 mg/kg.

Šiame punkte nustatytos N-nitrozoaminų ir N-nitrojunginių naudojimo žaisluose, skirtuose jaunesniems negu 36 mėnesių vaikams, arba kituose žaisluose, skirtuose dėti į burną, specialios ribinės vertės. Šių verčių negalima viršyti, be to, privaloma laikytis 3 ir 4 punktų reikalavimų. Šios ribinės vertės yra tokios: N-nitrozoaminų – 0,05 mg/kg, o N-nitrojunginių – 1 mg/kg.

Nitrozoaminų ribojimas žaisluose, skirtuose dėti į burną, reiškia, kad šis ribojimas taikomas tokiems žaislams, kaip balionai, kurie kelia tikrą grėsmę, tačiau netaikomas dviračių padangoms, kurios nekelia grėsmės. Kitos medžiagos, kurioms tai taikoma, yra visų pirma guma ir pirštais tepami dažai. Plastikuose, kaip antai polietilene ir polivinilchloride, paprastai nebūna aminų, todėl juose paprastai neturėtų būti nitrozoaminų. Pastaruoju atveju bandymų atlikti nebūtina.

11.3.9. 9 punktas

Komisija sistemingai ir reguliariai vertina žaisluose pasitaikančių pavojingų medžiagų atvejus. Šiuo vertinimuose atsižvelgiama į rinkos priežiūros institucijų ataskaitas ir valstybių narių bei suinteresuotųjų šalių iškeltas problemas.

9 punkte nustatyta Komisijos pareiga sistemingai ir reguliariai vertinti žaisluose pasitaikančių pavojingų medžiagų atvejus. Atliekant šį vertinimą, kuris taip pat gali būti atliekamas pagal REACH sistemą, jeigu taikymo sritis yra platesnė negu žaislai, atsižvelgiama į rinkos priežiūros ataskaitas ir valstybių narių bei suinteresuotųjų šalių (pramonės ir vartotojų, notifikuotųjų įstaigų, standartizacijos organizacijų) iškeltas problemas.

11.3.10. 10 punktas

Kosmetikos žaislai, pavyzdžiui, žaislinė kosmetika lėlėms, turi atitikti 1976 m. liepos 27 d. Tarybos direktyvoje 76/768/EEB dėl valstybių narių įstatymų, susijusių su kosmetikos gaminiais, suderinimo⁹ nustatytus sudėties ir ženklinimo etiketėmis reikalavimus.

Šiame punkte paaiškinta, kad kosmetikos žaislams, kaip antai žaislinei kosmetikai, taikomi Kosmetikos direktyvoje nustatyti sudėties ir ženklinimo etiketėmis reikalavimai. Šie žaislai taip pat turi atitikti visas taikytinas Žaislų direktyvos nuostatas. Reikėtų atkreipti dėmesį, kad Kosmetikos reglamentas (EB) Nr. 1223/2009 panaikino ir pakeitė Kosmetikos direktyvą nuo 2013 m. liepos 11 d.

Pagal Kosmetikos reglamentą „kosmetikos gaminys“ – tai medžiaga ar mišinys, skirtas išorinėms žmogaus kūno dalims (epidermiui, plaukams, nagams, lūpoms ir išoriniams lyties organams) arba dantims ar burnos ertmės gleivinei, tik arba daugiausia valyti, kvėpinti, pakeisti išvaizdą, apsaugoti, siekiant išlaikyti jų gerą būklę ar pašalinti kūno kvapus.

Pastaba: vaikų kosmetikos gaminiai yra kosmetikos gaminiai ir turi atitikti Reglamento (EB) Nr. 1223/2009 reikalavimus.

Galima numatyti, kad vaikų kosmetika gali būti supakuota ir pateikiama taip, kad su ja būtų galima žaisti: pavyzdžiui, tai gali būti figūrinis šampūno buteliukas. Toliau parodytas buteliukas yra žaislas (išplautas ir tuščias), tačiau šampūnas yra kosmetikos gaminys.

Tokiais atvejais, kai kosmetikos gaminys pritaikomas ir naudojamas ne kaip kosmetikos gaminys, visą gaminį galima laikyti žaislu. Tačiau kosmetikos gaminys turi atitikti Kosmetikos reglamento reikalavimus.

Buvo parengtos kelios gairės ir nuomonės įvairiais su Kosmetikos direktyva susijusiais klausimais. Šias gaires rasite šiais interneto adresais:

⁹ OL L 262, 1976 9 27, p. 169.

http://ec.europa.eu/growth/sectors/cosmetics/index_en.htm
http://ec.europa.eu/health/ph_risk/committees/sccp/documents/out152_en.pdf
http://ec.europa.eu/health/ph_risk/committees/04_sccp/docs/sccp_o_169.pdf
http://ec.europa.eu/health/ph_risk/committees/04_sccp/docs/sccp_o_03j.pdf

11.3.11. 11 punktas

Žaisluose neturi būti šių alerginių kvapiųjų medžiagų:

Nr.	Alerginės kvapiosios medžiagos pavadinimas	CAS Nr.
(1)	Didžiojo debesyno aliejaus (<i>Inula helenium</i>)	97676-35-2
(2)	Alilizotiocionato	57-06-7
(3)	Benzilcianido	140-29-4
(4)	4-tret-butilfenolio	98-54-4
(5)	Vaistinių balandų aliejaus	8006-99-3
(6)	Ciklamenų alkoholio	4756-19-8
(7)	Dietilmaleato	141-05-9
(8)	Dihidroksumarino	119-84-6
(9)	2,4-dihidroksi-3-metilbenzaldehido	6248-20-0
(10)	3,7-dimetil-2-okten-1-ol (6,7-dihidrogeraniolio)	40607-48-5
(11)	4,6-dimetil-8-tret-butilkumarino	17874-34-9
(12)	Dimetilcitrakonato	617-54-9
(13)	7,11-dimetil-4,6,10-dodekatrien-3-ono	26651-96-7

Nr.	Alerginės kvapiosios medžiagos pavadinimas	CAS Nr.
(14)	6,10-dimetil-3,5,9-undekatrien-2-ono	141-10-6
(15)	Difenilamino	122-39-4
(16)	Etilakrilato	140-88-5
(17)	Figų lapų, šviežių ir preparatų	68916-52-9
(18)	Trans-2-heptenalio	18829-55-5
(19)	Trans-2-heksenalio dietilacetalio	67746-30-9
(20)	Trans-2-heksenalio dimetilacetalio	18318-83-7
(21)	Hidroabietilo alkoholio	13393-93-6
(22)	4-etoksi-fenolio	622-62-8
(23)	6-izopropil-2-dekahidronaftalenolio	34131-99-2
(24)	7-metoksikumarino	531-59-9
(25)	4-metoksifenolio	150-76-5
(26)	4-(p-metoksifenil)-3-buten-2-ono	943-88-4
(27)	1-(p-metoksifenil)-1-penten-3-ono	104-27-8
(28)	Metil-trans-2-butenolato	623-43-8
(29)	6-metilkumarino	92-48-8
(30)	7-metilkumarino	2445-83-2

Nr.	Alerginės kvapiosios medžiagos pavadinimas	CAS Nr.
(31)	5-metil-2,3-heksandiono	13706-86-0
(32)	Kvapiųjų soslūrių šaknų aliejaus (<i>Saussurea lappa Clarke</i>)	8023-88-9
(33)	7-etoksi-4-metilkumarino	87-05-8
(34)	Heksahidroksumarino	700-82-3
(35)	Peru balzamo (<i>Myroxylonperezii Klotzsch</i>)	8007-00-9
(36)	2-pentiliden-cikloheksanono	25677-40-1
(37)	3,6,10-trimetil-3,5,9-undekatrien-2-ono	1117-41-5
(38)	Verbenų aliejaus (<i>Lippia citriodora Kunth</i>)	8024-12-2
(39)	Ambreto muskuso (4-tert-butil-3-metoksi-2,6-dinitrotolueno)	83-66-9
(40)	4-fenil-3-buten-2-ono	122-57-6
(41)	Amilcinamolio	122-40-7
(42)	Amilcinamolio alkoholio	101-85-9
(43)	Benzilo alkoholio	100-51-6
(44)	Benzilsalicilato	118-58-1
(45)	Cinamolio alkoholio	104-54-1
(46)	Cinamolio	104-55-2

Nr.	Alerginės kvapiosios medžiagos pavadinimas	CAS Nr.
(47)	Citralio	5392-40-5
(48)	Kumarino	91-64-5
(49)	Eugenolio	97-53-0
(50)	Geraniolio	106-24-1
(51)	Hidroksicitronelalio	107-75-5
(52)	Hidroksi-metilpentilcicloheksenekarboksaldehido	31906-04-4
(53)	Izo Eugenolio	97-54-1
(54)	Sodinių briedragių ekstraktų	90028-68-5
(55)	Sėleninių briedragių ekstraktų	90028-67-4

Tačiau leidžiami šių medžiagų likučiai, jei jie yra techniškai neišvengiami, laikantis gerosios gamybos praktikos, ir jų kiekis neviršija 100 mg/kg.

Šiame pirmajame punkte išvardytos alerginės kvapiosios medžiagos, kurias uždrausta naudoti žaisluose. Šiame sąraše yra iš viso 55 medžiagos. Pirmiausia tai tos pačios alerginės kvapiosios medžiagos, kurios buvo uždraustos pagal Kosmetikos direktyvą (Nr. 1–40). Antra, žaisluose draudžiama naudoti ir kai kurias kitas alergines medžiagas, net jei buvo privaloma tik paženklinėti, kad šios medžiagos naudojamos kosmetikos gaminiuose (Nr. 41–55).

Tačiau šių medžiagų likučiai leidžiami tokiomis sąlygomis: jei jie yra techniškai neišvengiami, laikantis gerosios gamybos praktikos (GGP), ir jų kiekis neviršija 100 mg/kg. 100 mg/kg riba taikoma vienai kvapiajai medžiagai. Gamintojas neturėtų tyčia naudoti šias draudžiamas medžiagas. 100 mg/kg riba nustatyta rinkos priežiūros tikslais. Likutis gali būti apibrėžtas kaip mažas priemaišos kiekis pagamintame gaminyje, o priemaišos – tai nenumatytos žaliavų sudedamosios dalys. Daugiau informacijos apie GGP galima rasti EN ISO 22716.

Be to, ant žaislo, ant žaislo tvirtinamoje etiketėje, ant pakuotės arba pridėjame informaciniame lapelyje turi būti nurodyti toliau išvardytų alerginių kvapiųjų medžiagų,

jeigu jų dedama į žaislus ir jeigu jų koncentracija viršija 100 mg/kg žaislo ar jo sudedamųjų dalių masės, pavadinimai:

Nr.	Alerginės kvapiosios medžiagos pavadinimas	CAS Nr.
(1)	Anizilo alkoholis	105-13-5
(2)	Benzilbenzoatas	120-51-4
(3)	Benzilcinamatas	103-41-3
(4)	Citronelolis	106-22-9
(5)	Farnezolis	4602-84-0
(6)	Heksilcinamono aldehidas	101-86-0
(7)	Lilial	80-54-6
(8)	D-limonenas	5989-27-5
(9)	Linalolis	78-70-6
(10)	Metilheptinkarbonatas	111-12-6
(11)	3-metil-4-(2,6,6-trimetil-2-cikloheksen-1-il)-3-buten-2-onas	127-51-5

Antra, 11 punkte išvardytos tos alerginės kvapiosios medžiagos, kurias būtina paženklinėti. Ženklinėti privaloma, jei šių medžiagų koncentracija žaisluose viršija 100 mg/kg žaislo ar jo sudedamųjų dalių masės.

Šios medžiagos išvardijamos ant žaislo, ant žaislo tvirtinamoje etiketėje, ant pakuotės arba pridedamame informaciniame lapelyje.

Reikia pažymėti, kad šis punktas (abu sąrašai) gali būti iš dalies keičiamas Komisijos sprendimu, priimtu pagal komitologijos procedūrą, kaip nustatyta 46 straipsnyje.

Buvo paskelbtos kelios gairės įvairiais su Kosmetikos direktyva susijusiais klausimais. Jei norite pasinaudoti šiomis gairėmis, apsilankykite interneto svetainėje:

http://ec.europa.eu/growth/sectors/cosmetics/index_en.htm

11.3.12. 12 punktas

Kvapiąsias medžiagas, nurodytas 11 punkto pirmos dalies sąrašo 41–55 punktuose, ir kvapiąsias medžiagas, nurodytas to punkto trečios dalies sąrašo 1–11 punktuose, leidžiama naudoti uoslės lavinimo žaidimuose, kosmetikos rinkiniuose ir skonio lavinimo žaidimuose, jei:

- i) šios kvapiosios medžiagos yra aiškiai pažymėtos ant pakuotės ir ant pakuotės pateikiamas V priedo B dalies 10 punkte nurodytas įspėjimas;
- ii) jei taikoma, vaiko pagal instrukciją pagaminti produktai atitinka Direktyvos 76/768/EEB reikalavimus; ir
- iii) jei taikytina, šios kvapiosios medžiagos atitinka tam tikrus maisto srities teisės aktus.

Tokių uoslės lavinimo žaidimų, kosmetikos rinkinių ir skonio lavinimo žaidimų, kurie turi atitikti V priedo B dalies 1 punktą, neleidžiama naudoti jaunesniems kaip 36 mėn. vaikams.

Šiame punkte nustatytos draudimo naudoti tam tikras 11 punkte išvardytas alergines kvapiąsias medžiagas išimty, taikomos tam tikrų rūšių žaislams. Šios išimty taikomos trijų kategorijų žaislams: uoslės lavinimo žaidimams, skonio lavinimo žaidimams ir kosmetikos rinkiniams, kaip apibrėžta 3 straipsnyje. Šių kategorijų žaisluose gali būti alerginių kvapiųjų medžiagų, kurios išvardytos uždraustų medžiagų sąrašo (11 punkto pirmojo sąrašo) 41–55 punktuose, jei tenkinamos šios sąlygos:

- i) šios kvapiosios medžiagos yra aiškiai pažymėtos ant pakuotės. Pateikiamas V priedo b dalies 10 punkte nurodytas įspėjimas: „Sudėtyje yra kvapiųjų medžiagų, galinčių sukelti alergiją“
- ii) jei taikoma, vaiko pagal instrukciją pagaminti produktai atitinka Kosmetikos direktyvos reikalavimus.
- iii) jei taikoma, šios kvapiosios medžiagos atitinka tam tikrus maisto srities teisės aktus.

Be to, šių kategorijų gaminių, kuriems taikomos išimty, negalima leisti naudoti jaunesniems kaip 36 mėn. vaikams. Todėl būtina pridėti V priedo B dalies 1 punkte nustatyta įspėjimą (netinka vaikams iki 36 mėnesių ir t. t.).

11.3.13. 13 punktas

Greta 3, 4 ir 5 punktų reikalavimų, draudžiama viršyti toliau nurodytų išsiskyrimo iš žaislų ar jų sudėtinių dalių ribinių verčių:

Elementas	mg/kg sausoje, trapioje, miltelių pavidalo ar lanksčioje žaislo medžiagoje	mg/kg skystoje ar lipnioje žaislo medžiagoje	mg/kg nugrandytoje žaislo medžiagoje
Aliuminis	5 625	1 406	70 000
Stibis	45	11,3	560
Arsenas	3,8	0,9	47
Baris	1 500	375	18 750
Boras	1 200	300	15 000
Kadmis	1,3	0,3	17
Chromas (III)	37,5	9,4	460
Chromas (VI)	0,02	0,005	0,2
Kobaltas	10,5	2,6	130
Varis	622,5	156	7 700
Švinas	13,5	3,4	160
Manganas	1 200	300	15 000
Gyvsidabris	7,5	1,9	94
Nikelis	75	18,8	930
Selenas	37,5	9,4	460
Stroncis	4 500	1125	56 000
Alavas	15 000	3 750	180 000
Alavas organiniuose junginiuose	0,9	0,2	12
Cinkas	3 750	938	46 000

Šios ribinės vertės netaikomos žaislams ar jų sudėtinėms dalims, kurie dėl jų pasiekiamumo, funkcijų, tūrio ar masės akivaizdžiai nekelia jokio pavojaus juos čiulpiant, laižant, prarijus ar jiems ilgai liečiantis su oda, kai jie naudojami, kaip nurodyta 10 straipsnio 2 dalies pirmoje pastraipoje.

Šiame punkte nustatytos konkrečios tam tikrų cheminių medžiagų išsiskyrimo iš žaislų ribinės vertės. Šių verčių negalima viršyti, kaip ir to paties priedo 3, 4 ir 5 punktuose nustatytų ribinių verčių, kurios taikomos kartu su nuostatomis dėl CMR medžiagų žaisluose. Išsiskyrimo ribinės vertės taikomos žaislams ar žaislų sudedamosioms dalims, kurios yra pasiekiamos vaikams naudojant žaislus pagal paskirtį arba numatomu būdu, atsižvelgiant į įprastą vaikų elgseną.

„Greta“ reiškia, kad du reikalavimai gali būti taikomi atskirai ir papildyti vienas kitą. Jei tokie du reikalavimai prieštarauja vienas kitam, viršenybę teikiame tam reikalavimui, kurio nepažeistume.

Ši apibrėžtis, taikoma ŽSD reikalavimų dėl cheminių medžiagų 13 punktui, reiškia, kad 13 punkte nustatytos vertės yra nustatytos ir taikomos kartu su 3, 4 ir 5 punktais. 3, 4 ir 5 punktuose uždraustos naudoti CMR medžiagos ir nustatytos tam tikros išimtys, pagrįstos koncentracijos ribinėmis vertėmis, o 13 punkte nustatytos išsiskyrimo ribinės vertės.

13 punkte nustatytos išsiskyrimo ribinės vertės taikomos išvardytoms medžiagoms tik jei joms netaikomas bendro pobūdžio draudimas ar griežtesnis apribojimas pagal bendruosius horizontaliuosius teisės aktus. Šiuo atveju du reikalavimai prieštarautų vienas kitam ir 13 punktas nebebūtų taikomas. Galiausiai būtų taikomos griežtesnės arba saugesnės ribinės vertės. 13 punktas nėra išimtis, leidžianti išlaikyti aukštesnes ribines vertes arba nesilaikyti bendrojo draudimo.

Siekiant, kad būtų tik likučių, kurie yra suderinami su gerosios gamybos praktika, arseno, kadmio, chromo (VI), švino, gyvsidabrio ir alavo organiniuose junginiuose, kurie itin toksiški ir kurie dėl to neturėtų būti tyčia naudojami gaminti toms žaislų dalims, kurios lengvai pasiekiamos vaikams, ribinės vertės turėtų būti nustatomos tokio lygio, kuris siektų pusę tų lygių, kurie pagal atitinkamo mokslinio komiteto kriterijus laikomi saugiais.

Įvairioms žaislų arba jų sudedamųjų dalių medžiagoms nustatytos skirtingos išsiskyrimo ribinės vertės. Šios medžiagos yra a) sausos, trapios, miltelių pavidalo ar lanksčios žaislų medžiagos; b) skystos ir lipnios žaislų medžiagos ir c) nugrandytos žaislų medžiagos. Daugiau informacijos apie žaislų medžiagas galima rasti RIVM tyrime „Cheminės medžiagos žaisluose. Žaislų cheminės saugos vertinimo bendroji metodika, pagal kurią dėmesys skiriamas cheminiams elementams“.

<http://www.rivm.nl/bibliotheek/rapporten/320003001.pdf>

a) sausos, trapios, miltelių pavidalo ar lanksčios žaislų medžiagos.

Šios medžiagos – kietos žaislų medžiagos, žaidžiant išskiriančios miltelių pavidalo medžiaga. Šią medžiagą galima įkvėpti. Susitėpus rankas milteliais, dar labiau padidėja medžiagos poveikis per burną. Manoma, kad per dieną gali būti praryjama 100 mg tokios medžiagos.

b) skystos ir lipnios žaislų medžiagos.

Šios medžiagos – skystos arba lipnios žaislų medžiagos, kurias galima nuryti ir (arba) kurių poveikis žaidžiant patiriamas per odą. Manoma, kad per dieną gali būti praryjama 400 mg tokios medžiagos.

c) nugrandytos žaislų medžiagos.

Šios medžiagos – kietos žaislų medžiagos su danga arba be jos, kurių galima praryti kandant, graužiant, čiulpiant ar laižant. Manoma, kad per dieną gali būti praryjama 8 mg tokių medžiagų.

Toliau lentelėje pateikiami įvairių žaislų medžiagų pavyzdžiai

1. Sausos, trapios, miltelių pavidalo ar lanksčios žaislų medžiagos

Sausos	Trapios	Miltelių pavidalo	Lanksčios
Presuotos dažų tabletės	Kreida	Gipsas	Spalvotas smėlis
	Spalvotos kreidelės		Lipdybai skirtos medžiagos
			Plastilinas
			Orkaitėje kepant sukietėjančios PVC medžiagos, skirtos lipdybai
			Gniaužomoji guma

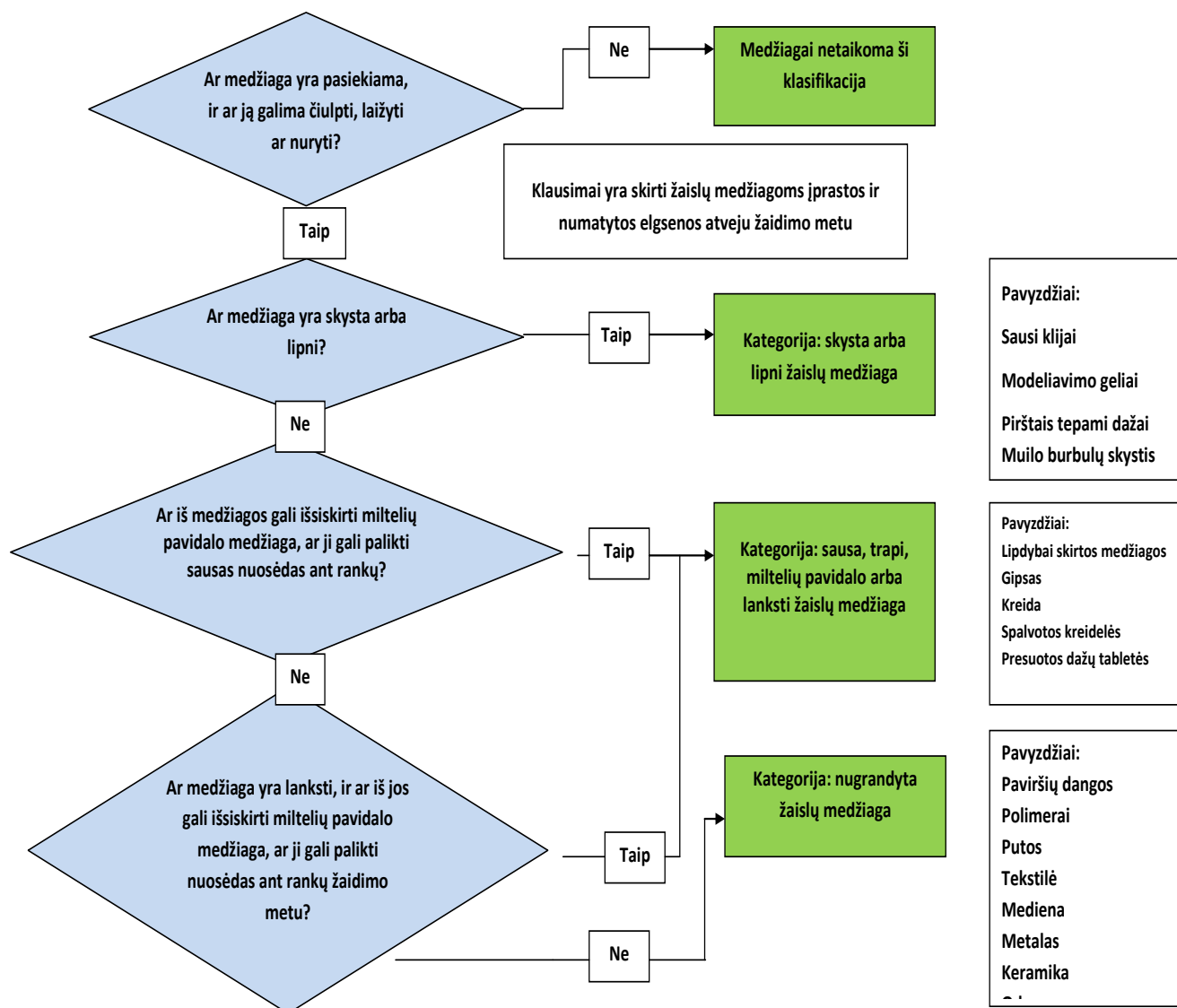
2. Skystos ar lipnios žaislų medžiagos

Skystos	Lipnios
Muilo burbulų skystis	Skysti klijai
Tempera dažai	Sausi klijai
Pirštais tepami dažai	Modeliavimo geliai

3. Nugrandytos žaislų medžiagos

Medžiaga	Pavyzdžiai
Paviršių dangos	Dažai, lakas
	Galvanizavimas
	Vakuuminio būdu garinti metalai
Polimerai (kieti)	Polistirenas
	ABS
	uPVC
	Polipropilenas
Polimerai (minkšti)	EVA putos (uždarų ląstelių struktūra)
	Guma
	PVC
	Elastomerai
	Dirbtinė oda
Kitos medžiagos	Oda
	Kaulas
	Natūrali kempinė
	Popierius, kartonas
Mediena	Medienos plokštės
	Medienos drožlių plokštės
	Fanera
Tekstilė	Veltinis
	Medvilnė
	Kuokšteliniai poliesterio pluoštai
	Pliušo audiniai
Stiklas, keramikos dirbiniai	Marmuras
	Stiklo pluoštas
Metalas ir lydiniai	Plienas
	Naujasidabris

Toliau pateikta struktūrinė schema padės klasifikuoti žaislų medžiagas.

Tačiau tam tikrų rūšių žaislams taikoma išimtis iš šių reikalavimų. Tai yra žaislai, kurie čiulpiami, laižomi, praryti ar ilgai liesdamiesi su oda akivaizdžiai nekelia jokio pavojaus, kai naudojami pagal paskirtį arba numatomu būdu, atsižvelgiant į įprastą vaikų elgseną. Šių pavojų aiškiai nėra dėl žaislo pasiekiamumo, funkcijų, tūrio ar masės.

Pavojaus nėra dėl žaislo funkcijų: pavyzdžiui, dviratis, kurio grandinė, padangos ar stabdžių trinkelės yra pasiekiamos, bet nėra tikėtina, kad galėtų būti čiulpiamos, kramtomos arba praryjamos.

Pavojaus nėra dėl žaislo pasiekiamumo: pavyzdžiui, sūpynės, kurių skersinis yra pasiekiamas, bet iš tiesų neįmanoma prie jo prisiliesti burna. Tai yra pavyzdys dalies, kuri yra pasiekiamą pagal standartą EN 71-1, bet iš tiesų labai mažai tikėtina, kad prie jos kas nors prisilies burna, nes ši dalis yra didelė, nejudama ir sunkiai pasiekiamą burna.

Pastaba. Įsidėmėkite, kad gali būti taikomi ir kiti Bendrijos teisės aktai (visų pirma REACH), kaip antai reikalavimai dėl kadmio, organinių alavo junginių, nikelio ir t. t. Reikalavimai dėl nikelio taikomi bet kokiam gaminiui, kuris skirtas tiesiogiai ir ilgą laiką liestis su oda. Šios kategorijos žaislams būtų taikoma Nikelio direktyva (šiuo metu – REACH XVII priede nustatyti apribojimai). Reikalavimai nesikartoja, nes Nikelio direktyva taikoma sąlyčio alergijai, o ŽSD – poveikiui prarijus.

Lentelės antraštėje užrašyta „Elementas“, bet ne visa, kas joje išvardyta, yra elementai, – yra ir junginių. Išsiskyrimo ribinė vertė turėtų būti taikoma visų organoalavo medžiagų sumai, nes jos visos yra toksiškos ir turi suminį poveikį (nors kai kurių iš jų poveikis yra stipresnis nei kitų).

11.4. IV. ELEKTRINĖS SAVYBĖS

11.4.1. 1 punkto pirmoji pastraipa

Žaislai neturi naudoti didesnės nei 24 voltų nuolatinės srovės ar lygiavertės alternatyvios srovės įtampos elektros, o pasiekiamose jų dalyse įtampa neturi viršyti 24 voltų nuolatinės srovės ar lygiavertės alternatyvios srovės.

Šioje nuostatoje nustatyta pagrindinė taisyklė dėl didžiausios elektros įtampos žaisluose ir pasiekiamose žaislų dalyse. Žaislai neturi naudoti didesnės nei 24 voltų nuolatinės srovės ar lygiavertės alternatyviosios srovės įtampos elektros. Pasiekiamose žaislų dalyse įtampa neturi viršyti 24 voltų nuolatinės srovės ar lygiavertės alternatyvios srovės.

11.4.2. 1 punkto antroji pastraipa

Vidinė įtampa neturi viršyti 24 voltų nuolatinės srovės ar lygiavertės alternatyvios srovės, nebent būtų užtikrinta, kad sukuriamos įtampos ir srovės derinys nesukeltų rizikos ar žalingo elektros šoko net ir žaislui sulūžus.

Šioje dalyje nustatyti reikalavimai dėl vidinės žaislų įtampos. Vidinė įtampa iš esmės neturėtų viršyti 24 voltų nuolatinės srovės ar lygiavertės alternatyvios srovės. Tačiau šis reikalavimas vidinei įtampai netaikomas, jei užtikrinama, kad sukuriamos įtampos ir srovės derinys nesukeltų žalingo elektros šoko net žaislui sulūžus. Šis reikalavimas taikomas neatsižvelgiant į vaiko amžių.

Vertinant, ką reiškia „sulūžus“, kaip minimalų reikalavimą galima taikyti standarto EN 71 1 dalies 5.1 punkte pateiktą sąvokų „pasiekiamą“ ir „numatomo naudojimo bandymai“ apibrėžtį.

11.4.3. 2 punktas

Žaislo dalys, kurios yra prijungtos prie elektros šaltinio arba gali turėti kontaktą su elektros šaltiniu, galinčiu sukelti elektros šoką, kartu su laidais ar kitais tokioms dalims elektrą praleidžiančiais laidininkais turi būti gerai izoliuotos ir mechaniškai apsaugotos, kad būtų galima išvengti tokio šoko rizikos.

Šioje dalyje nustatytas reikalavimas gerai izoliuoti ir mechaniškai apsaugoti žaislų dalis, siekiant išvengti elektros šoko rizikos. Jis pirmiausia taikomas žaislų dalims, kurios yra prijungtos prie elektros šaltinio arba gali turėti kontaktą su elektros šaltiniu, galinčiu sukelti elektros šoką. Antra, jis taikomas laidams ir kitiems tokioms dalims elektrą praleidžiantiems laidininkams.

11.4.4. 3 punktas

Elektriniai žaislai turi būti suprojektuoti ir pagaminti taip, jog būtų užtikrinta, kad didžiausia visų tiesiogiai pasiekiamų paviršių temperatūra nebūtų pavojinga prisilietus nudegti.

Šiame punkte specialiai elektriniams žaislams pakartota nuostata, kuri šio priedo 1 dalies 9 punkte nustatyta visiems žaislams. Jame konkrečiai nustatyta, kad elektriniai žaislai turi būti suprojektuoti ir pagaminti taip, jog būtų užtikrinta, kad didžiausia visų pasiekiamų paviršių temperatūra nebūtų pavojinga prisilietus nudegti.

11.4.5. 4 punktas

Numatomais gedimo atvejais žaisluose turi būti apsauga nuo elektros pavojaus, kylančio dėl elektros energijos šaltinio.

Šiame punkte nustatyta, kad žaisluose turi būti apsauga nuo visų elektros pavojų, kaip antai elektros šoko ar nudegimų, taip pat numatomais gedimo atvejais.

11.4.6. 5 punktas

Elektriniai žaislai turi tinkamai apsaugoti nuo gaisro pavojaus.

5 punkte konkrečiai nustatyta, kad elektroniniai žaislai turi būti apsaugoti nuo gaisro pavojaus. Svarbu įsidėmėti, kad elektroniniams žaislams taip pat taikomi reikalavimai dėl degumo, nustatyti ŽSD priedo 2 dalyje (specialūs saugos reikalavimai).

11.4.7. 6 punktas

Elektriniai žaislai turi būti suprojektuoti ir pagaminti taip, kad elektriniai, magnetiniai ir elektromagnetiniai laukai bei kito pobūdžio įrenginio skleidžiama spinduliuotė būtų tik tokio lygio, kuris yra būtinas žaislo veikimui, o veikiančių žaislų saugos lygis turi atitikti visuotinai pripažįstamą technikos lygį, atsižvelgiant į specialias Bendrijos priemones.

Šis punktas taikomas elektriniams, magnetiniams bei elektromagnetiniams laukams ir kitokiai elektrinių žaislų skleidžiamai spinduliuotei. Elektriniai žaislai turi būti suprojektuoti ir pagaminti taip, kad ši spinduliuotė būtų tik tokio lygio, kuris yra būtinas žaislo veikimui ir saugus. Atitiktis šiam reikalavimui vertinama pagal visuotinai pripažįstamą technikos lygį, atsižvelgiant į specialias Bendrijos priemones.

Tai visų pirma reiškia, kad būtina laikytis Elektromagnetinio suderinamumo direktyvos 2004/108/EB nuostatų.

11.4.8. 7 punktas

Žaislai su elektronine valdymo sistema turi būti suprojektuoti ir pagaminti taip, kad žaislas veiktų saugiai net jeigu elektroninė sistema sutrinka arba nustoja veikti dėl pačios sistemos gedimo ar dėl išorės veiksnių.

7 punktas taikomas žaislams su elektronine valdymo sistema, kaip antai nuotolinio valdymo žaislams. Šių rūšių žaislai turi veikti saugiai, net jeigu elektroninė sistema sutrinka arba nustoja veikti dėl pačios sistemos gedimo ar dėl išorės veiksnių.

11.4.9. 8 punktas

Žaislai turi būti suprojektuoti ir pagaminti taip, kad nekeltų pavojaus sveikatai arba kad nekiltų rizika susižeisti akis ar odą dėl lazerių, šviesos diodų ar kitos rūšies spinduliuotės poveikio.

8 punktas taikomas žaislams su lazeriais, šviesos diodais ar kitos rūšies spinduliuotę skleidžiantiems žaislams. Šių rūšių žaislai turi būti suprojektuoti ir pagaminti taip, kad nekeltų pavojaus sveikatai arba kad nekiltų rizika susižeisti akis dėl lazerių, šviesos diodų ar kitos rūšies spinduliuotės poveikio.

Techniniai reikalavimai dėl žaisluose naudojamų lazerių ir šviesos diodų nustatyti tarptautiniame standarte IEC 608251-1 ir jo pakeitimuose. CENELEC šiuo metu dirba šiuo klausimu, siekdamas parengti atskirus norminius reikalavimus žaislams.

11.4.10. 9 punktas

Žaislams skirti elektros transformatoriai neturi būti integruota žaislo dalis.

Šiame punkte nustatyta, kad žaislams skirti elektros transformatoriai neturi būti integruota žaislo dalis. Šis reikalavimas atitinka I priedo 18 punktą, kuriame nustatyta, kad žaislams skirti elektros transformatoriai nelaikomi žaislais, todėl neturi atitikti Žaislų direktyvos reikalavimų.

CENELEC standarte EN 62115:2005 + A2:2011 + A11:2012 + jų klaidų ištaisymuose nustatyti techniniai reikalavimai dėl žaislų elektrinių savybių.

11.5. V. HIGIENA

11.5.1. 1 punktas

Žaislai turi būti suprojektuoti ir pagaminti taip, kad atitiktų higienos ir švaros reikalavimus, siekiant išvengti rizikos užsikrėsti, susirgti ir apsinuodyti.

1 punkte nustatyta pagrindinė higienos taisyklė, kurią turi atitikti visų rūšių žaislai. Visi žaislai turi būti suprojektuoti ir pagaminti taip, kad nebūtų rizikos užsikrėsti, susirgti ir apsinuodyti dėl higienos ar švaros reikalavimų nesilaikymo.

11.5.2. 2 punktas

Žaislai, skirti vaikams iki 36 mėnesių, turi būti suprojektuoti ir pagaminti taip, kad jie galėtų būti valomi. Dėl to žaislus iš tekstilės turi būti galima plauti, išskyrus atvejus, kai žaisluose įtaisyti mechanizmai, kurie gali sugesti panardinus juos į vandenį. Po plovimo žaislai irgi turi atitikti saugos reikalavimus pagal šį punktą ir pagal gamintojo nurodymus.

Šiame punkte nustatyti specialūs reikalavimai žaislams, skirtiems vaikams iki 36 mėnesių. Šie žaislai turi būti suprojektuoti ir pagaminti taip, kad juos būtų galima valyti. Valymas šiuo atveju reiškia ant žaislo esančių nešvarumų ar purvo pašalinimą apskritai.

Pastaba. Kai kurių rūšių žaislai, skirti vaikams iki 3 metų, yra sukurti su apsauginėmis sistemomis, todėl juos galima laikyti savime išsivalančiais. Tačiau jie turi atitikti higienos reikalavimų 1 punktą.

Šiame punkte nustatyta, kad vaikams iki 36 mėnesių skirtus žaislus iš tekstilės turi būti galima plauti, taigi plaunant panardinti į vandenį. Tačiau jei žaisle iš tekstilės įtaisytas mechanizmas, kuris, panardinus plaunamą žaislą į vandenį, gali sugesti, tokio žaislo valymas gali būti tik paviršinis. Plovimas panardinus į vandenį reiškia žaislo panardinimą į vandenį ar kitą skystį; tokia priežiūra nebūtinai reiškia skalbimą skalbykle – žaislą galima plauti ir rankomis.

Žaislas iš tekstilės yra pagamintas iš tekstilės, pavyzdžiui, minkšti kimšti žaislai, prie kurių vaikai gali prisiglausti ir (arba) laikyti juos rankose. Siekiama, kad reikalavimai dėl plovimo būtų taikomi visų pirma tiems žaislams iš tekstilės, su kuriais vaikas žaidžia vaikiškoje lovelėje ir (arba) aptvarėlyje. Todėl žaislai iš tekstilės yra žaislai, pagaminti tik iš tekstilės, išskyrus žaislo viduje esančias medžiagas ir mažas detales ar papuošimus, prisiūtus ar pritvirtintus žaislo išorėje (pvz., akis ir nosį). Šių žaislų viduje gali būti mechaninė sudedamoji dalis, pagaminta ne iš tekstilės (mechanizmas). Mechanizmas – tai sudedamoji dalis ar kelios tarpusavyje susietos sudedamosios dalys, skirtos suteikti žaislui iš tekstilės bent vieną papildomą funkciją – šviesą, garsą, pastovią formą, judėjimą ir t. t.

Žaislų iš tekstilės pavyzdžių pateikta šio vadovo V paaiškinime.

Be to, šiame punkte nustatyta, kad žaislai turi atitikti visus saugos reikalavimus taip pat ir po išvalymo pagal šio punkto nuostatas ir pagal gamintojo nurodymus. Gamintojas, kai tinka, turėtų pateikti nurodymų, kaip valyti žaislą. Siekiant, kad žaislas po valymo atitiktų visus saugos reikalavimus, taikomas ŽSD 18 straipsnis. Tai reiškia, kad gamintojas

atlieka analizę dėl visų 18 straipsnyje nurodytų pavojų, įskaitant pavojus higienai, ir įvertina visų tokių pavojų atsiradimo galimybes. Pavyzdžiui, būtina įvertinti pavojus, kuriuos gali kelti mažos dalys, atsiskyrusios išvalius ar išplovus žaislą.

Šie žaislai iš tekstilės, skirti jaunesniems kaip 36 mėnesių amžiaus vaikams, kurie gali būti plaunami panardinant į vandenį ir po plovimo turi atitikti reikalavimus, negali būti žymimi etikete „plaunamas paviršius“:

– jeigu žaislas pažymėtas etikete „plaunamas paviršius“, tada „paviršiaus plovimas“ laikomas gamintojų instrukcija. Pagal ŽSD reikalavimus žaislas privalo atitikti reikalavimus po valymo remiantis gamintojo nurodymais. Tačiau gamintojo nurodymuose teigiama, kad paviršius yra plaunamas, tuo tarpu žaislas yra pagamintas iš tekstilės ir viduje neturi jokio mechanizmo, tad jis turėtų būti plaunamas panardinant į vandenį. Taigi, prieštaraujama ŽSD;

– esant sakiniui „plaunamas paviršius“, gamintojai gali bandyti apeiti ŽSD reikalavimus, panašiai kaip ir įspėjimo „netinkamas jaunesniems kaip 36 mėnesių amžiaus vaikams“ atveju. Gamintojai, pateikiantys į rinką žaislą, skirtą jaunesniems kaip 36 mėnesių amžiaus vaikams, ir vykduojantys (arba ne) mažoms dalims taikomus reikalavimus, vis tiek pridėdavo įspėjimą „netinkamas jaunesniems kaip 36 mėnesių amžiaus vaikams – mažos dalys“. Siekdamas aiškiai parodyti, kad, pridėjus šį įspėjimą, atsiranda prieštaravimas, reguliuotojas į naująją ŽSD įtraukė sakinį, nurodantį, jog prie tos rūšies žaislų (žaislai vaikams iki 36 mėnesių amžiaus) negali būti pridėdamas toks įspėjimas. Jis negali būti pridėdamas prie žaislų vyresniems kaip 36 mėnesių amžiaus vaikams, jeigu jie nėra pavojingi vaikams iki 36 mėnesių amžiaus, siekiant nesumenkinti tinkamai naudojamų įspėjimų (šiuo atveju – instrukcijų) poveikio.

Taigi, gamintojas negali žymėti žaislų iš tekstilės, kurie pagal ŽSD turi būti plaunami panardinus į vandenį, etikete „plaunamas paviršius“.

11.6. VI. RADIOAKTYVUMAS

Žaislai turi atitikti visas reikiamas priemones, priimtas pagal Europos atominės energijos bendrijos steigimo sutarties III skyrių.

Europos atominės energijos bendrijos steigimo sutarties III skyrius skirtas sveikatos apsaugai nuo radiacijos.

11.7. A priedėlis

Kancerogeninių, mutageninių arba toksiškų reprodukcijai (CMR) medžiagų ir jų leidžiamų naudojimo paskirčių sąrašas pagal III dalies 4, 5 ir 6 punktus

Cheminė medžiaga	Klasifikavimas	Leidžiama naudojimo paskirtis
Nikelis	CMR 2	Žaisluose ir žaislų sudedamosiose dalyse, pagamintuose iš nerūdijančio plieno. Žaislų sudedamosiose dalyse, per kurias numatoma leisti elektros srovę.

Šiame priedėlyje pateiktas CMR medžiagų ir jų galimo panaudojimo būdų sąrašas. Tai yra ir tos medžiagos, kurioms taikomos išimtys pagal II priedo III dalies 4 ir 5 punktuose nustatytą išimties taikymo procedūrą, ir nikelio naudojimas nerūdijančiame pliene, kurį, kaip nustatyta II priedo III dalies 6 punkte, saugu naudoti.

Išimtis dėl nikelio naudojimo nerūdijančiame pliene taikoma nuo 2013 m. liepos 20 d. Išimtis dėl nikelio naudojimo žaislų sudedamosiose dalyse, per kurias numatoma leisti elektros srovę, bus taikoma nuo 2015 m. liepos 1 d.

11.8. B priedėlis

B priedėlio paskirtis – paaiškinti, kurios CMR medžiagų klasifikavimo taisyklės taikomos tam tikru metu. Taip yra dėl Reglamento (EB) Nr. 1272/2008 (KŽP) galiojimo terminų, pagal kuriuos klasifikavimo taisyklės pradėtos taikyti palaipsniui, pirmiausia cheminėms medžiagoms (nuo 2010 m. gruodžio 1 d.) ir po to mišiniams (nuo 2015 m. birželio 1 d.). Nuo 2015 m. birželio 1 d. medžiagų ir mišinių klasifikavimas turi būti atliekamas tik pagal KŽP taisyklės.

11.8.1. 1 punktas

Medžiagų ir mišinių klasifikavimo kriterijai, naudojami II dalies 2 punkto taikymo tikslais.

A. Kriterijai taikomi nuo 2011 m. liepos 20 d. iki 2015 m. gegužės 31 d.:

Medžiagos

Medžiaga tenkina toliau nurodytų pavojaus klasių ar kategorijų kriterijus, nustatytus Reglamento (EB) Nr. 1272/2008 I priede:

- a) 2.1–2.4, 2.6 ir 2.7 pavojingumo klasės, 2.8 klasės A ir B tipas, 2.9, 2.10, 2.12, 2.13 klasės 1 ir 2 kategorijos, 2.14 klasės 1 ir 2 kategorijos, 2.15 klasės A–F tipai;
- b) 3.1–3.6 pavojingumo klasės, 3.7 pavojingumo klasė – neigiamas poveikis lytinei funkcijai ir vaisingumui arba vystymuisi, 3.8 klasė – ne narkotinis poveikis, 3.9 ir 3.10 klasės;
- c) pavojaus klasė 4.1;
- d) pavojaus klasė 5.1.

Mišiniai

Mišinys yra pavojingas, kaip apibrėžta Direktyvoje 67/548/EEB.

B. Kriterijai, taikomi nuo 2015 m. birželio 1 d.:

Medžiaga arba mišinys tenkina toliau nurodytų pavojaus klasių ar kategorijų kriterijus, nustatytus Reglamento (EB) Nr. 1272/2008 I priede:

- a) 2.1–2.4, 2.6 ir 2.7 pavojingumo klasės, 2.8 klasės A ir B tipas, 2.9, 2.10, 2.12, 2.13 klasės 1 ir 2 kategorijos, 2.14 klasės 1 ir 2 kategorijos, 2.15 klasės A–F tipai;
- b) 3.1–3.6 pavojingumo klasės, 3.7 pavojingumo klasė – neigiamas poveikis lytinei funkcijai ir vaisingumui arba vystymuisi, 3.8 klasė – ne narkotinis poveikis, 3.9 ir 3.10 klasės;
- c) pavojaus klasė 4.1;
- d) pavojaus klasė 5.1.

Šiame punkte paaiškinta, kurios klasifikavimo taisyklės taikomos žaislams, kurie patys yra medžiagos arba mišiniai (II priedo III dalies 2 punktas), taip pat kai yra būtina pateikti specialų išpėjimą dėl cheminių žaislų, kaip nustatyta V priedo b dalies 4 punkte. Nuo 2015 m. birželio 1 d. A punktas tapo nebeaktualus ir taikomi tik B punkte nurodyti kriterijai.

11.8.2. 2 punktas

Bendrijos teisės aktai, kuriais reglamentuojamas tam tikrų medžiagų naudojimas, III dalies 4 a ir 5 a punktų taikymo tikslais

Nuo 2011 m. liepos 20 d. iki 2015 m. gegužės 31 d. atitinkamos medžiagų koncentracijos vertės, naudojamos mišinių, kuriuose yra šių medžiagų, klasifikavimui, nustatomos pagal Direktyvos 1999/45/EB nuostatas.

Nuo 2015 m. birželio 1 d. atitinkamos medžiagų koncentracijos vertės, naudojamos mišinių, kuriuose yra šių medžiagų, klasifikavimui, nustatomos pagal Reglamento (EB) Nr. 1272/2008 nuostatas.

Šiame punkte paaiškinta, kurios koncentracijos taikomos nukrypimo nuo CMR medžiagų draudimo pagal II priedo III dalies 4 punkto a papunktį ir 5 punkto a papunktį tikslu. Nuo 2015 m. birželio 1 d. pirma dalis tapo nebeaktuali ir taikomos tik KŽP reglamente nurodytos koncentracijos.

11.8.3. 3 punktas

Medžiagų ir mišinių, kurie klasifikuojami kaip kancerogeniniai, mutageniniai arba toksiški reprodukcijai (CMR), kategorijos, naudojamos III dalies 4 punkto taikymo tikslais.

Medžiagos

III dalies 4 punktas taikomas medžiagoms, kurios pagal Reglamento (EB) Nr. 1272/2008 nuostatas priskiriamos kancerogeninių, mutageninių arba toksiškų reprodukcijai medžiagų 1A arba 1B kategorijoms.

Mišiniai

Nuo 2011 m. liepos 20 d. iki 2015 m. gegužės 31 d. III dalies 4 punktas taikomas mišiniams, kurie, kai tinka, pagal Direktyvos 1999/45/EB ir Direktyvos 67/548/EEB nuostatas priskiriami CMR 1 arba 2 kategorijoms.

Nuo 2015 m. birželio 1 d. III dalies 4 punktas taikomas medžiagoms, kurios pagal Reglamento (EB) Nr. 1272/2008 nuostatas priskiriamos CMR 1A arba 1B kategorijoms.

Šiame punkte paaiškinta, kurioms CMR kategorijoms taikoma nukrypti nuo CMR draudimo pagal II priedo III dalies 4 punktą leidžianti nuostata. Nuo 2015 m. birželio 1 d. ta nukrypti leidžianti nuostata taikoma tik medžiagoms ir mišiniams, priskiriamoms CMR 1A ir 1B kategorijoms pagal KŽP reglamentą.

11.8.4. 4 punktas

Medžiagų ir mišinių, kurie klasifikuojami kaip kancerogeniniai, mutageniniai arba toksiški reprodukcijai (CMR), kategorijos, naudojamos III dalies 5 punkto taikymo tikslais.

Medžiagos

III dalies 5 punktas taikomas medžiagoms, kurios pagal Reglamento (EB) Nr. 1272/2008 nuostatas priskiriamos CMR 2 kategorijai.

Mišiniai

Nuo 2011 m. liepos 20 d. iki 2015 m. gegužės 31 d. III dalies 5 punktas taikomas mišiniams, kurie, kai tinka, pagal Direktyvos 1999/45/EB ir Direktyvos 67/548/EEB nuostatas priskiriami CMR 3 kategorijai.

Nuo 2015 m. birželio 1 d. III dalies 5 punktas taikomas medžiagoms, kurios pagal Reglamento (EB) Nr. 1272/2008 nuostatas priskiriamos CMR 2 kategorijai.

Šiame punkte paaiškinta, kurioms CMR kategorijoms taikoma nukrypti nuo CMR draudimo pagal II priedo III dalies 5 punktą leidžianti nuostata. Nuo 2015 m. birželio 1 d. ta nukrypti leidžianti nuostata taikoma tik medžiagoms ir mišiniams, priskiriamoms CMR 2 kategorijai pagal KŽP reglamentą.

11.8.5. 5 punktas

Medžiagų ir mišinių, kurie klasifikuojami kaip kancerogeniniai, mutageniniai arba toksiški reprodukcijai (CMR), kategorijos, naudojamos 46 straipsnio 3 dalies taikymo tikslais.

Medžiagos

46 straipsnio 3 dalis taikoma medžiagoms, kurios pagal Reglamento (EB) Nr. 1272/2008 nuostatas priskiriamos CMR 1A, 1B ir 2 kategorijoms.

Mišiniai

Nuo 2011 m. liepos 20 d. iki 2015 m. gegužės 31 d. 46 straipsnio 3 dalis taikoma mišiniams, kurie, kai tinka, pagal Direktyvos 1999/45/EB ir Direktyvos 67/548/EEB nuostatas priskiriami CMR 1, 2 ir 3 kategorijoms.

Nuo 2015 m. birželio 1 d. 46 straipsnio 3 dalis nuostatas taikoma medžiagoms, kurios pagal Reglamento (EB) Nr. 1272/2008 nuostatas priskiriamos CMR 1A, 1B ir 2 kategorijoms.

Šiame punkte paaiškinta, kurioms CMR kategorijoms išimtys CMR medžiagų draudimo atžvilgiu gali būti suteiktos taikant komitologijos procedūrą pagal 46 straipsnio 3 dalį. Nuo 2015 m. birželio 1 d. šios išimtys gali būti taikomos tik medžiagoms arba mišiniams, priskiriamoms CMR 1A, 1B arba 2 kategorijoms pagal KŽP reglamentą. Faktiškai suteiktos išimtys nurodytos A priedėlyje.

11.9. C priedėlis

Specialios cheminių medžiagų, kurios naudojamos gaminti žaislams, skirtiems jaunesniems negu 36 mėnesių vaikams, arba žaislams, skirtiems dėti į burną, ribinės vertės, patvirtintos pagal 46 straipsnio 2 dalį

Cheminė medžiaga	CAS Nr.	Ribinė vertė
TCEP	115-96-8	5 mg/kg (ribinė kiekio vertė)
TCPP	13674-84-5	5 mg/kg (ribinė kiekio vertė)
TDCP	13674-87-8	5 mg/kg (ribinė kiekio vertė)
Bisfenolis A	80-05-7	0,1 mg/l (išsiskyrimo ribinė vertė) pagal standartuose EN 71-10:2005 ir EN 71-11:2005 nustatytus metodus.

C priedėlyje nurodytos specialios cheminių medžiagų, kurios naudojamos gaminti žaislams, skirtiems jaunesniems negu 36 mėnesių vaikams, arba žaislams, skirtiems dėti į burną, ribinės vertės, patvirtintos pagal 46 straipsnio 2 dalį.

Atsižvelgiant į įtrauktas medžiagas reikėtų pažymėti, kad:

- cheminė medžiaga tri(2-chloretil)fosfatas (**TCEP**) (CAS Nr. 115-96-8) yra fosfato esteris, kuris polimeruose naudojamas kaip ugniai atsparus plastifikatorius. Tris[2-chlor-1-(chlormetil)etil] fosfatas (**TDCP**), CAS Nr. 13674-87-8, ir tris(2-chlor-1-metiletil) fosfatas (**TCPP**), CAS Nr. 13674-84-5, yra TCEP alternatyvios halogenizuotos medžiagos;
 - Konkrečios TCEP, TCPP ir TDCP ribinės vertės bus taikomos nuo 2015 m. gruodžio 21 d..
- **bisfenolio A** likutinio monomero pėdsakai paprastai aptinkami polikarbonatuose ir epoksidinėse dervose. Jis taip pat gali būti naudojamas kaip priedas (polimerizavimo priemonė) tam tikrų PVC medžiagų gamyboje.
 - Konkreti bisfenolio A ribinė vertė bus taikoma nuo 2015 m. gruodžio 21 d.

12. III PRIEDAS

12.1. EB atitikties deklaracija

1. Nr. ... (unikalus žaislo (-ų) identifikacijos numeris).
2. Gamintojo arba jo įgaliotojo atstovo pavadinimas ir adresas:
3. Ši atitikties deklaracija išduota tik gamintojo atsakomybe:
4. Deklaracijos objektas (žaislo identifikavimo ženklas, pagal kurį jį galima atsekti). Kartu pateikiamas spalvotas atvaizdas, pakankamai aiškus, kad būtų galima žaislą identifikuoti.
5. 4 punkte aprašytas deklaracijos objektas atitinka susijusius Bendrijos derinimo teisės aktus:
6. Susijusių taikytų darnųjų standartų nuorodos arba specifikacijų, pagal kurias buvo deklaruota atitiktis, nuorodos:
7. Jei taikytina, notifikuotoji įstaiga (pavadinimas, numeris) atliko (dalyvavimo procese aprašymas) ir išdavė sertifikatą:
8. Papildoma informacija:
Už ką ir kieno vardu pasirašyta:
(išdavimo vieta ir data)
(pavardė, pareigos) (parašas)

Šiame priede nustatytas EB atitikties deklaracijos, kurią privaloma parengti pagal 15 straipsnį, pavyzdys ir nurodyta informacija, kurią reikia joje pateikti. Daugiau informacijos apie tai galima rasti techninių dokumentų vadove.

13. IV PRIEDAS

13.1. Techniniai dokumentai

21 straipsnyje nurodyti techniniai dokumentai, gaminio byla, kiek tai susiję su vertinimu, visų pirma turi apimti:

- a) išsamų konstrukcijos ir gamybos aprašą, įskaitant žaisle esančių sudedamųjų dalių ir medžiagų sąrašą ir saugos duomenų apie panaudotas chemines medžiagas lapus, kuriuos turi pateikti cheminių medžiagų tiekėjai;
- b) pagal 18 straipsnį atliktą (-us) saugos vertinimą (-us);
- c) taikytos atitikties procedūros vertinimą;
- d) EB atitikties deklaracijos kopiją;
- e) gamybos ir laikymo vietų adresus;
- f) dokumentų, kuriuos gamintojas galėjo pateikti atitinkamai notifikuotajai įstaigai, kopijas;
- g) bandymų ataskaitas ir priemonių, kuriomis gamintojas užtikrina gamybos atitiktį darniesiems standartams, aprašus, jeigu gamintojas laikėsi gamybos vidaus kontrolės procedūrų, nurodytų 19 straipsnio 2 dalyje; ir
- h) EB tipo tyrimo sertifikato kopiją, aprašą priemonių, kuriomis gamintojas užtikrina gamybos atitiktį gaminio tipui, kaip aprašyta EB tipo tyrimo sertifikate, ir notifikuotajai įstaigai gamintojo pateiktų dokumentų kopijas, jeigu gamintojas laikėsi EB tipo tyrimo ir tipo atitikties deklaracijos, nurodytos 19 straipsnio 3 dalyje.

Šiame priede pateiktas neišsamus dokumentų, kuriuos būtina įtraukti į techninius dokumentus, sąrašas. Šie dokumentai turi būti įtraukti į techninius dokumentus, jei jie yra svarbūs vertinant žaislo atitiktį direktyvai. Tačiau gali reikėti pateikti ir kitų svarbių duomenų bei informacijos.

Šiuo metu rengiamos specialios techninių dokumentų, įskaitant saugos vertinimą, gairės.

14. V PRIEDAS. ĮSPĖJIMAI

14.1. A DALIS. Bendro pobūdžio įspėjimai

11 straipsnio 1 dalyje nurodyti apribojimai turi apimti bent minimalų ir maksimalų naudotojų amžių, ir, tam tikrais atvejais, žaislo naudotojų gebėjimą, maksimalų ar minimalų naudotojų svorį ir būtinybę užtikrinti, kad žaislas būtų naudojamas tik prižiūrint suaugusiesiems.

A dalyje nustatytos bendrosios taisyklės, taikomos įspėjimams dėl visų kategorijų žaislų. Joje patikslintos 11 straipsnio 1 dalies nuostatos. Tame straipsnyje nustatyti naudojimo apribojimai turi apimti bent minimalų ir maksimalų naudotojų amžių. Tam tikrais atvejais jie taip pat turi apimti žaislo naudotojų gebėjimus saugiai naudoti žaislą, pavyzdžiui, gebėjimą savarankiškai sėdėti, maksimalų ar minimalų naudotojų svorį ir galbūt būtinybę naudoti žaislą tik prižiūrint suaugusiesiems. Šiais įspėjimais dėl naudojimo apribojimų atkreipiamas naudotojų arba jų prižiūrėtojų dėmesys į būdingus pavojus ir riziką patirti žalą naudojant žaislus, taip pat į būdus jų išvengti.

Ši nuostata nereiškia, kad būtina nurodyti visų žaislų naudotojų amžių. Šiuos naudojimo apribojimus reikia paminėti tik tam, kad žaislas būtų saugiai naudojamas. Gamintojai gali nurodyti amžiaus grupę (2+, 6+, ...), bet šio nurodymo negalima painioti su įspėjimu ir jis neturi įspėjimo teisinės reikšmės.

Žaislų, kurių naudojimo apribojimus būtina nurodyti, pavyzdžiai:

- chemijos rinkinys (reikia nurodyti minimalų amžių ir kad reikalinga suaugusiųjų priežiūra);
- motoroleriai (reikia paminėti, kokio svorio vaikams jie skirti);
- funkciniai žaislai (reikia paminėti, kad reikalinga priežiūra).

14.2. B DALIS. Specialūs įspėjimai ir nurodymai, kokių atsargumo priemonių reikia laikytis naudojant tam tikrų kategorijų žaislus

14.2.1. 1 punktas

Ant žaislų, kurie galėtų būti pavojingi vaikams iki 36 mėnesių, turi būti nurodytas įspėjimas: „Netinka vaikams iki 36 mėnesių“ arba „Netinka vaikams iki 3 metų“, arba šio paveiksluko formos įspėjimas:

Kartu su įspėjimais turi būti trumpai nurodytas konkretus pavojus – jis gali būti nurodytas ir naudojimo instrukcijoje.

Šis punktas netaikomas žaislams, kurie pagal savo paskirtį, matmenis, požymius, savybes ar kitokiu neginčijamu pagrindu yra akivaizdžiai netinkami vaikams iki 36 mėnesių.

Ši nuostata taikoma visiems žaislams, kurie nėra skirti vaikams iki 36 mėnesių, nes gali būti jiems pavojingi. Ant šių žaislų būtina nurodyti aiškų įspėjimą, kad jie netinka vaikams iki 3 metų (arba 36 mėnesių) amžiaus. Ekonominės veiklos vykdytojai gali rinktis naudoti įspėjimą „netinka vaikams iki 36 mėnesių“, „netinka vaikams iki 3 metų“ arba piktogramą

Šią piktogramą sudarančios detalės: apskritimas ir įžambus brūkšnys turėtų būti raudoni, fonas – baltas, amžiaus grupė ir veido kontūrai – juodi, o piktogramos dydis neturėtų būti mažesnis kaip 10 mm skersmens. Šis simbolis turėtų būti naudojamas tik 0–3 metų amžiaus grupei, o ne kokiems nors kitiems įspėjimams dėl amžiaus ženklinti, siekiant išvengti neteisingo jo supratimo.

Vien tik įspėjimo dėl amžiaus pateikti nepakanka. Kartu būtina trumpai nurodyti konkretų būdingą pavojų, jei žaislą naudotų vaikai iki 36 mėnesių amžiaus.

ŽSD pavojus apibrėžtas kaip galimas žalos šaltinis. Žala – fizinis sužeidimas arba kita žala sveikatai, įskaitant ilgalaikę žalą.

Pastaba. Pagal CEN 11 vadovą sąvoką „pavojus“ galima patikslinti, nusakant pavojaus kilmę (pvz., mechaninis pavojus, elektros pavojus) arba galimos žalos pobūdį (pvz., elektros šoko pavojus, pavojus įsipjauti, toksinis pavojus, gaisro pavojus).

Dažniausiai nurodomas konkretus pavojus, gresiantis vaikams iki 36 mėnesių, yra pavojus dėl mažų dalių. Pavojų kelia mažos dalys, o žala – užspringimas. Įspėjimą dėl amžiaus apribojimo būtina pateikti pagal 11 straipsnio 3 dalį. Tačiau pavojų, kai tinka, galima nurodyti ir naudojimo instrukcijoje.

Vartotojai paprastai gerai supranta kai kuriuos pavojus ir galimą jų žalą. Pavyzdžiui, suprantama, kad mažomis dalimis galima užspringti, o smaigalys gali įdurti odą. Bet kai kuriais atvejais to galima ir nesuprasti. Pavyzdžiui, vartotojai gali ne visada žinoti, kad ilga virvele galima pasismaugti arba kad galima patirti žalą dėl kai kurių žaislų formos ir dydžio, jei vaikas, kuris yra per mažas savarankiškai sėdėti, kramtydamas ar čiulpdamas žaislą, nukristų arba apsiverstų ant pilvo ir nebegalėtų atsikelti. ŽSD 11 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad įspėjimai turi būti suprantami. Todėl, jei galimas pavojus vartotojams nėra akivaizdus, nurodant pavojų kartu reiktų aiškiai aprašyti šią žalą, paaiškinant visą įspėjimą (pvz., pavojus pasismaugti ilga virvele arba pavojus užspringti mažais kamuoliukais). Žala gali būti nurodoma, naudojant, pvz., terminus „Pavojus užspringti“ ir „Pavojus pasismaugti“, nes ji yra nustatyta. Tačiau niekuomet nepakanka nurodyti vien tik žalą (užspringimas, pasismaugimas ir t.t.). Tais atvejais, kai gerai žinoma, kokią žalą gali sukelti gaminio savybė (pvz., tai, kad dėl „mažų dalių“ galima užspringti), pakanka nurodyti tik pavojų. Tačiau visada leidžiama nurodyti tiek pavojų, tiek žalą (pvz., „Mažos dalys. Pavojus užspringti“). Kai yra daugiau kaip vienas pavojus, nurodomas bent vienas iš pagrindinių pavojų.

Pavojų, kuriuos galima nurodyti, pavyzdžiai:

Galima pridėti žodžius skliaustuose, tačiau tai nėra privaloma pagal ŽSD.

- mažos dalys (galima užspringti)
- ilga virvelė (pavojus pasismaugti);
- maži kamuoliukai, kuriais galima užspringti.

Ant kai kurių rūšių žaislų gali reikėti pateikti daugiau kaip vieną V priede nustatytą įspėjimą, kuriuo apribojamas amžius. Pavyzdžiui, tai gali reikėti padaryti, jei cheminis žaislas turi mažų dalių. Šiuo atveju reikėtų paminėti griežčiausią amžiaus apribojimą ir atitinkamą įspėjimą.

Kai kurie žaislai aiškiai nėra skirti vaikams iki 3 metų. Taip gali būti dėl jų paskirties, matmenų, požymių, savybių ar kitokiu neginčijamu pagrindu. Pavyzdžiui, kai kurie dviračiai arba riedučiai, nuotoliniu būdu valdomi pažangių funkcijų turintys žaislai, didelių dydžių žaisliniai karnavaliniai kostiumai ir strateginiai stalo žaidimai akivaizdžiai skirti vyresniems vaikams, ir vartotojui aišku, kad jie netinka vaikams iki 36 mėnesių. Šiais atvejais pateikti įspėjimo nebūtina. Ant tokių žaislų, kurie aiškiai neskirti vaikams iki 36 mėnesių, įspėjimo pateikti nereikia. Net jei ŽSD nedraudžiama pateikti neprivalomo įspėjimo, kad žaislas neskirtas vaikams iki 36 mėnesių, gamintojai turėtų kruopščiai apsvarstyti, ar tikrai reikia pateikti nebūtinius įspėjimus. Jei pateikiama per daug įspėjimų, ilgainiui gali sumažėti tinkamai naudojamų įspėjimų poveikis. Todėl rekomenduojama nenaudoti šio įspėjimo netinkamai ir nepateikti jo su visais žaislais (t. y. visi žaislai, skirti vyresniems kaip 3 metų vaikams), kad šio įspėjimo papildoma nauda vartotojui nesumažėtų.

Svarbu pažymėti, kad 11 straipsnio 1 dalies 3 pastraipos nuostata draudžiama netinkamai naudoti įspėjimą tais atvejais, kai įspėjimas prieštarauja pagal funkcijas, matmenis ir savybes nustatytai žaislo paskirčiai. Jei žaislas pagal funkcijas, matmenis ir kt. yra aiškiai skirtas vaikams iki 3 metų (pavyzdžiui, barškučiai, minkšti kimšti žaislai, kūdikių žaislai), naudoti įspėjimą dėl amžiaus draudžiama pagal 11 straipsnio 1 dalies 3 pastraipą. Jei galima pagrįstai manyti, kad tėvai ar kiti prižiūrėtojai palaikytų žaislą vaikams iki 36 mėnesių skirtu žaislu dėl jo funkcijų, matmenų ar savybių (kaip apibūdinta 3 straipsnio 29 punkte), įspėjimą „Netinka vaikams iki 36 mėnesių“ ar pan. naudoti draudžiama. Kitaip tariant, neleistina, vien tik naudojant įspėjimą, apeiti šiems žaislams taikytinų saugos reikalavimų.

Išsamūs reikalavimai, koks turi būti įspėjimo dėl amžiaus simbolis (dydis, spalva ir t. t.), pateikti standarte EN 71-1.

14.2.2. 2–10 punktai

Šiuose punktuose nustatyti specialūs įspėjimai dėl kitų žaislų kategorijų, nesusijusių su vaiko amžiumi. Visų šių įspėjimų privalomos formuluotės nurodytos šiuose punktuose (11 straipsnio 1 dalis).

Judrumo žaislai (2 punktas), funkciniai žaislai (3 punktas), cheminiai žaislai (4 punktas), vandens žaislai (6 punktas), uoslės lavinimo žaidimai, kosmetikos rinkiniai ir skonio lavinimo žaidimai (10 punktas) apibrėžti 3 straipsnyje.

Nors žodis „Išpėjimas“ nevartojamas V priedo B dalies formuluotėse, prieš išpėjimus ir piktogramą turi būti užrašyta „Išpėjimas“ arba „Išpėjimai“ (žr. 11 straipsnį).

Pastaba. Darniuosiuose standartuose gali būti pateikta papildomų išpėjimų, taikytinų šių kategorijų žaislams.

2. Judrumo žaislai

Ant judrumo žaislų turi būti išpėjimas:

„tik buitiniam naudojimui“.

Kai tinkama, prie judrumo žaislų, tvirtinamų prie skersinio, bei prie kitų judrumo žaislų pateikiami nurodymai, jog būtina kartkartėmis tikrinti pagrindines jų dalis (pakabinimo priemonės, atramas, sutvirtinimus ir t. t.), kartu pabrėžiant, kad, jeigu nebus tikrinama, bežaidžiant galima iškristi ar apvirsti.

Reikia taip pat pateikti nurodymus, kaip surinkti žaislą, nurodant tas dalis, kurios, neteisingai žaislą surinkus, gali kelti pavojų. Reikia nurodyti specifinę informaciją apie tinkamą paviršių.

Tai reiškia, kad šią informaciją būtina nurodyti naudojimo instrukcijoje. Prie žaislo pridėti kompaktinį diską su naudojimo instrukcija nepakanka, nes ne visi vartotojai turi kompiuterius, kad galėtų pasinaudoti šia instrukcija ir informacija apie surinkimą. Ši informacija kartu su judrumo žaislu turi būti pateikta popieriuje (pranešime, informaciniame lapelyje ar ant pakuotės).

3. Funkciniai žaislai

Funkciniai žaislai turi turėti išpėjimą:

„Galima naudoti tik prižiūrint suaugusiems“.

Be to, su šiais žaislais pateikiami paaiškinimai, ką su jais galima daryti, ir nurodymai, kokių atsargumo priemonių turi imtis vartotojas, ir išpėjimas, kad nesiimant šių atsargumo priemonių gali kilti konkrečiai nurodytas pavojus, paprastai susijęs su tuo prietaisu ar gaminiu, kurio sumažintas modelis ar imitacija yra tas žaislas. Taip pat nurodoma, kad žaislą reikia laikyti jaunesniems, nei tam tikro amžiaus, kuris nustatomas gamintojo, vaikams nepasiekiamoje vietoje.

4. Cheminiai žaislai

Nepažeidžiant taikomų Bendrijos teisės aktų dėl tam tikrų pavojingų medžiagų ar mišinių klasifikavimo, įpakavimo ir ženklavimo etiketėmis išdėstytų nuostatų taikymo, žaislų, turinčių natūraliai pavojingų medžiagų ar mišinių, naudojimo instrukcijose pateikiamas išpėjimas dėl šių medžiagų ar mišinių pavojingo pobūdžio ir nurodomos atsargumo priemonės, kurių turi imtis vartotojas, kad išvengtų su jais susijusio pavojaus, kuris glaustai apibūdinamas atsižvelgiant į žaislo tipą. Taip pat nurodoma pirmoji pagalba, kuri turi būti teikiama įvykus dideliame nelaimingame atsitikime naudojant šio tipo žaislą. Taip pat nurodoma, kad žaislus reikia laikyti jaunesniems, nei tam tikro amžiaus, kuris nustatomas gamintojo, vaikams nepasiekiamoje vietoje.

Be pirmoje pastraipoje nustatytų instrukcijų, ant cheminių žaislų pakuotės pateikiamas toks išpėjimas:

„Netinka vaikams iki (*) metų. Naudoti prižiūrint suaugusiesiems“.
Konkrečiai cheminiais žaislais yra laikomi: chemijos rinkiniai, plastikiniuose indeliuose sandarinami preparatų rinkiniai, miniatiūrinės dirbtuvėlės keramikos, emaliavimo ar fotografijos darbams ir panašūs žaislai, kuriuos naudojant vyksta cheminė reakcija ar atitinkamas medžiagos pasikeitimo procesas.

5. Pačiūžos, riedučiai, vienaeiliai riedučiai, riedlentės, motoroleriai ir vaikiški žaisliniai dviračiai
Jei šie žaislai skirti parduoti kaip žaislai, ant jų turi būti nurodytas toks įspėjimas:
„Būtina naudoti saugos priemones. Nenaudoti eismo vietose“.
Be to, vartojimo instrukcijose yra primenama, kad su tuo žaislu reikia būti atsargiam, nes jis reikalauja gerų įgūdžių, kad nenukristum ar nesusidurtum ir kad dėl to nesusižeistum ar nesužeistum trečiųjų asmenų. Dar reikia pateikti tam tikrus nurodymus dėl rekomenduotinių apsaugos priemonių (šalmų, pirštinių, antkelių, alkūnių apsaugos priemonių ir pan.).

Tai reiškia, kad šią informaciją būtina nurodyti naudojimo instrukcijoje!

6. Žaislai, skirti naudoti vandenyje
Ant žaislų, skirtų naudoti vandenyje, pateikiamas toks įspėjimas:
„Naudoti tik vaikui tinkamame gylyje ir prižiūrint suaugusiesiems“.

7. Maiste esantys žaislai
Ant maiste esančių arba su maistu sumaišytų žaislų pateikiamas toks įspėjimas:
„Viduje yra žaislas. Rekomenduojama suaugusiųjų priežiūra“.

8. Apsauginių kaukių ir šalmų imitacijos
Ant apsauginių kaukių ir šalmų imitacijų turi būti pateikiamas toks įspėjimas:
„Šis žaislas neužtikrina apsaugos“.

9. Žaislai, skirti kabinti ant lopšio, vaikiškos lovytės arba vaikiško vežimėlio naudojant virveles, siūlus, gumines juosteles arba juostas
Žaislai, skirti kabinti ant lopšio, vaikiškos lovytės arba vaikiško vežimėlio naudojant virveles, siūlus, gumines juosteles arba juostas, pažymimi šiuo nepanaikinamu įspėjimu ant vartotojams skirtos pakuotės:
„Kad vaikas nesusižeistų išsipainiojęs į šį žaislą, nuimkite jį, kai vaikas padėtyje ropomis bando pakilti ant rankų ar kojų“.

10. Uoslės lavinimo žaidimų, kosmetikos rinkinių ir skonio lavinimo žaidimų pakuotė
Ant uoslės lavinimo žaidimų, kosmetikos rinkinių ir skonio lavinimo žaidimų, kuriuose yra kvapiųjų medžiagų, nustatytų II priedo III dalies 11 punkto pirmos dalies sąrašo 41–55 punktuose, ir kvapiųjų medžiagų, nurodytų to punkto trečios dalies sąrašo 1–11 punktuose, pakuotės pateikiamas toks įspėjimas:
„Sudėtyje yra kvapiųjų medžiagų, galinčių sukelti alergiją“.

* Amžių turi nurodyti gamintojas.

Pastaba. Priemonėms, kurios skirtos dėvėti vaikams, siekiant apsaugoti juos nuo vienos ar kelių rūšių rizikos, pvz., dviratininkų ar slidinėjimo šalms, slidinėjimo akinams ir t. t., taikoma Asmeninių apsaugos priemonių (AAP) direktyva. Tačiau AAP imitacijoms (kaip antai gaisrininkų šalmų ar gydytojų apsauginių drabužių imitacijoms) taikoma Žaislų direktyva. Su valstybėmis narėmis susitarta, kad tais atvejais, kai gali kilti abejonių dėl tikrosios numatytosios tokio gaminio paskirties, prie tokių gaminių reikėtų pridėti išpėjimą, kad tai yra žaislai, o ne AAP. Gamintojas turi būti apdairus tais atvejais, kai atrodo, kad AAP imitacija gali būti pagrįstai palaikyta nuo pavojų galinčia apsaugoti priemone. Tokiais atvejais gamintojas gali neišvengti atsakomybės net pateikęs tokį išpėjimą.

Neprieštaraujant tam, kas išdėstyta, 2008 m. lapkričio 5 d. AAP darbo grupė papildomai patikslino abiejų direktyvų taikymo sričių ribą, sutikdama išskirti tris gaminių kategorijas. 2010 m. balandžio 13 d. tai patvirtino Žaislų saugos ekspertų grupė.

a) AAP imituojantys žaislai

Šie žaislai priimtini tik tais atvejais, kai aišku, kad jie visiškai negalėtų suteikti jokios apsaugos. Pavyzdžiui, žaislu gali būti laikomas prie karnavalinio kostiumo pridėtas gaisrininko arba motociklininko šalmas.

b) Su žaislais parduodamos AAP

Tiek, kiek kiekvienas gaminytis turi konkrečią paskirtį (atitinkamai apsaugos funkciją ir žaidimo funkciją), kiekvienam elementui taikomos jo paskirtį atitinkančios būdingos taisyklės.

c) Vaikams skirti gaminiai, kurie, nors ir vaikiškai papuošti, turi apsaugos funkciją ir yra AAP

Šių gaminių vienintelė paskirtis yra apsauga. Jie yra AAP.

Tai gali būti, pavyzdžiui, vaikiškas dviratininko šalmas. Net jei jis papuoštas vaikiškais piešinėliais, jis tebėra AAP, nes, nepaisant jo išvaizdos, jo paskirtis yra apsaugoti vaiką.

15. STANDARTŲ IR GAIRIŲ APŽVALGA

15.1. Darnieji standartai pagal Direktyvą 2009/48/EB:

EN 71-1:2014 Žaislų sauga. 1 dalis. Mechaninės ir fizikinės savybės.

EN 71-2:2011+A1:2014 Žaislų sauga. 2 dalis. Degumas

EN 71-3:2013+A1:2014 Žaislų sauga. 3 dalis. Tam tikrų elementų migracija.

EN 71-4:2013 Žaislų sauga. 4 dalis. Eksperimentiniai cheminių ir panašių bandymų rinkiniai.

EN 71-5:2015 Žaislų sauga. 5 dalis. Cheminiai žaislai (rinkiniai), išskyrus eksperimentinius rinkinius.

EN 71-7:2014 Žaislų sauga. 7 dalis. Pirštais tepami dažai. Reikalavimai ir bandymo metodai.

EN 71-8:2011 Žaislų sauga. 8 dalis. Judrumo žaislai, skirti naudoti namuose

EN 71-12:2013 Žaislų sauga. 12 dalis. N-nitrozoaminai ir N-nitrojunginiai

EN 71-13:2014 Žaislų sauga. 13 dalis. Uoslės lavinimo žaidimai, kosmetikos rinkiniai ir ragavimo žaidimai

EN 71-14:2014 Žaislų sauga. 14 dalis. Batutai, skirti naudoti namuose

EN 62115:2005 Elektriniai žaislai. Sauga. IEC 62115:2003 (modifikuotas) + A1:2004

EN 62115:2005/A2:2011 - IEC 62115:2003/A2:2010

EN 62115:2005/A2:2011/AC:2011

EN 62115:2005/A11:2012

EN 62115:2005/A11:2012/AC:2013

EN 62115:2005/A12:2015

15.2. Nesuderinti standartai pagal Direktyvą 2009/48/EB:

EN 71-9:2005+A1:2007 Žaislų sauga. 9 dalis. Organiniai cheminiai junginiai. Reikalavimai.

EN 71-10:2005 Žaislų sauga. 10 dalis. Organiniai cheminiai junginiai. Mėginio paruošimas ir ekstrahavimas.

EN 71-11:2005 Žaislų sauga. 11 dalis. Organiniai cheminiai junginiai. Analizės metodai.

15.3. Kiti susiję standartai ir gairės:

CEN CR 14379 Žaislų klasifikacija. Rekomendacijos

CEN 11 vadovas. Vartotojui svarbi informacija apie gaminį. Rekomendacijos standartų rengėjams.

CEN 12 vadovas. Vaikų sauga. Rekomendacijos dėl jos įtraukimo į standartus.

CEN TR 13387 Vaiko naudojami ir jo priežiūros gaminiai. Sauga. Vadovas.

CEN TR 15071 Žaislų sauga. EN 71 serijos standartuose vartojamų įspėjamųjų užrašų ir naudojimo instrukcijų pateikimas nacionalinėmis kalbomis.

CEN TR 15371 Žaislų sauga. Atsakymai į užklausas dėl EN 71-1, EN 71-2 ir EN 71-8 aiškinimo.

CEN/CENELEC 6 vadovas. Rekomendacijos norminių dokumentų rengėjams, kaip atsižvelgti į vyresnio amžiaus žmonių ir asmenų su negalia poreikius.

CENELEC 29 vadovas. Karštų paviršių, prie kurių galima prisiliesti, temperatūros. Rekomendacijos techniniams komitetams ir gamintojams.

EN 14362-1 Tekstilė. Kai kurių aromatinių aminių, išsiskyrusių iš azodažiklių, nustatymo metodai. 1 dalis. Kai kurių azodažiklių, gaunamų neekstrahuojant, naudojimo nustatymas

EN 14362-2 Tekstilė. Kai kurių aromatinių aminių, išsiskyrusių iš azodažiklių, nustatymo metodai. 2 dalis. Kai kurių azodažiklių, gaunamų ekstrahuojant pluoštą, naudojimo nustatymas.

EN 14372 Vaiko naudojami ir jo priežiūros gaminiai. Valgomieji įrankiai ir maitinimo indai. Saugos reikalavimai ir bandymai (ftalatų tyrimo metodas).

EN 14682 Vaikiškų drabužių sauga. Vaikiškų drabužių virvelės ir įveriamosios virvelės. Techniniai reikalavimai (karnavaliniai kostiumai).

EN 60825-1 Lazerinių gaminių sauga.

EN 61558-2-7 Galios transformatorių, maitinimo šaltinių, reaktorių ir panašių gaminių sauga. 2–7 dalis. Specialieji žaislų transformatorių ir maitinimo šaltinių reikalavimai ir bandymai.

IEC 62079 Instrukcijų rengimas. Sandara, turinys ir pateikimas.

ISO IEC 14 vadovas. Informacija vartotojams apie perkamas prekes ir paslaugas.

16. I PAAIŠKINIMAS. EKONOMINĖS VEIKLOS VYKDYTOJŲ PAREIGOS

1 lentelė: Kaip nustatyti, kokios rūšies ekonominės veiklos vykdytojas esate

Gamintojas pagal naujosios ŽSD apibrėžtį

Importuotojas pagal naujosios ŽSD apibrėžtį

Platintojas pagal naujosios ŽSD apibrėžtį

Specialios pastabos:

1. *Gamintojas* gali rašytiniu įgaliojimu paskirti *įgaliotąjį atstovą*, kuris vykdytų *gamintojo* reikalavimus (bet jis *NERENGIA techninių dokumentų*).
2. *Importuotojas* arba *platintojas*, kuris pakeičia gaminį ir taip pakeičia jo atitiktį reikalavimams, prisiima *gamintojo* įsipareigojimus.
3. Etikečių pritvirtinimas prie mažmeninės pakuotės nereiškia *gaminio pakeitimo*. *Pakeitimai*, nuo kurių gali priklausyti atitiktis reikalavimams, yra medžiagų, spalvos, tikslinės amžiaus grupės ir kiti pakeitimai.
4. Tą patį gaminį galima parduoti pagal kelis skirtingus verslo modelius, dėl kurių gali pasikeisti susijusių šalių atsakomybė.
5. Kai ES subjektas prisistato gamintoju (pridėdamas savo pavadinimą, adresą ir t. t.), laikoma, kad jis pateikė gaminį į rinką, net jei jis fiziškai neimportuoja gaminio. Šiuo atveju importuotojo nėra.

Būdingas verslo modelis

Gaminio ciklas

a	Tipas	Aprašymas	b				
			Projektavimas ir kūrimas	Gamyba	(Ivežimas į ES)	Sandėliavimas ir transportavimas	Mažmeninė prekyba
1	Gamyba ES	Gaminys kuriamas, gaminamas ir parduodamas vien tik ES.	gamintojas		platintojas		
2	Sukūrimas ir pardavimas ES	Gaminį ES sukuria ir parduoda ES ekonominės veiklos vykdytojas, bet jis gaminamas už ES ribų	gamintojas		platintojas		
3	Trečioji šalis ir prekyba ES (nepakeistu gaminiu)	Tiekėjas sukuria gaminį, kurį nepakeistą ES parduoda ES ekonominės veiklos vykdytojas	gamintojas	importuotojas	platintojas		
4	Trečioji šalis ir prekyba ES (pakeistu gaminiu)	Tiekėjo gaminys specialiai pakeičiamas (žr. 3 punktą toliau) ES ekonominės veiklos vykdytojo arba jo prašymu ir parduodamas ES	gamintojas		platintojas		
5	Tiesioginis importas / FOB	(Ne ES ekonominės veiklos vykdytojo) sukurtas gaminys parduodamas ne ES ir jį tiesiogiai importuoja ES ekonominės veiklos vykdytojas	gamintojas		importuotojas		
6	Tiesioginis importas / FOB – gamintojas yra ES subjektas	(ES ekonominės veiklos vykdytojo) sukurtas gaminys parduodamas ne ES ir jį tiesiogiai importuoja ES ekonominės veiklos vykdytojas. *5	gamintojas		platintojas		
7	Trečioios šalies (komisiniai) FOB	(ES arba ne ES ekonominės veiklos vykdytojo) sukurtas gaminys parduodamas už ES ribų ES arba ne ES pardavimo agento ir jį tiesiogiai importuoja ES.	gamintojas		importuotojas		
8	Gamintojo įgaliotasis atstovas ES	Gaminį parduoda atstovas, su kuriuo ne ES ekonominės veiklos vykdytojas yra sudaręs sutartį dėl techninių dokumentų laikymo (bet ne rengimo).	gamintojas		įgaliotasis	platintojas	
9	Mažmenininko prekės ženklu paženklinamas gaminys	Gaminys specialiai sukuriamas ES mažmenininkui ir nuperkamas ne ES	gamintojas				

Pareiga	Gamintojas		Įgaliotasis atstovas		Importuotojas		Platintojai	
	4 straipsnis	Užtikrinti žaislų atitiktį esminiams saugos reikalavimams.	5 straipsnis	Neleidžiama	6 straipsnis	Į rinką pateikti tik reikalavimus atitinkančius žaislus.	7 straipsnis	Rūpestingai laikytis reikalavimų
Parengti techninius dokumentus, atlikti atitikties ir saugos vertinimus	4 str. 2 d., 21 str., 18 str., 19 str.	Taip	5 str. 2 d.	Neleidžiama. Gali atlikti atitikties vertinimo procedūrų dalis pagal Sprendimą 768/2008/EB	6 str. 2 d.	Užtikrinti, kad tai būtų vykdoma.		NEPRIVALO
Saugoti techninius dokumentus	4 str. 3 d.	10 metų po pateikimo į rinką	5 str. 3 d.	10 metų po pateikimo į rinką		NEPRIVALO		NEPRIVALO
Paprašius pateikti techninius dokumentus	4 str. 9 d.	Gavęs pagrįstą prašymą	5 str. 3 d.	Gavęs pagrįstą prašymą	6 str. 8 d.	10 metų po pateikimo į rinką	7 str. 5 d.	Gavęs pagrįstą prašymą
Parengti EB atitikties deklaraciją	4 str. 2 d.	Taip	5 str. 3 d.	Taip		NEPRIVALO		NEPRIVALO

Saugoti ir pateikti atitikties deklaraciją	4 str. 3 d.	10 metų po pateikimo į rinką	5 str. 3 d.	10 metų po pateikimo į rinką	6 str. 8 d.	10 metų po pateikimo į rinką	7 str. 5 d.	Gavęs pagrįstą prašymą
Pritvirtinti atitikties ženklą (CE); pritvirtinti identifikacinį numerį: tipo, partijos, serijos arba modelio numerį	4 str. 2 d., 4 str. 5 d.	Taip	Reg. 30 str., 5 str. 2 d.	Taip	6 str. 2 d.	Užtikrinti, kad tai būtų vykdoma.	7 str. 2 d.	Įsitikinti, kad tai vykdoma.
Užtikrinti serijinės gamybos atitiktį	4 str. 4 d., 19 str. 2 d.	Taip		NEPRIVALO		NEPRIVALO		NEPRIVALO
Nurodyti pavadinimą ir adresą	4 str. 6 d.	Taip		Tik savo adresą, jei gamintojas yra ne ES	6 str. 2 d., 6 str. 3 d.	Taip	7 str. 2 d.	Įsitikinti, kad tai vykdoma.
Užtikrinti, kad prie žaislo būtų pridėti būtini dokumentai reikiamomis kalbomis.	4 str. 7 d.	Taip	5 str. 3 d.	Gavęs rašytinį įgaliojimą	6 str. 4 d.	Taip	7 str. 2 d.	Taip
Užtikrinti reikalavimų neatitinkančių žaislų atitiktį. Jei yra rizika saugai, apie tai	4 str. 8 d., 4 str. 9 d.	Taip	5 str. 3 d.	Gavęs rašytinį įgaliojimą	6 str. 2 d., 6 str. 7 d., 6 str. 9 d.	Taip	7 str. 2 d., 7 str. 4 d.,	Taip (užtikrinti, kad tai būtų vykdoma)

pranešti valdžios institucijoms. Susigražinti arba pašalinti iš rinkos gaminį. Teikti informaciją jos prašančioms valdžios institucijoms							7 str. 5 d.	
Ištirti parduodamų žaislų bandinius (atsižvelgiant į riziką)	4 str. 4 d.	Taip	5 str. 3 d.	Gavęs rašytinį įgaliojimą	6 str. 6 d.	Taip		NEPRIVALO
Registruoti skundus, reikalavimų neatitinkančius žaislus ir susigražintus žaislus. Informuoti platintojus apie tokią stebėseną.	4 str. 4 d.	Taip	5 str. 3 d.	Gavęs rašytinį įgaliojimą	6 str. 6 d.	Taip		NEPRIVALO
Užtikrinti, kad sandėliavimo ar transportavimo sąlygos nepakenktų atitikčiai		NEPRIVALO			6 str. 7 d.	Taip	7 str. 3 d.	Taip

reikalavimams.								
Nustatyti kitus kiekvieno žaislo tiekimo grandinėje dalyvaujančius ekonominės veiklos vykdytojus.	9 str.	Taip			9 str.	Taip	9 str.	Taip

Gamintojų pareigos

(1) Parengti techninius dokumentus, atlikti saugos ir atitikties vertinimus

4 straipsnio 2 dalis, 18, 19 ir 21 straipsniai

(2) Parengti ir 10 metų saugoti EB atitikties deklaraciją. 10 metų nuo žaislo pateikimo į rinką saugoti techninius dokumentus

4 straipsnio 2 dalis

Jeigu įrodoma atitiktis taikomiems 10 straipsnio ir II priedo reikalavimams, gamintojai parengia ir atnaujina EB atitikties deklaraciją (15 straipsnis).

4 straipsnio 3 dalis

Atitikties deklaraciją ir techninius dokumentus reikėtų saugoti 10 metų nuo žaislo pateikimo į rinką. Pastaba. Atitikties deklaraciją ir techninius dokumentus patartina saugoti 10 metų nuo paskutinio žaislo pristatymo.

(3) Prie žaislo arba jo pakuotės pritvirtinti atitikties ženklą, partijos ar modelio numerį

4 straipsnio 2 dalis

Pritvirtinti „CE“ ženklą, kaip nustatyta 17 straipsnio 1 dalyje. „CE“ ženklas pritvirtinamas prie žaislo, etiketės arba pakuotės. „CE“ ženklą pakanka pateikti ant pakuotės, jei jis yra matomas parduodant žaislą.

4 straipsnio 5 dalis

Gamintojai užtikrina, kad ant jų žaislų būtų nurodytas tipo, partijos ar serijos ar modelio numeris. Jeigu dėl žaislo dydžio ar pobūdžio to neįmanoma padaryti, šią informaciją galima nurodyti ant pakuotės ar žaislus lydinčiuose dokumentuose.

(4) Užtikrinti serijinės gamybos atitiktį

4 straipsnio 4 dalis ir 19 straipsnio 2 dalis

Ant žaislo arba, jei tai neįmanoma, ant pakuotės nurodyti pavadinimą ir adresą.

4 straipsnio 6 dalis

Turi būti nurodytas vienas adresas, kuriuo galima susisiekti su gamintoju. Interneto svetainė yra papildoma informacija, bet vien jos kaip adreso nurodyti nepakanka. Adresą paprastai sudaro gatvės pavadinimas ir namo numeris arba pašto dėžutės numeris, pašto kodas ir miesto pavadinimas.

Jei ant pakuočių ir gaminių nurodomi keli adresai, kuriais galima susisiekti, rekomenduojama pabraukti buveinės, kurioje saugomi techniniai dokumentai, adresą.

(5) Užtikrinti, kad būtini dokumentai būtų pateikti reikiamomis kalbomis

4 straipsnio 7 dalis

Instrukcijos ir saugos informacija turėtų būti pateiktos vartotojams lengvai suprantama kalba ar kalbomis, kurias nustato atitinkama valstybė narė.

Daugiau informacijos galima rasti <http://ec.europa.eu/DocsRoom/documents/7030/attachments/1/translations/en/renditions/native>

(6) Užtikrinti reikalavimų neatitinkančių žaislų atitiktį ir pranešti institucijoms apie galimą riziką saugai. Susigrąžinti arba pašalinti iš rinkos gaminius. Teikti informaciją jos prašančioms kompetentingoms institucijoms

4 straipsnio 8 dalis

Šioje direktyvoje nustatyta, kad ES rinkai tiekiami žaislai turi iškart atitikti reikalavimus. Jei žaislai jau yra rinkoje ir nustatoma, kad jie neatitinka reikalavimų, patartina imtis veiksmų, kurie būtų proporcingi gresiančiai rizikai.

Pastaba. Nors direktyvoje nustatyta, kad visi ekonominės veiklos vykdytojai turi pranešti institucijoms apie saugai gresiančią riziką, primygtinai rekomenduojama, kad ekonominės veiklos vykdytojai bendradarbiaudami sudarytų išsamų informacijos rinkinį ir taip užtikrintų darnų reagavimą.

4 straipsnio 8 dalis

Gamintojai turėtų kreiptis į savo kompetentingą instituciją, jei turi pagrindo manyti, kad žaislas kelia riziką saugai.

4 straipsnio 9 dalis

Gamintojai turėtų gebėti pateikti tyrimo pobūdį atitinkančius dokumentus.

Šie dokumentai turi būti pateikti lengvai suprantama kalba, todėl akivaizdu, kad dokumentai kinų kalba netinka. Jei anglų kalba netinka, kai kurias techninių dokumentų dalis gali reikėti išversti į jų prašančios valdžios institucijos kalbą.

(7) Parduodamų žaislų bandinių ėmimas (atsižvelgiant į gresiančią riziką)

4 straipsnis

Šiuo tikslu nereikia paimti kiekvieno parduodamo gaminio bandinių. Patartina vadovautis kryptingu rizika grindžiamu požiūriu. Kadangi tai taip pat yra importuotojų pareiga, rekomenduojama bendradarbiauti, siekiant išvengti kartojimosi.

(8) Registruoti skundus, reikalavimų neatitinkančius žaislus ir susigrąžintus žaislus ir informuoti platintojus apie tokią stebėseną

4 straipsnio 4 dalis

Manoma, kad pakanka informuoti platintojus apie gamintojo sistemas, kurias jis taiko vykdydamas tokią stebėseną. Nebūtina pranešti platintojams apie kiekvieną skundą.

Akivaizdu, kad jeigu reikalavimų neatitinkantis žaislas kelia tokią riziką, kad jį būtina susigražinti, apie tai reikėtų pranešti kitoms tiekimo grandinėje dalyvaujančioms šalims.

Užtikrinti, kad sandėliavimo ar transportavimo sąlygos nepakenktų atitikčiai reikalavimams.

Tai nėra konkretus reikalavimas gamintojams, bet jie turėtų žinoti šį reikalavimą ir užtikrinti, kad tuo metu, kai jie yra atsakingi už žaislą, jo sandėliavimo ir transportavimo sąlygos nepakenktų jo atitikčiai reikalavimams.

(9) Nustatyti kitus kiekvieno žaislo tiekimo grandinėje dalyvaujančius ekonominės veiklos vykdytojus

9 straipsnis

Tiekimo grandinė turėtų būti atsekama; tai reiškia, kad gamintojai turėtų gebėti nustatyti bet kurį ekonominės veiklos vykdytoją, kuris jiems pristatė žaislą, ir kiekvieną ekonominės veiklos vykdytoją, kuriam jie pristatė žaislą.

Patartina užtikrinti, kad visa kiekvieno žaislo tiekimo grandinė būtų žinoma ir patvirtinta dokumentais.

Įrašus būtina saugoti, nes ši informacija turi būti prieinama 10 metų nuo žaislo pateikimo į rinką. Patartina saugoti šiuos įrašus 10 metų nuo tada, kai žaislas buvo pristatytas paskutinį kartą.

Importuotojų pareigos

(1) Parengti techninius dokumentus, atlikti atitikties ir saugos vertinimus

6 straipsnio 2 dalis

Importuotojas privalo patikrinti, ar gamintojai atliko tinkamą atitikties vertinimą. Svarbu pažymėti, kad importuotojų pareiga – ne gauti ir saugoti tokius dokumentus, o tik užtikrinti, kad jie būtų prieinami.

Manoma, jog pakanka, kad importuotojas patikrintų, ar gamintojas taiko reikiamas sistemas ir procedūras, o ne reikalautų įrodymų dėl kiekvieno gaminio.

Pastaba. Reikia pažymėti, kad bus nustatytas terminas, per kurį tokius dokumentus reikės pateikti valdžios institucijoms. Jei importuotojai nėra tikri, kad per tą terminą galės gauti šiuos dokumentus iš gamintojo, jie turėtų patys juos gauti ir saugoti.

(2) Parengti ir 10 metų saugoti EB atitikties deklaraciją

6 straipsnio 8 dalis

Importuotojas saugo EB atitikties deklaracijos kopiją Europos bendrijoje. Tačiau importuotojas turi užtikrinti, kad kiti techniniai dokumentai galėtų būti pateikti valdžios institucijoms 10 metų nuo žaislo pateikimo į rinką. Svarbu pažymėti, kad importuotojų pareiga yra ne gauti ir saugoti pačius dokumentus (išskyrus EB atitikties deklaraciją), o tik užtikrinti, kad jie būtų pateikti. Tačiau jei importuotojai nėra tikri, kad galės gauti tokius dokumentus per nustatytą terminą, arba jei gamintojas nesaugos jų 10 metų, jie patys turėtų gauti ir saugoti šiuos dokumentus.

Pastaba. Atitikties deklaraciją ir techninius dokumentus privaloma saugoti 10 metų nuo tada, kai buvo pristatytas paskutinis žaislas.

(3) Prie žaislo arba jo pakuotės pritvirtinti atitikties ženklą, partijos arba modelio numerį

6 straipsnio 2 dalis

Importuotojai turi tik užtikrinti, kad būtų pateikta tipo, partijos ar serijos ar modelio numeris ir „CE“ ženklas.

Laikoma, kad importuotojai neprivalo atskirai patikrinti kiekvieno gaminio vien tam, kad įsitikintų, jog gamintojai taiko reikiamas procedūras ir sistemas gaminiams ženklinti.

Importuotojai, kurie tikrina prekes prieš siuntimą, gali įtraukti šį klausimą į kontrolinį sąrašą.

(4) Ant žaislo arba pakuotės nurodyti pavadinimą ir adresą

6 straipsnio 2 ir 3 dalys

Importuotojai ant žaislo arba, jei tai neįmanoma, ant pakuotės turėtų nurodyti savo pavadinimą ir adresą. Tai reiškia, kad šiuos duomenis galima nurodyti tik ant mažmeninės pakuotės, jei importuotojai turėtų atidaryti pakuotę, kad galėtų ant gaminio nurodyti savo pavadinimą ir adresą.

Pastaba. Importuotojai turėtų užtikrinti, kad ant žaislo arba jo pakuotės taip pat būtų nurodytas gamintojo adresas.

Interneto svetainė yra papildoma informacija, bet vien jos kaip adreso, kuriuo galima susisiekti, nurodyti nepakanka. Adresą paprastai sudaro gatvės pavadinimas ir namo numeris arba pašto dėžutės numeris, pašto kodas ir miesto pavadinimas.

Jei gamintojas nėra Europos bendrijoje ir importuotojas pateikia žaislą į rinką savo vardu ar naudodamas savo prekės ženklą arba pakeičia į rinką jau pateiktą žaislą, importuotojas laikomas gamintoju. Šiuo atveju ant žaislo (ar jo pakuotės arba žaislą lydinčiame dokumente) reikia nurodyti tik importuotojo, kuris laikomas gamintoju, adresą.

Jei gamintojas yra ES, nors gaminiai yra pagaminti ne ES, jis laikomas subjektu, kuris pateikia žaislus į ES rinką, net jei iš tiesų jų neimportuoja, nes tai jo vardu gali daryti kita bendrovė. Šiuo atveju nėra importuotojo, kuris atitiktų importuotojo apibrėžtį, ir pakanka nurodyti tik gamintojo adresą.

(5) Užtikrinti, kad būtų pateikti būtini dokumentai reikiamomis kalbomis

6 straipsnio 4 dalis

Instrukcijos ir saugos informacija turėtų būti pateikti vartotojams lengvai suprantama kalba ar kalbomis, kurias nustato atitinkama valstybė narė.

Daugiau informacijos galima rasti <http://ec.europa.eu/DocsRoom/documents/7030/attachments/1/translations/en/renditions/native>

(6) Užtikrinti reikalavimų neatitinkančių žaislų atitiktį. Jei yra rizika saugai, apie tai pranešti valdžios institucijoms. Susigražinti arba pašalinti iš rinkos gaminį. Teikti informaciją jos prašančioms kompetentingoms institucijoms

6 straipsnio 2 dalis ir 6 straipsnio 7 dalis

Importuotojai turėtų nutraukti reikalavimų neatitinkančio gaminio tiekimą ir iškart dėl to pasitarti su gamintoju. Patartina, kad bet kokie veiksmai, kurių imamasi, būtų proporcingi gresiančiai rizikai.

Pastaba. Nors direktyvoje nustatyta, kad apie saugai gresiančią riziką valdžios institucijoms turi pranešti visi ekonominės veiklos vykdytojai, ekonominės veiklos vykdytojams primygtinai rekomenduojama bendradarbiaujant sudaryti išsamų informacijos rinkinį ir taip užtikrinti darnų reagavimą.

Jei importuotojai turi pagrindo manyti, kad žaislas kelia riziką saugai, jie turėtų kreiptis į kompetentingą instituciją.

Reikia pažymėti, kad kompetentinga kiekvieno ekonominės veiklos vykdytojo valdžios institucija gali būti skirtinga.

6 straipsnio 9 dalis

Šie dokumentai turi būti pateikti lengvai suprantama kalba, todėl akivaizdu, kad dokumentai kinų kalba netinka. Jei anglų kalba netinka, kai kurias techninių dokumentų dalis gali reikėti išversti į jų prašančios valdžios institucijos kalbą.

(7) Parduodamų žaislų bandinių ėmimas (atsižvelgiant į gresiančią riziką)

6 straipsnio 6 dalis

Šiuo tikslu nereikia paimti kiekvieno parduodamo gaminio bandinių. Patartina vadovautis kryptingu rizika grindžiamu požiūriu. Kadangi tai taip pat yra gamintojų pareiga, rekomenduojama bendradarbiauti, siekiant išvengti kartojimosi. Registruoti skundus, reikalavimų neatitinkančius žaislus ir susigražintus žaislus ir informuoti platintojus apie tokią stebėseną.

Manoma, kad pakanka informuoti platintojus apie gamintojo sistemas, kurias jis taiko vykdydamas tokią stebėseną. Nebūtina pranešti platintojams apie kiekvieną skundą.

Akivaizdu, kad jeigu reikalavimų neatitinkantis žaislas kelia tokią riziką, kad jį būtina susigražinti, apie tai reikėtų pranešti kitoms tiekimo grandinėje dalyvaujančioms šalims.

(8) Užtikrinti, kad sandėliavimo ar transportavimo sąlygos nepakenktų atitikčiai reikalavimams

Tai gali būti netinkamas tvarkymas arba netinkamos sandėliavimo sąlygos (pvz., medinių ar pliušinių žaislų laikymas sandėlyje drėgnomis sąlygomis).

(9) Nustatyti kitus kiekvieno žaislo tiekimo grandinėje dalyvaujančius ekonominės veiklos vykdytojus

9 straipsnis

Tiekimo grandinė turėtų būti atsekama; tai reiškia, kad importuotojai turėtų gebėti nustatyti bet kurį ekonominės veiklos vykdytoją, kuris jiems pristatė žaislą, ir kiekvieną ekonominės veiklos vykdytoją, kuriam jie pristatė žaislą.

Patartina užtikrinti, kad visa kiekvieno žaislo tiekimo grandinė būtų žinoma ir patvirtinta dokumentais.

Įrašus būtina saugoti, nes ši informacija turi būti prieinama 10 metų nuo žaislo pateikimo į rinką. Patartina saugoti šiuos įrašus 10 metų nuo tada, kai žaislas buvo pristatytas paskutinį kartą.

Platintojai

(1) Prie žaislo arba jo pakuotės pritvirtinti atitikties ženklą, partijos ar modelio numerį

7 straipsnio 2 dalis

Platintojai privalo užtikrinti, kad būtų pateikti privalomi atitikties ženklai. Laikoma, kad platintojai neprivalo atskirai patikrinti kiekvieno gaminio vien tam, kad įsitikintų, jog gamintojai taiko reikiamas procedūras ir sistemas gaminiams ženklinti.

(2) Ant žaislo arba pakuotės nurodyti pavadinimą ir adresą

7 straipsnio 2 dalis

Platintojų pareiga yra tik įsitikinti, kad nurodytas adresas. Tai turėtų būti importuotojo ir (arba) gamintojo adresas.

(3) Užtikrinti, kad instrukcijos ir saugos informacija būtų pateiktos reikiamomis kalbomis

7 straipsnio 2 dalis

Instrukcijos ir saugos informacija turėtų būti pateiktos vartotojams lengvai suprantama kalba ar kalbomis, kurias nustato atitinkama valstybė narė.

Daugiau informacijos galima rasti <http://ec.europa.eu/DocsRoom/documents/7030/attachments/1/translations/en/renditions/native>

(4) Užtikrinti reikalavimų neatitinkančių žaislų atitiktį. Pranešti valdžios institucijoms apie galimą riziką saugai. Susigrąžinti arba pašalinti iš rinkos gaminį. Teikti informaciją jos prašančioms kompetentingoms institucijoms

7 straipsnio 2 ir 4 dalys

Jei platintojas turi pagrindo manyti, kad žaislas neatitinka esminių saugos reikalavimų (10 straipsnis) ir specialių reikalavimų (II priedas), jis teikia žaislą į rinką tik tada, kai užtikrinama žaislo atitiktis.

Platintojo pareiga sustabdyti prekybą reikalavimų neatitinkančiu gaminiu ir iškart pasitarti su gamintoju arba importuotoju dėl to, kaip vėl užtikrinti žaislo atitiktį. Patartina imtis veiksmų, kurie būtų proporcingi gresiančiai rizikai.

7 straipsnio 5 dalis

Nors direktyvoje nustatyta, kad visi ekonominės veiklos vykdytojai turi pranešti institucijoms apie saugai gresiančią riziką, primygtinai rekomenduojama, kad ekonominės veiklos vykdytojai bendradarbiaudami sudarytų išsamų informacijos rinkinį.

Jei platintojai mano, kad žaislas kelia riziką saugai, jie turėtų kreiptis į savo kompetentingos valdžios institucijos prekybos standartų skyrių.

Reikia pažymėti, kad kompetentinga kiekvieno ekonominės veiklos vykdytojo valdžios institucija gali būti skirtinga.

(5) Registruoti skundus, reikalavimų neatitinkančius žaislus ir susigražintus žaislus ir informuoti platintojus apie tokią stebėseną

Platintojai neprivalo registruoti skundų; tačiau platintojams rekomenduojama pranešti kitiems tiekimo grandinėje dalyvaujantiems ekonominės veiklos vykdytojams apie bet kokius dėl saugos gautus skundus.

(6) Užtikrinti, kad sandėliavimo ar transportavimo sąlygos nepakenktų atitikčiai reikalavimams

7 straipsnio 3 dalis

Tai gali būti netinkamas tvarkymas arba netinkamos sandėliavimo sąlygos (pvz., medinių ar pliušinių žaislų laikymas sandėlyje drėgnomis sąlygomis).

(7) Nustatyti kitus kiekvieno žaislo tiekimo grandinėje dalyvaujančius ekonominės veiklos vykdytojus

9 straipsnis

Tiekimo grandinė turėtų būti atsekama; tai reiškia, kad gamintojai turėtų gebėti nustatyti bet kurį ekonominės veiklos vykdytoją, kuris jiems pristatė žaislą, ir kiekvieną ekonominės veiklos vykdytoją, kuriam jie pristatė žaislą.

Patartina užtikrinti, kad visa kiekvieno žaislo tiekimo grandinė būtų žinoma ir patvirtinta dokumentais.

Įrašus būtina saugoti, nes ši informacija turi būti prieinama 10 metų nuo žaislo pateikimo į rinką. Patartina saugoti šiuos įrašus 10 metų nuo tada, kai žaislas buvo pristatytas paskutinį kartą.

Igaliotasis atstovas

1. Gamintojas rašytiniu įgaliojimu gali paskirti įgaliotąjį atstovą.
2. Įgaliootojo atstovo įgaliojimai neapima veiksmų, susijusių su 4 straipsnio 1 dalyje nustatytais prievolėmis ir techninių dokumentų parengimu.
3. Įgaliotasis atstovas atlieka gamintojo pateiktame įgaliojime nurodytus uždavinius. Įgaliojime nustatoma, kad įgaliotajam atstovui leidžiama atlikti bent jau šiuos veiksmus:
 - a) atiduoti EB atitikties deklaraciją ir techninius dokumentus nacionalinių priežiūros institucijų žinion 10 metų po žaislo pateikimo į rinką;
 - b) to pagrįstai pageidaujant kompetentingai nacionalinei institucijai suteikti visą informaciją ir dokumentus, būtinus žaislo atitikčiai įrodyti;
 - c) kompetentingų nacionalinių institucijų prašymu bendradarbiauti su jomis ir pranešti apie veiksmus, kurių imamasi siekiant pašalinti su jo įgaliojimu susijusių žaislų keliamą riziką.

17. II PAAIŠKINIMAS. AIŠKIAI MATOMI IR LENGVAI ĮSKAITOMI ĮSPĖJIMAI

Už standartų rengimą pagal Direktyvą 2009/48/EB atsakingos įstaigos turėtų persvarstyti dabartinius norminius reikalavimus dėl įspėjimų matomumo ir įskaitomumo. Atlikdami šį darbą, standartų rengėjai prireikus turėtų remtis išleistais vadovais ir standartais, kaip antai CEN 11 vadovu „Vartotojui svarbi informacija apie gaminį“, IEC 14 vadovu „Prekių ir paslaugų pirkimo informacija vartotojams“, CEN TR 13387 „Vaiko naudojami ir jo priežiūros gaminiai. Sauga. Vadovas“ ir IEC 62079 „Instrukcijų rengimas“.

Atsižvelgdami į šias gaires, standartų rengėjai taip pat turi pripažinti, kad įskaitomumas visais atvejais turėtų būti nustatytas konkrečiai vertinant atskirą gaminį ir pakuotės dydį.

Minėtuose vadovuose ir standartuose pateiktos, pavyzdžiui, toliau aprašytos rekomendacijos ir nuostatos, į kurias reikėtų atsižvelgti standartizacijos darbe (tolesnis tekstas pateikiamas tik susipažinti). Reikalavimai nustatyti ŽSD ir atitinkamuose darniuosiuose standartuose.

ŽSD nustatyta, kad žodis „Įspėjimas“ ir kartu pateikiamas tekstas turi būti lengvai įskaitomi. Norint tai pasiekti, būtina atsižvelgti į kelis veiksnius. Suprantami yra tie įspėjimai, kurie yra aiškiai suvokiami ir įskaitomi. Įskaitomumui svarbūs šie aspektai:

- išdėstymas;
- raidžių dydis, tipas ir šriftas;
- spalvos ir kontrastas;
- paveikslai;
- fizinės detalės.

Įspėjimo išdėstymas

Įspėjimai yra skirti ne vaikams, o vaiką prižiūrintiems suaugusiesiems. Įspėjamaisiais sakiniais reikėtų apibūdinti pavojaus pobūdį ir padarinius ir pateikti nurodymų, ką reikia daryti ir ko vengti.

Įspėjamųjų sakinių struktūra turėtų būti tokia: nurodymas, pavojus, padarinys. Kai kuriais atvejais šios dalys nebūtinai turi būti susietos tiesioginiu ryšiu. Jei pavojai ir padariniai nėra akivaizdūs, juos reikėtų nurodyti.

Prieš įspėjimus reikia įrašyti žodį „Įspėjimas“ arba „Įspėjimai“.

Įspėjimo dėl amžiaus simbolį, jei jis pateikiamas, arba įspėjimą reikėtų pateikti matomoje vietoje ant žaislo, prie žaislo pritvirtintoje etiketėje arba ant žaislo pakuotės. Tačiau konkretų pavojų, dėl kurio reikia pateikti įspėjimą ir (arba) apribojimą „netinka vaikams iki 3 metų“, gali reikėti nurodyti naudojimo instrukcijoje. Įspėjimai turėtų būti užrašyti ant žaislo tais atvejais, kai saugos informacijai reikia skirti ypatingą dėmesį (pavyzdžiui, kai gresia rimti pavojai) arba kai pavojai patiriami kiekvieną kartą naudojant žaislą ar kai tikėtina, kad ilgesnį laiką naudojant žaislą su juo galima pradėti elgtis nesaugiai. Pvz., įspėjimas dėl žaislų, kurie skirti kabinti ant vaikiškos lovelės. Įspėjimai, kurie nulemia sprendimą įsigyti žaislą, turi būti aiškiai matomi prieš įsigijimą arba nurodomi ant vartotojų skirtos pakuotės.

Raidžių dydis, tipas ir šriftas – sakinių apie saugą rašymo kriterijai ir gairės

Ant gaminio užrašomo teksto raidžių „x aukštis“ yra ne mažesnis kaip 3 mm, kai numatomos optimalios skaitymo sąlygos, pvz., matymo nuotolis 0,5 m, esant geram apšvietimui, arba 8 mm, kai numatomos sudėtingos skaitymo sąlygos, pvz., matymo nuotolis 2 m, esant prastam apšvietimui. Raidžių „x aukštis“ sklandžiam tekste, vadovuose ir kt., turi būti ne mažesnis kaip 1,5 mm. Net ir atsižvelgiant į pirmiau pateiktas gaires dėl raidžių „x aukščio“, užrašytos informacijos apie gaminį įskaitomumą reikėtų patikrinti tikroviškais pirkimo bei naudojimo sąlygomis ir tikslinės naudotojų grupės atžvilgiu.

Išdėstymas ir dydis – saugos simbolių pateikimo kriterijai ir gairės

Pagal darnųjį standartą EN 71-1 piktogramą sudarančios detalės: apskritimas ir įžambus brūkšnys turėtų būti raudoni, fonas – baltas, amžiaus grupė ir veido kontūrai – juodi. Šis simbolis turėtų būti naudojamas tik 0–3 metų amžiaus grupei, o ne kokiems nors kitiems įspėjimams dėl amžiaus ženklinti, siekiant išvengti neteisingo jo supratimo. Šis simbolis turėtų būti ne mažiau kaip 10 mm skersmens.

Pagal TR 13387 kitų saugos simbolių aukštis turėtų būti ne mažesnis kaip 12 mm, o CEN 11 vadove bendrai rekomenduojama, kad saugos simbolių aukštis būtų 20 mm.

Spalvos ir kontrastas

Teksto ir fono kontrastas yra svarbus. Per mažas teksto ir fono kontrastas kliudo suprasti informaciją. Todėl fone esantys paveikslėliai iš esmės neturėtų būti pateikti už teksto, nes jie gali sumažinti informacijos aiškumą, tad ją būtų sunkiau perskaityti.

Naudojamų spalvų santykis yra ne mažiau svarbus nei pačios spalvos. Paprastai tamsios spalvos tekstas turėtų būti atspausdintas šviesiame fone. Bet gali būti atvejų, kai atvirkščias variantas (šviesus tekstas tamsiame fone) galėtų išryškinti, pavyzdžiui, tam tikrus įspėjimus. Tokiomis aplinkybėmis spaudmenų kokybę reikia atidžiai apsvarstyti; gali reikėti padidinti ar paryškinti šriftą. Panašių spalvų (kaip antai balto teksto geltoname fone), taip pat raudonos ir žalios arba mėlynos ir geltonos spalvos derinių tekstui ir fonui naudoti nereikėtų, nes jie pablogina įskaitomumą.

Paveikslai: simbolių ir piktogramų naudojimas

Simboliai ir piktogramos gali būti naudingi, jei simbolio reikšmė aiški ir dėl paveikslėlio dydžio jis yra lengvai įžiūrimas. Juos reikėtų naudoti tik siekiant padėti susiorientuoti, paaiškinti ar pabrėžti tam tikrus teksto aspektus, bet jie iš esmės neturėtų pakeisti paties teksto. Norint užtikrinti, kad jų reikšmė iš esmės suprantama, nėra klaidinanti ar neaiški, gali reikėti pateikti įrodymų. Jei kyla abejonių dėl tam tikros piktogramos reikšmės, ji laikoma netinkama. Simboliai turėtų būti kuriami pagal pripažintus standartus, jie turėtų būti visiškai užbaigti ir išbandyti su vartotojais iš visos Europos socialinių, ekonominių ir kultūrinių grupių.

Fiziniai aspektai

Pasirinkto popieriaus svoris turėtų būti toks, kad popierius būtų pakankamai storas ir mažiau peršviečiamas, tad nebūtų sunku perskaityti, kas ant jo užrašyta.

Blizgus popierius atspindi šviesą, todėl informaciją sunku perskaityti, tad reikėtų apsvarstyti galimybę naudoti nepadengtą popierių.

Įsitikinkite, kad sulankstyto informacinio lapelio lenkimo vietos netrukdo perskaityti jame esančios informacijos.

18. III PAAIŠKINIMAS. „CE“ ŽENKLAS

„CE“ ženklavimo principai

„CE“ ženklas rodo žaislo atitiktą reikalavimams. Prie žaislo pritvirtintas „CE“ ženklas yra gamintojo pareiškimas, kad:

- žaislas atitinka visus taikytinus reikalavimus ir
- gamintojas prisiima visą atsakomybę už tai.

Bendrieji ženklavimo „CE“ ženklu principai nustatyti Reglamento (EB) Nr. 765/2008 30 straipsnyje. Ženklavimo „CE“ ženklu taisyklės nustatytos ŽSD 17 straipsnyje. Kadangi visi gaminiai, kuriems taikomos Naujojo požiūrio direktyvos, yra ženklavami „CE“ ženklu, šis ženklas nėra skirtas komercinėms reikmėms. „CE“ ženklas taip pat nėra kilmės ženklas, nes jis nerodo, kad gaminys buvo pagamintas Bendrijoje.

Ženklas „CE“ yra privalomas ir juo būtina paženklinti kiekvieną pateikiamą į rinką žaislą. Kai žaislams taikomos kelios direktyvos ir pagal jas visos privaloma paženklinti gaminį ženklu „CE“, laikoma, kad šiuo ženklu paženklinti žaislai atitinka visų šių direktyvų nuostatas. Tai reiškia, kad jei žaislui taikoma kita direktyva (pvz., Elektromagnetinio suderinamumo direktyva), pagal kurią būtina paženklinti gaminį ženklu „CE“, tai žaislas gali būti paženklintas ženklu „CE“ tik jei jis atitinka visų šių direktyvų (ŽSD ir, pvz., Elektromagnetinio suderinamumo direktyvos) nuostatas.

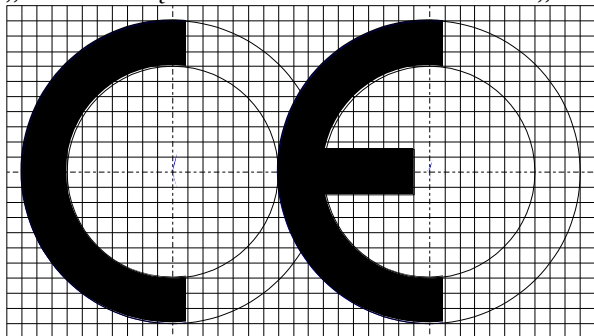
Ženklas „CE“ turėtų būti vienintelis atitikties ženklas, įrodantis žaislo atitiktį derinamiesiems Bendrijos teisės aktams. Vis dėlto gali būti naudojami ir kiti ženkilai, jei jie padeda gerinti vartotojų apsaugą ir yra nereglamentuojami derinamuosiuose Bendrijos teisės aktuose.

Ženklavimas „CE“ ženklu

Ženklu „CE“ gaminį ženkлина tik gamintojas arba jo įgaliotasis atstovas. Ženklu „CE“ ženklinti iš esmės galima tik tada, kai atlikta atitikties vertinimo procedūra, siekiant užtikrinti, kad žaislas atitiktų visas galiojančių direktyvų nuostatas.

Ženklas „CE“ rodo atitiktį esminiams visuomenės interesams, kuriems skirtos atitinkamos direktyvos. Todėl jį reikia laikyti esmine informacija valstybių narių valdžios institucijoms ir kitoms susijusioms šalims (pvz., platintojams, vartotojams ir kitiems naudotojams). Reikalavimas užtikrinti matomumą atitinkamai reiškia, kad ženklas „CE“ turi būti lengvai prieinamas visoms šalims. Pavyzdžiui, jis gali būti pritvirtintas ant gaminio nugarėlės arba jo apačioje. Kad jis būtų įskaitomas, jo aukštis turi būti ne mažesnis kaip 5 mm. Jis taip pat turėtų būti nepanaikinamas, kad įprastomis aplinkybėmis jo nebūtų įmanoma nuimti, nepaliekant pastebimų žymių (pavyzdžiui, kai kuriuose gaminių standartuose naudojamas trynimo bandymas naudojant vandenį ir petroleterį). Tačiau tai nereiškia, kad ženklas „CE“ turi būti neatsiejama gaminio dalis.

„CE“ ženklą sudaro tokios formos raidės „CE“:

Mažinant arba didinant „CE“ ženklą būtina laikytis pateikiamame brėžinyje su padalomis nurodytų proporcijų. Tačiau „CE“ ženklo vertikalusis matmuo turi būti bent 5 mm.

Gamintojas gali rinktis pritvirtinti „CE“ ženklą prie žaislo, prie žaislo pridedamoje etiketėje ar ant pakuotės taip, kad šis ženklas būtų matomas, įskaitomas ir negalėtų būti panaikintas.

Tačiau jei žaislai yra maži arba susideda iš mažų dalių, „CE“ ženklą galima pritvirtinti prie žaislo pridedamame informaciniame lapelyje.

Jei to padaryti techniškai neįmanoma prekiaujant žaislais prekių stende ir esant sąlygai, kad prekių standas iš pradžių buvo naudojamas kaip žaislų pakuotė, „CE“ ženklas gali būti tvirtinamas prie prekių stendo.

Jei „CE“ ženklo nesimato per pakuotę, jei yra pakuotė, jis turi būti bent ant pakuotės.

Žaislas ženklinamas „CE“ ženklu prieš pateikiant jį į rinką. Prie jo gali būti pateikiama piktograma arba bet koks kitas ženklas, nurodantis konkrečią riziką ar naudojimo atvejį.

TEISINGAS ženkinimas ženklu „CE“

Ženklas „CE“ ir kiti ženklai (taip pat žr. 3.8.1 punktą)

Ženklas „CE“ yra vienintelis ženklas, rodantis, kad žaislas atitinka visus reikalavimus, kuriuos privalo įvykdyti jo gamintojai. Valstybės narės nacionaliniuose teisės aktuose neturi numatyti jokių kitų atitikties ženklų, kurie rodytų atitiktį su „CE“ ženklu susijusiems reikalavimams.

Žaislą galima paženklinti papildomomis žymėmis ir ženklais, jei jie:

- yra kitokios paskirties nei ženklas „CE“,
- negali būti supainioti su ženklu „CE“ ir
- nemažina jo įskaitomumo ir matomumo.

Draudžiama prie žaislo pritvirtinti žymes, ženklus ar užrašus, kuriuos trečiosios šalys galėtų klaidingai palaikyti atitinkančiais ženklo „CE“ reikšmę ar formą. Pritvirtinti teisinį ženklą (kaip antai gamintojo saugomą prekės ženklą) arba priimtina sertifikatą ir kitus ženklus kartu su ženklu „CE“ leidžiama tik jei tokios žymės ar ženklai nebūtų painiojami su ženklu „CE“ ir nesumažintų šio ženklo įskaitomumo ir matomumo. Supainioti kitus ženklus su „CE“ įmanoma dėl jų reikšmės ar formos. Ar žymę arba ženklą įmanoma supainioti su „CE“, ar ne, reikėtų nuspręsti vadovaujantis visų susijusių šalių, kurios gali susidurti su šia žyme ar ženklu, požiūriais.

Daugiau informacijos apie ženklą „CE“ galima rasti šiuose puslapiuose:

<http://ec.europa.eu/growth/single-market/goods/new-legislative-framework/>

http://ec.europa.eu/growth/single-market/ce-marking/index_en.htm

Išvada

Šioje lentelėje apžvelgtas būtinos informacijos ženklintas pagal Direktyvą 2009/48/EB

	Identifikavimo numeris	Identifikavimo numeris (jei jo neįmanoma pateikti ant žaislo dėl žaislo dydžio ar pobūdžio)	Adresas	Adresas (jei jo neįmanoma pateikti ant žaislo)	Ženklintas „CE“ ženklu	Ženklintas „CE“ ženklu (mažas žaislas)	Ženklintas „CE“ ženklu (žaislai prekių stende)	Įspėjimas	Įspėjimas (mažas žaislas be pakuotės)
Žaislas	X		X		X			X	
ARBA									
Pakuotė		X		X	X	X	X	X	
Dokumentas (informacinis lapelis / instrukcija)		X		X		X	X	X (jei tinka)	
Pritvirtinta		X		X	X	X	X	X	X

etiketė									
Prekių stendas							X (jei stendas naudojamas kaip pakuotė)		

Pastaba. Ženklas „CE“ visada turi būti matomas pakuotės išorėje.

Pastaba. Įspėjimai, kurie nulemia sprendimą įsigyti žaislą, turi būti matomi vartotojui prieš įsigijimą (taip pat perkant internetu).

Šioje lentelėje apžvelgtas būtinos informacijos ženklimas pagal Direktyvą 88/378/EEB.

	Adresas	Adresas (maži žaislai)	Ženklimas „CE“ ženklu	Ženklimas „CE“ ženklu (mažas žaislas)	Ispėjimas
Žaislas	X		X		X
Pakuotė	X*	X*	X*	X*	X
Dokumentas (informacinis lapelis, instrukcija, arba etiketė)		X*		X*	X

Pastaba. * Būtina atkreipti vartotojų dėmesį į tai, kad šią informaciją reikėtų išsaugoti.

19. IV PAAIŠKINIMAS. ŽAISLO DALYS, KITAIP TIESIOGIAI PRITVIRTINTOS PRIE MAISTO GAMINIO

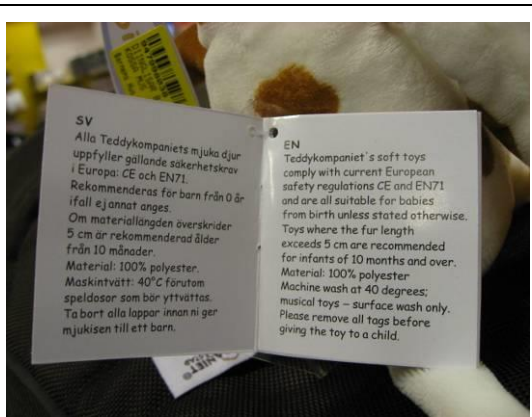

20. V PAAIŠKINIMAS. ŽAISLŲ IŠ TEKSTILĖS APŽVALGA

Žaislai, skirti vaikams iki 36 mėnesių, turi būti suprojektuoti ir pagaminti taip, kad jie galėtų būti valomi. Dėl to žaislus iš tekstilės turi būti galima plauti, išskyrus atvejus, kai žaisluose įtaisyti mechanizmai, kurie gali sugesti panardinus juos į vandenį. Po plovimo žaislai irgi turi atitikti saugos reikalavimus pagal šį punktą ir pagal gamintojo nurodymus.

Vaikams iki 36 mėnesių skirti žaislai, kuriuos galima valyti

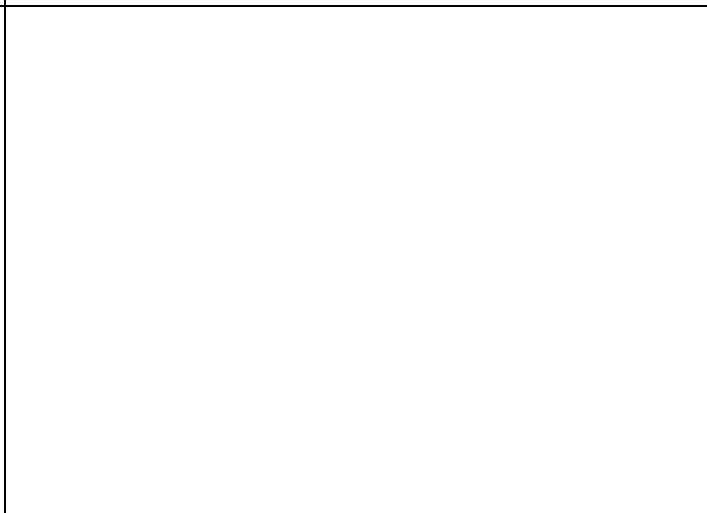

Vaikams iki 36 mėnesių skirti žaislai iš tekstilės, kuriuos galima valyti panardinus į vandenį

Vaikams iki 36 mėnesių skirti žaislai iš tekstilės su įtaisytu mechanizmu, kuriuos galima valyti

Įtaisytas barškučio mechanizmas, kurį įmanoma sugadinti

Įtaisytas barškučio mechanizmas, kurį
įmanoma sugadinti

21. GAIRĖS, KURIOSE APIBŪDINAMAS BGSD DIREKTYVOS IR REGLAMENTO (EB) NR. 765/2008 SANTYKIS

Darbinis dokumentas dėl Direktyvos 2001/95/EB dėl bendros gaminių saugos ir Reglamento (EB) Nr. 765/2008 nuostatų dėl rinkos priežiūros santykio

1. ŠIO DOKUMENTO TIKSLAS IR TAIKYMO SRITIS

Šio dokumento tikslas – išaiškinti Direktyvos 2001/95/EB dėl bendros gaminių saugos (toliau – BGSD)¹⁰ ir Reglamento (EB) Nr. 765/2008, kuriame išdėstyti reikalavimai dėl akreditacijos ir rinkos priežiūros (toliau – Reglamentas)¹¹, santykį. Jis turėtų padėti valstybės narėms tinkamai įgyvendinti Bendrijos teisinę sistemą gaminių rinkos priežiūros srityje.¹²

Šiame dokumente nagrinėjamas tik dviejų horizontalių rinkos priežiūros režimų, t.y. BGSD ir Reglamento, santykis. Jame nenagrinėjamas šių dviejų Bendrijos teisės aktų ir konkrečiam sektoriui taikomų Bendrijos teisės aktų, kuriuose numatyti konkretūs rinkos priežiūros išipareigojimai tam tikrų gaminių sektoriams (pvz., Medicinos prietaisų direktyvos¹³ ar Kosmetikos direktyvos¹⁴), santykis. Santykis su konkrečiam sektoriui taikomais teisės aktais bus paaiškintas atskirai.

Šio dokumento 2.2 skyrius nėra aktualus rinkos priežiūros vykdymo tikslais, atsižvelgiant į teisės aktus, kurių tikslas nėra užtikrinti vartotojų saugą ir sveikatos apsaugą, bet kurie turi kitus tikslus, pvz., darbuotojų saugos ir sveikatos užtikrinimas, aplinkos apsauga arba efektyvaus energijos vartojimo aspektai. Šiame skyriuje išvardytos priemonės yra susijusios tik su rinkos priežiūros priemonėmis, taikomomis gaminiams, keliantiems riziką vartotojų saugai ir sveikatai. Tačiau 2.3 skyriuje paaiškinami tam tikri RAPEX sistemos naudojimo aspektai, kurie yra svarbūs visoms Bendrijos teisės aktų derinimo sritims.

¹⁰ OL L 11, 2002 1 15, p. 4.

¹¹ OL L 218, 2008 8 13, p. 30.

¹² Šiame dokumente išdėstytas atsakingų Komisijos tarnybų aiškinimas. Jame jokių būdu nėra numatoma galima oficiali Europos Komisijos pozicija. Be to, privalomas Bendrijos teisės aiškinimas – išimtinė Europos Teisingumo Teismo kompetencija.

¹³ Direktyva 90/385/EEB, susijusi su aktyviaisiais implantuojamaisiais medicinos prietaisais (OL L 189, 1990 7 20, p. 17), Direktyva 93/42/EEB dėl medicinos prietaisų (OL L 169, 1993 7 12, p. 1) ir Direktyva 98/79/EB dėl in vitro diagnostikos medicinos prietaisų (OL L 331, 1998 12 7, p. 1).

¹⁴ Direktyva 76/768/EEB, susijusi su kosmetikos gaminiiais (OL L 262, 1976 9 27, p. 169) (kuri bus pakeista 2013 m. liepos 11 d. Reglamentu (EB) Nr. 1223/2009 dėl kosmetikos gaminių, OL L 342, 2009 12 22, p. 59).

2. BGSD IR REGLAMENTO SANTYKIS

2.1. BGSD ir Reglamento taikymo sritys

BGSD buvo pirmą kartą nustatyti reikalavimai dėl (ne maisto) vartojimo prekių saugos ir sveikatos aspektų rinkos priežiūros organizavimo ir vykdymo Bendrijoje. Nuo Reglamento priėmimo yra du horizontalūs Bendrijos teisės aktai, kuriuose numatyti rinkos priežiūros reikalavimai dėl gaminių saugos. Tačiau BGSD ir Reglamento taikymo sritys yra skirtingos.

BGSD taikoma visoms vartojimo prekėms¹⁵ – neatsižvelgiant į tai, ar joms taikomi derinamieji Bendrijos teisės aktai – jeigu nėra konkrečių nuostatų, turinčių tą patį tikslą, Bendrijos teisės taisyklėse, reglamentuojančiose susijusių gaminių saugą; šioje taikymo srityje jos tikslas – užtikrinti vartotojų saugą ir sveikatą.

Reglamentas taikomas visiems gaminiams, kuriems taikomi derinamieji Bendrijos teisės aktai („suderinti gaminiai“)¹⁶, neatsižvelgiant į tai, ar jie yra vartojimo ar nevartojimo gaminiai, jeigu kitose esamose ar būsimose derinamųjų Bendrijos teisės aktų taisyklėse nėra numatyta konkrečių nuostatų, turinčių tą patį tikslą, pobūdį ar poveikį; šioje taikymo srityje jis ne tik užtikrina vartotojų saugą ir sveikatos apsaugą, bet gina ir kitus viešuosius interesus, pavyzdžiui, naudotojų saugą ir sveikatą darbo vietoje, aplinką, tvarų energijos naudojimą ir t.t.

Taigi, egzistuoja aiškiai apibrėžtos sritys, kuriose BGSD ir Reglamentas nesusikerta: nesuderintų vartojimo gaminių sričiai taikomos BGSD taisyklės, suderintųjų nevartojimo gaminių sričiai taikomas Reglamentas, o nesuderintų nevartojimo gaminių sričiai netaikoma nei viena iš šių horizontaliųjų priemonių. Tačiau vartotojų saugos ir sveikatos apsaugos užtikrinimui suderintų vartojimo gaminių srityje taikomos abiejų teisės aktų – BGSD ir Reglamento – nuostatos dėl rinkos priežiūros. Šis BGSD ir Reglamento santykis pavaizduotas 1 lentelėje.

¹⁵ BGSD 2 straipsnio a punkte (vartojimo) gaminyje apibrėžiamas kaip „kiekvienas gaminyje, taip pat ir paslaugų teikimo srityje, kuris yra skirtas vartotojams arba gali galimomis iš anksto pagrįstai numatyti sąlygomis būti jų vartojamas, nors jiems ir neskirtas, ir kuris yra tiekiamas arba prieinamas už atlyginimą ar be jokio atlyginimo, vykdamas komercinę veiklą, nepaisant to, ar jis yra naujas, naudotas ar perdirbtas.“ Ši apibrėžtis netaikoma naudotiems gaminiams, kurie tiekiami kaip antikvarinės prekės ar gaminiai, kuriuos prieš vartojant reikia suremontuoti ar perdirbti, jei tiekėjas aiškiai informuoja apie tai asmenį, kuriam tokį gaminį tiekia.

¹⁶ Derinamieji Bendrijos teisės aktai apibrėžiami Reglamento 765/2008 2 straipsnio 21 dalyje kaip „bet kurie Bendrijos teisės aktai, kuriais suderinamos gaminių pateikimo į rinką sąlygos“. Tokių teisės aktų pavyzdžiai: Žaislų direktyva (Direktyva 88/378/EEB dėl žaislų saugos su pakeitimais (kuri bus pakeista Direktyva 2009/48/EB dėl žaislų saugos), Žemos įtampos direktyva (Direktyva 2006/95/EB dėl elektrotechninių gaminių, skirtų naudoti tam tikrose įtampos ribose), Elektromagnetinio suderinamumo direktyva (Elektromagnetinio suderinamumo direktyva 2004/108/EB) ir t. t.

1 lentelė:

Gaminiai	Vartojimo	Nevartojimo
Suderinti	Reglamentas BGSD	Reglamentas
Nesuderinti	BGSD	Jokių horizontalių Bendrijos taisyklių, taikomų rinkos priežiūrai

Siekiant išaiškinti, kurios BGSD ir Reglamento nuostatos dėl rinkos priežiūros yra taikytinos suderintiems vartojimo gaminiams, į Reglamentą įtraukta 15 straipsnio 3 dalis. Joje nurodyta, kad „šis reglamentas taikomas nepažeidžiant rinkos priežiūros institucijų teisės įgyvendinti specialesnes priemones, numatytas pagal Direktyvą 2001/95/EB.“

Tai reiškia, kad suderintiems vartojimo gaminiams taikomos visos Reglamento nuostatos dėl rinkos priežiūros, t. y. 16–26 straipsniai. Be to, suderintiems vartojimo gaminiams taip pat taikomos BGSD nuostatos dėl rinkos priežiūros, kuriose numatytos „specialesnės priemonės“, lyginant su minėtomis Reglamento nuostatomis dėl rinkos priežiūros. Kitos BGSD nuostatos dėl rinkos priežiūros, kuriose nenumatytos „specialesnės priemonės“, suderintiems vartojimo gaminiams nebetaikomos.

BGSD nuostatos dėl rinkos priežiūros, kuriose gali būti numatytos „specialesnės priemonės“, įtrauktos į Direktyvą: *IV skyrius – Konkrečios valstybių narių pareigos ir įgaliojimai* (BGSD 6–9 straipsniai), *V skyrius – Informacijos mainai ir skubios intervencijos situacijos* (BGSD 11–12 straipsniai) ir *VII skyrius – Baigiamosios nuostatos* (BGSD 16 ir 18 straipsniai).

Norint nustatyti, kokios rinkos priežiūros priemonės, numatytos šiuose BGSD straipsniuose, yra specialesnės, reikia jas detaliai palyginti su atitinkamomis Reglamento priemonėmis.

Remiantis tokiu Komisijos tarnybų atliktu palyginimu, nustatyta, kad kitame skyriuje aprašytos BGSD rinkos priežiūros priemonės yra specialesnės negu Reglamente numatytos priemonės.

Reglamento 15 straipsnio 3 dalies padariniai, susiję su informacijos mainais ir RAPEX sistemos veikimu (BGSD 11–12 straipsniai), paaiškinti konkrečiame skyriuje (2.3 skyrius).

2.2. Be Reglamento papildomai taikomos specialesnės BGSD priemonės

Nustatyta, kad BGSD rinkos priežiūros priemonės, aprašytos kituose skirsniuose (2.2.1–2.2.8) yra specialesnės negu Reglamente nurodytos priemonės. Kaip numatyta Reglamento 15 straipsnio 3 dalyje, dėl šios priežasties be Reglamento nuostatų jos yra taikomos suderintiems vartojimo gaminiams. Jų priėmimo teisinis pagrindas – BGSD, t. y. teisės aktai, perkeliančys BGSD į nacionalinę teisę.

2.2.1. Priemonės pagal BGSD 8 straipsnio 1 dalies b punktą (įspėjimai ir išankstinių sąlygų prekybai nustatymas)

BGSD 8 straipsnio 1 dalies b punkte numatyta, kad dėl bet kokio gaminio, kuris konkrečiomis aplinkybėmis gali kelti riziką, rinkos priežiūros institucijos gali reikalauti, jog tokie gaminiai būtų paženklinėti specialiais įspėjimais arba kelti tokių gaminių prekybai išankstines sąlygas. Reglamente tokia nuostata nenumatyta. Dėl šios priežasties priemonės pagal BGSD 8 straipsnio 1 dalies b punktą yra specialesnės negu Reglamente nustatytos priemonės; taigi, jos turėtų būti taikomos suderintų vartojimo gaminių srityje.

2.2.2. Priemonės pagal BGSD 8 straipsnio 1 dalies c punktą (įspėjimai konkrečioms asmenims, kuriems kyla rizika)

Remiantis BGSD 8 straipsnio 1 dalies c punktu, rinkos priežiūros institucijos gali nurodyti, kad įspėjimai būtų pateikti konkrečioms asmenims, kuriems gaminiai gali kelti riziką. Reglamento nuostata dėl įspėjimų (19 straipsnio 2 dalis) yra bendresnio pobūdžio. Taigi, priemonės pagal BGSD 8 straipsnio 1 dalies c punktą yra specialesnės negu Reglamente numatytos priemonės, tad be Reglamento 19 straipsnio 2 dalies jos turėtų būti taikomos suderintų vartojimo gaminių srityje.

2.2.3. Priemonės pagal BGSD 8 straipsnio 1 dalies d punktą (laikinas uždraudimas, kol bus atlikti įvertinimai)

BGSD 8 straipsnio 1 dalies d punkte rinkos priežiūros institucijoms suteikta galimybė laikinai uždrausti galimai pavojingus gaminius, kol bus atlikti reikalingi įvertinimai. Reglamente nėra konkrečiai numatytas laikinas uždraudimas. Taigi, priemonės pagal BGSD 8 straipsnio 1 dalies d punktą yra specialesnės negu Reglamente numatytos priemonės, tad jos turėtų būti taikomos suderintų vartojimo gaminių srityje.

2.2.4. Papildomos priemonės, kurios yra reikalingos užtikrinti, kad būtų laikomasi draudimo prekiauti, kaip numatyta BGSD 8 straipsnio 1 dalies e punkte, išskyrus visuomenės, Komisijos ir kitų valstybių narių informavimą

BGSD 8 straipsnio 1 dalies e punkte numatyta galimybė patvirtinti kartu su draudimu prekiauti papildomas priemones, kurios užtikrintų tokio draudimo laikymąsi. Reglamente numatyta, kad visuomenė, Komisija ir kitos valstybės narės privalo būti informuotos apie draudimus prekiauti (19 straipsnio 2 dalis, 22 ir 23 straipsniai), tačiau jame nenumatyta jokių specialių nuostatų dėl papildomų priemonių, užtikrinančių tokio draudimo laikymąsi. Taigi, bet kuri kita papildoma priemonė, užtikrinanti draudimo prekiauti laikymąsi, yra BGSD specialesnė priemonė, tad turėtų būti taikoma suderintų vartojimo prekių srityje.

2.2.5. Priemonės pagal BGSD 8 straipsnio 1 dalies f punkto ii papunktį (gaminių, kurie yra pavojingi, tačiau nekelia rimto pavojaus, susigražinimas ir sunaikinimas)

BGSD 8 straipsnio 1 dalies f punkto ii papunktyje rinkos priežiūros institucijoms suteikiama galimybė nurodyti, koordinuoti ar organizuoti visų pavojingų gaminių susigražinimą ir jų sunaikinimą. Reglamente numatyti tik gaminių, keliančių *rimtą pavojų*, susigražinimas (20 straipsnis) ir institucijoms leidžiama sunaikinti *rimtą pavojų* keliančius gaminius (19 straipsnio 1 dalis).

BGSD 8 straipsnio 1 dalies f punkto ii papunktyje numatyti gaminių, kurie yra pavojingi, tačiau nekelia rimto pavojaus, susigražinimas ir sunaikinimas yra specialesnės priemonės negu Reglamente numatytos priemonės, tad jos turėtų būti taikomos suderintų vartojimo gaminių srityje.

2.2.6. BGSD 8 straipsnio 2 dalies antroje pastraipoje numatytas savanoriškų veiksmų skatinimas

BGSD 8 straipsnio 2 dalies antroje pastraipoje reikalaujama, kad rinkos priežiūros institucijos skatintų savanoriškus veiksmus, įskaitant geros praktikos kodeksų kūrimą. Toks reikalavimas nenumatytas Reglamente. Kadangi šis reikalavimas yra specialesnė priemonė pagal BGSD, ji turėtų būti taikoma, kaip tinkama, taip pat suderintų vartojimo gaminių srityje.

2.2.7. Informacija vartotojams apie skundų pateikimo procedūras, numatytas BGSD 9 straipsnio 2 dalyje

Reglamento 18 straipsnio 2 dalyje reikalaujama, kad valstybės narės nustatytų tinkamas procedūras, skirtas imtis veiksmų, kai pateikiamas skundas arba ataskaita dėl klausimų, susijusių su gaminių keliamu pavojumi. BGSD 9 straipsnio 2 dalyje numatytas panašus reikalavimas dėl galimybės suteikimo vartotojams ir kitoms suinteresuotosioms šalims pateikti skundus dėl gaminių saugos. Be to, institucijos įpareigojamos aktyviai informuoti vartotojus ir suinteresuotąsias šalis apie tuo tikslu nustatytą tvarką. Šis įsipareigojimas „aktyviai informuoti vartotojus ir suinteresuotąsias šalis apie tuo tikslu nustatytą tvarką“ viršija Reglamente numatytas priemones, tad yra specialesnė BGSD priemonė, kuri be Reglamento 18 straipsnio 2 dalies turėtų būti taikoma suderintų vartojimo gaminių srityje.

2.2.8. Informacija vartotojams apie pavojų keliančius gaminius, numatyta BGSD 16 straipsnio 1 dalyje

Reglamento 19 straipsnio 5 dalyje numatyta, kad skelbiama informacija turėtų būti kaip galima išsamesnė siekiant apsaugoti Bendrijos vartotojų interesus. Tas pats principas numatytas BGSD 16 straipsnio 1 dalyje. Tačiau BGSD 16 straipsnio 1 dalies pirmojoje pastraipoje toliau nurodoma, jog visuomenė gali susipažinti su informacija apie gaminių identifikaciją, rizikos pobūdį ir taikomas priemones. Kadangi ši pareiga leisti visuomenei susipažinti su informacija apie gaminių identifikaciją, rizikos pobūdį ir taikomas priemones nėra numatyta Reglamente, ji yra BGSD numatyta specialesnė priemonė, kuri be Reglamento 19 straipsnio 5 dalies yra taikoma suderintų vartojimo gaminių srityje.

2.2.9. Bendrieji Europos Sąjungos teisės ir gero administravimo principai, numatyti BGSD 8 straipsnio 2 dalyje ir 18 straipsnyje

BGSD 8 straipsnio 2 dalyje ir 18 straipsnyje pateikiama nuoroda į keletą principų, kurių privalu laikytis vykdant rinkos priežiūros veiklą. Panašios nuostatos numatytos Reglamento 19 ir 21 straipsniuose. Susijusiose BGSD nuostatose nenumatytos jokios specialios priemonės, kurios būtų taikomos be Reglamente numatytų priemonių. Šiose nuostatose išreikšti bendrieji Europos Sąjungos teisės principai. BGSD 8 straipsnio 2 dalyje aiškiai nurodyta, kad susigrąžinimas taikomas kaip paskutinė priemonė. Šis principas – tai svarbi proporcingumo principo išraiška rinkos priežiūros kontekste, ir jis taip pat visapusiškai taikomas Reglamento pagrindu patvirtintiems susigrąžinimams.

2.3. Pasekmės RAPEX sistemos veikimui

Tiek pagal BGSD, tiek pagal Reglamentą RAPEX sistema naudojama informavimui apie rimtą pavojų keliančius gaminius. RAPEX ir toliau veiks kaip viena sistema ir bus naudojama kaip skubaus informavimo sistema tiek BGSD, tiek Reglamento tikslais.

Reglamento 22 straipsnio 4 dalyje numatyta, jog pagal Reglamentą BGSD 12 straipsnio 2, 3 ir 4 dalys taikomos *mutatis mutandis*. *Mutatis mutandis* taikymas reiškia, kad iš esmės RAPEX veikimui pagal Reglamentą taikomos BGSD sąlygos su tam tikrais pritaikymais, kurie yra reikalingi arba neatskiriami nuo ketinimo naudoti RAPEX pranešimams, teikiamiems pagal Reglamentą.

Tai *inter alia* reiškia, kad:

- a) RAPEX funkcionavimą užtikrinančios procedūros, numatytos BGSD II priede ir RAPEX sistemos valdymo rekomendacijose (Komisijos sprendimas 2010/15/ES¹⁷), taip pat taikomos *mutatis mutandis* pranešimams pagal šį Reglamentą;
- b) BGSD komitetas atlieka patariamąjį vaidmenį tvirtinant bet kokias rekomendacijas dėl pranešimų remiantis Reglamento 22 straipsniu; ir
- c) trečiųjų šalių galimybė naudotis RAPEX sistema nustatoma remiantis BGSD 12 straipsnio 4 dalimi ir joje išdėstytomis sąlygomis, taip pat atsižvelgiant į pranešimus, pateiktus pagal Reglamentą.

2.3.1. Pranešimai apie priemones, susijusias su suderintais vartojimo gaminiiais, keliančiais rimtą pavojų vartotojų saugai ir sveikatai

Reglamento 22 straipsnio 1 dalyje valstybės narės įpareigojamos pranešti Komisijai per RAPEX sistemą apie priemones, kurių imamasi pagal 20 straipsnį, t. y. rimtą pavojų keliančių suderintų gaminių pašalinimą iš rinkos, susigrąžinimą ir draudimą jais prekiauti, jeigu laikoma, kad priežastys, paskatinusios imtis tos priemonės, arba priemonės poveikis atsiranda už pranešimą pateikiančios valstybės narės ribų. Ši pareiga taip pat apima pranešimus apie rekomenduojamas priemones arba priemones, suderintas

¹⁷ OL L 22, 2010 1 26, p. 1.

su ekonominės veiklos vykdytojais. Be to, turi būti pranešama apie ekonominės veiklos vykdytojų taikomas savanoriškas priemones dėl rimtą pavojų keliančių produktų.

BGSD 12 straipsnio 1 dalyje reikalaujama, kad valstybės narės pateiktų pranešimą per RAPEX, kai jos patvirtina arba nutaria patvirtinti priemones ar veiksmus, kuriais siekiama *neleisti* suderintų vartojimo gaminių, keliančių rimtą pavojų, *naudoti ar jais prekiauti, apriboti jų prekybą ir naudojimą ar reikalauti vykdyti specifines prekybos ar naudojimo sąlygas*, ir kai manoma, jog keliamos rizikos poveikis neapsiriboja jos teritorija.

Taigi, nuo Reglamento taikymo pradžios dienos, t. y. 2010 m. sausio 1 d., per RAPEX sistemą perduodamų pranešimų apie rimtą pavojų keliančių suderintų vartojimo gaminių *susigrąžinimą, pašalinimą iš rinkos ir draudimą jais prekiauti*, įskaitant papildomas priemones, teisinis pagrindas yra nebe BGSD 12 straipsnis, o Reglamento 22 straipsnis. Tai reiškia, kad turi būti vykdomos Reglamento 22 straipsnio 1 dalyje numatytos pranešimo sąlygos ir Reglamento 22 straipsnio 3 dalyje numatyta informacija turi būti pateikiama kartu su pranešimu.

Tačiau BGSD 12 straipsnis vis dar lieka per RAPEX perduodamų pranešimų *apie priemones, ribojančias arba nustatančias specifines sąlygas galimai prekybai suderintais vartojimo gaminiais arba jų naudojimui dėl jų keliamo rimto pavojaus, tačiau neapimančias gaminių susigrąžinimo, pašalinimo iš rinkos arba draudimo jais prekiauti*, teisiniu pagrindu. Dėl šios priežasties kai tik rinkos priežiūros institucijos patvirtina vieną iš specialesnių BGSD priemonių, nurodytų 2.2.1., 2.2.2 ar 2.2.3 punktuose, taikomų dėl rimto pavojaus, jos privalo apie šias priemones pranešti per RAPEX sistemą pagal BGSD 12 straipsnį, kuriame nustatytos pranešimo sąlygos ir informacija, kuri turi būti pateikiama kartu su pranešimu.

2.3.2. Pranešimas apie priemones, susijusias su suderintais vartojimo gaminiais, nekeliančiais rimto pavojaus saugai ir sveikatai

BGSD 11 straipsnyje reikalaujama, kad valstybės narės praneštų Komisijai apie priemones, apribojančias gaminių pateikimą į rinką arba reikalaujančias, jog jie būtų pašalinti iš rinkos arba susigrąžinti, nebent yra reikalingas pranešimas pagal BGSD 12 straipsnį arba konkretų Bendrijos teisės aktą. Reglamento 23 straipsnio 2 dalyje valstybės narės įpareigojamos pateikti Komisijai informaciją apie gaminius, kuri dar nėra pateikta pagal 22 straipsnį. Vadinasi, Reglamento 23 straipsnis laikomas bet kokios informacijos apie rimto pavojaus nekeliančius suderintus gaminius, įskaitant priemones, patvirtintas pagal BGSD 2.2.1–2.2.5 punktus, pateikimo pagrindu.

2.3.3. Pranešimas apie priemones, susijusias su nesuderintais vartojimo gaminiais, keliančiais riziką vartotojų saugai ir sveikatai

Reglamento taikymas nelems jokių per RAPEX sistemą perduodamų pranešimų, susijusių su nesuderintais vartojimo gaminiais, keliančiais riziką vartotojų saugai ir sveikatai, pakeitimų. Apie bet kokias rinkos priežiūros priemones, nukreiptas į nesuderintus vartojimo gaminius, t. y. visas 8 straipsnio 1 dalies b–f punktuose išvardytas priemones (bei kitas priemones), ir toliau pranešama remiantis 11 straipsniu, kai nekyla rimta rizika vartotojų saugai ir sveikatai, ir 12 straipsniu, kai vartotojų saugai ir sveikatai kyla rimta rizika.

2.3.4. Pranešimas apie priemones, susijusias su suderintais gaminiais, dėl kurių kyla kita rizika, išskyrus riziką vartotojų saugai ir sveikatai

Aiškumo ir užbaigtumo dėlei reikėtų paminėti, kad apie priemones, kurių imamasi dėl suderintų vartojimo ir nevartojimo gaminių, keliančių kitą riziką, išskyrus riziką vartotojų saugai ir sveikatai, turi būti pranešama per RAPEX sistemą remiantis Reglamento 22 straipsniu. Tai yra susiję, pavyzdžiui, su priemonėmis, kurių imamasi atsižvelgiant į aplinkai arba saugumui keliamą rimtą riziką.

Pastaba. Tarpiniu laikotarpiu iki reikalingų informatikos sprendimų parengimo pranešimai šioje srityje turėtų būti pateikti remiantis 2009 m. gruodžio 14 d. priimtomis rekomendacijomis dėl laikinųjų komunikacijos tarp nacionalinių institucijų ir Europos Komisijos linijų pagal Reglamentą Nr. 765/2008/EB.

3. BGSD NUOSTATOS, NESUSIJUSIOS SU RINKOS PRIEŽIŪRA

Aiškumo dėlei reikėtų paminėti, kad BGSD yra keletas nuostatų, kurios yra susijusios ne su rinkos priežiūra, bet su kitais gaminių saugos aspektais, pvz., 3 straipsnyje numatytu bendruoju saugos reikalavimu arba 5 straipsnyje numatytais kitomis ekonominės veiklos vykdytojų pareigomis. Šioms BGSD nuostatomis Reglamentas neturi įtakos, ir jos toliau taikomos tiek suderintiems, tiek nesuderintiems vartojimo gaminiams pagal BGSD 1 straipsnio 2 dalį:

- 1 straipsnis. Tikslas ir taikymo sritis;
- 2 straipsnis. Sąvokos;
- 3 straipsnis. Bendrasis saugos reikalavimas, atitikties įvertinimo kriterijai;
- 4 straipsnis. Įgaliojimo sudaryti Europos standartus ir jų sudarymo tvarka;
- 5 straipsnis. Kitos gamintojų pareigos ir platintojų pareigos;
- 10 straipsnis. Komisijos skatinama institucijų tinklo veikla¹⁸;
- 13 straipsnis. Speciali sprendimų priėmimo tvarka, leidžianti Komisijai priimti sprendimus neatidėliotinių veiksmų reikalaujančiose situacijose;
- 14, 15 straipsniai. Nuostatos dėl komitologijos;
- 17 straipsnis. Ryšys su Direktyva 85/374/EEB dėl atsakomybės už gaminius su trūkumais¹⁹;
- 19, 20 straipsniai. Ataskaitų rengimo reikalavimai Komisijai; ir
- 21–24 straipsniai. Baigiamosios nuostatos.

¹⁸ Ši priemonė negali būti laikoma rinkos priežiūros priemone pagal Reglamento 15 straipsnio 3 dalį.

¹⁹ 1985 m. liepos 25 d. Direktyva 85/374/EEB dėl valstybių narių įstatymų ir kitų teisės aktų, reglamentuojančių atsakomybę už gaminius su trūkumais, derinimo, OL L 307, 1988 11 12, p. 54.